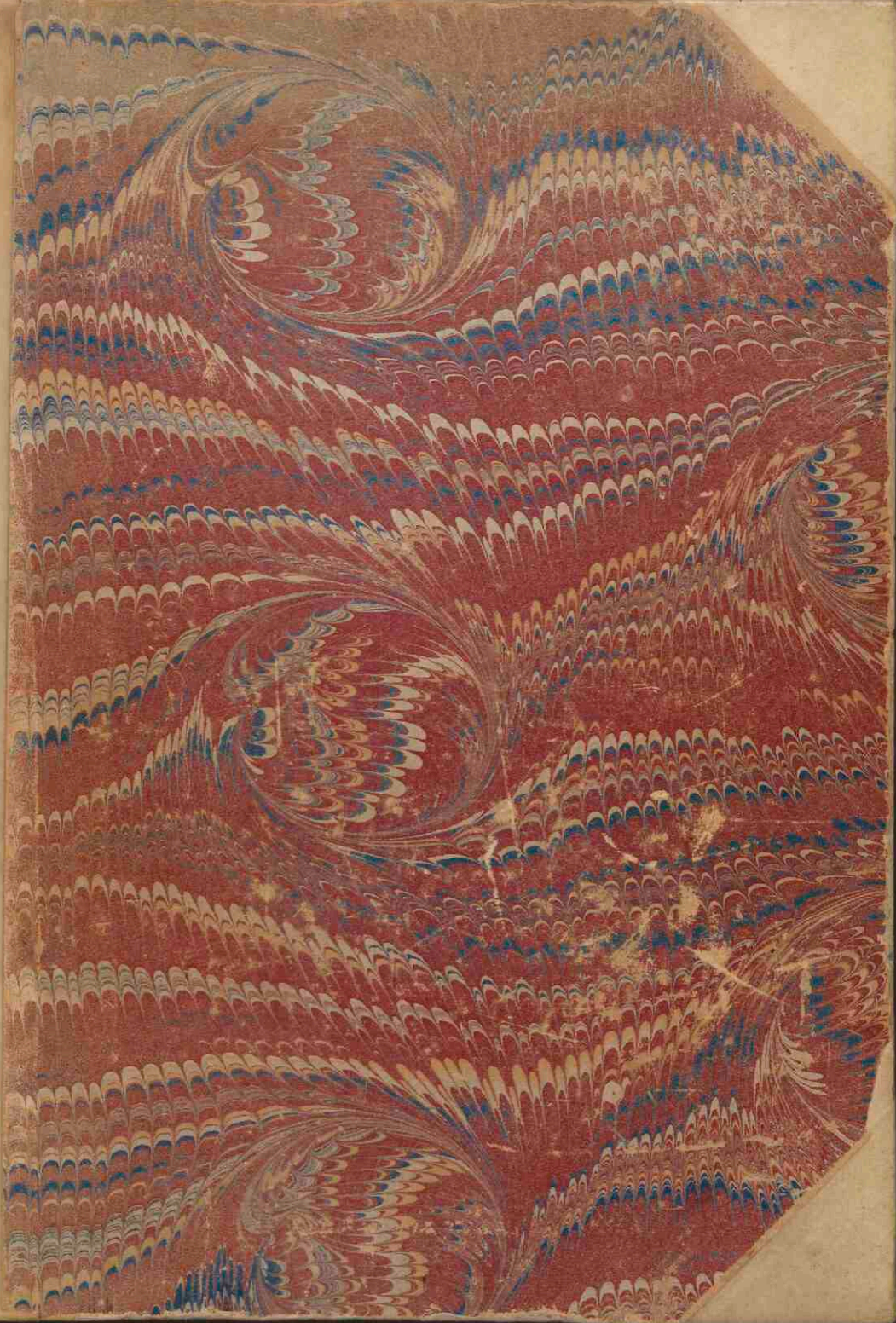

Adversaria

<https://hdl.handle.net/1874/321500>

Hs.
7 E 3

MS. VAR.

355

Kst. VII, pl. 2

no 3

842

842 (Var. 355.) Charta. 4°. 162 ff. Saec. XVI et XVII ineuntis.
Arn. Buchelius, Adversaria.

Fol. 1 vacat. Fol. 2 Index. Fol. 3—12: Philoginos sive de mulierum laudibus liber. 1592. — Fol. 21—43b. B. Marcellini Vita S. Swidberti episc. Werdensis. — Fol. 43b—46. Ejusdem Vita S. Willeici canon. metropol. Eccles. Trajectensis. — Fol. 60—62. Epist. Heriberti [Rosweyde] Jesuitae ad Herm. Strick sacrif. Ultraject., s. a. — Fol. 65—73. Misoginos sive de mulierum vitiis liber. 1592. — Fol. 74—94. Observationes ex quotidiana desumptae praxi. — Fol. 95—101. Fragmentum Jani Douzae de controversia ecclesiastica. (Fol. 102—110 continent „Diplomata vici veteris” quae asservantur in Archiv. prov. Traject.). — Fol. 111—112: Observationes rerum Turcicarum ex ore et relation. Jo. Car. Recessensis Werdani qui a piratis captus est, cet. — Fol. 117b—122. Carmina Latina in Albis amicorum Ev. Vorstii, Pt. Scriverii, cet. — Fol. 127—128. Lettere del D. Molino Ven. al D. Heinsio (18 Jun. 1621). — Fol. 131b—132b. Ex observationibus Londinensibus Joh. de Witt (cum effigie theatri Londinensis *the Swan*). — Fol. 133—140. Lelii Capilupi Cento. Virgilianus de vita monachorum quos vulgo Fratres appellant.

Antea in archivo provinciae Ultrajecti.

by h.s. 842
In John o'London's Weekly and The Outline VII E 3
Vol. XXV. No. 635, Saturday, June 20, 1931
blz. 376 (in John o'London's letter-box):

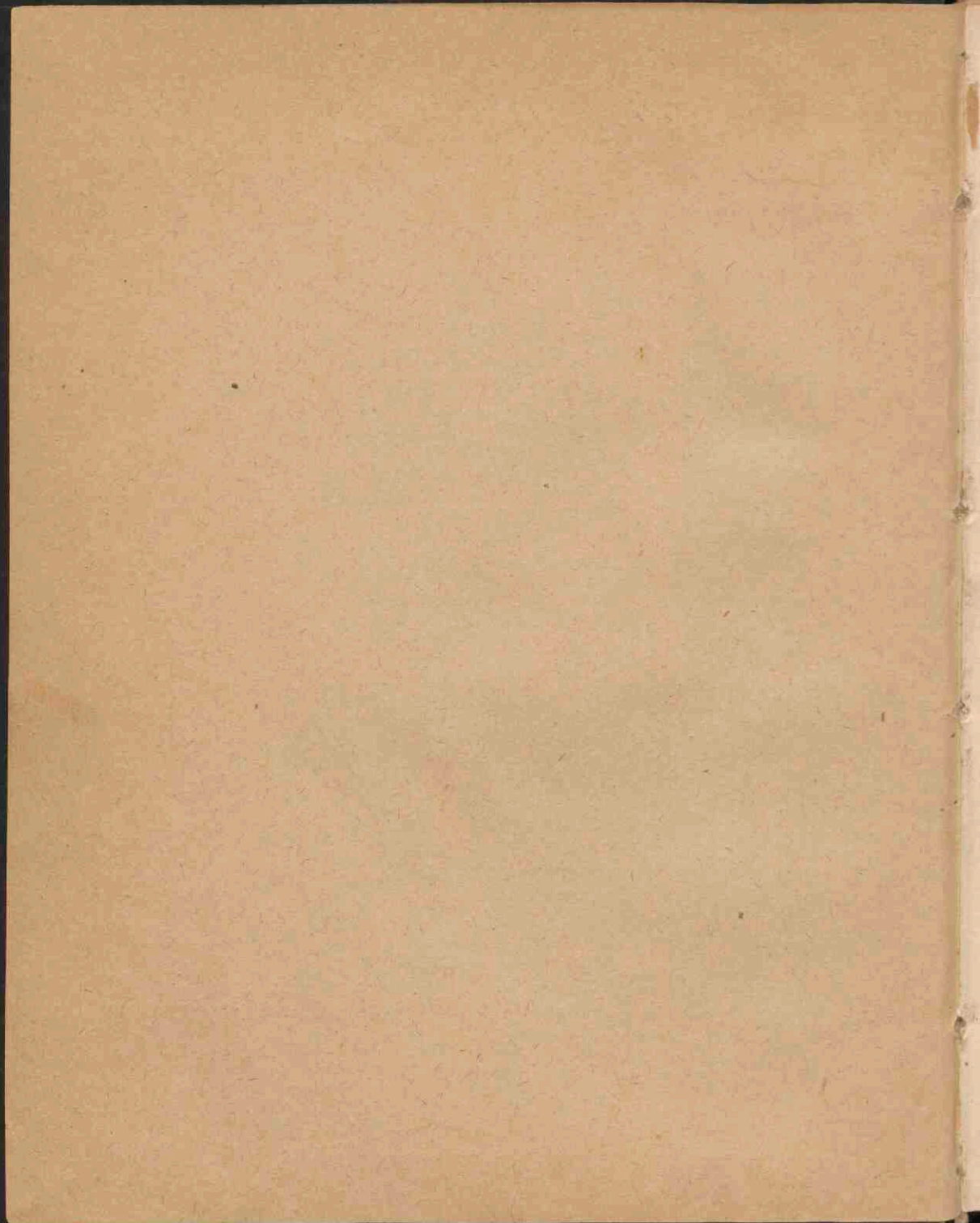
A SHAKESPEARE DISCOVERY ?

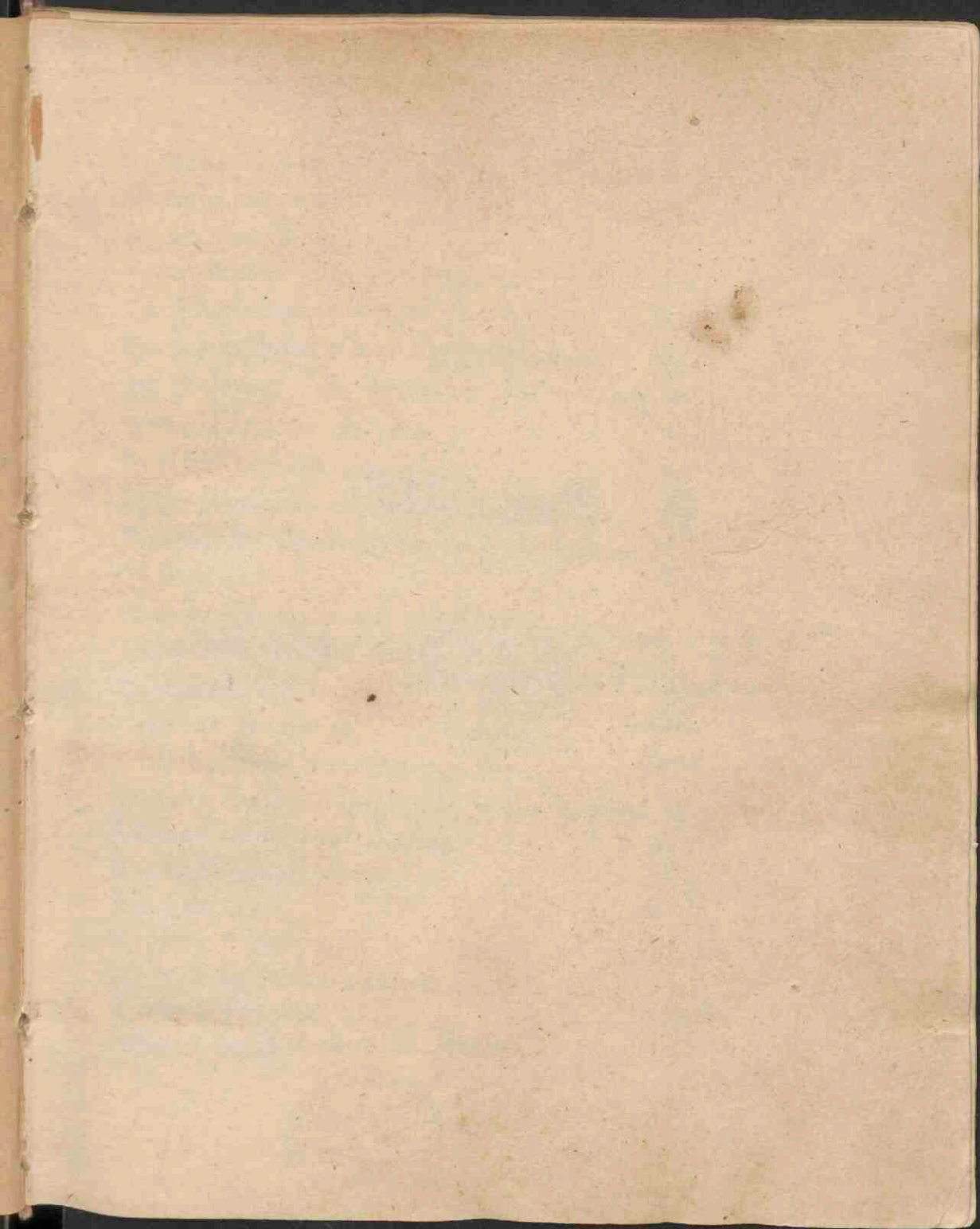
Sir, On page 36 of the Illustrated Library edition of Sir Sidney Lee's "A life of Shakespeare" there is a reproduction of the interior of a London playhouse as seen by a Dutch visitor in 1596. The original is now in the University Library at Utrecht. Nobody seems to have noticed that the scene shown is "Twelfth Night" III., 4 (Malvolio, Olivia and Maria). Shakespeareans have always dated the play as 1600-1601, and the first mention of it is its performance in the Middle Temple Hall in February, 1601-2. (p. 37)

It would seem that the generally accepted chronological order of the plays will need revision if my discovery is justified.

Roderick L. Eagle.

19, Burghill Road, Sydenham, S.E.

Aevum recens.
Scripta varii arg.

N° 355

Var. 355

NB Fol. 102 - 110 (Diplomata) zyn op 4 Prov
Archief aantegehouden.

INDEX

Philogunos. fol.		3.
Statuta var. Region.		14.
Marcellinus De Vita S. Swidberti <i>epi.</i>		21.
Vita S. Willeci can: Tr. eiusdem.		43.
Ex Amal. Egmondianoru fragm.		45.
- Ex Lamb. Burdio de fund. Templi Mar.		47.
De Insignijs, De Heraldis,	48.	(19.
Observanda in Itinere,		54.
De ritu conviviorum.		55.
- Epist. Herberti ad. Herm. Stric Tr.		60.
Fragmenta Epistolarum V. D. de Rubenio.		63.
Misogunos.		65.
Observata ex praxi quotidiana.		75.
De Antrol. ecclesie Noptb. D. Douza.		95.
Ms - Diplomata vici Veteris.	101. b.	100.
Caemina. Jo: Aurati.	110. b.	110.
Observationes Turcicae.	111.	111.
Pignozij Epistola ap pinellu in qua de foveis Cassij delubro numi Explicantur.		113.
poemata ducesorum.		118.
Ex Gebarra.		123.
Epistola Hysaltij.		124.
De tyberis inundatione.		125.
Quaedam facinora 21f.		126.
Lettera de D. Molino ad Heynsiu.		127.

Sententia Cornely de Hooze fol.	—	129
Londinensia	—	131
Frates Capilupi		133.
predictiones Theodor. Epi Zuyrensis		140.
Lode dello Verzo		142.
Fragm. Hede de famil. Austriaca	—	152
Libri bulgaris fragm. Italice		161.

PHILOGYNOS.

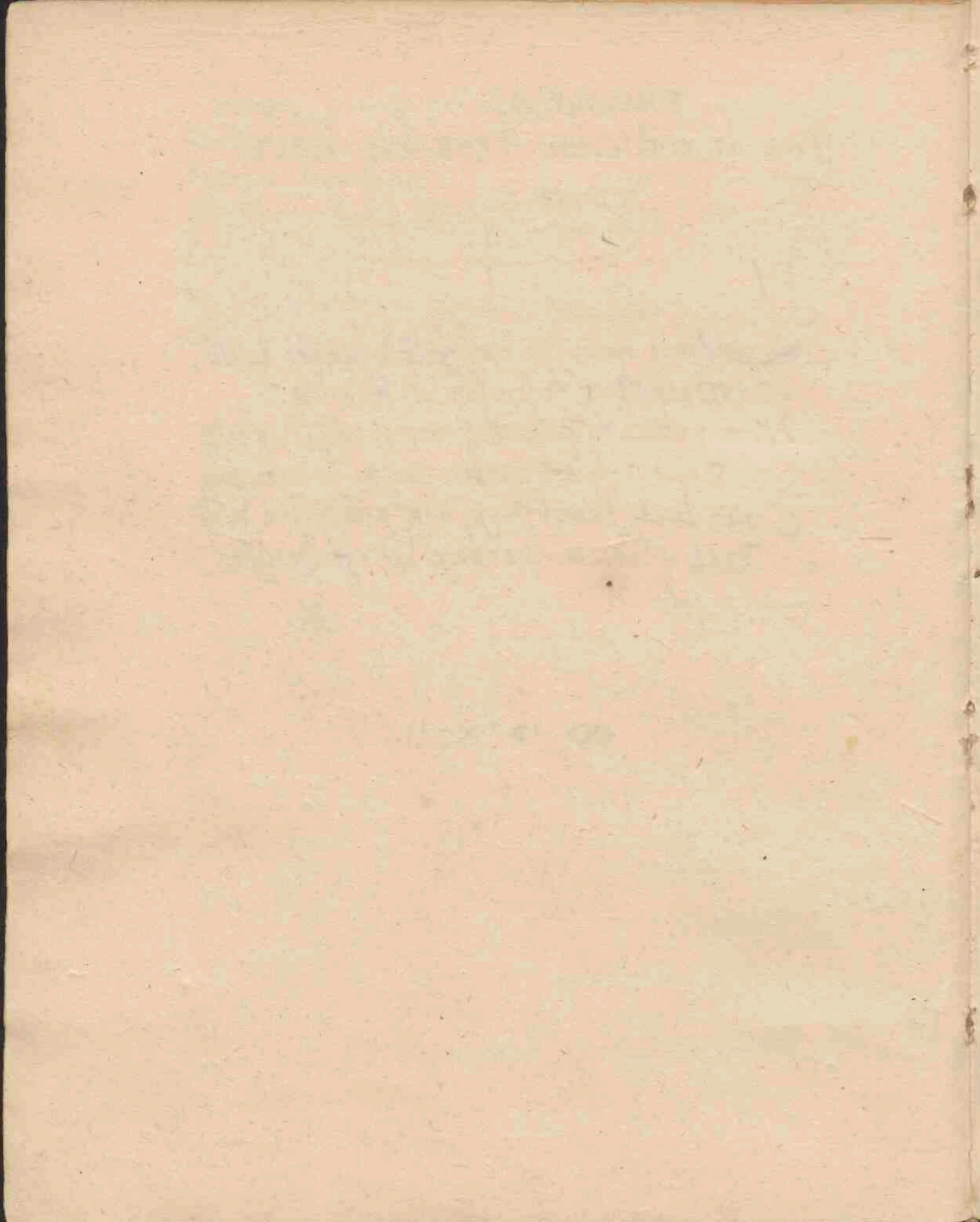
Sive de mulierum Laudibus liber.

Unus.

Laudibus ipsa suis vel fictis femina gaudet,
 Decipitur fastu sapius inde suo.
 Nam putram castamq. voces multisq. beata
 Dolibus; his capatur virgo superba dolis.
 Casta licet fuerit vix ulla aut fulcra tamen
 Ut placeam; mendax hic ego decipiar.

B.

∞ 12 . XCII .

Si in feminarum laudes effusior essem
 vel adulationis incurrerem deturum
 vel molituroi subire rimis. Me
 me latet plures ingenij sui arcibus
 in hoc tam fragili sexu circumfusa et
 laudem immortalis. Et tam dandis re
 portasse laudibus perpetuum nomen
 ad posterum transmisisse in ipso maiori
 poetarum pars et doctior, At illi et
 suis habuere cum laudatoribus reponat
 Ego vero nullam mihi laudem ago
 et tam illaudatis, aliorum tantam et
 scriptis et meum in istam aliquid pli
 mid philogunoy, his in scabitis censuras
 vestras superchosi inquisitores in her
 inquirite veritatis rationem. Sine
 re pndet at dicam tunc multo nos
 et hinc et laudibus a feminis superari
 idq. nostra garrulitate dicam by eloqui
 tia, nulla adeo pretiosa mulier, que no
 blandit ipso suo flagitiorum suorum pe
 trorum in laudatorum. Sicut

Heu quoties vitio mulier sua crimina nostro
 Excusat, trepidos cum subit illa reos.

Saudib.

Laudibus hæc quoties fectis exultat amatum
Garrula quæc sapiet, pulcraque turpis, erit
Et merito hoc ipso fatimur mala plurima sexu
Cui nos quæseto subijcimus studio
Hæc truptibus sufficiant, Excusari me, me
Excusent illi, et nostrum, adeat Musaginis
illius se satiant comitibus aut fronte
induant sereniorely. Absint illi
nunc hoc adeptæ mulierum amatores,
laudatores, admiratores, qui quocumque
vnguam boni undimtis vidit Ex parte
pud, tubitis hæc sexui ad voluptatib
et letitiam creato, Effine forma nã
non offensib, solatium vnde aut gaudium
nisi ab illa, paritudo mollissim corpore
aspectus, dulcissima verborum garruli
tas, suavisima morum gestulatio
et gratiarum grate. et Venere Venustas
omnem iram, omne fastidium, omnem do
lorem, sedant, adimunt, Levant. Luxu
riate mitum abundantia suo luxurie
et frumini merum tam lata cupidine
et late per omni genus blanditiam
vagante:
Famina sideras inter pulcerrima flammæ
Hæc vna æterno cum Jone fulmen habet

emissis iaculat radiantia lumina flammis
 Quae non exiguum lumina nimen habent
 Parcite iam diuæ nam vestra potentia caeli
 Aetheris et terra et aequoris imparium.

Nescio an ut imata in omnes mundia ita
 in illud dixerit ille hominum atq. deorum
 iuror Lucianus, Nullam esse aut fuisse
 ab aëlo tempore puellam quae se pul
 cram esse non desideret, sed quae ab
 solute omniq. ex parte pulchra sit usque
 gentium imitantem esse. Quare Xristi
 rum rogatu Cretoniatum Helenam effinge
 re docuisset, multarum virginum Cre
 toniatum et quidam pulcherrimarum parte
 perspicuendo imitatus est et ex singulis
 vniuersam Helenae pulchritudinem colligerit
 At o Luciane falsam tuo iudicio Helenae
 adfinxit formam, et perfecte pulchram
 quae non fuerat fuit, sed per meo
 ex vultu hoc et curiosorum sententia
 quibus saepe pulchra non pulchra et non
 haec, iudicia hic saepe languent, dis
 cedunt a veritate, et saepe perfecti
 est pulchra quae ex opinione nostra non
 videtur, dicitur in nobis non in ipsis, hoc
 poris ego varam veramq. multarum

extremis pulchritudinibus a perfecto illo
reatore qui negabo. Tot tamen diversa
ingenia ita a pulchritudinibus diversis
sub, hinc candida illi fusa placent, hinc
tendior illi scior, atque displicet qui
tamen animi sui voto, in electione pulchri
ambo feruntur, licet non eodem iudicio
Et quemadmodum pulchritudo ex ratione
diversitate, ita et quaedam quae in una
possent inveniri, non nisi in pluribus
placent, Copia excellentissimarum tabu-
larum admittit iudicium et turbat: raritas
expendit; In vario et multiplo exqui-
sitorum reorum sumptu satiantur omnes
In fastidium parit inimitas nec delicta
in ea aut illectus; Unde ferulum non
sine appetitu sumitur. In voluptate
Ita et in tam plena et splendida forma
sicut habet in intentionem nec potest
rapere inimitas, quae divisa potest.
Et quae perfecta iuxta imperfecta, et non
traxerit posita magis luceant. Sic Maria
vel Angelus pulcherrimus ille princeps Junius
qui sculptoribus, quum Minimus statuas Ro-
mae Flaminius in hortis faceret ex singulis

Itaque

Italique puellis id quod plerumque magis
legit:

Flavum Athenozia nixus capillum
Turingeque oculos dedere Sena
Dentes Parthenope, Perusa nasum
Diffuditq. prociq. Cremona risum
Ancon salta genas Ravenna collum
Et pectus Veneta, Bonomia aurum
Quod puberis redimiculis refulget
Sic Ferrara manus rosas micantes
Et Verona suum venusta emittum
Largita est: teretes Saurona Juras
Candenti Lygures pedi nitorem
Incosumq. dedit superba Roma.

At Augustus Nephos libro de pulchro et amo
re Johanne Regina Neapolitana, formam
et omnibus absolutam naturam curam par
tibus sic describit: Mediorum statura ar
recta, gratiosa, membris admirabili
quodam ratione formatis ornatur: cuius
habitus non pinguis non ossa, sed succul
ta: color non pallidus, sed ad rubrum albu
vergente: capillis oblongis aureisq. auribus
parvis ac rotundis ad os commensuratis:
semicircularibus superciliis suffusis, quorum
pili breves sunt non densitudine horribili.

capillis

causis orollis, cunctis stellis lucidioribus:
subnigris palpebris, quarum cili non prolixi
sed decenti ratione compositi sunt. Naso
perpendiculae a superioribus inter
rapidine ducto, mediocri magnitudine.
Ore ad parvitate verso, semper dulce
quoddam subidente, cuius crassifuscula
labella, mellea ac corallina sunt. Denti
quoque parvi, propositi, obuseni, ac decenter
contexti: angelici qui de se exhalat, ad
mirabilem odorem suavitatem redolente:
mento corallinae quaedam admodum inter
fecto: maxillis nigris rosaeque colore affec-
tis: facie emissa ad rotunditatem ten-
dente, viridem vultumque facit, ut
et proterio rollo albo atque perpheno, inter
humores illustri quaedam ratione colora-
to: pectore amplo et plano, ubi od nullum
occurrit, in quo mamillae, rotunde decenti
indurae correspondentes summo frange-
tes odore, perficis pomis praesimiles redo-
lent. Crassifuscula admodum mani, silustri
parte nuda, domipata eburnea, quae facie
ipsa non est oblongior, cuius plerumque
digiti, rotundi non breves: unguis sub-
incurvi, atque pertenuis. Uentre sub
pectore

ventre sub pectore dexteri et lateri cui
secretiora respondent amplius atq. perrotundis
condiditibus, roga ad tibiam et tibia ad bra-
chium siq. mactera proportionis se habent
pedibus inordinis. Beza bezelus.

Miratus videsq. oculos frontemq. patentem
Purpureasq. genas pulchri et discolorata nasi
Oculos et flamas per eburna colla capillos
Marmoreumq. finem porrectaq. brachia longe
Et teretes digitos.

Quid mirum si erga hunc sexum mulierum
dura tanta virorum benivolentia pulchri-
tudo est quae de nobis dicit in qua divini-
tatis passerula transiret. Magnam vim
habet ad conciliandum appetitum benivolentia
tunc dempsit formam quam etiam barbari
ra manus videntur et ad amabilem appetitum
immans oculis manifestat, uti He-
liodorus magnam ad facundiam fidem viri
habere vim et fascino mulierum et consue-
tudine habitandi conunctos oculos. ex his
verulatores ille parum sed validus amor tanquam
ex arce certa detegit specula et fortissima
etatem femine subiecti imperio; nempe ut
vetus poeta

Mulieribus oculos Invenibus Speculum.

Varro. oculos suppetulos nigellib pupillis
nigro quony hilaritatem animi indicari
vidit. Ab oculis ad os voluimus
maximam quoque voluptatum domi
lium. Et suavis verob osculantur pa
tella labiose quam que sunt brevis
labellis, osculorum vero duo basiora
potius duo sunt genera humida nem
pe et sicca, haec sunt qualia dat gra
to mater aut fratri soror, illa, du
labra labris affigentes alter ex altero
zine humorum. Exurgunt mellinum quod
sate expressit Lucretius lib. 4.
Et tenet adjectis humectans oscula labris
haec dulcedinem quidam integris libellis
exprimere conati, ut Joan. Secundus. Basi
orum. sed frustra nec n. internum illum
gustum quae tantum occulta voluptatis
conscientia nulla satietate percipitur
deponere potuerit. At videmus Agel
ley statum Amatorum illum propterea
de quony instrumentum vorid et ea ipsius
ampli umbra, dum mutua coniunctione
voluptas amantium ad modum penetrat
medullas, animorum etiam fieri amplex
um interesse est, et nescio an inquiram
in vita

in vita suaviorum animi motum sentitur
 Cetero mero iudicio hunc omnibus nulla com-
 paratione precedere aequum est, qui
 ex commoto laborum ingenio patitur
 et quod amantium amplexus amabilet
 quid omnium voluptatis? cum ad
 imitum sui certaminis pervenerint
 penitentia et satiitate turbantur, ba-
 sia semper in flore manent. Et quod nullo
 fastidio voluptas prestat, habitum oris
 fragrantis et suavi verborum garrulitate, tan-
 quam rorulentis linguis, et fontis per
 amib ex animi fonte, omnia scaturigine
 sui medium irrogat.

Quot calum stellas tot habet tua Roma puellas:
 Mater et Aenea constat in urbe sui.
 Ceu caperis primis et adhuc crescentibus amnis
 Ante oculos veniet vera puella tuos.
 Sive cupis unenem, unenes tibi mille placebunt.
 Cogere voti nescius esse tui
 Sente forte vivat seza et sapientior aetas
 Hoc quoq. crede mihi crebrius agmen erit

Me in tactu minima voluptas, femininarum
 pluraq. levia corpora et plumbis molliora qui
 Day

Dum cum puellam non adeo formosam, maxime
deperit interrogatus cur cum adeo ardenter
amaret, respondit quia suavitati atque leni-
tate tactus cunctas stellas.

Mutui amoris dulcedinem et que cum amabili
et amore facto hoc sepius precipitur dolere
tad, si bene conducta. ob oculos ponit tanquam
exemplar. Caniscus. Verbis quidem barbaris
at non inuanius. Quanto e difficile in
tanta varietate de cibi poter leuar la fame; cum
ambe palmule li strindi quelle diuine et vergonoso-
gemme, consauo morsetando quello collo Bianco
Longo e sottile, Muro quelle incarnate candido
e castate prope che similitudine di pomo rosaceo
representauano. et quando occurreua, che con humile
e bassa voce diceua; lascio sta in pace, et con
quella diuina mano me rimettera in dritto. Di-
misse le prime veste me pareua di vedere Diana
Venatrice, et quando l'ultima vi restaua, la
dea del terzo cielo refiguraua e con questo se
mescolauano basi e stretti abbracciamenti. Redutti
al chiuso loco del suauo pugno se riposo; non
altramente se collocaua la mira signora nel pudico letto
che faceua la vergine Priameia, riuerente, modeste,
vergongose; con l'occhio basso, fece sembrante de poca
contentezza, et honestamente se puose in letto, et
tutta cooperta in gussa de languida, stando ne la
mente

mente m'offerse uno giardino viridante referti d'
 arbusculi, da liquali balsamo nectare, et Ambrosia
 dolcemente scaturiscono, vago de intrare con la
 fidel mano modestamente l'uscio apprehendo, e per
 il vigil guardano humilmente dicto me fu, non
 essere a tal lavoro in parto alcuno disposto, la
 nocte profunda cum acuta machina pian piano
 a l'uscio accostato feci ogni forza per intrare, ma
 cosi confecto era de muro adamantino che in potesta
 ne fu la machina in tutto l'expugnare.

Et Gallium hoc carmen. feminarum laudib. continet
 affectatō vorab. lege, nec displicebit si ha tibi plu
 riant.

On voit volontiers beaux chevaux
 Belles femmes beaux paremens
 Beaux bois, beaux monts, beaux vaults,
 Beau follet, beaux elemens
 Belles dames belles ornemens
 Beaute de femme est autentique
 Par tous humains l'has ne ment
 Elles ont visage angelique
 Femme est comme estoille journalle
 Qui chaste la nuit, et annonce
 Joye et clarte natureille
 Femme est un bien qui point n'esconce
 Femme est le signe de la semonce
 De toute joye temporelle
 A la creature renonce

Qui ne

Qui ne se tient roieux par elle
C'est l'orient de l'humain plaisir
Le midy de humaine ioye
Le lieu de sejour de ^{bon} heroysie
Le puis d'amour et la montoye
Femme tous biens a le monde enuoye .
Si la femme n'estoit vrayement
Le cuyde seroit enuoye
De viure doulerusement
Femme est secouras contre foiblesse
Ioye contre melancolye
Courtoisie contre rudesse
Remede contre folye
Nature l'a fait tant polye
Un chascun entend mes ditz
Tant gracieuse et tant folye
Femme est terrestre paradys
Corps tant plus droit que sapin
Cot poly, cristallin gozier
Pieds bien formez sans escarpin
Rains ployans comme osier
Corps florissant comme rosier
Corps plus fin que basme odorant
Corps enuoye pour nourrir plaisir
Et saluer tout le demourant
Corps de femme corps de deesse

Corps

Corps de toute beaulte lumiere
 Préserve de toute rudesse
 Doibt estre par bonne maniere
 De beaulte porte la banniere
 A luy n'est homme compare
 S'il est beau deuant, et deziere
 Femme l'a nourry et pare.

Arrian. in Eucleton. Mulieret inquit statim a XIII.
 anno Domine vocantur. Sub n. Xri ob concubitu
 blanduntur, Virorum ego culpa nimis deinde
 sibi placent, Monstrata igitur sunt fore et ap.
 nob in honore sint, nisi ob aliud, nisi si modeste
 sint et virum reuerentur.

Sorites dicitur solebat mulieribus sexum non minus
 esse dicitur et ad disciplinam et ad omnes vir-
 tutem etiam fortitudinem, que tamen tanquam
 viris propria fuerit aspici dicitur, si dilige-
 ter inspectatur. Vidi ego non ita dudum
 mulierem que virum mentita aloguot annos
 militiam fuerat sequuta, nec cuiquam rom-
 militonum inferior. Ille hoc collegit ex
 puella saltatrix, que iuducta in romium,
 mira arte troyos et in altum proelios et
 rupiebat, ita temperato altitudinis spatio, ni-
 mirum. quodcumque et nunquam falleret. Eadem in-
 ter quatuor simul gladios non sine horrore saltatu
 impavida saltaret.

Fuit Romano murator militum et preceptorum ad
 imperatoribus in rebus exercitibus; imo et communio

nisi l. qm l. C. de pactis conuentis. l. maritus
C. de p. u. ut nullo modo maritus licet
uxor suspensam uero remittat) in h. b. q. m. e.
sunt extra dotem se auideat immittit
d. l. qm l. nisi ut procur. d. l. maritus. vni
ura utrumque corpus tam uiri quam ex
oib. dicit, ut alter alterum semper stu
ret auxilio quia nemo sibi satis l. ligo in
p. m. C. de leg. q. p. d. non ergo debent
meus defendere, q. feminam procurant
l. maximum utru. C. de lib. p. u. Et uiri
legitimo derogare p. dandem l. ligo s. iunf.
quod neminem se tollit in potestate alie
tius potestatem patris Inst. de pat. pot.
in p. m. non in ergo uirum ut sit mulier
fornicata in potestate alterius, sed potius ab
his omnibus releuanda, ne uicinis (qd. tantis
ponderibus aggravatur) qd. etia. oneribus
accumuletur l. si si uero miserand. de imp. p.
luc. de sup. nam propter partu. pericula et
liberorum procreandorum ab omnib. potest. uiri
rulis magis sunt exempti. l. fm s. fanni
mud. C. q. pot. in p. g. habent. At uir et
uxor non ad imparia uideantur C. quid. intra
uit. de conu. conu. Sunt n. diuina & su
manus domus socij l. aduersus C. de crim. expil.
-hered. et si uideantur uir mulierem
sine causa puniri. Atq. ut licet uiri et
aure

a iug. & si quib autem propria. glossa in r. sicut al
 tunc - q. 1. q. dicit quod maritus sapienter no
 verborabit uxorem qd. si fecerit iniuste poterit
 implorare officium iudicis ut ab eo separetur
 qd. potestati iudicis de iure non derogabit t. x.
 in r. libris de testat. spohat. vid. Luc. de pen.
 ad l. quecumq. et tenentur infima uxoris in
 curi facere pro bono et expectabim mod. qd.
 si non fecerit amittit lucrum dotale quod ex
 pacto lucraretur l. 3. ff. quib. ut indigo. l. qd.
 si nolit s. mancipium ff. de edic. edict. l. m. raris.
 ff. de libor. agnos. vide et plura q. testati
 vus uxori ad operatum comparare l. ap. Luc.
 de poma in l. muliere col. 2. arg. illius h. de inro
 l. x. l. si qd. pro uxore. 2. resp. ff. de pig. act. l.
 quod aut. si ff. de donat. inter vir et uxor.
 Susameus iudoc. lib. iv : ex Gallo Burgeti

Femina quis paradulce Dei; quo nostra iuuantur
 Commoda, solamen delictumque viri
 Si quis abutatur, stultorum duxero pace
 Vertitur in fœnas horribilemque cruce[m].

Vide Q. Alexand. Strom. lib. 4: fol. 567: ex Euriped.

Vide fornerum in notis ad lib. 4. var. Cassiodori.

Rusticus est vere qui mala de muliere

Dixit, nam vere sumus oes de muliere.

Vide L'echo au biguars
 rares. et les vers Leon. 177.

Et qui est bon est de spirabile, re que est ayme est belu de manie
 re que une bonne femme est plus a pensant. Eutrap. au
 propos de se marier.

Femineæ herus seminarum: præcipue Italicarum inromia
 vide libro 2. Fortianarum que sunt

hard rito viri muentant, maior mulierum industria. Eurip. Hippol.

De Smirnenorum anilibz ut iob conseruauerint vide plut.
in parall. Hilarius in Genesi. mox costa cupito

Fit mulier vultu: mulier nā costa viri fit.

Quo magis chara viro, & lateri fit coniugis apta.

De muliere bona quomodo & quos ornatus debeat orare et obedi
re vide paul. ad timoth. i. cap. 2 & ibi Ambros.

De feminis Theobandium vide Stephanus ad ducarzi
Cosphrago fira cap. x.

Feminarum parvarum Ologia vide Hieron: ad principia in expl.
44 psal. psal. 3. pa. 104. uxor nulla marito de foemibz Tert.

de ornata et cultu fem: ca. 4. mulierum mte vituperia
laudat vide ad Hieron: aduers. Iovin. li. 1.

proba mulieribz execraria & formam vide in seronim:
Xenophontis pag. 244 et seq.

De feminis plura tam bona quam mala referuntur a Chi
sano cat: glori. mundi. 50. l. 1. 1. 1. 1.

Mulieris Enromium expressit Apmbz: tom. 1. pa. 150
qualis vico durenda fit de hoc ibidem traditur.
132. Mulieres Domine vocaty et quare in Epist. Eugri
dio ut s

Gurant vallant rapitine et romant sa flamine just
tude Enrome sparmourge & samant soh mary
de mort, monstrant l'ob annal de france.

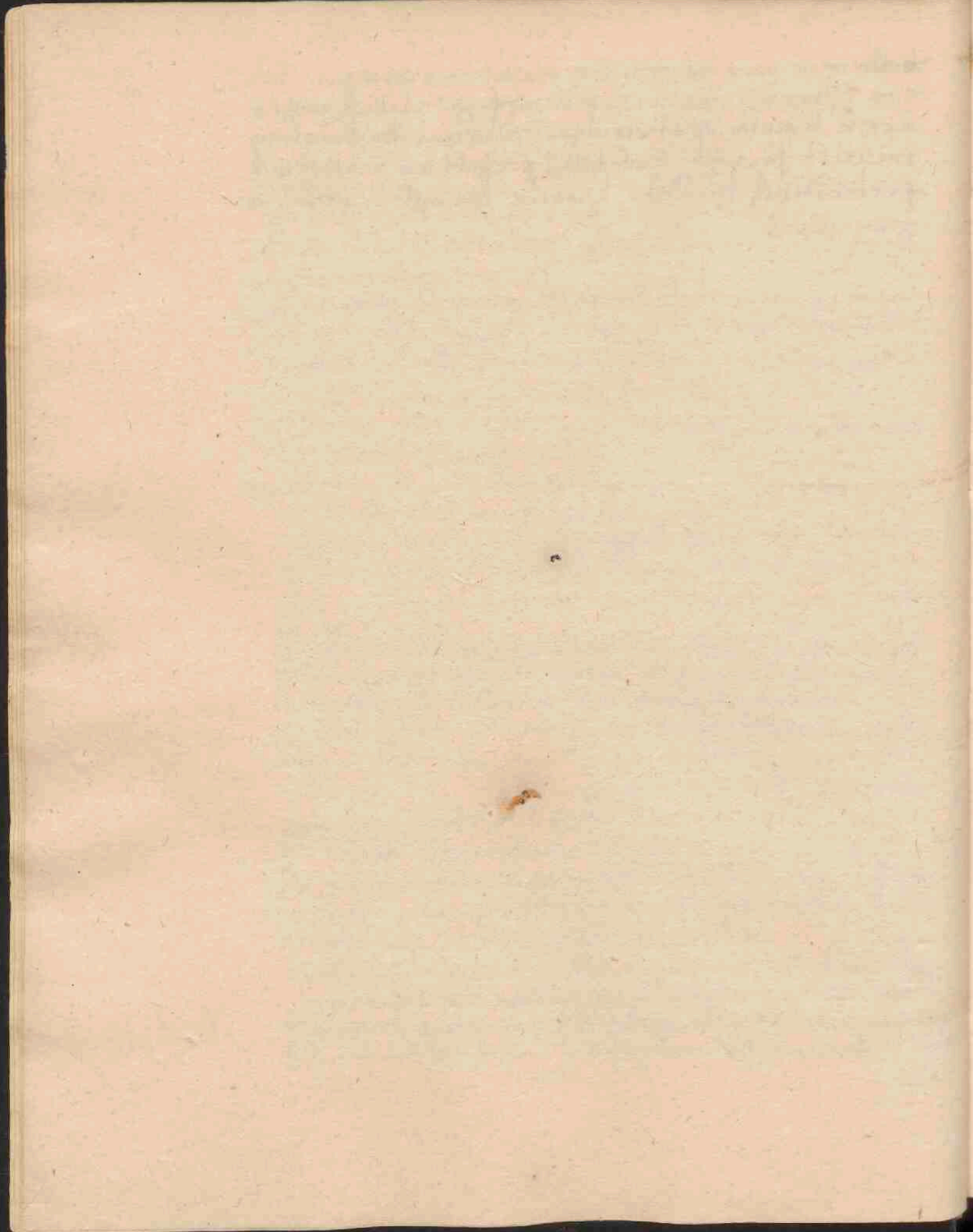
Ignatius Epistola: ad Heronē Diacon: Mulieres noli execrari, ipsae
n. pariunt ut nutriunt. Diligi dego oportet eas generationis
causa. 217. Suidas ex ut: script. in bebo 188151201.

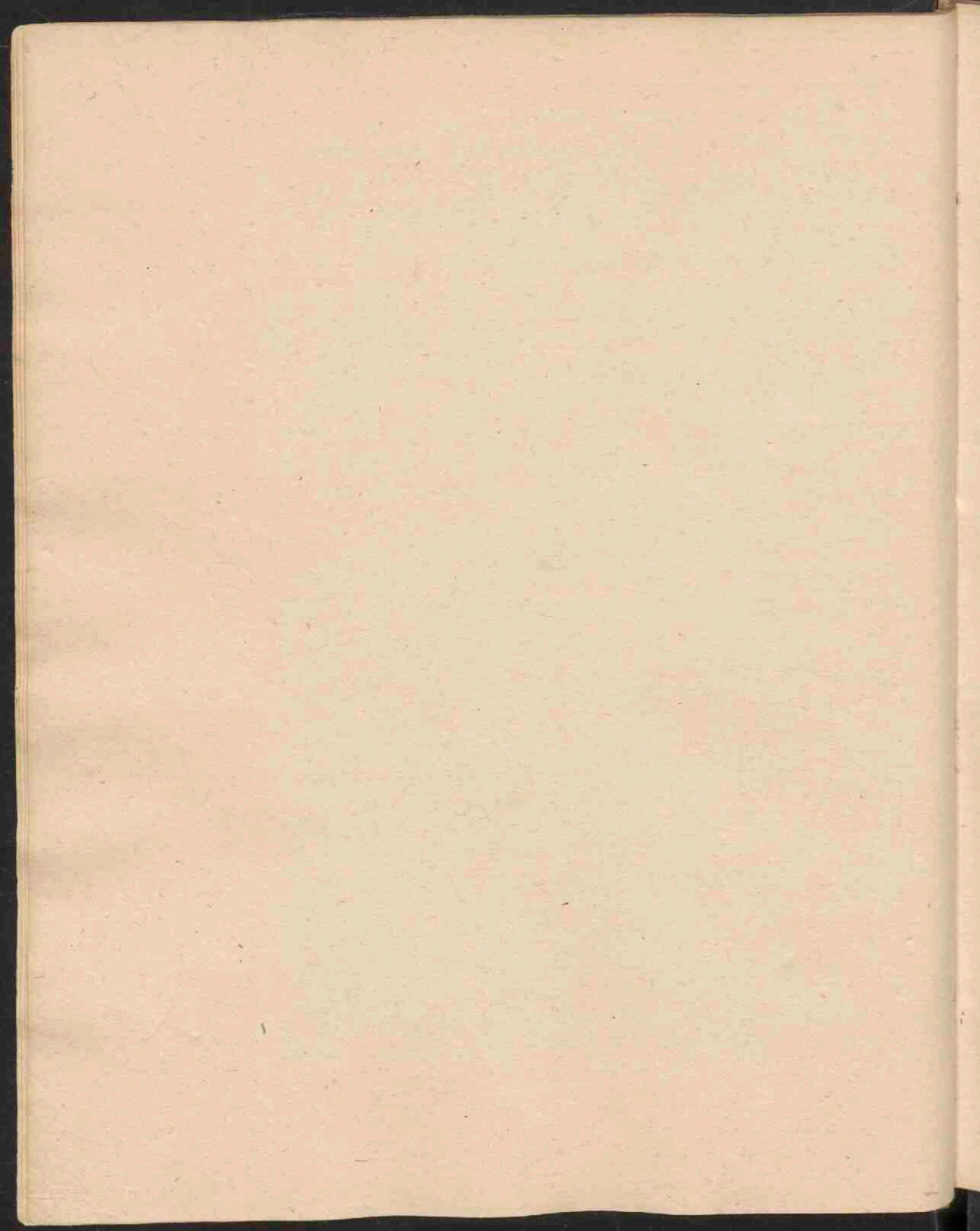
mulierum rem sic dixit refatam sapientia. 531.
De Misesit mulieribz castitate vide Bud: 721.

De magnanimitate & pro mactidone Theodora Aug: Iulianum
conuincit quando populo contra ipsu conspirauerat vult
Procop: lib. 1 de bello persico circa finem

Butyal teste Cokouico in Historiaris Syuaro, & adunum illoru
continentis est oppidum qd ad Venetos pertinet, cuius
femina ob summam constantiam aique fortitudinem pas
sim commendantur: haec quidem vltimo contra Turcas
bello

ullo vix omnibus Turcicae classis in propinqua stabi-
 one harentis metu oppido effugentibus ardentis
 scemis mania, patriamque adversus Barbarorum
 iniurias fortiter tutantibus perpetuum mulieribus
 fortitudinis inaudita audacia exemplum posteris
 reliquerunt.

Statuta.

Maritarum regionum.

Affisi in Italia vice luerature & statuto in
Eam partem dotis uxore suo liberos p.
momento Barth. ad l. cunctos. pop. c. de sum. trim.

De dote.

Perusij est statutum quod lueratur dimidi
ame. Idem. eod.

Item queritur si contractus matrimonij celebratus in Affi
si et vir sit oriundus Perusio; quod statutum spectat
et viri resp. Barth. Ex l. Exigite. ff. de iudic. ad d. l.
cunct. pop. l. fin. ff. unde libteri

Statuto cautur Bononie nisi instrumentum
fuerit positum in memorabilibus non probet in
Addit. ad Bart. l. cunct. pop. ubi queritur an si ex si

De instrumento.

extraneis Bonon. promiserit alteri et si ex mutuo
soluturum nec in memor. fuerit positum An alio loco
ex tali instrumento possit probari. Pet. de Ansg. in
cap. Canonu. statuta in 24. Carta in xp. sequitur alia
questio.

per totam Italiam cetera est prohibitum ut non tra
datur frumentum extra territorium. Barth.
ad l. cunctos. pop. c. de sum. trim.

De frumento

Culemburgi statutum est quod testator testato.
per consuetudine usufructuario pro usufructu
constituito rationem.

De cautione
usufructus.

In insubribus lex est; ut si quicquam damni viato
ribus datum sit tentantur proximi pagani in
reparare vel innocentem sistere. qm in viatori
extraneis locum non hnt putat Castren. in l. oes. pop. ff. de
inst. et iurc; qre reddit probatq. Alciat Pardig. c. r. 29

De damno viator.
dato reparando

Statuto Agrypinensium tertia pars honorum mobilium
et.

de bonis parent. ad
liberos devolutis.

et immobilium uno coniugum premortuo de
voluntate ad proles et possunt compelli
patrem vel matrem ad divisionem si volent
et non contra.

de success. libero
zum.

Statutum civitatis Inddellburgensis in zelandia m^o
la walabria ne parentes libris succedant. ut
videtur de cons. N. E. 199.

De coniugib. superstit.
quid sibi reserveat.

Statutum Louaninshim coniugi superstiti reser-
vat usufructum omnium immobilium
in hollandia, zelandia, etiam Traiecto statutum
coniugi ultimo superstiti reservat propria
tem ^{dimidij} omnium bonorum et tantum N. E. cons.
200. in fine.

Dotis pars per virum
lucratu

Nocimberga defuncta uxore maritus lucratur tertiam do-
tis portionem. Mm. 06. 72. Cent. 5.

De bonis maternis

In quibusdam Germaniae locis consuetudine observatur ut mor-
tua matris superstiti in patre bona immobilia fiant propria
liberorum ita ut pater dumtaxat usufructum in iis habeat
ut. id.

Filia dotata a successione
renunciante

Consuetudo dicitur de Franconiis quod filiae legitimis dotibus
procurata tenentur renunciare in favoribus agnatorum.

mulier quom testam fac.

Ince longobardo mulier testamentum facere non potest sine
mundualdo et curatore.

agnati agnati prelati

Eodem iure agnati cognati etiam gradu proximiores a suc-
cessionibus excluduntur ut filiae legitimae filios naturales
etiam excludunt. Marant. praex part. 3.

quarta coniugum tota.

Lutetiae consuetudo est ut quae sita a coniugibus durante matrimonio
communiuntur. Costal. Adm. ex lib. v. ad l. 65. ff. de iud.

Fendalia

Mores gallicorum receptum est ut feudalia instar reliqui
patrimonij habeant nec a rectoribus rebus separantur. id.

Quodam

Quedlinburgi consuetudine introductum quod fra-
tres et sorores eorumque liberi soli defuncti
fratruibus aut patribus vel succedant exclusis
parentibus vid. Nims. Obse. 41. 42. cent. vi.

parentes a successu
liberorum exclusi.

Idem receptum ait esse Germaniae consuetudinem
ut debitor pacto ad rancidam se offerat.
Obse. 41. Cent. vi.

obligatio ad lacce-
res.

Copialius consuetudinem esse Lutetiae scribit qua
testatori interdictum est ne disponat nisi de quinta
parte bonorum quae propria habet. ad l. omnium 2.
usufr. 23.

libertas testandi
restricta

Est constitutio in regno Sibiria ut qui furatur ab Au-
gustali infra fustigetur et signetur in fronte
supra quae quiritur maranta in spectulo aureo. part. 4.
12. Ind. distinct.

furum poena

Est Tibermi in Italia in fisco an hodie sit civitas cas-
tellana, l. 5. Re futiva publice et bona fide in
mercato empta vindicandi ius domino non sit, nisi certi
tuto pretio emptori. Mar. Salmon. in l. oes pop. lib.
11.

venditio rei fur-
tivae.

Pizani est statutum quo tenentur quod coloni ecclesiarum pro
eis teneantur. Fas. in s. action. num. 85. In p. de action.

coloni pro clericis
teneantur

Statutum est Venetorum quod oia testa prout sunt ita ex
equationi mandentur. Fas. ad s. in persona num. 30. de action.

testa quaecunque
executioni mandata

Statutum Florentinum disponit quod pro omni homicidi-
um coheredes omnes teneantur et exheredentur. Fas. ad s. acti-
ones num. 77. In p. de actionibus.

coheredes caedis

Statutum Bononiense sanguinolentod in palatio ve-
tut rapite puniendos. Vide Marium Salomonium, lib. 3. com.
ad l. oes populi.

poena eorum
qui in palatio
quae vincerat

Statutum est apud Florentinos quod pater suus filium
negotiarum et non prohibet de suo tendatur vid.
adnot. l. c. Folletij ad Marantam. parte 4. de vid. huerat.
nim. 119.

filius permissio
patris negotians

De Iudice competente.

Die vanden gereschte van het recht. En willegh niet
permittieren dat men omghe van haere ondersa-
ken tse gereschte ofte vordere vore vuyt
traagte van proccogatie sal moegh betrekke
voordes sone sonderling wammde quistie is
van goet gelighe inde vuyt van het recht
ende partghe eldard vbonaetne sijn. Is mede
bij constume ofte gebruyke gemitro daretet
dat men vore in ras van pdesuyn van lingsort
mar agere voordes ordmordid uster. daer
ondie die pdesonch ende goet gelighe is willegh
altoed gebbes is tot optie vandy lingsort.
ofte vafal tgeghes anders.

Filiusfam: obligat:
Neap.

Et ritus curiae Neapolitanae quod instrumenta
et obligationes quae sunt per filium familias
absque consensu patris nullae sunt ipso iure
et apud Auzant. Folium parte 6. de instrum
product. num: 7.

Mulier pro debito
carceratur

Quomodum consuetudine Neapolitana mulier pro
debito carcerari potest. ut Maranta. i. d. loco ita
et apud nos: quod est contra. Antq: Sed nouo iure
C. de custod: rebrun. Antq: 3d. d. de C. de offic
dumef. 3d.

Instrum: in membran.

Instrumenta publica. ibidem debent prodari in
membranis alius non faciant. fidei. vide nu:
32. et 33.

Libertas testam:

In comitatu Burgundis comitatu su vtuntur libertati
nobiles vt quomodo libet de suis bonis, absque vlllo
vorum vel liberiorum impedimento disponere vnt
nt vllius consensu exant. Prunq: Auzantud in sua
Apologia contra Hispani.

Consuetudo Andegavensium primogenito omnia mobilia defect. Ann: Robert: 22: Jud: pa: 437.

Primogenitus

Lex regia est super Lusitanos, qua plerorumq; filij naturales aequaliter cum legitimis admittuntur, et nullis extraneis legitimis, totam hereditatem rapiant; tertia tamen bonorum parte liberam dispositioni patris relictam. vide Valase: Decision: lusitan: Tom: 1. Cap: 97.

liberi natur.

Consuetudo erat pise ut iniuriam inferens poterat per ipsum iniuriam passum puniri. Bart: in l. sed si bng s. preator ait ff. de iniurijs.

Iniuriantis pena.

Nulla persona audeat facere nuptias matrimonij vel sponsalia cum aliquo sine Senarum sine consensu patris vel matris patris, et si avum aut patrem non habuerit sine consensu trini proximorum consanguinorum.

Consensus patris in nuptijs.

In regno castelle lex severissima lata est ut debitores creditoribus seruiant, donec debitum solvant, Valase in Decision: Tom: 1. Consult: 1. nu: 8. pag: 7.

Debitores ut seruiant creditoribus.

consuetudo erat Regimburgi (ut adag. in Novico Vienna) parricidii qui contra legem panes coquendi aut ponderandi deliquerant, in aquam, lacunam, Volutabrumq; aliquid de ponte deiecerit. Auent: lib: 7. bowz. 603.

pistorum pena.

Cum Cornelij Bozz cum maxima parte creditorum suorum transigisset et reliqui se opponerent allegantes Car. v. edictum, curia nihilominus iudicavit, eos reliquis subhorbere debere de qua sententia cum rebus petita fuisset propter transactionem his retinere se, in rebus rebus assumpto. dicebat n. creditores opponentes quandoquidem Bozzius bona sua retinere non aufugisset illud locum non habere quod minor pars maiorem sequeretur, nam illud tunc fieri ut aufugiens se spectet, ut tamen illo agere possent.

Consilium sine rectoris populi alicuius pnt
compelli ut oppidanos diuites ut mutuent
pecunias tempore necessitatis, quodus ara-
rium loci pntumq; indiget. Gubier 2 pnt
quise 181 nu 29 post Menog. alleg ibi

Curia suprema an potit ius condere, vide tit.
de iud. in verbo curia et i de legib. et costt
p2 ad l. ultima sub tit 1.

Statutu no tm afficit incolas vtru et forenses
terra bona eoru pta in loco statuti.

Statuta semp in successione attendenda sut
loci vbi iacent bona in qib; succedatur, no a
vbi defunctus decedit vel heres domiciliu
ht, sicut concepta sut in rem sua in psona idq.
de iur et recepta sentia. Caputiq; 159. Thef.
deci. 106.

Aliq tm contra: quod vbi
populi spectari debeat, aut illius loci vbi de-
functus tempore mortis vixit

Infirmi diuturni inter miseras psonas nu-
merari, Gomez. in reg. cancel. de infir. quise. 9
prib. 62.

paena non impetrata apprehendi no est locu nisi
respectu eorum q in edict. a se numerantur

An venia agendi vlla casu petenda: affirmat
trinit.

Trentur vol. i. disp. 4. h. e. l. 6. tit. c. m. gl. v. s. t.
in parat ff. h. t. de m. ius vorando nu. 1. et
12. Gruiel. Decis. Dal. 35 p. tot. Mezula praxi
lib. 4. dist. 4. Minf. 4. obf. 92.

privatiue no competit Jurisdic. Imp. Sta-
tibus concessa ab Imp. sed tm cumulatue.
Daniel Otto Dzingens. dissert. Jur. polit. de Jurisdic.
publ. Imp. Rom. c. 10. § sicut ex Oceano, all.
Ruyss de Jurisd. territorij c. 1. nu. 318. coub.
prac. qu. c. 4. nu. 1. Caspar Leopold. de contr.
Jurisd. qu. 3.

patibuli directio m. i. Imp. et eam extra
ius usurpans; maustat. reus

Artifices Jurisdictione suis q. coru colligio p. p.
non possunt recusare; no tm eo minus Jur.
dictioni f. reali Judicis loci subsunt, ut qu.
in electione actoris cora quo remy robenit
velit Rech. in reg. f. reali 34. nu. 3. Xf. 3. nu. 4.
Xf. et idio de reg. Juris in 6. post Casp. in d. t.
Heres pt declinare forum etia in casu quando roba-
niture ex contracta facto p. d. f. u. n. t. u. i. n. t. e.
rogatione Judicis, s. u. i. q. d. s. o. s. u. b. m. i. t. t. a. t. e. t. s. u. o. s.
J. u. d. e. s. J. u. r. i. s. o. u. i. m. J. u. d. i. c. a. r. y. i. t. a. s. e. p. i. u. s. i. u. d. i. c. a.
uit Curia Ultraj. et m. h. e. a. l. m. r. a. A. d. r. i. a. n. i. m. a. r.
t. i. n. i. p. r. e. s. u. p. r. e. d. e. S. A. d. A. c. t. o. v. a. y. M. a. u. r. i. t. a. l. s.

möbe

mombiz vando Removet bay Antgonis Arch
172 de rollo in Junio 1628.

Finis non potest declinare eo casu: Ant. Mayz.
tract. de for. mul. oblig. Camer. par. 2. q. 1. nu.
19 ubi vide et addit 2 part. form. q. 2 nu. 5.
Iste sed huiusmodi Argenti ad conf. Britt. de Jur.
et tract.

Judices pagorum non possunt cognoscere de multis
suis applicandis, quod sit nisi imperij, ut a
iudicant Curia tract.

An iudex poterit supplere, ubi expense non
sunt petite. Alex. in l. pperandi §. fin. nu.
31 seqq: Bart. in l. 4. §. hoc a. nu. 9 ff. de
damno infecto. Cyn. et §. fin. Joan. And. in
r. auditis de procur.

De advocatis eccles. vide Buzel. Gallofl. lib. 3.
r. 20.

In diplomate Bald. Flandr. Com. a 1038 Indic. 5.
palafredos ferre facit, ut hoibz q. eos dunt
victa et ralcamentis prohibebit, et si fue-
rit revertus statim eos palafredos illos res-
tituat dominis.

Hostis significat Exiretus ex Bald. Cron. Cam. Hor.
1760

vno Imperatore Scaldim fe. paratis pontib.
 fluvium tranſiit, et terra Balduni hoſti
 ſui deſtaſtenda diſtribuit. Et Eoſſi
 royalis i. Exercitus Regis. Cap. lib. 3. 72 ca.
 De non cogendo bibere in hoſte Galli nunc
 l'ost Exercitum horant.

paraveredis a trahendis hedis. De Equitatu
 quem vocat Regibus ſolebant preſtare doct.
 Chropinus lib. 3. ſarz. pol. tit. 2. ar. 10.
 Ne ſubditos carceraturis et paraveredis ex
 igendis habeant. Ut nullus Comes vel
 quilibet rei publice miniſtre illis poſtea
 tem habeat aut malle tenendi, aut
 banna vel fnda exigendi

Bannus ſignificat mulcta vel poſtrypio.
 Curtis media etate p villa tracto vocabulo a
 forte qua Nonius intra marisia villaru ſpa
 tium ea ait. Intedu etia p aula vel palatio
 vſurpari vt in dupl. Bald. Inſul. Actu Aſtrebali
 Curia publica in capella s. Benedichi
 Spirarium vel Spiraria certus ip reditus flauit.
 com. frumtu et abena ex agris in pane et
 Squozu pabulu ſubmiſtraſ. a ſpms formata avis.

Buxel. 401

Conductores vectigalium non gaudent fisci
privilegijs Gnd. pap. q. 208 p tot. Faber C
de vectig. Britannicus de Gabellis p. 9. Am.
ad Regula Nemo est plus iuris 2. m. 6.

Vasa aut dolia non tenentur potare aut
partem vini vel cerevisie ipsi prestare regi
non pnt. Goede. tit. 7. Sord. ad d. 3. In-
tit. ad L. Aquilia nu. 3.

Statuta officii, quibus prohibent ne quod bonus
invenit altera perficiat non valet. Sord. in
L. Unica C. de monax. nu. 5 et ad L. fm. nu. 5
C. de iurisd. omni. Jud. L. penult. § fm. iuncta
L. seq. C. de edificijs privatis: nisi tota civi-
tas tale quid statuerit, aut artifices
habuerint auctoritatem a thep. Bald. d. L.
Unica. Mullerus lib. 2. Semestr. r. 14.

Cum filia sororis quondam uxoris non committitur
incestus de iure civili, neque cum ea prohiberi sunt
nuptiae de iure Alex. conf. 229. nu. 7 lib. 6.
Nepos & filio sp. etiam incestuosus vel danna-
bili coitu nato potest ab abo institui et
vocari, vide tit. C. de inst. nupt. li. 5. tit. 5. m.
Verba filius.

Communione bonorum statuto inducta non
 impedit l. ex hac edict. C. de sic. nupt. ita ut
 dicitur curia rz. prid. D. Thoms 1613 in caa.
 Sophie Walteri, retractata sententia Arbitroru
 q. contra deciderant. Vide Christ. de partiz
 interrupt. ob. 4. Fizz. form. libel. quo lx. agit
 ad dotem. Virgil. method. juris lib. 3. c. 8. ubi
 70 peck de testis coniugiu lib. 2. c. 18. n. 9.
 Minf. obs. 99. quibz add. Deciu cons. 19 V.
 de Francis deff. 435 nu. 12. cu seqq. pinell. ad
 l. fm. C. de bon. maternis nu. 1. 2. 3. Alex. cons.
 158. vol. 5. Chass ad cons. Burg. tit. 6. de enfas
 § 1. n. 3. vide consil. S. Grass. de 14 Apr. 1613 in
 Ms. salinij ³⁹⁹ et nus. pro deroganda l. hac edict.
 vide 3 cautel. ap. phanuk in tract. de lutz. dot.
 § 1. s. nu. 47 quas approbare videt Paul. Fend.
 Gall. de except. surr. §. test. et m. test. tit. 4. §. 1.
 u. p. 2. nu. 35. in fin.

In estimatione pany solvendi Curia rz. hiet op
 request. dy 24 habent 1610 vestras tussze
 Wille Adriaens Bonwet. regt in dy puz gneal
 dat hy moet volstaen mitz door hiez goud. Rind
 betalende 3. Dross, dat hy in gherondemert was.

Als Cornelis van Lubben noch jongman sijnde
ende tot Amsterdam sijn roepmanschap oer-
uende eenige jaren aldare gestorven was
s. feyt. aertzelatende hulle ende salue susters
vberdy gebraekt hoe de schiffse souden vberdy
gedwet este na de wtgeschreue Statuten allbare
indifferente so salue als hulle broeders succ-
dure, esse na het Amsterdamse recht daer de
heele broeders des selfe alleen en dande sijn
met de halue broeders of susters noch gemydelyc
en is verstaen by de Witten en noch es Ad tot
Amsterdam dat mede d' wtgeschreue Statuten be-
de te volgen ware hij geboortich was en oit
begraue ~~wordt~~ tot Anspreda alles in roepan-
del driuende eenige waren in roep ende gelyc
sonder huns te lounde, oock binne by die in
kerst forme sijn gehouden en ontfulde domi-
lium en bozteschap behouden, atq. ita a Curia
Hollandicq. iudicatum in ca. x. de Makinesse
vz bz Maria puerx Adiff. s. Sebaes binne by
albare dy by den Lis lang. Ende geboort
en verk is gestorven, dat mettemin in sijn
suns in Holland te Lis daer by in domilium or-
dinaris buet, muste verstaen vberdy gebally de
vberdy

70
D. Lappius narrabat se recepisse literas a Groto
velis homine literato, darentia olim sentiam
esse latam duortij eo quod maritus membrum
haberet a quo grandius. Idq; sub dno pap.

pontifex Rom: a^o 754 mandat S. Sigebero (ut ipse in Epist:
S^o Rixfridum indicat ap: Surium Tom: 2) ut cum vicinis
Episcopis inquirat in gesta S. Swidberti ad illum canonizandū.

PROLOGVS B. MARCELLINI in
vitam S. SWIDBERTI episcopi
VERDENSIS.

Venerabili & dilecto in christo domino et patri dno
GREGORIO sancta TRAIECTENSIS ecclesia episcopo &
FRESONICA gentis predicatori eximio MARCELLIN.
presbiter gentium predicator utilis, bonum quod prestat o
bano.

Multoties exhortando ^{pie} monuisti me verbis et scriptis
nouissimis tuis precepisti in paterna tua antiprimitate
beatissime pater, quatenus conscriberem et in lucem
protulerem sanctissima exordia natiuitatis ac magni
fica gesta siue virtutis et meritorum perzona s.
Swidberti pontificis et egregij paganorum predicatoris
ne tam magnifica et virtuosa opera tanti gloriosi
patris obliuiscantur, sed scriptis commendarentur et
redigerem, ut ea cognosceret generatio altera patris
succedens, et in perpetua permanerent memoria, eo
quod aeterna sapientia dum rimaret excellentiam sine
singulari vite signis et prodigijs probauit, ut nunc
secum regnare crebris miraculis quotidie ad deum
sua ecclesie et salutem suorum fidecium manifestat.
Et tu ipse bene sciebas es, et mihi literatorie
infirmasti, dum a Colonia Agrippina TRAIECTVM alle
rator nauigans feci cum tuis apud Verdum naufragi
um periculis, eo quod sine saluatione S. Swidberti
festinante preterire et opus fuisset, quia arduum ne
gotium ecclesie Traiectensis valde te rogabat, moy:
omnes S. Swidberti scriptis voto Deo ut ipsum visita
res periculum et naufragium protinus euasisti.
Sed mirari non sufficio gloriose antistes quod mihi ong
tantum imponis cum tui nominis hucque nobili
tatis fama multis in locis magna dignaq; memorati
habetur.

habetur, quippe qui litterarum scientia viget et proli-
tiori stylo restoratorque ornati dicitur et fereus san-
torum pontificis et compilare consuevit, ptecia in
consentiu tuo. Iracti totum aliquos oratores et festo-
ros et diuersis scriptis prout me utique litterarum
magnificos habet et legio magistrus et doctores qui
et sanctiori littera melius et ornatus componit
gesta ipsius quam ego, qui inueteratus ducum, cum
sensu iam libertati et debilitati ac dicit corporis ab-
huita et fere consumpta sunt: ut ipse que 65 annis
pro modico meo ministerio prouocatione et consuetudine
paganorum insidari, et ante pontificatum sicut Willebrordi
et S. Willeberti, et 40 tam sub S. Willebrordo quam sub S.
Willeberto et XVI sub egregio pontifice S. Bonifatio
predecessore tuo, et quatuor iam sub te, qui in Danetia
et ad paganam gentem, Transsulanam cum dilecto cofre
et patriota meo Leuino presbitero misisti predicatum
ipso sanctum et terribile nomen Domini. Et quia
pudens et plibani crederima tua exortatione et soliti
monitione tuorum aliquorum fructu esse requisitus et
conferendum procul dubio non temerarie requisini uel
dimisi sed pro discipuli propter pusillanimitatem et
imbecillitatem meam, in scriptum me iudicando ea conscri-
bere. Tamen quia in ipse tua pontificali autoritate
sine conclusione concanonicorum doctorum meorum con-
suetu Iractensis a me specialiter ad sanctissimum gesta
ipsius conscribi decernisti. Et quod a iuuentute mea in
Anglia secum commiseratus fui et cum ipso S. Willebrordo
ceterisque confratribus meis ex Anglia in Germaniam nauali
uestigione ueni et S. Willeberto ministrari, donec et quo
ipso optimo fructu Willeicus dignus sacerdos dei sibi dicitur
fuerit et secum ad Boruuariorum proficiscens fidei meo
carbum

22

verbum vitae ipsius predicando euangelizavit, me manente
et annuntiante verbum salutis et vite gentilibus et
Neophytis diuasis tunc idcirco me inobediens censuram
tunc volens parere mandatis, tunc et confratrum tuorum
contaminorum tuorum conuentibus Traiectensis foribus
et presertim meritis sanctissimi confessoris et pontificis
Sulberti confusus, relicto pudore velamine, licet
impudenter me delectabatur, spadebat tunc caritatis in
tuo imperiosa dicente paulo, caritas omnia. Sp
ergo ad illum dirigens qui dixit apertis et tunc et
ego adimplere illud, ob meum apertum, et attraxi
spiritum quo non solum que ab eod. S. Sulberti et
a veridico audiri, sed et quibus interduci et oculis
meis vidi, licet vidi ac plebis sermone compilando
parca de multis, tametsi vicia digna velatu aptaq;
memoratu digressi, ad eo ut plerique in conuictu Traie
rectensi in presentiarum fuerit militantis viderent
et audirent. Quare denique peto ut Grammatici
me excusatum habebis cum tuis orand, ne verborum na
desitas aut argumentosa loquacitas in presenti legenda
a disertis doctore requiratur, quia de memo in templo
domini plantari prohibetur, et me iniuste sentio de
scripturum gesta. tam magnifici Christi pontificis re
gulis Donati subiacere aut Aristotelis parca argumentis
quoniam et argumentum secularis preest ubi vix
Deum reperit et sapientia quibus mundi stultitia
et apud Deum, qui utique crearent si verba potius
quam res responderent et non magis virtutibus rerum
et gratiam s. spiritus spectare gauderent, quam vir
berum splendorum pompasque sermonum, quandoquidem
verborum valorum non in eloquentia sed in fide consistat
et salutem seculo non ab oratoribus sed a presertim
munitatis

muneratam fuisse fidelium meminerit ambigere aut igno-
rare credimus. Hæc igitur sunt quæ de eo conscripti
dulcissimo patre et optimo pontifice et sanctitati tuæ
transmissi ut tua auctoritate siquidem iudicab digna
rata permancant, atque ab pontificali tuo decreto
roborata valcant, petens syncretis torde, ut ea qua
rudi stylo de eo conscripti more Evangelistarum qui
plano stylo euangelia Christi conscripserunt: sanctitas
tua corrigere et urbaniori stylo cum tuis canonicis
dominis et magistris meis præluocare digneris
si placet et utile sit, ne efficitur blasphemantium
et detractorum cardinalis derisio, sed quod Christus
qui est gemma pontificum et gloria sacerdotum, miris
s. Oswaldi magnificetur et glorificetur quod est bene-
dictus in secula seculorum. Amen.

Incipit vitæ Oswaldi Epi. Verdenfis ecclie
imperii quo S. Martinus papa et magister in A-
postolica sede Romanorum præsedebat, et universalem ordo-
doxæ ecclie fidei feliciter gubernaret; ac Constanti-
sive Constantis qui anno suo felici Heraclio Imp. in Romanam
imperium successerat et imperaret, atque gloriosus
et martyr Oswinus rex fratres s. Oswaldi regis et
martyris scriptæ regni Angliæ divina providentia auspi-
cabilitate gubernaret scilicet A. a natiuitate Domini
DC XLVII. Erat in Angliâ in regno Northanhymbrorum quæ-
dam princeps comes de Northampton Sigebertus homo rex
spiritabilibus præmunitis natiuitatis excellentissimus miles
feruens armis et industria, habens in coniugem
quandam deuotam et ingenioso femine nomine
Bertham ex nobilissimis et splendidissimis Anglorum
principibus propagatam. cuius mater ostenda cuius
pater Edelredus, cuius pater Osithus, cuius pater Engistg
a quo

A quo Britannia Anglia appellata est. Qui celeberrimus romae
 per diuina praesentia legibus mure virtutis fulsere
 insignis. Deum timebant et precepta eius observabant
 religiosus actibus, rebus precibus. Almos marium
 actibus sine caritatis et misericordie operibus quo-
 tidie mente insistebant. Bertha vero pia et nobilis
 comitissa videns multorum principum et militum
 filios in episcopos et abbates exaltatos qui Anglicanum
 populum domine nouitate conuersum in fide confirma-
 bant, sine cessatione dies assidue orationibus et
 lacrimis petens a deo talem sibi filium daret qui
 iugiter in templo sibi seruiret, dominus autem qui
 deus est (ad preces) humilium tali eam dignatus
 est gratia consolari; nocte uero quadam dum in stratu
 suo cum comite marito suo reponeret et dormiret
 vidit in somnis in firmamento caeli unam stellam mirae
 magnitudinis inter caeteras stellas inestimabili cla-
 ritate celestis glorie fulgurantem, cuius radius
 clarior et fulgentior erat sole, ex cuius orientali parte
 duo perlucidissimi longi radii fulgurantes procedebat
 quorum unus versus Germaniam alter versus Galliam
 se extendebat, cumque diu super his miraretur, tunc
 splendor nimis eiusdem stellae et odoriferis suauitatibus
 fragrantia totam suam perlustrauit cambriam, ac
 stella illa splendidissima ex firmamento radens cecidit
 super stratum eius in quo quiescendo recubabat circū-
 dandus. Attonita per ipsa et nimium turbata
 ac terribi subito per timore casus illius stellae
 excitata impetuosè clamare cepit. Sigebertus aut
 de tam insolita excitatione et grandi turbatione
 eius exprobratus deprehendit dum valde parua
 et tremulam et admirandam aromatis raritatem et
 splendorem

splendor claritatem, turbatus fuit, ipsique comiti sua
pia matrona post diutinam consolationis causam sua
turbationis scissitanti visionem praefatam cum magnis
singultibus retulit et enucleavit, post vero in se recipere
rem tacite considerant, eam benigne consolans, in die
praeteritis singulis premanebant usque mane, statimque
aurora radiante uenit ad se pertulerunt S. Aidanum
Lindisfarneensem suum Augustaldensem episcopum, sibi que tanti
mysterij visionem diligenter exponunt, qui a Spiritus
gratia inspiratus respondit, haec uisio diuinitus ma-
nifestata non solum exultationis regni nostri nostri
materia est, necnon etiam multarum nationum
gentibus gaudium dicit, quoniam prae deo donatus
nascetur uobis qui lucerna patris summi pontifex
ac sanctissimus constantissimusque fidei propugnator
populis dei est futurus in uiam salutis aeternae.
Quod illi audientes diuinitus Christo retulerunt laudes
et deinceps casto uidentis uerbis et ieiunio ac operibus
misericordiae praestantibus insistunt. Aduenisse autem
ueneranda hora qua benedictus puer a clarissima genit-
rice nasteretur subito totam regalem illam cameram
in qua fecit Bertha pareret fulgor nimis repleuit, mi-
rantibus et stupentibus cunctis mansitque reuerentibus
radibus praetensibus donec peperit filium suum, quo nato
parulatum claritatem recessit, matronae uero illius cum
obstetricibus congregatae magnificantes Deum ubique
promulgarunt magnalia claritatis et uisionis Beate
pae comitissa. Nato uero puero S. Wibbertus a parentibus
appellatus nomine anni sui comitis de Northingran.
Iuxta S. Wibbertus puer aqua et spiritu sancto purificatus
et.

a cūnabili Deo mancipatus sanctique pollens exodij
 sanctoribus vico postmodum insistens studio sanctissimo
 sine cursum vita consumavit. Namque per momenta
 etatum et incrementa temporum Dei quam suscipit
 augmentavit gratiam pijs actibus, atque animam
 suam perfectam a membris cohibens illecebri ora
 quae virtutis habentur praegit, vitiorum seu volupta-
 tis deceptivam molliem cauit, ecclesiam et divina
 mysteria suadente frequentabat, et quocumque
 & predicationibus audiret memorus famula con-
 mōdabat; pauperes insuper in castro de Northyn-
 gran audissimè docens recipiebat & parit.
 Frequentans solas, & quo erat sagax ingenio oia
 quae a mōdō audiret animo retinuit. proiores
 vero et milites sui castri, ut cuncta illius verba
 et opera virtute fidei redolere viderent, admiratis
 quasi spiritu prophetico ad inimicū persere dicebant.
 Si quies ipsi Dominus contesset vitam sancto erit.
 Erat n. quae summe mansuetudinis et pietatis viti-
 orum fugax et contemptor, et quia quotidie de vir-
 tute in virtutem proficiebat divini amoris ig-
 ne succensus ac s. spiritus gratia a iuventute
 illustratus dum attigisset xv etatis suae annum
 monasterium seculari vitam praetulit in qua
 libere et saepe studiū vacaret et in bonis
 operibus abundantibz religiosis se exerceret.
 Audiat n. quod in praesentia Lindise esset monasteriū
 nomine Beardenem cui praefuit Abbas Higbaldus
 vir mansuetissimus et sanctissimus in quo multi s. ti
 patres & Hybernia, Scotia, et Anglia, regulari insti-
 tutione insignes, pietatis et caritatis opera dilige-
 ter

obseruantes

obscurantibus die et noctu indefinente in magna penitentia
Deo seuerent. proposuit itaq: ad spectib: paternis diuitijs
et desitijs illuc Deo optulante extrin: intrare et
spontum religionis assumere. Ad ubi parentib: suis
p:cipib: genib: humiliter enarrauit, habita aliquanti deli-
beratione memores visionib: p:habite libenter eius
uotib: et desiderijs celestibus annuunt, cumque insiste-
re reprobis salutandis cum multis tribus et lacri-
mis: for: ualidius et osculatus parentibus sancti
Sibidertus p:spicabilis iuuenib: p:rexit uno tantum
p:uero comite ad p:fatum monasterium cum literis
commendatib: sibi ab illustri comite p:ra suo tradis
ibique gratiosa receptus, monachorum famulatu: se
tradens diligentia ea que monasterij castitatis et
p:teritatis erant, et discere curabat et agere. In
quo scientiam scripturarum sacrarum et opum bonoru
summis exempla, tonsura ecclesiastica coronam deu-
tudo suscepit. qua suscepta etatem moribus transiens
ita sit modestus et circumspectus morib: habuit et a
maiorib: quasi unius ex ipsis amaretur et ueneretur.
Nam dum ipse sanctos caritate perfecta diligeret dili-
gebatur a cunctis, quia totum se in p:sentibus Dei
transfudit. Itaque dum in eod: monasterio per nouem
annos in magna continentia et abstinentia et as-
tigatione uixisset gratia compunctionis semper ad
caelestia suspensus non modica curam sacris lectionib:
simul et monasterij disciplinis sedulius agens insistens
inuenijs, orationibus et indefessis uigilijs p:estitit
ordinis dignitatem adeptus eundem gradum condignis
gradu ipso conferendis actibus acceptabile sacrificium
obtulit Deo. Et licet erat nobilitate carne multo
ty longe animo et uirtutibus nobiliorum se exhibe-
it. Erat n. eximia p:teritatis et religionis ornatus

deorum omnium virtutum et orationum deuotioni
 solertissimi intentus. Ipse in tempore matutina laudib
 sepe ad deum usque in orationibus deuotissimo persistebat
 dirigens animum ad celestia semper petenda et hoc
 aliud docendo, magnam de se ceteris fratribus edifi-
 cationem dabat, ita quod ubique fama et gloria
 virtutum eius in laudem Dei predicabatur. Igitur
 postquam in eodem monasterio xvi annis seruauit
 Gasto milita fuit ac inter fratres quasi resurgens
 lucet inter astra ut dictum est progressus facta
 est fama nominis eius diuina prouidente pietate per
 uniuersum regnum Northanbroorum in tantum re-
 bris ut non solum regales et suorum primatum stupre-
 re et mirari faceret auribus, uerum etiam cunctorum
 platorum, ita quod ueluti uir Apostolicus pronuntia-
 a cunctis. Gaudebat res de tantis nobilibus uiri
 virtutibus, gaudebat et melchior Sygebertus comes
 pater eius cum felice Bertha matre eius Deo immo-
 sub referentibus gratias de tanto celebri filio pre-
 pendentem presagium uisionis et interpretationis tuis
 successum admiseri. Sed precipue S. Egbertus archieps
 Eboracensis ecclesie audiens digna preterita ipsius et
 ipsum multum fulgere virtutibus, nimmo complacitus
 gaudio ipsum accessitum cum omni honore sibi pre-
 sentari iussit et in ecclesia metropolitana s. principis
 Apostolorum petri in Eboraco ipsum canonicum ordinis
 illuc situm manere, et christo seruire precepit, in
 quo conuentum tam stricte per biduiniu ieiuniis
 orationibus et uigilijs ac monasterijs disciplinis
 se mancipauit, ut magis Anglicanum quam hibernum
 duceret.

duodecim vitam videtur. Et dum esset forma et exemplum
omnibus fratribus perfecti et regulariter viventibus electus
fuit in Abbatem monasterii dicti Dacore, quod monasterium
rognomis accepit ab anno Dacore super
cuius ripam hactenus patet. Sed quia eodem tempore
tanta erat devotio hominum Anglorum, postquam
tota insula fidei sacramentis erat imbuta, non solum
reges et filii regum de gente Anglorum, verum
etiam nobiles et ignobiles, clerici, laici, spiritibus
regni et divitijs mundi elegerunt & maxima devotio-
ne ad tempus peregrinari pro Christo in terris, qui-
dam ad docendum moechos, ut Columbanus & Abbas
qui cum duodecim clericis Galliam prelostravit et in
fide confirmavit, quidam ad visitandum loca san-
ctorum, utpote Coadjuvata potentis rex Anglie et
offa rex Cantuariorum qui anno ab incarnatione domini
DLXXXIX Romam proficere voluit, relictis regni tem-
poralibus, ut celestis regni introitus eterna gaudia
adipisci possent a S. papa Sergio in monasterio altissi-
mi regni devoti militaverunt. Quidam ad con-
vertendum incredulos, vel in solitudine anagorcha
vitam ducunt ut S. Iudocus et S. Winocus filii
regis Anglie et plures alij, et si vis ut familiaris
a Deo et sanctis suis recipi mererentur in rebus.
Sed S. Suidbertus electus in Abbatem, occultiori consilio
spiritus s. doctus non propria salute contentus ho-
nori & auctoritate magis eligit, in exteris partibus a-
more Christi peregrinari et populos incredulos
sedentes in tenebris dispensante divina gratia
ad lumen fidei convertere, quam paucis precibus ebullire
lis

lid. Regit tamq[ue] idem monasterium vice abbatis ex
 mandato S. Eberti circiter annum. Itaque A^o ab in-
 carnatione Domini MDCXXXVII cum S. Wilfridus
 eps Lindiffarensis sine Augustaldensis deinde Merciorum
 monasterii Eboracensis archiepiscopus Romam iturus
 nauem ascendit flante Flegonio pulsus est Friesiam
 et promissis suscipitur a Barbaris simul et a rege
 Adalrico, predicabat eis per hyemem Christum et
 aliquod verbo veritatis instituit a peccatorum suorum
 sordibus fonte salutari abluere, et sic ipse S. Wilfridus
 primus opus Evangelicum cepit illuc primo predicare
 quod Gregorii viri et pontificis S. Willebrodus et Swidbertus
 postmodum cum suis consociis cum deuotione magna
 complerunt. Cumque amore probato Friesiam et
 Saxoniam dolorum cultibus sordesceret et longa infide-
 litatis recitate uertitot ad aures S. Eberti peruenis-
 set, valde doluit, proponensque salubri deliberatione
 cum plerisque sacerdotibus illuc tendere ut eos ad
 agnitionem fidei predicando reduceret, diuino orante
 et entibus, misit ad eos unum de canonicis suis Wig-
 bertum cum duobus puicis et clericis et quod ipse
 contemptu esset mundi et doctrinae scientia insignis.
 Qui ascendens nauem Friesiam perueniens duobus conti-
 nuis annis genti illi ac regi Rathodo uerbum salutis
 predicabat. Sed obstante diabolice fraudis astutia cum
 Barbarum moribus rigido populo plerumque disputans
 et predicans parum profecit, in otio uersus
 Anoram tristis transfretauit, de cuius infructuosos iudi-
 cium S. Ebertus multarum lacrymarum imbre percussus
 multum ingemuit. Atq[ue] magnificus presul S. Ebertus
 sitiens

situatio et appetendo salutem omnium hominum et preseri-
pue paxanorum fisonum et Saxonum. Sed quod Anglici ab
eis et a eis propagati sunt, non desunt a bona volun-
tate inchoato proposito tentant ad hoc in opus huius
Dei mittit illos sanctos et industrios et ad predicandum
verbum Dei strenuos et idoneos ut ipse actione
et benedictione preclaros. Eligit ergo et congrega-
vit ad minimum XII apostolorum discipulos
apostolos duos in fide constantes et diversis mi-
nisteriis ad predicandum Germanis catholica fidem.
Fuerunt autem hi missi. Ss. Willebrodus, Willibertus,
Archa, Wigbertus, Willibaldus, Wimbaldus, Liebwinus duo E-
waldi, Wererfridus, ac ego minimus omnium Marcellinus,
qui hanc historiam scribit et Willebrodi conscripsi. Oes
presbiteri presbiteri et sacerdotes fuerunt, ac sanctissimus
Adelbertus. Luita filius Deorum regis, qui pro Christo
dimittens regale patrimonium, cum predictis sanctis
presbiteris electus a S. Egberto amore Christi peregri-
num intravit Gallias. Et quoniam hi Ss. Doctores
propagati fuerunt in Anglia de preseppe Frenona et
Saxonica ideo convenienter predicare poterunt
Euangelium Christi in lingua Germanica. Quorum
aliqui ex his postmodum palma martyrii coronati
fuerunt, ut infra patebit. Ipse preparatis omnibus
quae tantis viris necessaria videbantur, mox presbiteri
duodecim Gregori Dominici quibus presbiteri salutis
parentibus et amicis, accepta benedictione tanti-
ssimi archiepiscopi superdona comitante clementia
prospero vento relictis Vitenbore sine Traiectu
adueniuntur scholae ab marnat. Domini Dccc ponti-
ficato.

27
firante Rhoma s. Sergio papa anno suo tertio, Impera-
te pijsimo Imperatore Justiniano ac regnante in
Anglia glorioso rege Alfredo Northanymbrorum q. catoli-
ca eccle. regulas sequi semper & amare desiderabat
Episcopante in eccle. Coloniensi Alderino & Archiepiscopo
Suisdem eccle. Qui postquam illo advenisset, ordi-
nauerunt ut instituerant inter se eandem conuensa-
tionem que in initio nascentis eccle. fuit apostoli-
cis viris apostolis et discipulis Christi et in quibus
nullus eorum ex his qui possidebant aliquid suum
esse dicebatur, sed erant eis communia omnia. Intra
hoc ergo tractatum et ceterorum Frelam ubique
constanter Christum euangelizabant, sed parum prius
preferunt de quod Frelones essent homines indo-
mabiles dure cernuis et barbaris mentibus: magis
idolis quam Christo seruire gaudentes et non solum
aspernabantur arroganter eos et legem Christi
sed acriori modo eos opprimi nisi desisterent
minabantur. Ad attendentes SS. sacerdotes ipsis
caritativè condolentes devoto corde præbantur
deum quatenus gentibus illis ad quas missi erant
tantam gratiam conferre dignaretur illumini-
nando corda illorum, ut abominatis idolis eorum
cultu, spiritibusq. sanctorum fatuitatibus et augu-
rorum, deceptilibus blandimentis caederent
in sum me tam formosam personam inatrabilem
caritatis vocari fauce absorberet et sorum in
preditionem traheret. Morabatur autem presidens
Ratbodus rex frelam illo tempore expulsus a tractu
per illustrem Christianissimum principem Pipinum.

de Heritallo maiorum domus francia ex: Foistlandia, quae
insula a quodam Deo suo dicto Foiste tunc Foistlandie,
appellabatur, quae valde solennis erat propter superstitiosa
suetam idolatriae, in qua insula sacerdotes Dei supplicia
S. Wigberti conuenientes propheta statim delubra
Jouis & Foiste destruxerunt et constantia predicando
tunc sollemniter homines sathanae pompis abrenuntiā-
tes orthodoxae iunxerunt fidei. Radbodus vero rex
feruissimum idolatriae odio habens Christianos audientes
idola sua destructa a Christianis ratus valde atque
inimicam deorum suorum delecti disponens S. Wigber-
tum quem dudum nouerat Christianum unum de
consecratis sanctorum die tormentatum, iugulari
iussit, qui continua praeter Deum orare solebat pro
persequenda palma martyrii, cateroque eliminavit
ab insula praedicta, sacerdotes vero praependentes
quoniam Radbodus esse nequaquam ab idolorum cultu
decesserit, et quod in lucrandis animabus parum
proficerent propter tyrannidem regis dimiserunt
ad praefatum principem Pipinum a quo gratulatio
suscepit sunt et quia nuper orientalem Fraxiam ex
pulsus Radbodus regem repererat, ille eos deo ad
predicandum iussit praecipuum paganos sibi subiecti
ante oritate regia ne quibus praedicatoribus quicquam
molestiae inferret. Unde factum est opitu-
lante diuina gratia ut multos quotidie in beati-
tudinem praedicatione ab idolatriae ad fidem con-
uerterent Christi, atque conuenientes ad castra
traiectense quod praedictum Wiltembore dicebatur, quod
in potestate orientalium Francorum eo tempore
fuit.

fuit et permansit, ubi dudum imperante Eraclo Cas.
 melitub Dagobertus sancto rex francia construi fecit
 ecclesiam in honore S. Thome apostoli, quam non multo
 post praxara reuicis fresores dilapidando solo tunc
 destruxerunt. In quo loco prope ruinam illius pri.
 morialis ecclesie S. Thome A^o a natiuitate Domini
 693 supre edificarunt in honore S. crucis oratorium
 in quo uirgini fontib consecrarunt baptizerium.
 Ut gusti fides ob defentionem Castellam traictu
 sib scruum illic haberent accessum, ad suscipiendu
 sacri baptismatis sacramentum. Deinde prefati
 sacerdotes attendentes messam quidem multam or
 pparuod uero paucos uirunt more apostolorum
 et discipulorum christi bini et bini trini et terni
 admittit sibi aliquibus inophytis in diuersis hema
 my pparunt fidem christi gentibus demonstrari
 mte quod S. Dunobertus gloriosy diuini amoris igne
 feruidus, uenit eodem tempore cum Werensfudo
 et mteum in grandi uiro dets duxstad qui
 orus effectus ceremonis ornatusq: diuersis
 idolatrorum templis duobus distans miliaribus
 a Traiecto ad orientem ubi dum praxaret gusti
 uerum diuina uita eternam in se credentibus
 daret demonstrib ut simulargeorum panos et mang
 rontemnerent cultus, eo quod idola que pro dis
 rolebant repleta essent dempnijs et nihil salubris
 adhibere nec suis cultoribus conferre poss affe
 amant, statim a pagamis de idolorum succidib
 capitur et grauiter uerberatur, clamantis et
 dicentis blasphemator iste nostram profanat legem
 et osque

Deosque nostros omnipotentis demonia affirmat, populum
seducit, crucifixum verum dum solum audacter predicat
et nisi occidatur aut effugatur cultus deorum nostrorum
vacuabitur et paterna traditione exterminabitur:
his dictis clamore omnium tonetur, et in carcerem
mittitur, ut altera die occulte trucidaretur, non
n. tamquam palam auderent ipsum occidere, quoniam
verum erat sub potestate Christianorum Francorum
nobis vero Werensfordus et ego Marcellinus dolentes
et fletibus sequoribus usque ad carcerem quod cre-
mens S. Willibertus lito ore nos consolando fortaba-
tur nos constanter stare pro fide Christi nec
mortem timere pro Christo sustinere. Eadem
nocte vero circa Galliantum S. Willibertus
orante nobis dolentibus ecce venit angelus dom.
cum magna claritate in carcerem directus si noli
timere fletus dei, quia dominus tecum est. Et vide-
tibus et stupentibus custodibus carceris liberavit
ipsum precipiens ut constanter Christum pagano
ubique evangelizet. Quo facta angelus domini
accessit, ipse vero ad nos veniens gaudenter
flectens gremia sua et nos secum gratias deu-
tissime deo intulit de Angelica visitatione
et liberatione, pagani vero et proprii sacerdotes
dolorum altera die audientes liberationem
suum vanillare ceperunt de omnipotentia idolorum
laudantes virtutem Christi. ipse vero altera die
constantissime predicans multos in stuporem be-
tit, et nemo iniecit manus in eum. Quo ministerio
peracto cum directum nobiscum pervenisset omnia
per Angelum perpetrata secum in Dyrrhat confra-
tribus.

confratribus enarrant. Qui unanimi voce fecerunt pro gau-
 dio benedixerunt Deum. Et post deinde in diversis vicis
 et villis per Friesland et Hollandiam ac Fryslendam
 cunctis palam Christum Evangelizans; Et quam multa
 contraria inter ipsos gentilibus in diversis locis pro-
 pessus fuerit et aequanimiter tollerasset, tamen divi-
 no semper fructus auxilio salutifera sua exortatio-
 ne populum multum ad agnitionem fidei Christi
 perduxit. Eodem anno dominum pervenit nobiscum
 sollicit cum Werenfido et meo Marcellino in orientali
 parte principatus Hollandiae in qua erat villa distans
 a Trascto ad austrum pro unum milliari dicta Hage-
 stein, ubi cum insigni die quodam solemnitate gentili-
 um pervenisset in quo copiosa gentilium multitudo
 suorum suorum ceremonias colere fungere sacrificia hu-
 mificando idolis immolarent accepit in medio
 dicend o viri sapientissimi accedite et audite sum-
 m. m. n. istis diis n. isti quos colitis idola
 sunt demones imminibus repleti, que vos decipiunt
 non sunt dii sed opera manibus hominum compacta
 et diabolica arte inventa, recedite deo gratissimi
 a cultura eorum credentes in Jesuso Christo, docens
 n. est ille deus qui natus propter nostram salutem de
 purissima virgine Maria ut humanum genus lapsus
 restauraret qui licet corpore propter peccatum proto-
 plaste Adae incarnatus et crucifixus fuit, tamen
 tertio die in eodem corpore resurrexit et discipulis
 comestibus ascendens in celum sedit ad dextram Patris
 inde venturus iudicare vivos et mortuos, in hunc
 credite agentes poenitentiam et baptizemini in nomine
Patris et Filii et Spiritus Sancti in remissionem
 peccatorum et ut saluemini, miserere n. est deus simul cum
Patre et Filio consubstantialis et coeternus
Patris et deus deus et eternus eternus. Cumque sic
 constanter

Hagestein olim
 ante 300 adhuc
 annos Gafarden
 vocabatur.

constantior christum predicaret et concludens quanta
signa miraculorum sequerentur credentes in eum infesti-
mante volentes hoc experiri gentiles illic in magno
ratu conglomerati obtulerunt et adduxerunt ei quo-
dam adolescentem Ghiselbertum nomine ab utero matris
caecum natum clamantes et dicentes ut facias illum
Dei crucifixi ab ipso tam constanti prelatam viden-
tis confirmaret actibus illuminando illum vocum
in nomine eius ut viderent in ipsum, sui autem ipse
tanquam inimicum Deum et destructorem patre-
narum traditionum repente cum suis trucidavit.
Mox S. Swibertus iusta necessitate compulsus, flebat
genua ad dominum exortans nos ut similibus faciemus
deprecare et dicens. Secundi prelati nostras domine
Iesu Christe et da ipse caro visum ad gloriam benedi-
ctis tui ut sic per istum corporalem illuminationem
in istorum gentiliu corda spiritualis lucis gratia
accendatur, ut non respondantur odis qui adorant scul-
tilia et qui gloriantur in simulacris suis, scientes quia
tu es solus Deus et non est alius preter te, neque
in fides sua sepeclit cum nam surgens ab oratione
fiduciam magnam habens in Christo signum se ceum
faciens super oculos tui, sonora voce dixit, In nomine
domini nostri Iesu Christi pater Dei quem pater pro-
cipio tibi ut videas, et confitearis creatorum tuum.
Quo dicto adolescentem aspiciens oculos suos vidit et
optato gaudent lumine Deo gratias agens, letos
cunctos effudit et stupidos, provolutusque pedibus
S. Swiberti clamavit Domine non est aliud verum
Deum quam Iesus Christus creator regni et terre.
perculsi ergo admiratione gentiles tumultuarie reg-
S. Swibertum deserunt et compuncti cum flamine
adolorum eiusdem velle vnam protinus de ignominia
iporum.

ipsorum peccabantur. Quod S. Swibertus duresis in
 suasionibus scripturarum in fide confirmavit. Et facta
 est gaudium magnum in eadem villa et magnificentum
 est nomen domini nostri ab omnibus multis in supra
 ex his credentibus in Christum purgavit fonte baptis-
 matis. Altera vero die conuocato omni populo in
 caeco illuminato in fano dolorum, predicauit eis Christi
 in tantum uero Christus aperuit corda eorum, ut eis
 fide credentes in Deum uoluntarie ordinauerunt phanu
 eorum in ecclesiam Dei quam postea idem S. Swi-
 bertus in presentis ordinatus episcopus consecrauit
 in honore Dei et gloriosa uirginis Mariae. Cuius
 miraculi fama cum peruenisset per uicinitatem
 multi pagani audientes uerbum Dei ex ore eius credide-
 runt, nonnulli et baptisabantur ab eo, denique crescente
 numero fidelium predicantibus cum magna deuotione
 praefatis predicantibus et credentibus gratiam baptis-
 mi quicumque erant ex his sacerdotali gradu praediti
 ministrarunt, cum ipse nec ecclesias consecratas habuit
 ad quas populum conuocare, et diuina celebrare
 possent, communi decreto omnium consensum duos
 ex his in Episcopos elegerunt qui frequenter populo
 praessent uerbo praedicationis, et ecclesias edificaret
 et ordinem sanctorum celebrarent, utpote S. Wilibrodum
 inter omnes merito praesulgentem uirum similitem
 et totius honoratis exemplis repletum et S. Swi-
 bertum eodem mansuetum scripturis sacris uiximum
 instructum. S. Wicard Swibertus ad Britanniam sive An-
 gliam pergit cum Accba et duobus Ewaldis relictisque
 nonnullis inoplytis et Igo Macellinus cum eis uenit
 in comitatu Doracensi in uigilia S. Laurentij martiris
 ubi quibus gratiose recepti et tandem tendentibus
 duobus Ewaldis sine licentia Swiberti uisus byberian
 promissione

promissione facta ut nos sequerentur ad Germaniam
quanto citius possent, et magrauit S. Sibrbertus
nobiscum ad S. Wilfridum episcopum Merciorum sancto
Eberto archiepiscopo Eboracensi depresso gravi infirmitate
et morbo, et posuitque si causam suam quatenus
ex petitione fratrum in fessia ab eo episcopus con-
secraretur, S. vero Wilfridus ubi prosperratus si opus
Euangelij inter fregones comperit gaudis magno ex-
ultavit in domino de quo scintillam orthodoxe fi-
dei succendunt in mentibus multorum, Quamvis
credentium quotidie arguat, ipsum cum magna
sollemnitate consecravit episcopum in festo S. Apo-
stoli Bartholomi A° ab incarnatione Domini 695.
vocatib ad se in ministerium ordinationis alij duobus
episcopis. Quo consecrato dum ipsum admittit
exortans dum dixit: Dilecte fratre, nullus te
labor aut maledicorum hominum lingua et manus
barbarorum te terrent, et noli timere eos qui
corpus occidunt animam vero non possunt occidere
sed omni instantia et furore quemadmodum inopasti
Deo auctore constanti persequere scies quod magna
laborem maior etiam retributionis gloria sequitur
et osculans remisit ipsum cum socijs in ministerium
Dei retento sicuti Accha confocio nostro, quem in ep-
iscopum Lindisfarrensis ecclesie consecravit. S. vero Wilbrodus
eodem anno primum principem adijt et sicut longo
tempore pernamens detentus a primo, eodem tandem
ipsum anno sequenti Romam misit ad Sergium papam
ut ibi ab ipso episcopus consecraretur genti fregonum
quod ita completum est A° ab incarnatione Domini: 696
anno 1° Leonis Imp: S. Sibrbertus ordinatus fuit anno
4. Justiniani Imp: Ordinatus autem fuit S. Wilbrodus
in ecclesia S. Cecilee archiep- fregonum in die S. Cecilee virginis
profata.

prefata. Jgr. S. Suidbertus pontificali filius auctoritate et
 corroboratus confirmatione S. Wilfridi salutatis parenti-
 bus et amicis cum christi famulis qui cum eo erant et
 dixit morem evangelij pervenitque Wiltenborch. Pius
 Traiectum per annum ~~et menses~~ multum amplus ante
 quam S. Wilibrodus a Roma rediret et Traiectum bene-
 dit, ibique a fratribus et monachis honorifici susceptus
 gradum Episcopatus condignis ornans virtutibus
 vivit deinde in majori humilitatis simplicitate
 et iustitia perfectione, ceptumque Evangelij opus
 constanti exhortando, oppida rura, rivas, viros et
 rustollos propterea Evangelizandum non equitudo
 sed Apostolorum more perorbis mirando peragravit
 et longe lateque Frieslandam, Holtlandiam, et presens
 comitatum Eboracensium in quo construebantur eccle-
 sias multis in locis, aut templis idolorum, consecravit
 in Ecclesiis Dei et sanctorum suorum, ut patet ecclesia
 S. Vincentij in Zandvijk prope Tielam, in Arckel in
 Hoornaer, in Schoenreewoord, in Authuesden, in Aelbord
 in Wondriehem, in Ghiesen in Ryssijk, in Amkerck, in
 Massen, in Eukem, in Auezack, et in pluribus alijs
 locis, quas cum magna devotione ipse consecra-
 vit. Fuit inaffabilis omnibus qui ad se conse-
 lationis et adificationis gratia conveniebant, atque
 universam plebem per ipsum orationibus protegibat
 assiduis et admonitionibus saluberrimis ad celestia
 vocabat. Cum vero miracula S. Suidbertum pro-
 digno et favore virtutum ipsius celebri rumore
 Frieslandam, Holtlandiam, et vicinas regiones clarificavit
 et non solum idolatra et pagani sed et sacerdotes
 idolorum mirabantur et stupescant in virtutibus
 eius, voluit omnipotens Deus idcirco amplus
 in mirabilibus suis ipsum ante conspectum gentium
 glorificavit

glorificare, divina namque providente clemencia die
s. swidbertus ad ab incarnat. Domini 896. 8 kal. octob.
dedicavit ecclesiam in Massem in comitatu Westsaxie
super amnem Lingen dictum, contigit ut eodem tem-
pore pene sub quidam adolescens dictus Splinterus
de Cuddebyn filius primicerij in viro grammi Duxstat,
volens curiose experiri mysterium fidei Christi et
proprie actus s. swidberti de quo mira audiebant
licet ipse incredulus et fidei ignarus fuit, qui
cum scapham cum tribus clyentibus manu propria
fere vi intrasset volens videre dedicationem
ecclesie in Massem, eo quod Massem distat ab Duxstade
ad austrum per partem maris. Cumque in medio
fluminis Rheni sine seculo essent et lastine voculam
et navigando sedent super littus nautica appa-
runt super micromis suum per lapsum pedum
suorum et lubricitate nautica retrorsum cadens
veritatis in aquam, quem statim vorax unda absorbit
descendit in profundum quasi lapis et submersus
est. Qui cernentes consocij et sereni secum in eadem
nautica existentes, ipsum incidere non valentes
dolore consternati utraque littora clamoribus
et fletibus compleverunt. De cuius casu et submer-
sione non solum parentes et cognati dolebant, sed
et luctus erat omnibus et mirorum indicibili co-
fundebantur. Omnesi sereni vero rorato cursu fu-
gerunt pre timore parentum et amicorum. Cuius
eodem die hora fere xii a piscatoribus in Sargena
in gravi dolore munitus, lamentabiliter portatus
fuit in domum parentum, et licet ineffabilis dicit
artibus et membris tamque consilio flammis solo-
rum talis inpositus lecto defertur ad famam Machi.
Audie.

Audierant n. quod Christianos aliquos submersos suis subito
 defunctos in ecclesiam ipsorum portantes vite pristinae
 sacrificia et precibus ipsorum restituerunt. Gunterus
 vero egregius miles et dominus de Londegey pater spiri-
 tui submersi properans cum familia sua et amicis ad
 templum Martis libavit funestum sacrificium multando
 diversa animalia magno Deo Marti, ut et pietate divi-
 na potentia omnes filios suos reviviscens resuscitaretur.
 Cumque lugubriter maestus et tribulato corde
 usque in gradibus fore secundam precibus et sacrificiis
 assiduasset libandis et vigilis salutis inuicissimè des-
 peravit de vita sua de quo nunquam vidisset
 praeter tempora deos ipsorum talia prodigisse. Erant
 autem eod. die multi Christiani in eadem civitate q
 ut viderent finem sequerentur funus usque ad atrium
 fani Martis, qui viderent et memorabilem dolorem Gun-
 terei et aliorum amicorum gaudentes de impotentia
 deorum, venerunt Gunterum persequi ut gustibus
 ibidem magnificaretur suadentes et consulentes
 si et celeriter mitteret pro S. Werdberto Christianorum
 episcopo existente in Masser, ad quem filius suus equi-
 tate proposuerat, respiciens procul dubio precibus
 suis resuscitaret eum in virtute Domini nostri Jesu
 Christi, dummodo abrenuntiatis dolis toto corde cre-
 deret in ipsum. Gunterus vero his auditis minor qualiter
 idem Werdbertus in eadem civitate captus liberatus ex
 Angulom fuit, et qualiter in Hagelsteyn caro nato in
 nomine Jesu presertim ipsum statim animatus
 et allectus verbis Christianorum, in multis sibi ali-
 quibus generis amicorum sine dilatione Masser offi-
 ciosè properavit vidensque S. Werdbertum mox de quo de
 filio pronoluitur verbis sibi osculando manus eius et
 gratia

egre lacrymarum suspiria emulcavit et dolorum moti
et submissum benignitati suae, despetans ut securus
dignaretur tendere versus Duzstadt et in virtute
salutiferi nominis Jesu Christi dei omnipotentis recusare
filium suum, cum omni familia sua et cognatis in eum
erudentes baptizarentur in nomine dno, s. vero
Svibertus ipsum Eluano gratiosius suscipiens ad-
mirans consolabatur ipsum et licet pondulit lamenta-
bilibus vocibus et gemitibus ipsius, tamen dum ter-
rare super eustemodi grandi facto formidavit, et se-
pe excusavit. Miles vero deus amplectens patris
dno importune precebat ut se cum prope dignitate
amore Jesu Christi seque dno dno dno dno dno dno dno
praecepit precebat s. Merentidi et mei aliorumque
inopertorum ibi presentium conato dno dno dno dno
curru et nos dno dno dno dno dno dno dno dno dno
in sicum Duzstadt, sciat autem turba magna congregata
super litud dno dno dno dno dno dno dno dno dno
Sviberti dolentibus profanis sacerdotibus p[ro]p[ri]a. f[er]o.
transmisso anno Lecca cum iret ad defunctum cum
discipulis suis, sequente ipsum grandi turba paganorum
occurit ei domina modestis matre eius ut infana
mulier pronolutaque pedibus suis in publica platea
clamavit; scens dei dno dno dno dno dno dno dno dno
nominis dei tui, redamque cum tota familia mea
in eum, quia dei nostri impotentis fuit ad recusitan-
dum eum, quam s. Svibertus Eluano et consolans
parum imolavit, erat autem splinterus submissus
deus ex templo Martis portatus in domum patris sui.
Veniens itaque s. Svibertus ad presentiam defuncti p[er]-
tinet ut flammis dolorum dignaretur sibi adesse

ut viderent virtutem domini nostri Iesu Christi dei omni-
 potentis, interim precipit nobis deuote orationibus
 vacare, deique misericordiam implorare ut defuncti resusci-
 taretur, et ipse orauit vniuersa multitudo flentem,
 cum aliqui sanatici sacerdotes pauidi vocati per dominum
 surrexerunt non dubitantes, s. S. Viduastus sonora voce flexis
 genibus lacrymarum mare perfusus clamauit ad dominum
 dicens: Domine Iesu Christe qui refugium factus es no-
 bis inclina aurem tuam ad preces nostras ut resuscites
 istis hominibus gloria tua ut predicetur et glorificetur
 ab incredulis nomen tuum sanctum, et sciant quia non est
 vana fides nostra, nec est alius deus praeter te, resuscitatus
 ad gloriam nominis tui sunt scilicet tuum diabolica
 fraude delusum ut sciant quod omnia idola sunt statuae
 demonibus plene. His dictis surgens ab oratione
 fiduciam in existens habens, dixit: Domine Iesu
 Christe meorum consolator, qui dixisti omni qui credit
 in me opera quae ego facio et ipse faciet et maiora
 horum, Domine Iesu Christe deus qui resuscitasti ad
 vitam s. Mariam Magdalene et Martham Lazarum
 quatuordecim mortuum resuscitasti quae in nomine tuo
 et accipiens dextram submersi sunt, in nomine domini
 nostri Iesu Christi crucifixi dei omnipotentis dico
 tibi ut surgas et viuas et resuscitatus creatorum
 tuum: statim defunctus aperuit oculos suos et
 quasi de gravi suspensus surrexit, amplexatusque pedes
 sancti cum magnis suspiriis clamauit non est alius
 deus in caelo et in terra quam dominus Iesus qui
 me sua misericordia a morte resuscitauit, statimque
 obo stupescit diuinam clementiam per se ostulit
 precibus, qui per S. Viduastum secum suum tam insigni
 dignabatur clarificare miraculo, procolutus pedibus
 episcopi sancti cum sacerdotibus adolorum credentibus

in Christum baptizari petierunt, spiritibus uero cultibus idolorum. Denique accurrentes parentes infinitas Deo rettulerunt laudes, osculantes eum cum discipulis eius. Sed S. Swibertus cum relictis Germanis humiliter in terram prostratus benedixit Deum. Capite uero in plattis erat clamor paganorum resuscitatum uideri cupientium, ut S. Swibertus necessitate compulso resuscitatum uestibus indutum per manus ducebatur cum magna deuotione ad honorem Dei ut a cunctis uideretur. Quibus uisum ambulantiem cecidit clamauerunt uerum magnus est Deus Christianorum, qui talia pro se summi operari dignatus est. Factum est ergo uisum magnum coram omnibus se uidentibus et magnificatum est nomen Jesu Christi. Eodem tempore baptizatus est splendetis resuscitatus cum parentibus et cognatis et alijs numero cxxvi demptis uiribus et uirginibus. Altera denique die congregata infinita turba hominum paganorum S. Swibertus permissa oratione ad spiritum sanctum cum discipulis suis ut Deus aperiret uerba eorum ad spernendum idola et ut ad credulitatem fidei uenirent perducere et declarauit eis de transgressionem prohibitionis nostri Ade, de incarnatione uerbi Dei et de diabolica inuentione, ac de ~~spiritu~~ ^{infecta misericordia} ~~uero~~ ^{Dei}. Insuper quod aeternaliter damnabuntur qui spiritu uero deo adorant idola et stultitia et gloriuntur in simulacris eorum, ita quod fere magna pars ciuitatis credidit in Christum. Erat autem ciuitas licet pagana sub potestate Christianorum principum scilicet regis francie et pibini ducis et tota fere uicinitas Christiane fidei subdita utpote Brabantia

Flandria

Flandria et pars Hollandie, sicque pagani de Duxstade
 saepe Christianis comersati pridem multoties multa
 de Christo audierant mansit autem multis diebus in
 eadem civitate vigilanti instantia predicando cum
 paganis, confirmando neophytos, itaque non solum
 pagani decem et multi idolorum sacerdotes videntes
 collectam gratiam et miraculi magnitudinem in S. Wiliberto
 abiecto perfido clamore baptismi gratiam ab ipso devoti
 susceperunt. Itaque anno a nativitate Christi 697. S.
 Wilibordus ad eam iam Apostolica sedis auctoritate
 consecratusque archieps a Sergio papa edijt ad Germani-
 am, cui occurrens S. Wilibertus cum clericis et discipu-
 lis ac multis Christianis usque Embucam venit cum
 cum magna honorificentia et gavisus sunt in domino
 audire quo S. Wilibertum episcopum consecraturus et
 comitatum Frisingensium cum tota terra Batava ad
 magnam partem inferioris sive predicatione usque
 comersam et ecclesiam Traiectensem numero
 faculum valere multiplicatam nomen ab ipso deus
 retulit laudes, deinde pariter Traiectum pergens
 statim in fundo Basilicae S. Thomae apostoli prope
 castrum Traiectense canonorum reorbitalium con-
 struxerunt ecclesiam in honore S. Martini episcopi Tur-
 onensis in qua S. Wilibordus archiepiscopus sedem rati-
 onalem ecclesiam sibi stabiliri iussit. Quam per primi-
 tivam benedictionem S. Wilibordus et S. Wilibertus episcopi
 cum ratiis confratribus prope id manibus benedixit
 consecraverunt. Deinde mortuo Rudolfo rege Fresorum
 Christiani libere permessi sunt ubique per Fresiam predi-
 care Evangelium Christi. Quapropter praefati sancti
 episcopi cum sacerdotibus et clericis Hollandiam et
 Fresiam peragantes eundem populum documentis Evan-
 gelii imbuerunt, docentes prophanum Aolatruae cultum
 abolendo

abolendo relinqueret, ceterum nos baptizant, neophytos
confirmant, sacros ordines celebrant, ac in ipsis pagis
singulis euangelium constantiter predicant et per loca
singula presbiteros et diaconos ordinant, qui eos in
verbo fidei et ministerio baptizandi adiuuant maxime
in magno vico Duxstadt in quo per Bulmijum predicant
totum populum ad fidem adiunxerunt, et sana dolorum
committantet in ecclesias susti. Et dedicant ecclesias
parochiales in eo adiutorio Gultori et suorum amicorum.
Nec solum per Fregiam predicauerunt et Lotaringiam sed
usque ad Daciam predicando multos orthodoxa induxerunt
fidei. Cumque per aliquot annos fuerit in multis
locis quindassent redierunt cum Gultatios Traiectum
ad confectus enarrantes eis quanta Dominus pro eis
fecisset. Et licet S. Swibertus presbiter S. Willibrordum
tempore tñ S. Willibrordus presbiter S. Swibertum dignitatem
et primus Traiecterium archiepiscopus reputatur id quod
a S. Sergio papa archiepiscopi genti Fregorum specialiter est
consecratus, atque quod ab illustri principe Pipino
de Herstallo et a filio eius Carolus Martello ex regali
Donatione Traiectum cum suis appendentijs pro se
suisque successoribus episcopis Traiectens. ecclesie impetrant.
Et ideo S. Swibertus, non episcopus Traiectens. nominatur
sed coepiscopus S. Willibrordi. Unde aduentantes ad eos
episcopi et predicatoribus qui cum eis ex Anglia Traiectum uen-
erant multum populum ad prosperantem ab infidelita-
tis errore ad Christum conuersum esse comorata synodus
in nouella ecclesia traiectensi dixerunt more apostolorum
in diuersas circumiacentibus barbaras nationes praedicatoribus
mittere predicatoribus ad predicandum. Sicut tunc in Traiecti
primitiua ecclesia apostolici pontificis, canonici synodij pred-
icatoribus qui S. Swibertum cum S. Ewaldis sequentes conseruati
Christum gentibus praedrabant, utpote S. Wynfridus sa-
redos

3. Willibaldi
de vita Bonif.
cap. 6.

credit qui postquam XIII annos in ecclia Traiectensi ut cano-
 nicus docuisset, archiepiscopus Moguntinensis consecratus
 et Bonifatius appellatur, qui post obitum S. Willibrordi 2.
 archiepiscopus Traiectensis ordinatur qui postquam XVI
 annis per Fresiam predicasset martyrio dignus cum suis
 coronatus simuliter S. Wiro episcopus Deorum, S. plef-
 elmus episcopus de Massa candida, S. Ogerus legita cum
 plerisque alijs gloriosis predicatoribus, cum S. synodo profuerit
 S. Willibrodus et S. Wobertus antistites constantiores. In
 qua definitum fuit, ut octo primi predicatorum in exteras
 prouincias predicarent uerbum Dei. Inter S. Adalfridum
 S. Williberto in Angliam rediens a S. Willfrido episcopo ipse
 consecratus post sanctissimam uitam in domino quiescit.
 S. Wobertus in festelant martyrio coronatus fuit. S. Willibaldus
 oriens aduenit Franciam Aureatensis sine Eystrensis eps
 effectus est. S. Winibaldus frater eius Heydelanensis abbas
 Heydenheimensis in Thuringia abbas est ordinatus quodam Ga-
 mana fuit S. Walburgis uirgo, Licinius uero in Orientali
 Francia pontificatum adeptus martyrio prope Gandauum
 coronatur. Duo quidem S. Waldi Nabiam introcunt
 Gustum predicauerunt qui abinde ascendentes in Saxoniam
 glorioso martyrio coronati sunt, S. Werenfridus presbiter
 uersus Batuum missus nouellum Gusti populum in Elst
 et Westphert, et in finibus illis feliciter rexit, et miracula
 sub miraculis infirmis, tam in uita quam in morte XIX
 kal. Septemb: ap: Westwoort spiritum creatori reddens mira-
 culose in Elst tumulatur. S. Adalbertus filius Ethibaldi
 regis Deorum filij S. Oswaldi regis in Egmorda in Holllandia
 oratorium construxit post multorum paganorum conuersio-
 nem et laudabilem uitae sanctae consumationem multis
 miraculis clarus VII kal. Julij felici fine quiescit, in Elst
 sepultus in Egmorda ubi usque in Iodunum diu claris
 infirmis miraculis, id eximius confessor primus confessor.
 aregria

ubi quae
in hanc in Berry

accidiaronud Ecclesia Traiectensis fuit. Et ego Marcellinus
presbiter inuoluit a prefatis Episcopis missus ad partes trans-
sularas Locum Aldoncel Trentam et Thwentam et Cociaedra
Et Dauentiam rego. Et Dei prouidentia totum firmo po-
pulum Christo predicando lucratus sum Et purgavi a cultu
Idolatriæ. permansitque S. Wilbrodus in diocesi sua Traiecti
frequentè predicando Christi Euangeliū cunctis gentibus
totius uicis har illarque dispersi propter uerbum Dei
post conuersionem multorum paganorum salubri fine
Christo quiescerunt. Itaque S. Wilbertus in osculo parib cum
multis lacrymis ualedicto S. Wilbrodo retorsitque prefatis
S. predicatoribus atque alijs canonicis Traiectens. Ecclie aduersis
sibi Villerico, Gherardo, Theoderico, et Besone gloriosis presbiteris
duobus quoque pueris laicis Walthero et Joanne, reuolauit
et nubes paganismum tanquam fidei ualliste de loco
ad locum pte Westphaliam Inferiorum Saxoniam quotidie
in uinea domini laborans magnamque partem plurimq;
in locis ab Idolorum uisana ad Christi perducit fide Et
ubique quorsum diuertebat ad excorandam diabolicam
fraudem Et idola confringenda summo opere cum suis
laborare studuit, Et ubique confluebant pagani ad
ipsum ad audiendum uerbum uite ab ipso. Erat enim
dulcis in exhortationibus Et cunctis affabilis Et colloquio
mitis. Constructebantur etiam aliqua Ecclie in confinibus
Westphalie aduocione ipsius quos S. construxerat.
Ituc usque ego Marcellinus prefatus discipulus ipsius
S. S. Wilbrodi S. S. Wilberti conuersatus que scripti uidi
Et fore omnibus scriptis interueni. Et deinde ipse tendens
cum suis Minimigardum .i. monasterium ego adij. habita
Benedictione ipsius uersus Friesland Et sic que sequuntur
Et relatione ueridicorum fratrum conscribo. perueniens
ego hinc Minimigardum indefinente palam omnibus pre-
dicauit

predicavit Christum dicens: Audite me fratres dilectissimi qui
 ad similitudinem Dei creati estis a quo per male dictas tra-
 ditiones damnabiliter alienati, sola dignitudo
 plena pro Deo ignoranter colitis, que a Tyrannis simpli-
 bus & omnibus adoranda sunt tradita, sed Deus unus et
 omnipotens qui creavit celum et terram, mare et terra
 que in eis sunt, nunquam miscum cultus, sed et lapida
 dum credere et lignum in altarium invocare? Cumque
 iste et similia Evangelizasset, multi compuncti ipse su-
 sub in hospitibus ipsorum recuperantes confirmari in fide
 catholica postularunt. Erat autem in eadem civitate
 quidam mulier enormiter contracta ita ut fides esset
 mortuum, que dum multa in medico expendisset, et
 nihil salutis impetrasset, ad S. Adelbertum coram maxima
 multitudine concionantem adducta fuit, quam cum in
 nomine Domini signo crucis benedixisset, statim cunctis
 videntibus et mirantibus sanata fuit, que cum multis
 rediens baptizata est, et in memoriam optate sospitatis
 sortitum S. Adelberti construxit in honore Dei et S. Pauli
 ecclesiam circa domum suam eo quod in festo S. Pauli apostoli
 sanata fuerit. Erat et in Bilevelia dicitur quidam nomine
 Adelbertus replete tortus dolore squiritie, ita ut nihil de
 glubere possit et ore de vita suis desperasset. Qui audiens
 famam S. Adelberti misit duos homines pueros ad Minni-
 pottam petens ut amore Christi quem predicabat ipsum visitare
 dignaretur spondens se liberatum in eundem Christum redi-
 turum. S. Beatus Adelbertus hoc audiens ad honorem Dei
 et salutem gentium cum suis presbiteris et clericis pro-
 currens in Bileveliam invenit eum in extremis agonizantem.
 Sique statim post divinam celebrationem porrigens ab-
 lutionem bibens parum pro sanatus fuit, ac postea cum
 multis baptizatus benedixit dominum; ob huius liberatione
 congaudentes amici legati accurrunt ex quibus multi spiritus

abominandis cultibus Idolorum crediderunt in Christum et bap-
tismi sequebantur multi ex his sanctum domini, mansit a-
p̄te aliquot dies ibidem predicando tunc in Christum, redi-
ens vero Mininigaradum ad petitionem quorundam infimorum
gentilium stipatus multis Christianis et pagans, obviam
habuit quendam ræcum in alia parte strato. qui intelligens
S. Swibertum Christianorum Episcopum ad se petentem a
suo ductore ut ad eius presentiam duceretur. Sed
ductor dimisso ræco curans ad S. Swibertum clamose-
nam pie precebat accipere, sed clamante ræco nemo
intendebat, cumque magis et magis clamaret audiit
vnum S. Swibertus, qui Villeicum presbiterum suum
vocans dixit. Audisne istum qui clamat post nos,
qui respondet audio, sed quid sit ignoro, dixitque accipere
baculum istum et pergere ad clamantem, et da illi p̄-
cipiens ut cum sustentaculo isto ad me veniat in nomine
domini Iesu christi. Fuit ergo presbiter Villeicus diaconus
cæcus quia domino Swibertus sp̄s transmisit tibi hoc
sustentaculum ut venias ad eum, petiit vero Swibertus
precolans adventum eius; statim ergo ut ræcus accepit
baculum videns patrum cepit, veniensque ad S. Swiberti
prostratus cum gratiarum actione pedibus eius bapti-
smi in nomine domini ab eo precebat affirmandum
aliquid videre, Mox S. Swibertus munitis signo euntem
oculos suos clare vidit, pagani vero hoc videntes
provoluti pedibus eius credentes in Christum baptismum
susceperunt. Cum ergo Mininigaradum venisset et pauco
sub tempore non paucam de suo plebem acquisivisset
predicando migravit cum suis ad Saxoniam predictamque
in quendam vicum dictum Brunswijk, ibique diebus
aliquot predicavit Christum et convexit multos. postquam
vixit cum suis presbiteris et clericis in Brunswijk
cessavit

Processisset, nil veritatis paganorum sentitit corpus non
 minimum occidentinum statim solitum opus Evangelisandi
 sequent multos senotibz idolatriz tenebris duxit ad
 verum lumen fidei. nunquam vero velle raro a virtutibus
 quieunt, nam quoties a predicatione et ministerio
 verbi dei vacaret orare proderet vel legere sole-
 bat. Erat autem in eod. loco quidam aditus a sinistro
 latere p[ro]p[ri]etatis ut nec illius lateris manum, nec
 pedem quoque modo possit mouere, aut quicquam ex
 sinistro oculo videre, post plurimorum in diuorum an-
 tidota atque colliria experta audivit a quibusdam
 de insignibus miraculis in diuersis Westsaxonie locis
 per S. Swithbertum in nomine Jesu patris, misit ad
 eum efflagitans ut ipsum visitare dignaretur. Itaq[ue]
 S. Swithbertus cum suis presbiteris et magna turba
 moruulorum ipsum visitando accedens post deuota
 orationem sub lateris signo curis totigit, vique
 benedixit dicens, in nomine Domini nostri Jesu Christi
 omnipotentis dei surge, qui statim de grabato surgens
 factus est videns, et integre liberatus, et cum
 multis alijs videntibus cidentibus in Christum bap-
 tizati sunt. Cum ergo quotidie predicando multos
 conuinceret, et fama miraculorum et virtutum
 eius per totum vicum ad laudem dei a plerisque pro-
 mulgaretur, et ad aures paganorum peruenisset
 irati valde statim collegunt populum moruulorum
 cum quibus venerunt ad Saxoniam, viri dicentes
 civitas tota peribit, nisi iste inimicus deorum nostri-
 rum aut occidatur aut effugatur, qui per nos
 magicas artes populum seducit, predicando quendam
 ignotum crucifixum verum deum; quibus Saxonas ait
 quomodo magica arte seducit homines cum plurimum
 perdat.

predicat de quodam deo crucifixo nobis ignoto cum
virtute non medicamine curat infirmos, sed verbo
et signo illius Dei, qui si non esset Deus potens in
rebo et in terra talia miracula per suos ministros
multatim faceret; et licet dii nostri potentes sit
nunquam tamquam aliqua signa sanitatis fecerunt.
Hec audientes sacerdotes cum pagano, congregata
multitudine gentiliu[m] S. Suidbertum cum suis et
Satrapam occidere decreverunt: petitione igitur Satrapae
confirmatisque novellis Christianis, relicto Felice
Bosno presbitero ibidem hospitiis recessit per diversas
provincias Christum ubique predicans; donec venit
ad Boructuaros. Impossibile est namque tanti viri
gesta per quotidianos profectus et gentiliu[m] con-
fessionum suorum dignisque laudibus magna eius
merita congruenter attollere quae in diversis Germa-
niae locis praestitit. Cumque ad Boructuaros venisset
A^o ab incarnatione Domini octoginta salutifera divini
verbi precepta solidis versuum mentibus Evangelisa-
do tradidit verasque eorum mentes ad Christum per
fidelis convertit. Sed cum ubique predicatione S. Suid-
berti multi comites baptizati que Christo devoti
satis diabolus ipsum aut interire aut expellere.
Cum ergo quodam die predicaret coram multis gen-
tilibus, sacerdotis paganorum ipsum verberabat pugnis
retortis baculis et lapidibus a finibus eorum expellere
conabantur, sed eorum industria quorundam Chri-
stianorum aliquot diebus secreta latuit, non enim palam
ipsum trucidare audobant timore Satrapae ipsorum,
nec tamen cessavit a predicationibus quibus sparge-
ret semina in agris cordium multorum, ita ut multos
multos despectis fidelis Christum publice confidenter bap-
tizarent

S. S. Suidbertus
valedictio Satrapae

tiserent, Erat autem eod tempore in una Boructuariorum villa
 dicta Vellenbach vir quidam potent & diues Ethelbere ob
 sessus demonio ferro et cathenis adstrictus & quod omnes
 moesi attrahabat, visusque proprias lacerabat, erat
 autem hic imitator aliorum, et primus qui S. Swithbertu
 Basile impeteri non formidabat: qui duobus diebus & nocte
 tandem presentibus Adolorum sacerdotibus et aliquibus
 paganis demon clamare cepit nisi huc veniat pater
 dei viui S. Swithbertus non sine exitu, cumque magis
 ac magis huius iterando clamaret confusi abesse fecerunt
 Holatua et animi dubii quid facerent, tandem S.
 Swithbertus inuentus obnixus rogatur ad visitandum demoni-
 macum. Iste sanctus tactus fraterno amore cum re-
 cum suis presbiteris, et quae via ad visitandum, quibus
 mox cepit spirare demoniacus iacens in lecto ac se primo
 valenter pressus est; quod sanctus renuens suis
 precibus ut oraret deuote, sicut et ipse surgensque ab
 oratione S. crucis signo ipsum signauit, dicens in nomine
 domini nostri Iesu Christi prescripo tibi immundis spiritibus
 ut exas ab hac cultura dei ut agnoscat suum deum
 creatorum, statimque cum sebre malignis dicens clamor
 cepit, non diu permanens in ista prouincia sicut dei
 nam sicut in sic expulsi ita te quoque expelli sana
 & hac prouincia. Ethelbere vero a demonio liberatus
 surgens in gradibus pedibus S. Swithberti veniam petens de
 commissis in dum, baptizari in nomine domini proposuit
 similiter pagani cum duobus Adolorum sacerdotibus pre-
 tulerunt id ipsum. Itaque eos S. Eluandus pre tunc conti-
 nuis & Adomacab eos in fide confirmabit baptizauit &
 pluribus 42 sexaginta parulis et mulieribus, et
 licet Boructuarij erant gens barbara tamen S. Swithbertus
 condolens ipsorum miserie, eos ad agnitionem fidei perduxit
 ita ut idola propria destruerent manibus ecclesia deo
 stuerant. qui postquam hinc profectus Gerardi miraculis
 et

et sermionibus extirpasset frequentabatur a populo catechizans
ad eum confluentibus quos sacra baptismatis fontis abluit,
siquis per biemium inter eos moratus virtutum claritas
exemplis omnibus venerabilis factus est, fratris denique amore
plenus cunctis ad salutem produsse satagebat, ipse videtur
cunctos gentes in necessitatibus visitavit, non solum christi-
anos, quos in fide confirmavit, verum etiam paganos, ut
eos ad fidem produceret christi, Itaque infra biemium
cunctos barbaros sanctis moribus regibus duobus principibus
paganos valida febre quartana laborantes, et unus hy-
dropicum terribilem cum suis clericis visitans, prout sua
seuatus baptizavit, multas insuper ibi percipit virtutes
sic multos paradoxas (forte orthodoxas) unxit fidei, et licet
diabolus sit pater mendacii verum tamen s. praedixit S. W.
beato dum per ipsum fuit expulsus ab obsessis, nam
post biemium veniens illustris Bruno magnus Saxonum
Saxonum cum nobili comitatu (sic comitatu) in provincia
Boructuariorum pervenit andque in vicum Rastinger ex-
imia obstaculo orta dissensionem magna inter ipsum et
primicerium eiusdem vicii ipsum occidit cum duobus familia-
ribus. Quibus per vicium dolenter patet factis amici occi-
sorum S. W. Batrapan cum omnibus suis in benedicta
terradaverunt. Fama fuit per Saxoniam incubescente
veneranda, Saxones irati nimis intransibiles potentialiter
Boructuariorum fines multos in sui gladii occidentis maxima
damna ipsis obtulerunt. vicumque Rastinger funditus
deseruerunt. Contra Boructuarij congregata grandi
potentia multas villas minutionis quae Saxonum demoli-
sunt, saepe altiterrum die committentes magni S. W.
dum Boructuarij et praecipue S. W. qui a S. W. S. W.
beato verbum dei recipiant independentes quod Saxoni-
bus resistere non possent validius s. S. W. beato ar ab
eo accepta benedictione coacti migraverunt in S. W. provin-
tibus

tiad ut libertas ibidem christo seruirent. Interea attendens
 s. swidbertus gregem suum hac illaque dispersum, et nullum
 fructum parit inter utrosque posse componere exorant
 adfuit dominum ut si iam seni locum ostenderet quo habitare
 deberet; tandem angelica reuelatione ammonitus prope
 ire Coloniam Agrippinam ad Pippinum ducem et plebri de
 eius conuictu qui ei aptum locum permanens cum suis
 condonaret. Ergo s. swidbertus ualefaciens hortuarius cum
 suis profectus et recessis ac nonnullis cisternis per
 squallida et denia loca in magno discrimine ferocium Sax-
 onum Coloman deo dirigente uias suas usque peruenit.
 Erat autem eodem tempore serenissimus Pippinus dux
 habitans in Joppalia cum Alpaide uxore sua. Plebri de
 deo ducibus notam traxit in Colonia in palatio ducum
 Agrippinensium, quod ipse tam mutatum in claustrum contem-
 plium intulaturque ecclesia uirginis Marce ad Capitolium
 plebri de uero audiens aduentum s. swidberti magnifici
 presulis gaudia est gaudio magno auidetur. n. celebrissima
 eius opinio quae deposito fusu cum benedicti patris Amone
 archiepiscopo Coloniensi ipsum honorifice suscepit, situmque
 aliquot diebus retinuit, ac miro cum affectu coluit, ut
 ab eo structionibus colloquii salutis uerba miseretur
 audire. Eodem tempore quidam illustris palatinus Ge-
 raldus nomine ueniens Coloniensem in sub pre pippinum ad
 plebri de cum decenti militia statim prope Sociali
 rigidum uentum merdit in magnam infirmitatem,
 nam incurabat infirmitatem inflationis gutturis ita
 enormiter, quod a nullo medicorum posset curari
 quia nullam potionem deglutere ualuit, dumque
 de lamet ardetur, ipsum desperans ad uita uisum
 mox plebri de memor uirtutum s. swidberti peti-
 ab eo ut uisitare illum nobilibus palatinum iam agoniza-
 tem, ac cum benedictione episcopali benediceret ac pro-
 20.

eo deuote intercederet, S. beco Suidbertus humiliter cum
Villico et Diuissa ipsum accedens praemissa oratione cu
signasset guttur eius statim pulsis noxijs humoribus
sanatum fuit. Cocum quoque in eod palatio obfissa
omnis sua oratione liberavit. Et deinceps omnes
venerabatur S. Suidbertum ut episcopu sanctoru di-
vites gratiam Dei in eo. Jyr felix plectrudis religiosa
diuissa videns S. Suidbertum interna mentis fenore
ad caelestia spirare, licet sublimata culmina terraru
percepit fuit, et secum multos egredios pcuratores
habuit, tamen specialiter de caelesti inquisitione a
S. Suidberto vno dei edificari cuperat. Cui cum
eum de diuinis rebus admoneret ipsa cum libente au-
ditabat. Verum aestuari non potest quanto principisse
animus resultabat gaudio, quod tanti viri psona
Benedictionis foudi, colloquendi merisset edificari.
Et ne ingrata illorum beneficiorum videtur, consensu
Augusti Colonensis praefati cum nobili praedicto palatino
eum destinavit cum literis commendatitijs ad papam
petens obnix ut ipsi condonaret vicum Verdum in insula
sive littore Remi, ut genti Saxonice ibidem progressa possit.
Papinus vero sensu prouecta etatis sanctu honoris
suscepens et aliquanto tempore secum detinuit ut verba
vixit ab ipso audiret; Tandem ut salarum dator sitiens
comissionem pontilium ei vicum Verdum de regali ministri-
tia condonauit, addensque de postibus aureum et argenti
multum nimis, in quibus ecclesiam sive monasterium ibid
ad honoru dei construeret, de populum barbaricorum
fidei Christianae prosus ignarum verbo vite reficeret.
Itaque baledicto cum magna deuotione de gratiarum
actione supmo principi, S. Suidbertus redijt Colomiam
ad sanctam plectrudem cuius industria cum multis re-
montarijs Verdum veniens cepit statim circa et propet

Rem fundare monasterium in honore gloriose virginis Marie
 ibique cum quanta humilitate et deuotione rudi populo Evan-
 gelizauit fidem Christi et precipue cum quanta puritate
 mentis et corporis et timore missas celebrauit, et diuina
 precibus difficulte est explanandum. A^o vero decessit cum
 S. Sebaldus fauente predicant non solum in Werda sed
 in pagis et villis vicinis inueneret profanos Saxones
 euangelium, contigit quadam die Martis et ipse extra
 Werdam diuina celebraturus esset cum S. Willico in villa
 vicina et quidam diuus gentilis Hungarus nomine postea
 conuersus et baptizatus in festo apostolorum petri et pauli
 et S. Sebaldus fuit appellatus petrus qui ex seruire fidei
 pre curam asportaret arcam et lapideis, reliqua que
 edificio congrua ad monasterium S. Sebaldi, inuolante
 diabolo et idem petrus corruens sub carina omnia
 lapidibus stragulae fuerit mortuus, de quo oes merito dolebant
 cumque sequialia prepararentur superuixit S. Sebaldus
 cum diuino Willico suo capellano; qui cum audiisset
 mortem suam inopinatam precepit corpus ad collam suam
 deportari, quod cum factum fuisset adstante magna
 turba populorum et certum presolentia cum multis
 superis largymas fundens fideis genibus orauit ad domi-
 num, cumque diu preces precibus continuasset surgens
 tangendo funus statim mortuus non solum reuixit uerum
 et uulnere cicatricis, nequam apparuerunt dixit
 autem postea idem petrus post migrationem et S. Sebaldi.
 S. Gero Sebaldus aduocato primatum et precipue diuine
 plebuidis uelocissime cepit monasterium suum in Werda
 construere et prefecit in quo collectis famulis Grego-
 rapit eod instituit disciplinis uite regularis, ipse uero
 cum S. Willico sub archiepis ste regulari uigo continenti-
 mam uitam ducebat. Qui licet primo parum uel nihil ghe-
 tribus

telibus vicinis predicando profuit, non tamen desistit sed in-
 desinente predicans omnes ad fidem convertit, et saluta-
 ribus abant vobis. Spreuit quoque orbis mundi pompas
 spe supernorum premiorum, et idcirco deo in omnibus graty
 et gemma fulsit in celo: Cumque in monasterio Weidenfi
 vite celestis institutio quotidianum sumeret incrementu
 contigit anno dccxiii Pipinum de Herstallo primum
 principem ac maronem domus francorum dolentem super
 innocente morte s. Lamberti Tungronsis Episcopi ad
 mortem exorari, accepit usque s. Swibertus ad habitadu
 dum pat nobilis orob pbarat pruis cum Willico. Et
 Theodoro discipulis suis Coloniā ad plebendam consiliu
 ab ea expectans, quidnam factu deberet; quod cum
 religiose suscipiens, tandem extento Coloniā secum
 pio Willico misit s. Swibertum et s. Agilbertum Coloniē
 archiepiscopum cum plerisque alijs preslatib ad pipi-
 num principem conueniens, dicit ad eum informandum cu
 ne illuxerit legitimos filios Oracionem camparij dicit
 et Grymoaldum hereditaret, relictā hereditate Ca-
 rolo Martello illegitimo ad confusionem ecclesie, damnationē
 anime et scandalum suorum, Et quia s. Lambertus
 eps eundem Pipinum de illicito matrimonio Alpaidis increpauit
 rat, martirium subiit. Venientes ergo prefati pon-
 tificis suppliciam ad exorantem principem Pipinum
 benignē ab eo suscepti sunt, qui ipsum consolantē
 tandem nacto oportuno tempore inter cetera pro
 saluta anime causam pro qua venerant sibi deuota
 et salubriter portantes implentes, et de illicito
 matrimonio interparentes, statim cum indignatione
 repulsum patiebantur. Alpaida vero legationis potestatem
 complerens reata vales pontificis abire recessit
 procepit, et ipsa pro filio Karolo interpelland ardu
 Pipinum omnia impetrauit. Pipinus vero eodem anno mortis
 eandem Karolum Martellum suorum principatum reliquit
 heredem: quod tenentē prefati pontificis in gloria
 et

et tristis Coloniā redierunt enarrantes plebs omnia quae gesta erant in Cappilia a Pipino consalantes domū et ad sanctā Helibrantiam patienter committentes. Salutata deo et licentia impetrata a pia matrona plebs inde rediit Verdā cum suis discipulis ibique per triennium sanctissimo vultu profert opera quae deus posuit prodigia super terram miraculis suavisanda, atque ut vox tonitruī in rota prophanū Chystrū euangelisando, folatruam libita voce damnando, multas gentes paganās sano fonte baptismatis Christo regerant. Tandem deus qui est fidelium suorum merces magna s. swidbertum fidei peditum pugilē coronandum in oculis deatorum suocare dignatus est.

1177. febr.
1882
facto 13.

Obitus s. swidberti

Agitur anno a natiuitate Domini 717, s. swidbertus ex omnibus animi medullis videndi deum desiderio fatigatus dum in festo principis apostolorum s. petri ad catēdrā in suo monasterio diuina celebrasset, mox languore summo mūdendū lecto decubuit; languore itaque per nonnihil temporis ingravescente conuocand fratrum suorum collegium fecit et admonuit eos ut Christi vestigia sequerentur, et ut dilectionem patris seruarent, et instituta quoque disciplina reguland quae vox ab ipso didicissent, vel in ipso vidissent, in obsequia fide custodirent, deinde subiunxit deum obitus in proximo instare, quod audientes patres in deum perculsi flere coeperunt, quibus s. pontifex dixit nolite delictis summi fratris flere, magis a gaudeat, iam n. laborum, meritorum gloriosissimum recipiam fructum; Cumque eos de varijs rebus hortaretur, illi accepta benedictione iussu ipsius beatus ad ecclesiam exiit, ut dicitur s. swilleico, cum quo diuina meditans deum deuotissime invocabat. Appropinquante denique die obitus sui quae praesinit singulari ministerio, conuocand fratrum suorum collegium ceteram, celebrari sibi sacra fecit iussu solē

facto 727. nē
ēū aliquod amos
post Radboda.
qui a 714. obiit.
vixisse supraprophet
demonstrant

nia

nia, deinde petitione corporis dominici se munitis ac scru-
tid uxello se cunctosque circumstantes signans, in quiete
mox dormiens transit feliciter e mundo et ab ange-
lorum esset anima eius sancta in consortio sanctorum suscipi
offe, **Latiusque facies eius ut gloriositate resplenduit**
colla vero eius velut apotheca repleuit omniumque ora
et pectora fragrantia suavitatis repleuit. **Defunctus** ep-
iscopus **S. Swibertus** episcopus **Werdecensis** anno aetatis sue
LXIX kalend. **Marci** sexta feria hora 12. Tandem sancti
corpus gementibus cunctis fratribus devote per **S.**
Willicum, **Theodoricum**, **Gerardum**, aliosque principales suos
discipulos portatum fuit, positumque in medio ecclesie
in honorato flectro, ut exequia ipsius sabbato celebrante
confluebant et multi homines a diversis pagis flentes et
precipue pauperes, frustrati de cetero largis elemosi-
nis, quas ab ipso pater pro amore Christi recipiant.
Inter quos adductus fuit quidam vice demoniacus qui
postquam totiusselet phantasmis cunctis circumstantibus
statim a demone liberatus laudabat dominum et
dilectum famulum suum **S. Swibertum**, reliquis vero
populus clamore magno benedicebat dominum qui
tam magna beneficia ad delatandum merita **S. Swiber-
ti** presulis sui. Anima vero eius in hora exitus sui
apparuit cum magna luce **S. Willibrodo** archiepo
travertensi dilecto consocio suo qui tunc rediens de
apertinaco in **Veronam** rediens ut suis exsequiis in **Verona**
cum suis interesset, et cum seculare compararet
quod cum nobis scilicet discipulis suis dolens intimasset
statim ecclesie navigio **Verdam** versus perierit, affuit
et illustri spiritualis filia sua **felix** plethendis cum
aliquibus presbiteris ecclesiarum benedictis deum in me-
ritis **S. Swiberti**, cumque **S. Willibrodo** et **felix** prin-
cipissa cum fratribus sabbato vigiliis defunctorum
ut moris est decantarent, tunc adducunt quendam
adolescentu

cecum ex tonitruo et fulgure effectum ut multis illis
 presentibus constabat qui interumpens cantum
 meorum devote sanctum invocando cum tetigisset pla-
 ritium, statim videntibus et stupentibus omnibus
 visum recipit. profecta furiosus quidam cum devote
 oscularetur tegumen facti protinus sanatus fuit.
 Mox clamor attollitur omnium in laudem dei et virginis
 dimittuntur, et omnes glorificabant dominum in virgini-
 s. confessoris et episcopi. Igitur dominica die expletis
 devote et solemniter exequiis in eodem monasterio Vi-
 densi in quo degenere Cruta Reverentia servavit honore
 condigno cum hymnis et laudibus devote celebrabat
 per S. Wilbrodum archiepiscopum Traiectensem, S.
 Villericum primum canonicum Traiectensem, et
 gloriosam plebem Austrasorum principum, regum,
 fratres et discipulos suos. Verum quia ego Marcellinus
 presbiter qui hystoriam conscripsi dudum discipulus S.
 fui et dea cum S. Wilbrodo suis exequiis interfui
 et ad mansuetam dilectorum Willeici, Theodorici, Gher-
 di rectorumque fratrum causa consolationis per
 quindennium in eodem monasterio mansimus pauca de
 multis que oculis meis vidi proficere miracula que
 etiam aliorum aliorum multorum oculis sunt contempla-
 ta. post obdormitionem ego sub contigit febra sta-
 sequenti ut quidam gentilis patrefamilias dictus Hate-
 geus de Coetsveldia fidei profuso ignarus longa
 paralyti et calculi morbo gravatus cumque famili-
 aris de intolerabili infirmitate ipsius dolerent
 supererunt quidam Christianus natus prope Verdum
 nomine Gonicus qui cum adeo ipsum torqueret ceme-
 ret condoluit sibi deat n. consanguineis eius percipi-
 ens demum idem Christianus nullum Hategem eliam
 sentire

pentius, dixit Hatgero dilecte cognate non diffide si
constanti animo Dolis validioribus semota omni infir-
mitate comalesces: sed quibusdam sperantibus for-
consilium fidem ipsi non dederunt sed ingravescente
morbo aegritudinis Hatgerus corde compunctus
proponit se fieri Christianum dummodo recuperande
sanitatis in Werda consequi posset salutem. Verda
igitur intrantes cum ministris condignis Hatgerus
ad sepulcrum ductus pro sanitate rogavit. Solutus
a. in populum vidit quendam in habitu pontificali
orientem figuram crucis in manu dextra qua
ipsum tunc benedicens, secundum scripturam factus
ipse respexit esse sanatum, agensque gratias deo
cum omnibus ipsum comitantibus a S. Wilhelmo Bay-
tatis ob memoriam miraculi Swibertus nominatus
est, quo miraculo multi, quotidie locum sepulture
sue visitantes optata percipiunt sanitatem. Adole-
scens quidam natus de Werda Suederus nomine hospitabatur
in domo cuiusdam pagani, in qua stabat
Westali inter quos residere idem Suederus, tandem
orta de dyo fabula, respicit narrare crebra que ad
sepulcrum s. Swiberti sunt miracula Gentilis ho-
fere Suij comperentes Suederum Christianum cum
facere ipsum capiunt et inter multa verba
et ludibria linguam ipsi prescindunt, quo facto
redduntis gaudenter ad prandendum ovis rari
effecti sunt, panes etiam in lapides mutati sunt.
Suederus vero ut inimicum deorum extra hospi-
tium tractus et in platea publica tanquam
feridum animal proutus corde oravit s. Swiberti
est pagani

ut pagani in rebus duritia committantur, statimque paga-
 ni ceci effecti ad eos redeuntes capiunt dolere petentes
 Svederum introduri, ut ab eo veniam de commissis peccatis
 rent, ut cum placarent, sed nemo eis intendebat orbem
 per nimio terrore fugientibus, tandem circa credulitatem
 amari hospitis rudem christianum puer & luto tollens
 ad viros divinitus recatos portaverunt. Quos ipsi pres-
 entem agnoscentes protinus in terram prostrati
 lacrimis & precibus veniam postulabant, ipse vero eos
 elevans pro viribus suis indulget puer eis detrahendo
 signis & mirabilibus, ut velletis idolis situm omnibus
 verdam ad S. Svidbertum properarent. Erant a. vii nu-
 mero qui caeci fuerant; altera vero die Verdam pro-
 pterant. Cumque omnes ad sepulcrum S. Svidberti
 starent & Svederus s. episcopum miravit corde fecerit
 suis precibus morandi auxilium. Qui vix suam condita-
 tionem compleverat statim S. Svidbertus cum pyxide
 plena unguento in manibus portans adfuit dicens amice
 borasti me ecce adsum et S. Svidbertus od suum unguentum
 protinus sanatus est, et sonora voce benedixit. Deum
 et S. Svidbertum episcopum; caeci vero audientes adoleste-
 tem loquentem maiori fiducia animati ipsam devotius
 invocant aquae visum omnibus adstantibus utipiunt
 panem vero in luteum mutatos ibidem obtulerunt
 ubique triduum in oratione persistentes benedixit
 dominum baptismumque suscipiunt. Eodem anno quatuor
 viri diversis temporibus usque ad mortem morbo sumi-
 nuntus laborantes, ad sepulcrum eius dolerose adducti
 ad propria cum gratiarum actione reversi sunt.
 postea vero tempore pipini regis francorum Hildegerus
 archieps Coloniensis qui mediante Ransefredo s. successore
 Agilulfo.

Agilulpho cum die quadam cum eodem pismo in expeditione
contra Saxones corruens armatus de caballo suo fractis
stapula et uno brachio semimortuus portatus ad tintor-
ium; nocte vero sequenti apparens ei Swidbertus in-
visu progreditur ut stercerum eius in Verda visitaret qui
expurgatus deltusque ad s. Swidbertum potenti
medicamine sanatus est ad laudem et gloriam domini
nostri Jesu Christi qui cum patre et spiritu sancto
vivit et regnat omnipotens et immortalis deus
per infinita secula seculorum Amen.

Vita s. Willeici canonici
Metropolit: ecclie Traiectens:

author Marcellino

Sanctus Willeicus presbiter primus canonicus
commentus novelle Ecclesie Traiectensis fuit
vir virtutum, pura intentione spe superbia retributi-
onis declinans mundum, Christo sincero corde servio
studuit. Ipse ab adolescentia sua cum s. Swidberto in
orationibus et continentia ac meditatione divinam
scripturarum vitam felicem sedulus agebat. Ipse enim
nil mundi huius querens nil amare curabat. In
divinis scripturis sufficiens a s. Swidberto instructus
Latina et Germanica lingua docuitur fuit. Erat n. elo-
quentissimus, iniquitatis victor, superbis et
vanis glorie contemptor, pauperum et infirmorum consolator.
Ipse namque erga moerum provisionem non solum spirituali
mentis sed etiam studio labore sollicitus fuit, multos
etiam gentes in diversis provinciis sua feliciterimo
predicatione a vicio idolatrie ad dulcorum fidei

Christians

Christianis produxit. In monasterio vero Weidenfi s. propp-
 situs sub s. swidberto abstinentie et continentie cetera-
 rumque virtutum omnibus fratribus exemplum dabat
 pluris etiam et auctoritate magisterij, et de omni lo-
 sue actione regulari instituebat ad portum, nec solum
 ipse monasterio regularis vita morum simul et exempla
 prebebat, sed et vulgus circumpositum longe latiusque
 a stulta idolatrie vita consuetudine ad Christi et
 celestium gaudiorum curabat convertere omnibus qui
 eius merito fuerit. Et miracula signis internum
 arbitre docuit. Eodem n. tempore quo prefati sacri
 pontificis ad primum egrotantis legatione fungebat
 et ipse venerabilis pater Willicus instantis glaci-
 ope et duxto plectradis Colonie parafisset: egrotabat
 quidam permixtus Coloniensis Gotebaldus nomine, qui
 ardentissima egrotudine premebatur ita ut defuncta
 penitus omnium membrorum officio namque mo-
 riturus videtur, cui etiam exequalia parata
 erant, et loculus in quo defunctus condideret.
 Maria vero coniux Gotebaldi egrotantis precibus
 et largimis interpellans gloriosam principissam
 plectradem impetrauit ut infernus a B. Willico pre-
 bitero s. swidberti visitari deberet. Cuiusdum vero
 quod bonus discipulus a bono magistro ducatur
 si intraret domum eius oraturus pro eo, manumque
 illi imponeret, atque benediceret statim melius
 haberet. Intrauit ergo s. Willicus cum duxto
 familia felix plectradis domum egroti post diviniorem
 celebrationem vidensque eum multas omnibus iam
 proximum morti ac loculum ante cameram in quo sepelendus
 poni deberet prosternens se in oratione, manus suas et
 dicit cum largimis fuerit dixit: Dne ihu clementi-
 sime dicit qui dixisti discipulis tuis supra egros manus
 imponet

imponent, et bene habebunt, ostende hic pietatem tuam
et cura infirmum hinc potenti tua virtute, et s^m
nomib^{us} tuum benedictum in stula magnificetur ab
omnibus. Cumque hoc dixisset ponens manum suam
super caput benedicensque eum turrib^{us} continuo
purgavit et veteris infirmitatis morbo discusso.
induit seipse vestimentis suis, gressusque cameram
cum s. Willeico iussit mensam preparare, tibos apponere
et rominum consistere, quia delectaretur cum
s. Willeico manducare et bibere. Cum vero omnib^{us}
astantib^{us} multum gauderet de hospitio illius
s. Willeicus in gratiarum actione devote orationib^{us}
incubuit, donec potius vapores quam vocatus inter
omnes recessisset. Godebaldus vero prope s. Willeicum
residebat, vestiebatur, bibebat, letabaturque quasi
vni^{us} et comiui^{us}, ac gratias agebat, et multis post
vixit annis. plectrudis vero religiosissima domina her
audens, maximo demerit s. Willeicum habuit honori d^{omi}
mirabilia magna solus facit collaudand. presunt
autem s. Willeicus monasterio Werdersi annis x post
dissolsum s. presulis Swidberti. obitus anno salutis dom.
727 p^{er}to nonas martij, ad cuius sepulcrum ad iudicium
virtutis illius solent curio sanitatum miracula operari
ad laudem et gloriam Dei omnipotentis, qui cum de
patre et spiritu sancto vivit et regnat. Deus.
Amen.

Vnde que de Marcellino vbo Emmig lib: 3. re: fus: pa: 98. et
pa: 127. et not: ad vsuad: cul. mart: 36.
Vita Swidberti epi Werdersis p^{er} Marcellinum scripta edita monasterij in
16. A^o 1628.

Ex annal: Egm: monasterij

Anno dñi DC IX regnante Alfredo Anglorum rege a^o 3.
 regni eius Egbertus Northumbroium eps audiens
 Germaniam verbi dei ignavam Sanctum Wigbertum
 presbiterum illuc ad predicandum ubi verbum dixit
 Qui ibi diabulo impediante nihil proficere valuit
 est. Sed ven: vir dei Egbertus eps ab incerto non
 desistens opere adhuc alios ad hoc ministerium viros
 idoneos illuc destinandos elegit, ac designavit s.
 viz Willibrodum tunc pbrum postea de gra a Rom:
 pont: Sergio trajectensis ecclie inferioris p^{ri} archiep^u
 cum alijs XI mtr quos s. Wickbertus postea etiam
 eps et duo Ewaldi post martyrisati tunc Colonie
 in monasterio s. Cuniberti honorabiliter iacent
 atque cum simis sanctitatis viro Adalberto diacono
 p^{ri} christum regale patrimonium viz regni Ebo-
 racensis reliquit. Veniunt cum plurisque alijs
 discipulis qui pariter maris pericula transierunt
 ad pipinum p^{ri} harstelle in Brabantia ducem et
 francozum sub rege rectorum prebentunt a quo
 venerabiliter suscepti in provinciam ad predica-
 tionem dei ducti sunt. Nam tandem p^{ri}ntiam
 memoratus dux. a^o dñi DC LXXXIX tunc Rabodo
 eius regis d^{omi}no francozum subyugant do^{mi}o ubi
 cum largiente dno predicando plures proficere
 in^{ter} ipino duce p^{ri} Sancto Willibrod^o roma
 adit, et a s. Sergio huius nois papa 1° archiep^u i.
 traject: ordinatus reuertens est. Quinadmodum ip^o
 fratre Jo^h de luydis ord: carmelitaru^m s. Haellon^{is}
 de clarani in cronica Hollandie p^{ri} me compositis in

stranda

in secunda diuisione per totum. Interim S. Adalbertus
in frisia propter uerbum dei remanserat ibique ad
fidem plurimorum corda conuertit. Reuersus autem
S. Willibrodus S. Adalbertus uisus primus archidiaconus
fuit in oibz operibz eius sequendis suis stetit
cooperator et seruus fidelissimus, qui ab eo et
uall. specialiter ad Krimaniam delegatus, ibi in
fide catholica nouelle conuersationis roborauit eam,
in loco qui nunc Egmonda uocatur, tunc Hallith
dictus, quo et in loco et in terminis eius aduersum
in aduentum tota gens idolis seruebat, unde S.
Adalbertus uenta o[mn]i die non cessabat illud euan-
gelizare regnum dei, idola confingere et ecclesias
deos reedificare. Erat autem tunc temporis uir quidam
nomen Eggo cuius filium S. Adalbertus de sacro fonte
suscepit, tumore sancte familiaritatis graue saepius
sospitabatur, factum est autem cum idem uir dei ad An-
glorum gentem suam uisitando uellet uenire,
sedens ad ueniam predictus hic Eggo de eius
reditu interrogauit, qui pomorum uana quae
mandurabat in ignis testum promittens se reditum
propondit cum et ipsi arboris et fructus progre-
derentur. Accidit mirifice promissioni uoti dei
ueritatem subsequi. Nam ead[em] domus non diu post
eius discessum igne consumpta est, uera uana
remansit, in qua tempore non ueniens arborum
germina 4. profuerunt. Et cum fructus uicelato
ueneret, quatenus promissit hic deo et fortis exoptat
ad

id uigilanti p[ro]fatum edijt. Cuius quid h[un]c s. Adal-
 berti fama virtutum insignib[il]iter declarata, multu[m]:
 dum dixit p[ro]dicando profuit. Obijt vii kal. Junij
 et sepelitur ap: Gmondam ubi fidelis christo ecclesiam
 sine capellam in honore d[omi]ni et s. Adalberti conf[ess]i.
 restituerunt quam a Norw[eg]is saepe constat
 destructam, diuina t[ame]n p[ro]uidentia factu[m] est, ut semp[er]
 aliquis remanserit qui B. viri corpus somp[te] conser-
 uauit.

Rep[er]iente tempore quida[m] presbi-
 ter Amalric[us] noui cum alijs tribus s. thelphonis Larcis
 uisio celestis luminis Angelico didicit oraculo eandem
 ecclesiam reedificari, q[uo]d et adimpleuit a Hallen[si] m[er]i-
 timonda quia p[ro] p[re]dicationem s. conf[ess]oris Adal-
 berti ab o[mn]i spurcitia idolatru[m]q[ue] extitit emundata
 quasi emundata terra. Vel secundum aliquos a B.
 Gygone amico s. Adalberti, uel quasi mundata
 a Barbaris num[er]is. miracula sequuntur.

A.º DCCCLVI. Gillardus cum Danis et Hallandis cum
 Norweganis fr[an]ciam devastantes tandem d[omi]natum
 unitatem q[ue] nunc Wyck dicitur expugnarunt et inde
 tractum funditus destruxerunt o[mn]es m[ur]os uoluerunt
 et Hungarus ep[iscopu]s solus cum paucis relicto diffugit
 ad monasterium p[re]mense quod fundatum erat
 infra Aquilensem et Treuirensem ciuitates in antiqua
 Aduerna modo Eufria dicta. Deinde et Ecliam G[er]-
 mondanam destruxerunt et ap: Noort[er]k fecerunt
 presbiterum occiderunt, ac r[ati]onem uocabunt r[ati]o-
 nis.

vates, duos etiam nobiles Hollandenses Debbaldus
et Gerlacum pro fide Christiana pugnantes occide-
runt, necesseque infinitis spolijs ultra promissu-
runt.

hinc de Donatione eccle-
Gmondans facta com. Theodoro Walengeri fratri
a. 863. in cuius diplomate limites sic expressi
ab autore annalium descriptur, nempe Ruder pagus
Hillegomabersis vocat: et Kinsem fluvium infra
Almariam et castrum Inddeburgis vnde Kinsemaria
nominata, inde infert nullum fuisse domum Gmo-
danum praeter theodoricum com. 1. qui ibid huius-
modi monasterium construxit ut in Ann: xpianit²
ubi tum corpus S. Adalberti etiam integrum mu-
tum, sicutur et mirabilis rearet praecipui raris
liris deus reddens, et luxatos ritibus, sed
S. comiti theodoro dicitur praestitisse auxilium in
in gloria repta tum virgulo pericularetur in.
Sicut adhuc habet in monasterio literam theodoricum
com. holland. de donationibus marorum factis
monasterio in flandria sub conrado ipse 12. a. 1093.

L. Burdig Decan. Marianus 12.

In libel de fund. templi

Allata tum temporis in eodem loco Mediolano huius-
campans, quae scilicet illi super fuerant, quae quibus
aere, cui argenti plusculum (quod eius artis gnari
ex peregrino eorum sono coniecerant) admixta,
formati fuerant, ea ipsa cuius paulo ante memi-
nimus bastia (cum eorum, quibus momimenta vltra
inproce volupe est summo luctu) perire.

Idem ibid.

Fama est (in qua bona illa) Comrado Voo consti-
 tum fuisse, altaram occidentem versus, nostrae hinc
 contiguam & trudere eodem, quam d. quoque virgini
 parvam virginis nobiles canonicatus conspiciunt
 titulo referent. Ex inscriptis qua etiam nunc ex-
 stant fundamentis operaeque interrupto videtur id
 est. Quod ipsum, an quod moerore sa molentium op-
 presserit, an quod Caesar Germaniam sua imperio
 hoc vellet decernere omnibus fuerit in merito quod
 hoc in confesso est Colonia Agrippinae in capitolio
 ea ipsa tempestate aedem similem extructam esse,
 mandata etiam nunc inter utriusque collegii canonicos
 collegiarum nomina.

Faint, illegible handwriting, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

De insignijs.

Et insignis d'Arbetrouet vide ap: Frofurtu vol. i. ca: 198.

La bande de Johan de Gandod fol. 351. rap: 277.

De insignib' Atrebatensium quae olim Francorum excepta linea vide
Hutierum de Belgio lib: 2. cap: 18.

De signis itulorum et armis plura ab eodem Hut. traduntur: lib: 2.
rap: 25. pa: 272. et sequent: De insignijs nothorum et itulij:
asturorum vide pa: 268.

De insignijs antiquis Austriae vide Larium de rep: Ro: pa: 667.
670

Insignia non licere propria auctoritate sibi fingere
aut alia quam principib' ~~transfere~~ v' mutari. Gopin de
Lib: Conf. Audium pa: 345. rap: 43 ad finem.

De insigni Viennensi Aquila aurea vide Larium. de rep. Rom.
lib: XII. Sec: III. cap: VII.

De Stuberbergorum insignijs anchora et deurone vide Lar. lib: XII
republic. Rom. Sec: 4. ca: 1.

De Stuberbergensium insignijs stella aurea in clypeo caelestis vide Lar.
lib: 12. L. R. Sec: 4. ca: 6. aliarumque mox deinde ibid.

Comitum Aetoniae insignia tres alae candidae in rubro clypeo
vide Lar. lib: 12. R. R. Sec: 6. c. 6.

Com. a. Malatyn. insignia tres alae stellae in rubro clypeo. sec: 6.
ca: 3. lib: 12. Lar.

Styriae insignia alba panthera ignis recti et auribus offensis in
rubro clypeo Lar. lib: 12. R. R. pa: 1266 et aliar. fam. de
ea deinde ibid.

Insignis hispaniae regum insignia vide ap: Vascon in Chronico Hist: 474.

Insignia regum portugalliae vide ap: Taraph: in Aphon: 5.

Insignia Cyborum distribuntur ab Olympio in praesent. VIII.

Medicorum insignia vide ap: Pany in Olympio.

De insignijs et locum ortum ut antiquitate vide Larium lib: 9.
R. R. rap: 1. et 14. item 17. et in praefat. pa: 8.

De vanda cum Anglorum insigni bellis vide Gopin. fac. pol: 3. ca: 5. nuz.

De bicipiti aquila Imperij signis vide Lar. lib: 1. de R. R. ad prim.

De portugallensium insignijs vide Recend. ant. Lusit: lib: 4. pa: 224. et in vita
D. Vincentij euz. finem et in Com. ep: ad Kebed. 163.

Insignia urbis Eboracen[is]: Recens: de antiq. Eborac: ca: 14.
Insignia quarunda[m] civitat[um] Ital: vide ap[ud] Sira:
Libris de Ital: mori: De columnis &c. m. sig.
pat[er]: 309. De insigniis rlyp[si] in gallicis vid
in ~~signis~~ in armat: ad Livium pa: 480 De
insigniorum materia vide Chassan: fol. 9 L. 11.
vsque ad 30 De insigniis Francie 142. 143.
Insignia rui arma dicantur Becanus Franc: Libro:
4 pa: 92. 91. De insigniis Sclavoru[m] Taurus in ep[isto]l
de Parma 29: pa: 70 Des armoricis dicitur in
voye en l'indire des mem. de Olivier de la Marche.
Lit. A De insigniis Luxemburg: Vecesq. de vita Henr. 7. 299.
De insigniis Antverpianoru[m] de totius de w[est]ph[alia] Gelda[nd]a. 2.
De Bachi[um] insigniis Campan: de eius gestis Lib: v. pa: 249.
De insigniis Italicorum in poemate Vespas: Strab: 68.
De insigniis Byzantior[um] Lips: ep[isto]l: quesi: 28.
De varijs insigniis vide Com: Nuptis in Embl. Abr:
De Aquila insigni Rom: Joseph: pa: 289.
Insignia in scutis plut: in moral. 178. De in[signi]s
Rethiorum, a Curia, Graphis, Rethis, Lantilla
Hij post h[oc] in poem: pagg. 35. 38. 30. 81. 140.
Les armes de France devant charl. vi estoient les
d'or semées en champ d'azur sans nombre et
furent par lui réduites a trois.
Voyez ce que dit Froissart des armes de Capet. vol. 4. 199.
Les hermines de Bartol. voyez in Bodin de La
republic: li: 1. ca: 9. pa: 199. De Constantinopol.
ibid[em] in fine rap: De insigniis pad[er]boegen[si] in w[est]ph.
Gobelin part vi rap: pa: 189 De Alysio Aristomus
vide Mexica fasson: pa: 161.
Mores illum insignium suspensendum q[ui] nunc alii no[n] fuisse
in usu, quibus de Diderico & holl[and]icis id referant
amial: qui in india etatis scriptoribus no[n] vestigiū q[ui]s
invenitur, tradit Douza p[ri]mo Lib: 8. Ne v[er]o habet
Insignia non tam rebus quam ceteris colorib[us] constant, quib[us]
et clypeorum arg[enti] et simulacrorum imaginib[us] distingui solent.
Videtur eius rei initium a Romano auro et moribus neu-
tiquā repetendum. Velle: lib: 4. cu[m] fin[em] hist: Augustan[us].

De origine heraldorum.

Aeneas dei gratia Eps Senens.
Dno Johanni de undecbas secreta-
rio regis et amanti. Febr. 5. 28.

Quaerere multi solent unde Heraldorum no-
men coortum sit, et quid Heraldos primus
instituit, et quod officij veteris mortales habiant.
Quae res mihi quoque aliquando fuerunt dubiae, sed
rapienti, et quod a natura humano ingenio multum
plurima sunt, quaerentibus rectius fieri, apud
Anglam quae olim Britannia dicebatur in sa-
crario nobilibus archiepiscopi Pauli Londinensis veteris
historia in manus venit ante amodum ut signatum
erat scriptos conscripta cuius auctori nomen
erat Thucydides Graecus quoniam famam clarum vo-
nimus, translatorem nomen autem nullum me-
mori. Constat tamen peritum fuisse qui magnam
illum et famam istum auctorem non in
re Latinum quoniam Graecus fuit reddidit
et sic scriptum compari. Heraldus sunt
qui apud maiores nostros heroes vocabatur
fuerunt autem heroes maiores hominibus
divis minoribus. Nam quoniam per se viri viribus
gestisque insignibus videbantur utilemque reipublicae
quodammodo populi, virtute praeparantem in
deorum ritu colligebatur. Si modo miracula
ostabant, quibus dum supra naturam opera-
tum fuisse constaret. At si miracula in-
erat, probitas tamen admirabilis videbatur
hominum neque deum, neque hominum appellare fas
putabatur.

putabant, sed medium inter utrumque sortiti
vocabulum, heros vocitabant, quos si
medium et Achillem, Hectorem, Diomedem,
Aeneam, Troilum, Parisem, Agamemnonem et quos
modi plurimos, atq: ab eis corrupto vocabu-
lo Italici sunt appellati, hoc instituit
primus Dionysius qui ante omnes alios ar-
matas intravit. Indiam ac rivas illos
gros prius rotundus arborum et rivas fi-
zarum ramibus ad victum utentes in sebes
legit, frumentum ferre et bonis aratro in-
gerit, dormit. fuitq: eis dator vini sicut et
Graecis, armavitq: illos armis martialibus,
et deos colere, imitare romanos, et mytra
ferre uxionesque dormit unguentorum. Sed
tum rebus compositis ab eis velle dicit in
Graecia sub nonnulli in senio facti quo-
rum ante virtus magnifici emiruntat
qui et manu prompti et consilio pruden-
tissimi fuerant, quibus iam gelidus serenus
dabat praerordia sanguis; qui neq: regem
sequi poterant, neque manendi desiderium
habebant, flentesque neq: ego neq: illud
cogere audebant, ad quos Liber pater Dionis-
us: ponite curas inquit, romulionibus fieri:
mei dii pugnantibus, dumque sicuti estis, ego
alia ex alio in fata vocat. Vobis iam parata
quid est, et hic praemia laborum habebitis
manete hic, et hanc terram quam vestram
mihi herediti quis fuerunt in aeternum possidete
ego.

Ego vos quodam militum laboribus absolvo
 veteranosque milites esse volo, heros quo
 que vocari, nullum vobis munus, nisi
 ut respublice consulatis quorum: veniri
 tis, vobis reges ex publico victu vestitus
 dabunt, in consilio locum habebitis, ho
 noratioris quod omnes eritis, Xenia vo
 bis peremptoria offerent, mendacia horribili
 proditorum palam facietis, nulli fraudi
 dolone parochis, qui feminis consultat per
 infantos dicitis, in omni terra libertate
 habebitis securumque transitum. Ceterum, si
 vobis ~~sparte~~ aet ex amicis meis Barzaphi
 num Indis regem restitutus qui vobis ali
 menta praebet et annuus sexages, qui
 privilegia vestra custodiat et in honore vos
 habeat. Ex graece depra ad regni tulmum si qd
 secretus erit vobis illi consulite et postea au
 robra si genus defuerit ego vobis vestitusque libe
 ribus regem assumite atque sic adportatus
 Heros Dionysius ex India recessit. Spartacus
 vero regnabat super Indos quinquaginta duos
 annos, filiumque successorem reliquit Budran
 qui cum regnasset ann. xx grandeva dicta dicit
 sit instituto felix atque sic per XII generatos
 Herorum Soboles usque ad Hercelem regnavit in
 India ut vero subactis Tyrannid omnibus Her
 cules Indiam intravit regnum quidem Herat
 dis ademit sed privilegia confirmavit, ut aux
 it eorum numerum constaret milia dos qui
 secum

Spartebam

secum ab Hispania et Mauritania militum
tant et contra Gericem triumphis art. et
Antheum terrae filium arma tulerat lon
gib Atinradub et senecta aetate defunctis
Heraldozum iura consequeretur Itaque
Hercules regnum suscepit, sed cum venisset ad
mortem multosque filios haberet multo
n. militibus matrimonio multus fuit, dui
tam autem filiam sustulisset pantheam non
sine regnum commisit, atque eorum et He
raldis Jobarem non si verum dedit et
seepantes D. equites quater millia et pe
dites centum triginta millia, quibus ter
ram traditur, et qua notus est polim
botras ruidi postea usque ad Alexandriam
magnum per cxxxiii reges Indiam in postea
te habuerunt, et quibus ortus est populus
quem vocat Alexander Macedo, sed reg
nata eius origine regnum illi non absit
sed addidit ipsi et suis militibus, qui fecerunt la
boribus et aetate confecti erant, annu
tos heros quod in consilio haberet Jero
ratissimos et talenta singulis annis in sin
gula capita argenti viginti daret, ad
vilitate privilegio Heraldorum ut auro
et vestibus purpurae corindisque et pa
ludamento uti possint atque arma regia
insigneque deferre in quibus homo possent
Siquis

Siquid quod violasset aut manu pulsasset
 aut verbo laessisset dum capiteo eum de
 bono illud ora ad fixum transferre, sic
 dicitur et ille refert qui dum transi-
 rit in viam Herodotum et Didimum et Me-
 gastenem et Xenophontem eadem sententia affir-
 mat. Habemus igitur herodorum nomina
 et eorum quod apud veteres fuit Herodum, Dio-
 nysiumque primum, hoc genus hinc apud
 Indos instituisse, officium eorum esse
 ut assistant regibus et principibus ut
 complatur regibus. ut extollant virtutes
 vitia compriment, nec aliud sunt quam
 milites veterum, qui post multa et magna
 famore multaque bella maxime con-
 fecta et amplissimos triumphos gravi-
 seraque fessi a militari labore remit-
 tuntur et ad civem ad consultandum
 revertuntur. Traditur quoque apud
 veteres esse huiusmodi genus etiam in
 rebus fuisse, nec Sauli, nec Davidi
 nec Solomoni neque ceteris regibus de-
 fuisse. Quis et inter Machabeos hinc
 dignitas horum habuit. Julius quoque Cae-
 sarum victo Pompeio in Aegyptum pertransiit
 hanc quoque dignitatem quibusdam suis
 militibus largitus est, qui secum in Breta-
 nia, in Gallia, Germania et Graecia milita-
 rant

uerant. Sanguine torpente fenestra languibat
inter Octavianum. Augustus hoc praetlarissimum gen-
tominum miles est qui superato M. Antonio, rap-
taque Cleopatra cum superbis partem tunc
reposito hanc etiam postulasset et ablato a
M. Antonio signa restitisset muneribusque etio
suis Caearem placare uenisset eum populi
Indorum ad famam tanti nominis moniti ultra
partem Romano Imp. obtulerunt. Cum sub
uero Cantabro terra morique Pop. Rom.
haberet transissetque deus eam portab, iam
fatur legem tulisse. Omnes uero mortales
exercere et obiectare se periculis certam
ut aliquando pare fieri quietaque possint, no-
que labor est uelut qui premium no-
sparet. / Ea propter maiores nostri et hi
uulgare Imperatores et ornare milites
qui bene pugnant in hostem constitu-
dunt inde coronas gymmnas et obfidio
milit' et murales et armillas et supra
aliaque uirtutum insignia prodierunt
si solam et premium laboris exacti. At
nos qui Deus fauoribus et magna uirtute
militum rem Romanam constituimus et
altam partem toto reformamur orbem, ne
que temporalia neque mutabilia militib.
nostrib, qui tot nobiscum bella pergerunt
tantumq. sanguinis et sui et hostium effu-
derunt, largiri premia decernimus, oesq.
nostros

nostros sine equis sine pedibus ultra
 quatuordecim annu constitutos q pro
 decemium nobiscum militaverunt ab omni
 onere militis absolvimus, veteranosque
 milites et heroes eos vocari volumus
 nemo sibi onus imponat ullum, nemo ab-
 his pecuniam extorqueat, libera et aperta
 sibi omnia sumpta sunt, nemo sibi turribus
 foro templo, hospitio, domo, prohibeat nemo
 mandatum, eis imponat, aut crimina
 adtribuat; si qui pertraverint solam Caesar.
 conductam respectent, premi apud eos
 sint nullo consilio excludantur, quos
 turpitudine admiserint homines, sine
 premi sine principibus; ab his deinde
 propaletur magna infamia quae sunt
 ut quod solum solum probatur
 fuerit. Quibus reprobarunt heroes
 reprobatum et infamit q. In domibus
 regum et principum veterorumque
 magnatum, mensa sibi subus potuq;
 pateat: quas vestes et quae armata
 eos desunt, istam sti heroes hinc
 arma et insignia ferant et nota et
 stipendia sumunt de publico quotannis
 tercipiant singuli quibus rursus sibi
 et equis sustentari possint, uxores so-
 rum patris preferantur. Quae magna
 dixerunt heroes fidem habent, liberi
 apud

apud eos ubique terrarum et absque
ullo gravamine permittantur; si quibus
facto vel verbo iniuriatus fuerit rapi-
te puniatur, et ut senectuli sui me-
lius consulere possint, et vitam dantes
tranquillam qualis superest. Cremonensium
qui rogata nos pro Antonio miserunt.
quos agros concedimus et ne parum id
estimant admodum Mantuanos quibus it-
erum et omnibus eorum posteritas equa
partitione facta perpetuum fructum
et bona fide et alta virtute profuse
se respublice gaudeant. Sic Octavia
suis veteranorum suorum concessa confirmat.
Procedunt idem patris Hannibal farbere
nisi fortuna fractus adversa Antiochi regis
et persiae roatus fuisset suppliciter terribi-
milia petere. Legimus etiam Atiliam quan-
tumbis barbarum ferum et immamly fomi-
lia et suis veteranorum privilegia retulisse.
Nepos Theodosius Gothorum maximus ex Hezal-
dos memoratos reliquit, quibus et provin-
cias et provincias et Caroly
autem magnus, qui primus ex Germanis
Romanum adeptus est imperium postquam
Saxones sepe rebellantes atque infidos multa
vi domuit, et Longobardos circumveni-
rit, et Romanam etiam iratutatus est
suscepto.

sustento Caesaris nomine et Augustus appellatus
 milites omnes qui tanti laboris romanos
 fuerant in summo modum libertate et honore
 donavit; dicensque his: milites mei vos
 heraldi vocabulum sortij regum et iudiciorum
 omnium vultis deinceps absque labore, re-
 sulite usibus, affertis principibus; con-
 nimia vestra in vobis principum sumitis, ab-
 sibi victum vestitumque petitis, si quis
 ingenuit infamibus sit, nullam turpitudi-
 nem sustinet, laudate probos, romitio
 affertis malos, memo, a vobis quicquam
 ferat: Si quis miserum vobis intulerit
 lesae manus - poenam meretur. Sed rante
 ne tantum honore, iusto bellorum labore
 partum libertate aut fructu aut
 alio quovis vitio id quod vobis largimur ma-
 rulis gloria libertasque vestra ad poenam
 redundet, quae de vobis sumenda, aut si
 nimia libertate facti fueritis et si pro-
 pteritis nobis et sumissoribus nostris in per-
 petuum referamus. Haec sunt quae de nomine
 et institutione Heraldorum ac de domini
 officio apud veteres scripta commemoramus.
 Tu siquid habes quod dicit componit aut per-
 tate regnum et fide subdito nobis. Tu
 vale nostrisque sis memor et amant ex vi-
 enna kal. Junij A° 1451.

Toutes armes sont composées de trois es-
sels, rest a savoir de metal de couleur
de paille

Les armes a semblant d' deux metaulx rest a
savoir or et argent. Cinq couleurs,
qui sont grises que est toute vermeille
Azur que est verte, Sable qui est noir,
Sinople qui est verd. Et pour ce qui
est couleur composée d'Azur blanc et
blanc. Et deux pennes de vermeil et
vair

vide utramque bar ma-
teria ample Chiffonary cataloga obitu
mundi parte ni fallor. Agrippa historiæ fol. 166.

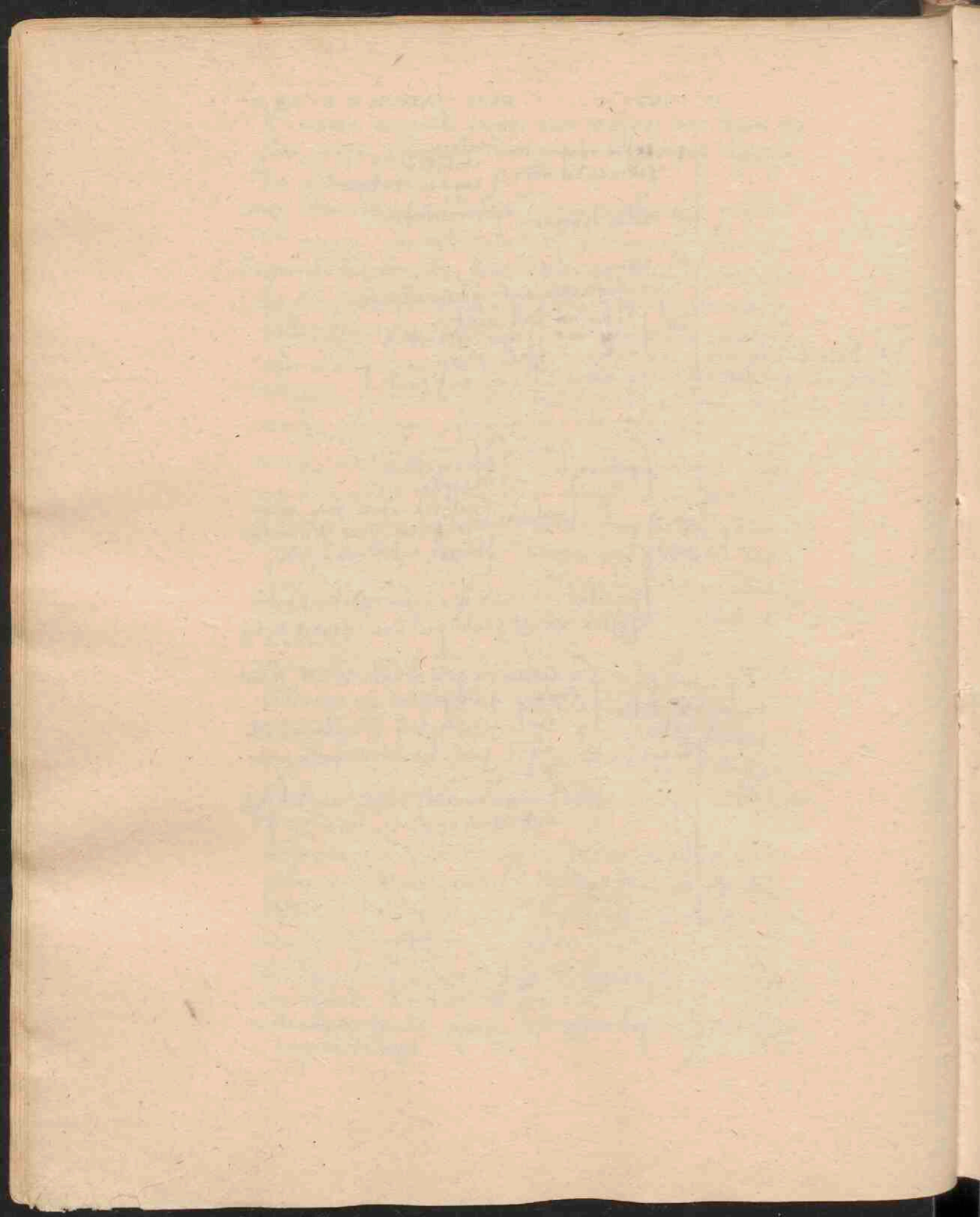
Allyicus Sinarum Aquilam Germanici Imperij insigni
deducit a binis Aquilis Romanis castris, sed hoc sub
Augusto, quoru meminit P. Florus. Duas aquilas
Germani castris exercitu, Rom. adstulerunt et adhuc
retinent.

De familia et insignis Hollandorum (quae est
summae apud Anglos nobilitatis) quaedam
Camdenus in sua Britannia: est autem scutum
cyanum liliis argenteis interstinctum inter
quae argentibus utidem liliis obversis oris
fragitur

Saxones sibi sumpsere nigrum pullum pro
insigni ut dicerent se animosissimos et bel-
latores fortissimos, difficillime frenum et
iugum admittere. Horatius vi. origin.

De Gynensium insignis vide de Gynensibus. part. 1. 3.
c. 2. par. 2. l. 1. c. 17. et l. 2. r. 7.

Colonorum familia insignia tres nigra testicula. Nic. Romig.
l. 1. cap. vi. de magis.

IVSTI LIPSIJ

DE RITU CONVIVIORVM APVD VET. ROM.

COMMENTARIVM.

Conuiuandi modus apud Romanos ut illustretur
 tria dicenda sunt: tempus, locus, modus. Ad
 tempus pertinet, quoties sumpsissent cibum,
 et quando. Antiqui (si Festo fides) ter in
 die sumpsisse videntur: vnde uentaculum
 fuit prandiculum; cibus qui mane; prandium
 fuit merenda, qui medio die; Cena fuit ves-
 pera, qui sub vesperam capiebatur. Si Rom.
 Marcellus, quater, qui merendam à prandio dis-
 tingit, et post meridiem collocat; sed
 quidem nomina potius ipsa usitata Rom.
 crediderim, praesertim in Comedijs palliatis,
 quam rem ipsam. Bis enim sumpsisse
 cibum videntur: prandio videlicet et
 cenâ; Excipio pueros et qui dicunt
 dissoluti luxus: hancquam et prandia
 ipsa modica erant, et semper solitaria sine
 comiuiis. Salust: ad caesar de repub: ordin:
 Auspicio verbis notat eos quibus, bis inquit,
 ventrem onerare nullam noctem sine laerto
 quiescere mos est. Et Suet: in Vitell: cap: xiii
 tanquam rem summa luxuria obseruat
 quod opulib: trufarian semper, interdu
 quadrufarian dissipabant, in ventacula
 prandia, ienas, commessationesque. Sed
 ne Celsus quidem prandium ordinatum
 agnoscat, et tunc id fuisse quod verbi

Lib. i. cap. iii. Hieme (inquit) si quis prandet utilius
est, exiguum aliquid et siccum sine carne et sine potione
sumere; aestate vero et potione et cibo saepius egrediens
prandere quoque commodum est. Cæna igitur potissima
perhibetur comini; Sub hora sexta quæ nocturnis
morbibus medicanda dicitur, hora nona, cuius
exemplum dedit Martialis

Imperat extractos frangere nona toros.
A quæ cæna hora Grammatici dictam putant an
nonam, res edules accommodatas ad nonam horam.
Quoniam homines frugales saepi expectabant
occasum solis; contra homines voluptuarii præ
occupabant horam nonam ut ille laqueus Juven
Exul ab octava Marius bibit.

Quæ cominia festinata ni fallor antiqui tempus
tina dixerunt, tanquam minime temperata
mita, et in vitio ponebant, ut Cicero pro
Murena, pro Ardia, item Lib. ix. epist. ad familiares,
Seneca Lib. ii. de vita cap. xxviii. sicut intempestiva
illa quæ protrahantur in multam noctem, aut
usque ad lucem. Hæc de tempore. Locus in
quo cominabant triclinium dictum, videlicet
à numero lectorum quæ circa mensam vulgo
sternuntur, et biclinium in Plauto, et Sex
acelinium in Athenæo et Martiali. Legimus epigr.
Lx. lib. ix. Et tetudine mensæ hexacelinum ^{quæ}
Ingenit vitæ non satis esse suo.

Ubi hexacelinum pro lectis ipsis positum videtur et
triclinium apud Plinium lib. xxxiv. cap. ii. et iii. pro
triclinio caput posterior etab usurpare signa,
cuius

cuius forma videtur fuisse $\kappa\upsilon\iota\kappa\upsilon\iota\delta\omicron\nu$,
aut Lunata testudinis Martial:

Accipe Lunata scriptu testudine sigma.

Et alibi:

Septe sigma capit, sed sumus, adde Lupem.

Lamprid: in Heliofab: Sigma de croco statuit
cum summos veros mutasset ad prandium.

Sidonius:

nos erat bis domnis hibernum sigma locare.

Erat Beroaldus in Miscel: lib: iii cap: xiv. qui
mensam cum eo nomine dictam dicit. Sed
et locub in quo canabunt Diata dicitur
a Diatlaquea a vino, vezor, vce ut Varro
vult, quod in eo per diem dicitur. Suet:
in claud: cap: x. Et I^{ti} super ut L. xiv de
legat: iii. L. Scia Sempromio poulit. de donat:
inter vii. et xxx. plin: in epistol. et Lamprid:
Zetam vel Zatulam appellat pro Diata
Graecorum apud quos Dores Z. pro di ut
Zabado pro Diabado: ne plura de loco
transio ad modum. Romani initio sciebant
ad mensam Servius ad illud Virgilij

Perpetuis soliti patres confidere mensis

Maiores inquit nostri sedentes epulabantur quem
morem habuerunt a Laconibus et Cretensib: ut

Varro docet in lib: de vita populi Rom. Et

similiter Isidorus lib: x. cap: xi. Idem apud
Graecos fuisse antiquitus ex varis Homerij
loris apparet, et Athenaeus lib: viii. cap: xiii.

Sed paulatim crescentibus delitijs exolevit

Scipio

sessio, ut in eius locum successit accubitus
non solum apud Græcos et Romanos, sed
etiam Arios et Barbaros: dicitur in
Livio Lib: xxviii de Scipione et Asdrubale ca
nantibus apud Syphacem. porro forma
accumbendi presertim sic potest. In ca
naculo mensa collocabatur rotunda
magnitudinis circiter quatuor pedum
raro amplior, (ex Plinio Lib: xiii cap: xv)
circa tam tres lecti aureis purpurâ
aut aliâ veste peragula interti pro
opibus cuiusque, in eos rominant et
cumbabant, sed prius positus calceis
ne lectum cunspuerant, quos iteum
sumebant abituri. Hinc ille apud Plin:
in rege: Multi cum lector aut comædis in
troducitur est, calceos poscunt, aut non mino
re cumbatis cubant in Martiale:

Depositis soleis adfertur protinus ingens
Inter lactucis liber.

In uno autem lecto terni aut quaterni rati
bant, Horat:

Sæpe cubus lectis videas cœnare quaternos.
Si plures sordidum habebatur et plebeium
Cicero in pison: nihil apud hunc lautum
nihil elegans. et Græci Tripati quini in lectulis
sæpe plures in. Ita fuit et rommuni
mensa raro plus quam duodecim distenditur
unde illa Soderastros cana apud Suet: in Aug:

cap: L. Imo viri honesti aut principes in uno
 soli aut bini discumbebant, Et notat in Tra-
 IANO quasi nomen. Stephanus, qui saepe quartus
 discumberet x. cum tribus alijs in uno lecto.
 Quod si plures quam XII convivas vocarentur
 plures mesas et triclinia moris erat instru-
 ere. Et apparet ex Macrobio lib: III cap:
 XIII. ex Plutarcho in Caesare: qui ait populum
 Romanum ad se acceptum tricliniorum viginti
 millibus. Modus accubitus hic erat, iace-
 bant reclinata superiore parte corporis
 in cubitum sinistrum, inferiore in longitudi-
 nem porrecta, et iacente capite leviter
 arrecto, dorso pulvillis modice suffulto, et
 primus quidem discumbebat ad caput lecti
 cuius pedes porrigebantur iuxta pedes
 secundi; Secundus pulvillo interiecto
 discumbebat ad umbilicum primi, pedes
 extendebantur ad pedes tertij, et sic desin-
 cept. Ex hoc decubitu manavit, summus locus
 medius, imus; quorum frequens mentio ap:
 Historicis et poetas. De dignitate si que-
 ritur, dignissimus inter lectos locus medius
 inde Virgilius: Aurea composuit sponda, medianque locavit.
 Seneca elegantiae libro de tranquillitate cap:
 x: Sermonem meum aut ierit aut auersatus est,
 et non in medio sed in imo collocavit. Et alias
 huiusmodi notae: post hunc honoratissimus
 locus, summus, dulcissimus imus: Et

Tab.

haec quidem accubandi ratio vulgata inter
omnes fuit. Excipio quibus et Scuos. patet
ad fulcra lectorum respiciantur Tac. lib.
iii. amal. Suet. in Claud. cap. xxxii. et in
Augusto Lxv. Semi in subsellio iuxta lectum
plaut. in Sticho:

potus in subellijs cymice accipiet quam in lecto
et in Persa:

Solis fume esse in subellijs virum.

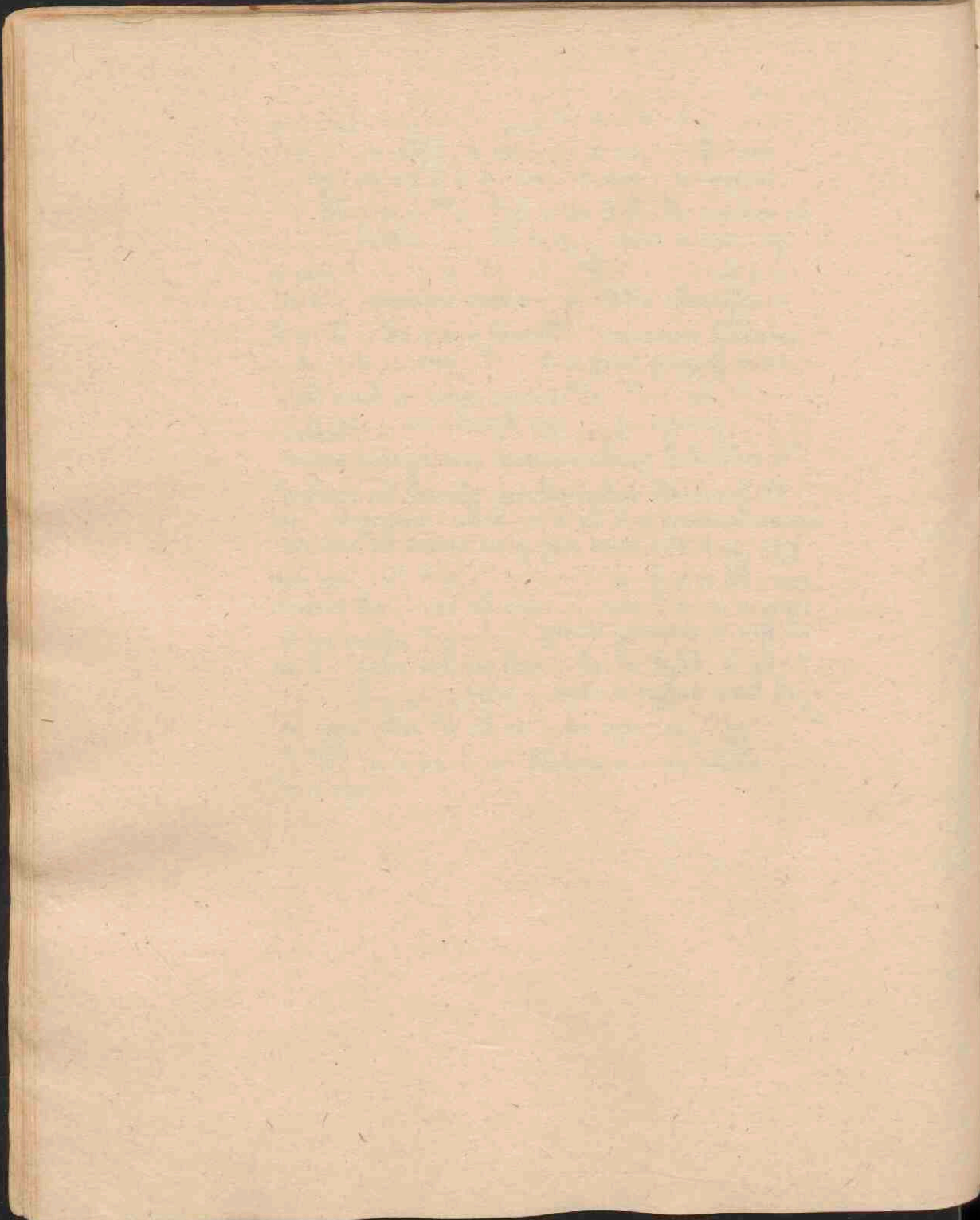
Donatus in vita Terentij: Fylsus (inquit) cecidit
ante recitare: ad coenandum cum venisset, ductus
est initium quidem fabulae, quod erat Cortemphore
vestitu, subellio iuxta lectulum residens, regisse.
post pauca vero versis, mutatus ut accumberet
cenasse una. Seneca de tranquillitate libri cap.
xxv. Sed et feminas cubabantur ac
cumberent. Valer. max. lib. ii. cap. i. Feminae
(inquit) cum viris cubantibus sedentes canen-
tabant: qua consuetudo ex hominum consuetu-
ad diuina penetravit. Iouis n. epulo ipse in
lectulum Juno et Minerva in cellas ad coe-
nam invitabantur. Isidorus lib. xx. cap.
xi. Qui tamquam mos iam ante Ciceronis
tempora exoleuit, et apparet ex episto-
lib. ad Atticum epistola i. Ex Ouid. prope.
et alijs poetis. postremo Strabo viri
in lectu et militum abstinere ac
cumberent. plutar. in Catone Uticensi. obsecant
ipsum posse bellum civile nunquam nisi
sidentibus cenasse: et Spartianus

in Hadriano: Illam triclinia omnia abstulisse
 è castris. Et Casar lib. iii. de bello civili;
 Luxurie interpretatus quod in castris
 pompeii triclinia strata reperisset. Hac
 de accubitu Roman: Ado cordellari loco
 eundem circumbendi morem fuisse in
 judæa tempore Christi, ut clare
 apparet ex Johanne cap. xiii. et Luca
 cap. vii. de muliere peccatrice, quae p[er]
 X[ristu]m tergo lauat p[er] pedes Christi et
 Luca cap. xxii ubi canaculum stratum
 nominatur, quod de lectis capiendum
 Et ex verbis quibus p[er]cipitur ut
 tur Evangelista alexandria et alex
 dixit.

FINIS

vide Casaubon: ad Athenæum: Menfas secundas non
 semper positas lib. xiv: cap: x. Bellaria cap: xi
 grati cibi qui, et que formula gratias agendi
 de bellarijs item. cap: 14. Oua inter bellaria
 ca: xvi. de edulys alijs cap. xv. Nicolai panes
 et curca cap: xviii. frusta leporina singulis con-
 iuijs apposita cap: 21. Mores post epulas.
 finitas lib: xv cap: 1. Mores acclamandi in
 conuijs et cultri ad vsum mensarū. lib: iv
 cap: xiii. Lex spartiatary domum a coniuio re-
 deundi sine lumine lib: v cap: iv. Mores libare
 regibus. Et principibus in conuijs lib: vi. ca: 16.
 Vitati cibi in conuijs funestis lib: vii cap: x
 Mulieres Graecorum in conuijs lib: viii c. g.

De cœna et conuiualibus lib: viii cap: 17. Mos. vet:
mortuis consecrandi quæ de mensa raderent
lib: x. cap: vii. Vinum in conuiuijs ad tria
nempe necessitatem, voluptatem, et pietatē.
lib: xii. cap: i. Delectamenta post epulas ex. r. b.
Modus bibendi et bibendi item sedendi in
theatro. lib: xi. cap: 3. pocula c. 2. et 7. ii. r.
pocula literata cap: v. phiditia Grænesium
cap: ix. De more vocandi mulieres Spaurta:
rum. lib: 12. cap: iv. frangere panem aut
aliud quid in rotis omnisum lib: i. pa: 22.
Makula in turbinis pa: 25. et cap: 14.
Modus sumptuum conuiualium lib: iv. c. xi.
Quædam ad sanam pertinentia lib: 3. cap: 33.
Varronem post cladem canisise supereritem nunqua
recubandol nubum ræpiso tradit Eutrop: lib: 3.
fol: 226. edit: Aldi. cœna pura in gloss. philoxeni
proscabator. De discumbendi ratione et conuet:
item mensa figura. lectis, puellis ministrati
bus, feminis adidentibus mensis alijs ad
conuiuiorum ritum præbimentibus vide Laz:
de repub: Ro: lib: iii. ca: 3. pa: 370 et 199:
prodit a^o 1598 Eruci Memmij ad hysij cell. de combi:
vii: liber.

exempl. epistola Herberti Jesuitae
 ad Hermannū Stuck. sacrificiū ultricet.
 Hbs.

Pax x.

Amicissime Stucki. Arnobius Stevichij. mōr abrod episcopa,
 qui nunc v. pteculis nostro, non fuit - forō vidua ante
 receperat, quae mihi ipse tradidit typis mandandum. Negue
 non potui boni viri manibus, qui amicus nostris
 non uno in loco vixit. Hæret etiam in libe Parisijs
 quo excedendum destinaram, misio an prolo, quam præce
 propior. Miror equidem D. Canterum tam hardum tum
 plurima in eo authore iam liquida. Tarebat etiam in
 de Comarogenis. Nam quod Meursius hē, non oio placet.
 Recensui Successibus horis Minutium felicem, Arnobio
 aliquanto Latiniorē, ut de Minuty auro, ob styli nitore
 non parum dubitē. subhesito in duobus: Et cum
 (Jupiter) Teretius est, non auditur. Hōy. Et despidis Adis-
 pedis) fides ad hircundinem sistrum. Video misio quam verita-
 tis scintillam sublucetē nondum tū pro voto evoco.
 Siquid isthic Canteri vestri voc Critici vident fac
 intelligam. De Itinerario Willebrordiano nihil mandavi,
 ubi sciam, scut et tu. De Seneca philosophis scriptis
 tum Lipsij commentarij nupē sic rumor, sed nihil
 sub prolo præter plinij panegyricum ut nupē scripsi.
 Claudius Daus noster vidit orationē Basilij Selenicenis
 epī quæ iam prolo sum spectant. Valde amebam, videre
 Junium et Grovum. sed quid? amicus non defuit, nunq
 defuit. Quæ nupē scripsi de controuersia illa Gallura
 verissima sunt, etiam vixit litoris testata. Vale rō.

Clarissimo ornatissimoque viro domino ꝑ
D. IVS. LIPSIO
licentiato V. R. meritisimo.
Historiaro Regio
APOLLINI SVO PALLAS ADVICINCTINA.
Rhetorum nomine

L. M. D. C. Q.

Inuitari lubet, vir clarissime graphicū illū rusticū; qui cum
animaduerteret ad Artaxerem rege Persarum ab ostiq; pleno
sinu certatim deferri munera, ne solus ml. dedisse videtur,
hilariter et composita ad serenitatem fronte hausta utraque e. cuius
manu e. profuente aquam potandā regi obtulit; quod officiu
ita regi gratum exhibuit, ut aliorum principū liberalitati
longe antegoneret: nimisum intelligebat ille munera donatis
animis, non rariis rei pretis esse metienda. Et nos tibi
munus offerimus, non quod mereris, sed quod possumus: Ve-
teramenta ea sunt quaedā Romana antiquitatis, rudia equid
et imposita (nam quid aliud a iuuentute, quae etiam nunc
pedetentim ad humanitatē effingitur, expectes) Cagnag.
ipsa quae Cymmerijs tenebris obduduerentur: sed tibi
beniam, si auctoritate tanti viri adducti nō potuerimus quā
nostrā proderemus infantia, et earum quum, quānū forte
praecopia fastidis, aliquid in sinum conijceremus. Verū nos
rustici simus, dum tu sis Artaxarxes, et gratū illud sit
offitium, quantum quantum est, quod praestitimus. Neque
sanē alius occurrit, sub cuius patrocinio melius nostra deua-
ret industria, cum vnicus tu sis literarū phanix, quem
Musa tam saluum velint, quam seipsas, quaque nobis ad
impeditissimum criticae prudentis, antiquitatis quae sca-
furgente velut digitum intendis, et acutis defecantio reg:
palato.

palato natus scientias, a supposititijs interoscis, ac dijudicas.
 Sed nos lusum ludimus, utram colludere liceret; prohibet horum
 intercaedo. Tu istum hunc lusum ut lubet nostrum interpretare:
 quod ad nos attinet volenti animo atque perlubenti illud quacumque
 est tanquam promissam tibi delectandam consecratus deducamus que
 vale.

LUVS ROMANI EX ANTIQVITATV SINV EGESTI.

Tabula lusoria (quem alveum dixere, non ut quidam volunt futillum)
 vtu frequenti ad triplicem lusum, TESSERARVM, TALORVM, CALCVLORVM
 siue Lotuncolorum adhibita. Lautiorum ea est gemma nonnunquam,
 forte et ex ebore

II.
 TESSERA est TALI diversa. Tessera qua et lepusculus, sex, ut nunc com-
 plexa latera, suis numeris et punctis distinguebatur; peros lautiores
 ex ebore, alias opsea. Ea in Lotu non singularis, non bina sed terna.
 Tali vero quatuor duntaxat latera nullis punctis configurata: quorum
 nomina, PVEVS, PLANVS, CHEVS, COVS. Et in Lusu vel singulares, vel
 quaterni, et ditioribus quidem ex ebore fabricati, fortasse aurei
 argenteive. Denuotibus autem veri et nativi ex osse. Fuere et
 Porcadij tali in pretio, sed Gracis. utraque proterquam Saturna-
 libus vetita.

III.
 In tessera vni, tactus infelicissimus; in talis canis: in illis Senig
 in his Venereus tactus, qui ex diversa omnium astragulorum postura
 nascatur felicissimus. In his vero utrusque iactandis, nequid
 fraudes aleatores, vel astragulivantes facerent, muros fastillo
 coeaco talos, vel tesseras per pyrgum in alveum demittebant.
 Futillus porro est pyrgus, contra quam opinati sunt nonnulli dicega.

IV.
 Talorum in mensa frequens usus, tum ad modimperatorem creandum, tum
 probe appotis ad oblectationem. Venereus tactus modimperatorem
 dabat, cuius fuit leges conuiuii prescribere: quem tamen morem, postea
 riori

infertunati/sing

suoi seculo in desuetudine abijisse suspicamur.

^{v.}
LATRUNCULI Lantioribus & gemma, vel ebore affabre cocinmati,
ceterorum e vitis colore hinc inde diuerso, albo seclacet et
nigro, in ordinarios, vagos, et incitos diuisi. Quinque
utrinque lineae, et in singulis calculi singuli, meliora
sacra linea, vnde et Ladagium; *ῥῆμα τῶν ὀφθ. ἰσπῆς.*
hoc in lusu, id victorie fuit, duobus conestoribus unum
dyscolocem perimere. Duo planum fit, nostrum latruncularū
Lusum longè à veteri consuetudine recessisse. Huius artificis
cruca Periclitationis auctorem ferunt Palamedem.

^{vi.}
Alea puerorum nuces, quauquam et grandioribus identidem
vsuatur, et ea pari cum tessera ac talis lege, vulgò
extra Saturnalia inconcesso. Variè vsuatur: sed illud
in primis per frequens, vbi in vasculum quoddam angusto ori-
tio certa distantia collocatum, quod fortè organum dixere,
nucos mittebant, quique prior iniiecisset, ceteras colligeret.

^{vii.}
pula in quadrupli differentiâ: Trigonalis, paganica,
Follis Harpastum. In trigonali plurimè vsus supra
probat, paganica plura referat, trigonali crassior.
Follis trigonali et paganica luxior, ex aluta vento
inflata, imbecilliori aetati, puerorum vsu et seniorum
accommodatior, pugno excutebatur. Harpasto non nisi in
pulvere raptim palaestra lusitabant. Haec porro diuersae
ludendi rationes, aetatim, exoptimè, raptim.

^{viii.}
Trochum malè cum puerile turbine eundem faciunt quidam,
namq; is ab hoc plane distitit: Trochus n-vere collatus
circulus, mseris ad somitum amulis, aduinctisq; clauiculis,
ansa impellebatur.

ADSVTAE POSITIONES.

Semel in die accubere fuisse, neque ut apud nos solemne est prandia ipsius usurpata

Romanis mense in delictis cythra

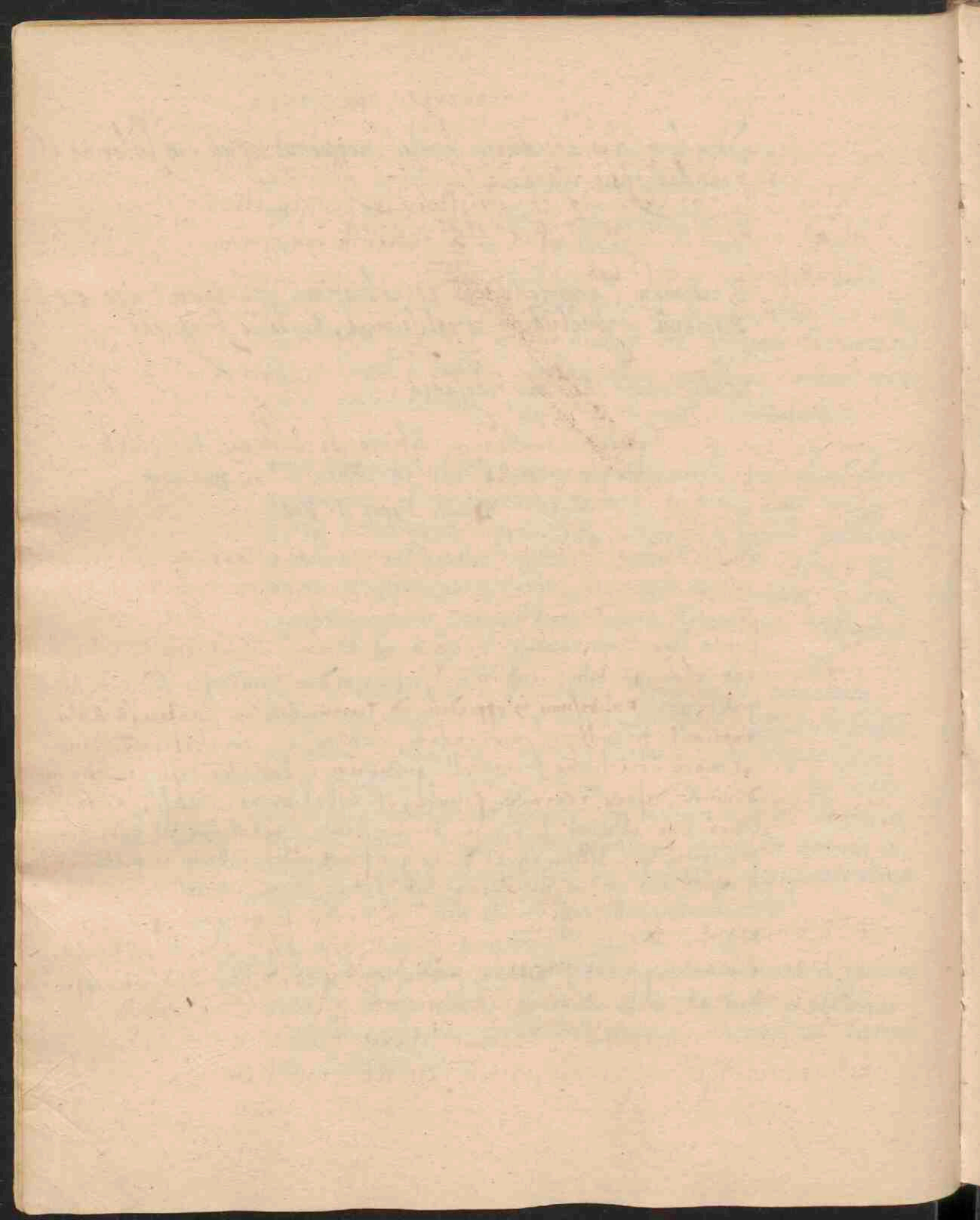
Braccarum Equemadmodum et nostratum Libialium usus a Romanâ consuetudine remotissimus, barbaris frequens.

Nudi capite Romani incessere.

Quentulabuntur a Rhetoribus collegij Aquincinctini mensis augusti, die 18. hora III a meridie

Quaci typis I. Boge

Ridet Thomas Bozius lib: 11. pag: 890 hoc asertum: Præter semel in die accubuisse, cibumque sumpsisse: monetq: reclus M. Anton: Mureto post Cael: Rhodugm docere quater illos in die comedisse. vide Lips: coniuualia s. Casaub: ad Athenæu libro v. cap: iv. lib: 1. cap: x. pa: 19. lib: 2. cap: viii. sepius in die comedisse sed pransiisse parcius. Fulvius in appendice ad Terent: Cræcon: Tentaculû Rom: exprimit, prandium, merendam, cenam, et comestationem: quem ad morem etiam hodie francoalli quinquies in die cibum capiunt. vocatq: deuinis, desinis, rebinis, soupsis, et collationis. Marsilius Cagnatus Veron: Var: obseruat: li: 1. c. 17. breuem habet annotationem de cæna Rom: Mercurial: Var: lib: 2. cæci de ijs qui semel in die cibum capiebant quatuor vet: in die manducarent lib: 4. c. 17. Mars: cagnat: lib. de continent: cap: x Salubrius ut tradit sepe quam semel in die comedere, idque antiquorum exemplo, Quia hora Romani cibum capiebant, Item cæna an prandium lenius esse debeat c. 15 et 21.

Meus. Cant. a^o 1602 ~~vult~~: post. Kal.
Sept. Haya Com.

De gloria que promisi, in tibi; primus ego ille cura
cultus, qui contra Magni Aristotelis pceptu elutu
aliquo tractare sum ausus, et felicem me, si teme-
ritas haec successerit.

Idem ad eundem a^o 1607
Feb. Nouemb.

Ad seruatorum comam quod attinet, primus duo
seruatorum consideranda sunt genera, nam eos
in delitijs habebant, illos in laboribz. Eorum qui
in delitijs sunt, coma prolixa. Petron: Videmus
senem caluū tunica vestitu inter pueros capil-
latis ludentem pila. Et vis usum videt, ille
ipse autoz mox ostendit, Exonerato ille bntre
aquam poposuit ad manus, digitosq, paululu
adspersos, in capite pueri tēpit. At aliter
illi quos habebant in laboribz et dyastulis,
sunt illi semirasi. Apul. ix Miles. Frontem
literati capillum semirasi. Catullus
Devolutum ex igne prosequens panem
Ab semiraso fonderetur vltore 25.

Jo: Brant: reip: Antw. ab actis

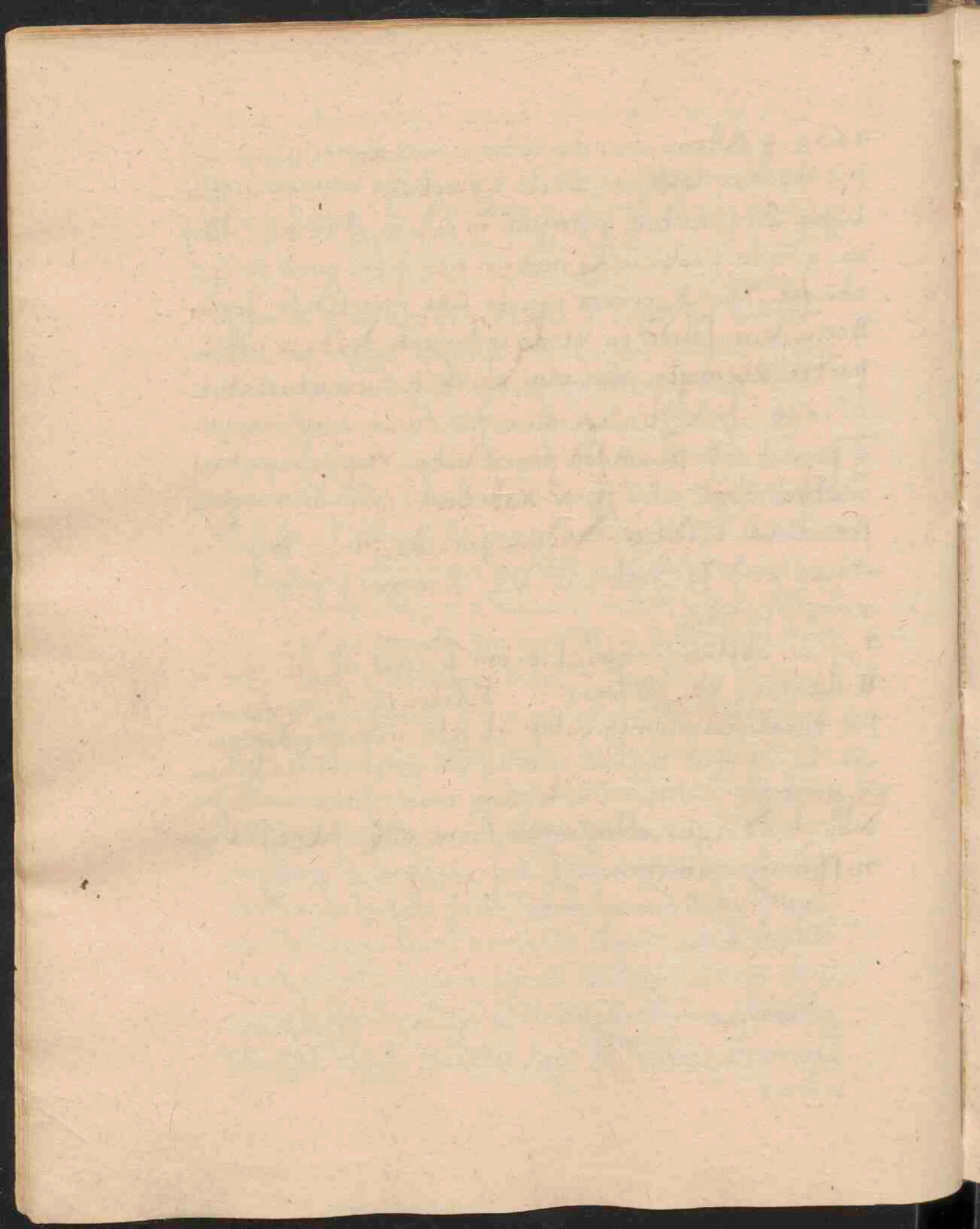
De vita Phi Rubenij.

Phi Rubenius Patrem habuit Joem Rubenium,
matrem Mariam pipelinx Antw. Unde profugi
Colomiam a^o 1574 v. Kal. Maras mate peperit
phim quem pater vir doctus literis humanio-
ribus erudit usque ad annu xii et cum de
vita.

Vita migrans illum matri comendavit, et haec
praecceptoribus in vrbis donec cum matre a^o 1587 in
Antuerpiam retulit. procedente aetate traditus
comendatusq. Jo: Richardo presidi Sanctioris Consilij
cum digno iudicavit, cui liberos Wilhelmu & Ant.
imbuendos bonis literis tradidit, cum quibus
in contubernium comigravit J. Lipsij, qui Rubenium
indies eo magis diligere cepit, quo propius inspec-
it, et apud eum IV annos ut filius coniunctissi-
mus plurimum profecit. Inde cum Gulielmo in
Italiam dimissus, ut Romae videt in compendio
quicquid toto orbe parè laudabile. ex Italia
redux a^o 1604 Lovanium redijt. sed tū Romā
iterum spiraret ut profectus comendatione
Lipsij ad Aescaniam Columnā inter lumina pū-
patorum patrum, ut ei esset a Bibliothecā, quā
omni genere librorum bene instructam immensō
pretio paraverat: qui in consortem familiamq.
suam Rubenium adscripsit. Bibliothecam eius
fidei curaēque liberaliter comisit, ab epistolis
et studijs habuit insolito honorario, ut cum
magna eius fama per Italiam, a Seraphino
Card. imbutatus fuit, ut in locum Tibij spūas
ab Hetruria duce accessit Bononiae bonas hās
de superiore loco profiteri vellet, sed cum ille
recusasset tandem a S. P. Q. A. Roma evocatus,
ut esset illis à secretis, quo se matris et amicorum
precibus

precibus adduci fuit. mater tō exspirante 70 et. a^o
 1608 9 Octobr. cum de to m. nūmbrum civium uti-
 piendo ax: Ordines Brab: ageretur. vetant n. privi-
 legia Brabantia quemquā in civem Antwerp. adst-
 ri, qui in provincia natus non sit. quod et ipsi
 obtulit Nic. Roccoxio equite Cos. amittente Joanni
 Bogio viro solide in utraque lingua docto, & inter
 poetas obi nostri, qui iam abierat succenturiatur
 a^o 1609. Inde Henrici Mox Jc. filiam duxit conjugem
 q peperit eis filiam sed pauca vite, ut paulo post im-
 mature obiit et: 38 v Kal. Sept. 1611. in D. Michael.
 sepulturae traditus. Vidua grabida prolem masculam
 trixa prid. Id. Sept. cui Nic. Roccoxius parentis
 nomen indidit.

fy huius obitum consolationem scripsit ad pet: paul. Fo: Wouer.
 Rubenium ubi ad finem: Editis studiis paucis
 sed duraturis monumentis ab aeternitate adoptatus
 est. laudabunt posteri ingenij amenitate, eruditionis
 elegantiam; et cum in vitam, morsq; inquirent gau-
 debunt adversus oblivionem stare cognitione sua dig-
 nissimum nomen.

MISOGINOS.

Sive de mulierum vitijs Liber unus.

AD LECTOREM.

Si mala famineum comitantur plurima sexum,
 Pronior in vetitum femina si sit opus.
 Ne lector nostrum precor hunc corrumpere libellum,
 Sunt hæc criminibus inferiora suis.
 Decipitur cuicumq; nimis mala femina cordi est,
 Ille minus mendax, cui minus illa placet.

B.

∞ 10 XCII.

Loca Communes.

Barp. Annul.

Pulcrum etenim formam sub qua muliebri venenū est
Et vidisse placet sic letigisse nocet.

So Pietro.

Famince latek in gremio Basilycus, et ipsa
Ubera vīm teli clam ferentis habent.

Stefano Guazzo.

La moglie spura mette in casa del marito la
necessita et la ricca la rovina

Bapt Mant.
eclog. 2. fortun.

Sed nullum est tam inmane genus tam barbara nusquam
Gens qua faminceos non execratur amores.

Hinc veniunt rixae veniunt et iurgia et arma. 10.

Famina cantium germanis inficit herbis

Et melior vero quaeritur arte color

Quid de arte.
3.

Famina procedit densissima crinibus emptis

Paeq. suis alios efficit are suos.

Quanta diligentia femine immunditias suas re-
lent quantisq. tegant furore coloribus pigmū
tid Lucretius Lib. 4. Adorta et vera describit
Ad Boetium in suo Comu et Platina in Amoris
Dialogo effecere et Juvenalis satyra 6. Vbi ob-
scenitatem illarum ad deterrandos univēses
Ab amore tam impurarum propositū et

Quid. de Remedio Amoris 2.

Et pudet et dicam Veneris quoq. ungue figuram

Qua minimē ungi quamq. decere putēs

Nec labor efficere est: raro tibi vera fatentur

Et nihil est quod se dedecuisse putent

Tunc etiam rubeo totas aperire fenestras:

Turpaq.

Turpiaq. admisso membra notare die
 At simul ad metas venit finita voluptas
 Lassaq. cum tota corpora mente iacent
 Dum piget, et nullam mallet tetigisse puellam
 Tacturusq. tibi non videare diu
 Tunc animo signa quaecumq. in corpore menda est:
 Luminasq. in vitis illotis off. Lene
 Ille quod obscenas in aperto corpore partes
 Viderat: in carpi qui fuit haest amor
 Ille quod a Veneris rebus surgente puella
 Vidit in immundo signa pudenda toro.
 Quid qui clam latuit reddente obscena puella
 Et vidit qua nos ipse videre vetat.

De Graeco Epigrammate Luscinius.

Omnis cum mala sit mulier, geminas tamen horas
 Illa bonas prestat mortis et in thalamo
 Prima levis, levis est pumex, levis aura: sed ipsa
 Fœmina levis quia leuitate vides.

Cl. Roselett.

Les Dons et femme de mauuais gouuernement. sont ver-
 tus. Aretin au son miroir de courtisans dont est re qui
 suist. Jay regne qui et l'age de quinze ans sont
 comme une pomme de lanche de melles et robe
 rez par desors et ont par dedans plus de maladi
 et enroumetet, qu'il n'y a d'abeilles et une robe
 et si ne me croib, regarder qu'il m'y faut si non un
 peu de rhumure pour deuenir qui tu voudra.

Je me resouviens en moy-même pensant au pudica
leur (ce doit Flora) qui ne fait que vii pègrez mo-
tels entre tous les gens du monde, et la plus
malotruë et puetre putain qui vint au monde
en a rént. La glotonnie, la roberie, l'orgueil,
l'envie, la paresse, l'avarice n'inspirent le
vowz que la première putaine, et si tu desirs
sçavoir comme une paillardie devore, informe
les par ceux qui les ont vus aujourd'uy, et
rassés de banquetz, et si tu veux sçavoir aut
quelle rage une putaine se courrouce, sçach
que s'elles amont le poison elles abisme
voient en leur coliere tout le monde en un
moment. L'orgueil d'une paillardie passe
celle d'un vilain rougeu des habits nouveaux,
l'envie de la putain est devorature de soy
même, comme la grosse verole rouge est
et mortelle de celui qui en est saisi, la pa-
resse est plus argue de corruption que la
melancholie d'un courtisan lequel se voit
s'ester sans avoir un double de revenu. Et
l'avarice d'une paillardie est semblable à une
bourse laquelle on banquet avaricieux de
robbe à son appetit, l'esperant en la rassé
avec les autres. La luxure est la moindre
appetit quelcun ont, car celui qui boit tous
jours.

ioris, iamais n'a grand seif et velos font sy
ront mure' p'nsentat d'arracher d'autrui.
le roeur et la roeur.

Nunc quaedam quae ad mulierum nature fragilitatem
et immutabilitatem spectant addam. et in primis ob
serua voluptate magis afferuntur quoniam et
emittat sum' et vixi recipiat rem' et testa
tur mederi, mo' mens ex insatiabili. hoc mem
bro per totum corpus dispersas et hablesy t'p'
nomo star gabet, quibus in infinitam trahi
tur p'uriginem. ~~¶~~ Unde menstruum dicitur
quam immundum et foedum, id notant pluri
solius et plurimi ex illis, et autem hie
aliud quam alimentum superfluum r'ndum
m'octum, quod singulis mensib' fluere ad m'p'
seme dicitur a 12 ia anno. vel 13. quibus
et quibusdam, 14. aruat sepius in m'uliere
singulis sunt multum sumid' id libent' et
p'nsentant in initio mensis et p'noct' in
fine quia minus sumid' et mulieres item magis
minus g'nt m'ferri quam albe. et quanto
stantur deliratorib' r'ib' et magis p'orati
tanto magis subtile emittunt m'ntuum
Adde decem termis sic mulierum mensura cecus
ad quinquaginta durat purgatio tanta
et m'ntu' no' e' tam apta ad disciplinam p'p'
grositum spirituum r'ebri opilantium et
g'bitantium. et propterea rotius est quasi
m'essariis mulieribus quonia' so' superflua.
frigidum emittitur. Cohor m'ntuorum in
oib'.

Alberti
Comment.

omnibus praeterquam corruptis et sanguinibus:
in corruptis nimis malis et dyscolis humoribus
in his n. saepe sunt menstrua laevi et pluri
coloris, sicut autem per dulciam specie rudi
sanguinis et tenuis, sunt etiam quidam adco
corrupti et dulcia et annis sunt hominum foetura.
Quando mulier est in reatu ruy dno tunc propter mag
nam delectationem quam habet quia per organum
vilem sustentat in dulcia mensura dnoe que sunt
in dulcia confurantur et moventur, et sic
dulcia dilatando se menstruum emittit et for
naturale est respectu reatu, et violentu respect
tu ferens naturalis menstruum.

Quidam mulieres sunt ita astute et malitiose
et accipiant ferum et apponant dulcia et quod
ferum laedit organum, sed dicit non percipit propter
nimiam delectationem et dulcedinem dulcium, propter
tamem sentit, ideo maxime cavendum est ne
fiat reatu ruy menstruosus mulieribus, quia inde
somo posset incidere lepram, et quandoque in magna
infirmitatem quia dnoe transunt per singulos
membra ad testiculos, ideo testiculos laedit et
potest laedi totum corpus. Unde dicit Dya
si mulierem menstruosam fornicat accipit
totum corpus suum infectum dicit et multu
debilitatum quod dicit infra mensura dnoe soluta
et fortitudo mfu redibit. Et sicut humor diti
mentis tunc adhaeret sic ille fetor oia mteri
ora suis corrumpit. Dicit Avicenna. Hippo. de
naturis hominum. Mulierem menstruosam non
aridas

accidit quia ex isto fatore ac corrumpitur et ora
interiora hominis corrumpuntur.

Quaedam mulieres solent parere o mense aborti
me, idco natura hominis no procedunt sed ali
quam materiam carnalem et lacteam. Felud
alibi accidit qd propter plura vel quia mat
ria ministransu corrupta op vel pte nini
um motum pte quibz corrumpitur matris quod
et Lucetius recte explicavit, et ideo sine
returib et long quomdo sentunt se grandis
monit se de loco ad locum durunt qd qd
frequenter rotant fluctantur cum dicit ut
pomotum liberentur & remotione.

Neque retrahitur uterus, & quod ob appetitum
venerem extendatur sicut p dno in dicit; qd
ob talis appetitum no retrahitur sed depremit
desud tollit, uteri et cum ovuli m mbo
ungatur. Si suffocatio uteri fit ex detento
semine ruratit maritib vel pte suis di
gitis & rebus aromaticis et enorel uterum
ad inferiora & pte vulvam fructibus purget
seme

Græcè Epigrammatib Lig. ylvaiyas. Tallaða.

Æra Jouis mulier pro flâmi cædula raptis
flâmi, fuit miseris munere missa, vixit
Inde viros vult curit et tæbe maligna conficit
Ante annos canicemq. movet

Nam neq. Lætus habet Juvonem Juppiter ipse
Sed sæpe hæc sumo præcipitata prolo est
Ære q. in medio præpendit. Testis Homærus

fratum

fratrum uxori saepe fuisse Iovem
Sic nunquam concors coniux est vlla marito
Non vel magifico dum loit illa toro.

Fraieur, froid, Femme fruit et fain font raulés de
la peste. comme dit Entrapeel. car il fault au
temps d'infection qu'on fuit tant la communication
de la femme qu'il est possible; pour ce quelle
par leur immonditie naturelle seroit bien
est toute infection.

Quintus per hystoriarum latitudinem vagoz et
adducam exempla muliebris malituz. ac in pri
mo catalogo quendam edam Larum que viros
premerint vel zelotypia vel libidine vel
proleu inductz. Clytemnestre notissima hystoria
que ut adultero Lulius fructur verum orndit
Aphrochum et cognomento ~~sed~~ Deum uxore Luodum
se et alium et mixtiab philadelphus filius. per hysto
tum autor est App. in Syr. a Cleopatra Demetrio
Demetrius ob Rodogunz mixtiab occisus est. Spita
omnes denique Candaulum.

Mura narratur feminea malitia exempla. et
fide dignis viris per accipi; quosdam veniens
prodigiosis virorum membra ad perpetuam
tentum dem exitasie, ut insatiabili sine li
bidini satisfieret vel extremo mischorum ma
ritorum per durulo exhaustis medullis; reme
dum vero quic malo adhibetur indusium se
minum ~~veniens~~ signis matulatum
Quum regna regunt ~~salua~~ quibus tota proclamant
smul. Deq; destructio regni a muliere regi
vel Kar.

Luc pen. in l. si. 95
col. 1. C. de med. et
profs. lib. x.

Nel larra sulca e ne l'arena semina I. Noz.
 Al vago vento spera in rete cogliere
 chi mette y suoi pensieri in mar di femina
 La prison d'amour est faux
 Fausse millefois plus la dame
 Nous causant toujours mille maux
 Par l'amoureuse flame Rolle

Ma foy ne veus plus
 Plus ne veus De long de pre
 Avoir toujours ton refus Guillame Boullar de Rolle
 Ma foy plus ne veus
 Ne veus plus
 estre toujours amoureux

Nil prius domo vobis habet femina imperium super virum
 Luras de pemid hors s alligato dicit p had melle
 a quibusdam sapientis vorare dnam q succedit
 m aliquo regno, non regnam sui populi, sed ruinam
 Nostra tempestate. (myt ho. de terra rubea) mi
 licis, a modestioribz sumptis exemplo vestibz
 astutis no celate impudice moedunt, ppebor
 mammillis colloq. patientibz, q cuncta iunctis
 plurimum ad libidmibz colligunt mix mi ille mtuoz
 iusta glab. m l. qd ait lex ad l. dul. de adul. et
 qd gl. m r. si quis mulier. zo dicit. mulier q suam a
 fronte p m dicit de p dny anut q masatur, qd dicit d
 sbz noproz factitant mulieribz quare stant uph
 ont autem de uic moedul celatq strany
 faru roop dta in c. hoc imago xxxiii q. s. qum no
 sint facte ad dei imaginem. 20. q dicit loro.

Augus. 3 Joan. 2 sem.

tract 1 art 2.

Mulier citius viro ad concundum apta quam de
mala verba citius reficit ut Bal. Regem l. 2 c.
de rib qui coena et imp. Et Jo. de terra rubea tract.
3. p. de mil. libid. Mirabile est quod mulieres, et
infantibus, ita virorum concubitu gaudent, quin
etiam infantularum (si vulva corrumpatur atque furo-
re) spiritus in auram exhalat ad vitam con-
tinet. Et quodam per septem dies mortua vulva affi-
ratione de apertione ad vitam fuerit reuocata
puella prosera de virginibus quanto iunioribus tan-
to raderet alijs corruptis de magis vixit suba-
gitari appetunt. vide gl. in c. viduas 27. quest. 1.
Et dicit libidinem in virginibus morandi pati fame-
dum dulcem putant quod nesciunt et malitia n-
puellas in subagrandis supplet atatem et simul
mors intus sum oculis in quodam angustia mo-
typosulam puellas duos septem dies drogn-
cum coctae nudo quantum in vixit deat con-
ingit copularem quod deat modumque appetit
prosera, quod est alijs similibus et de maro-
ribus contingit et de audientia randerent
ad vitam faculentium, quare matres debent
raverit et filijs eiusmodi ignoscit turpia et
actus vixit in lecto paterno aut alibi. vitium
quoque raverit non tam facile radit in puerum
sicut in puellam per r. 1. de dicit. quare, adeo
quod apud nos etiam de enemis polserit naturae
to sunt. (quod) somnolentia parua Almaric

Ex plin lib. 7. hist.
cap. 52.

puella x. amorem d. cum p. vero respici simili qd. ludo
 te exorta fuit, quia naturalis feminis admittit
 ut roandi potestatem vel ritissime ob vespis
 vitulo mittendo septem habet videtur. vnde
 prouid. puellam adeo magnum hinc costum sicut
 magna p. v. r.

Maritus quandoq. p. uxorem suam flagellis et fusi-
 bus reddere ut in Aul. de lictat. mali. et auig. s. si
 quis autem col. 8. Nou. 117. et Luc. de penna l. m. m. v.
 lib. corruptor c. de ro. mult. lib. XII. Et for. v. q. me
 ad mercedem exclusione iuxta illud raptant raptiga
 nit meo dominis. et morti no. tradidit me, quem
 sumy ascriptitium ut in Aul. de mixt. s. ascript. lib.
 4. item vxor tenetur operari viro suo l. si uel
 ff. de opo. lib. et si ut famula seruit. q. non
 impendit a uoluntate s. libere. in q. ambg.
 equiparatur seruis ita n. d. obediat suo viro l.
 aut qui s. sed ut seruis ff. qd. di. aut rla. mo. p. p. s. t.
 tior q. auctoritas dicit in uxorem qua. p. t. in
 filium l. i. in fm. cum seq. ff. de lib. s. lib. s. d. i. s.
 et p. p. g. b. e. ut fariat q. cum des sunt. ut me
 noctibus singulis sat ad matutinas, Item si vx
 or uelit religionis ego cum ramsia dormire ad
 p. p. libere vxori v. ut sit aptior ad maritalis
 amplexus arg. c. si qua mulier 30 dist. vel si ob aliud.
 siunt mariti q. uisus ubi s. p. d. i. cum vxorib. ra
 misatis vel s. ramsatis dormitantib. quod p. u.
 nre p. t. vxorem maritus inuit ap. Curtiu. Alexand. lib. viii. 323.

vide col. Nouel.
 118. cap. 14.
 Coual. Tolet. l. nu.
 vii.

vide.

Videtur Jo. Customius in sermone de corollat.
D. Joannis

Tout les maux & vicieuses que disent les au-
tours tant poëtes que philosophes de ce sexe
feminin semblent estre dit au fort bonue &
peueue. Et nous auons veu de nostre temps
femmes de qualite, nobles de race, riches de
biens & belles de corps, se donner aux pla-
isirs de se donner bies que mariez. Et tout
temps sans respect de leur honneur ou celle
de leurs maris, enfans & amys. Et laissant
comme rognies de la fame vulgaire la
dame de Soubrenburg, la dame d'Emmeleort,
la dame de Cinsig, & d'auy, sont pour le
mior de toute l'endurite. La dame de Vost
suscit quy ne se contoit d'auoir en l'ame
tant soy mary qu'il luy sembloit estre plus
horrible que le diable, donnoit aussy ses
fils & filles a aultres peres, disant que soy
mary ne les auoit fait maris ny renfer, ny
varlet, ny ruzé, se enfuit auct un aduulter
roussi de soy marry. Et se donnoit apres
au bouuetaie publique, La dame de
Rosant auant mary homme de bien ne se
contenta de luy mais comme bagabonde
rouerut le pais se donnant au plaisir
d'uy gastuy.

Vis miser fieri: max te subdas mulieri
vis liber fieri: ne te subdas mulieri.

On voit communément qu'il ny a point femmes qui plus
detestent la puellardise deuant le monde que
font celles lesquelles on sçait et romettent tousiours
l'horrible vice d'adultere.

C'est folie d'estimer que la continence fait plus
aux femmes quelque bien que celles qui ne
ne point de peur d'approcher des hommes.

Effugiamus, adest insana, vocasne puellam

Insanam, quam tu dixeris esse bonam

ff. Sufan.

Esse bonam dixi, talem quoque iudico, peris

Ludov. lib. iiii.

Est muliere nihil, fit licet illa bona.

vide. fa. Gullielmij de Rufimil 2. rap. i. ex Lunt.

Meclm Mararon lib: 16: de Feminis sic canit.

Vel te ardentem amat, vel te capitaliter odit.

Femina, tu prudens sua dum confortia feminis. Pro sub:

Quid mulier sit et esse debeat viro suborta vide Ben.

Cueti ad Aruse. Amor. aruse 43.

Pomponij quid Marcellus, More fit mori suam quisque vocat
ut velit.

recl. 26. Ira magna est mulier ebria tanquam ira Dei mulier temere

ta. rationibus reddat cl. Alexand. pedag: lib 2. cap: 2.

Hesiod: 2. Oper et Dies, neq: 1. muliere quicquam vir sortitur melius

Bona: rursus vero mala non durius aliud, Comestatrice quae virum

tamen si fortem torret sine face et cecida senectae tradit.

Ex dolo genus mulierum nominatum mynd mortalibus inter

viros utrum scribit Hesiodus in Theogonia

Vide legimus Simonides Carmo de mulieribus inter hos

mologos apud Cyprianum expressum. ibidem est alius

meriti auctoribus

vide. apud. Clem. Alexandrinum. de p. h. atque Homolum. Strom. vi.

non utax corul. a principio. et ibidem folio. Euripidij

De furo feminarium vide Cl. victorem poet. Chis: pa: 350

De mulieribus quatuor animalium generibus
assimulatis vides varium propositum in his, quo
moras perit. De mulierum importuna ita

recitat Scaliger pater in sermone de regumatum.

Mulier est morbus naturalis eo modo,
quo etiam senectus, qua carere non potes,
haud morte praevitendo, quos damnas dies.
Ergo necesse, ut viuas tu, senem mori.

Et species vivat perpeti domi cruce[m].
id in Hipponacte

Ne femina fraxebe stulte cancellos
nihil modi est in femina, nihil sani.
si vis tenere, mitte: si tenes perdis,
Anguilla non perinde lubrica evasit:
se non aperte, at furta completat furim.

Sub de importunus de mulieribus, et furatis mulieribus
Aldo exordium quod tandem in multis non laborare ut ex
vo exortatur illam quia non fluit, quare non amplius
non inspicitur quidem sed marcescit et marabilis est
Lucian in Lexiphane.

Chrysostomus Homil. 74. in Mat. Centes prudentes viros dicere
audiri, malle extrema pauperis se laborare, qua uxoris facultate
te ditari. De importunis feminis id Homil. 39.
Apud Suidam nefis quid mulieribus perit et loquere
se et insatiabilem refert.

Mulierum malorum vixit et a vixit apud Suidam in bono
oivoxi πας.

Apud Suidam in voce STE Sui. Malum uxoris; sed tñ o po
pularis, non invenitur domus absque malo.

Quod mulieres sint male, neq: pro bonis sit ferenda lex.
Ben. Curt ad Arr. 49. amor. 816.

A. l. s. Adamantus de pop: a se inuentis cap: 117: Quoniam igitur
 mulieres summoque in veneribus potestate sunt admodum
 et salaribus in facinus patrant ut turpiori curu voluptati
 faciant satib: Nam viro in potu dant gubne
 rumbam succum, quo septo nigruina mox tumet
 et crescit non mediocriter, aut ubi id no pferat
 venusta qdam adinuent, q modicud nigruu lami-
 nent tantisper donec tumescat, vnde plures fros
 amittunt Abidimenz passim praxidat nulla propin-
 quitatis fabita 202

Vide led Linguaribus aux verb rapporte fol. 153. et l' Esq. 171.

in Epistola ad Dion.

Mulier (inquit Hippocrates de sua vxore loquens tenet et bonis pa-
 rentibus genita) castigatioue semper indiget. Quae natura intemperas
 et sicut arbor quae pullulat nisi assidue castigetur 203.

Vide Epistol. Ely. Calentij 48. item 115.

non esse sabendum cum femina romerum epist. s. Andrelini.

Vide Coecum in Alphabeto Zantomellino libro M. fol. 44

femina vad sine furore Et. id macaron: v. et iii pag. 131.
 Macar: 8. pag. 193.

Vide in vita Eopi Eurpedis versum. Πότται τρι ὀππὰ ἠγοῦται pag. 33.
 et 92. De femina Venetice vid. Iuueni: in prim. i. et. Sat. 6. integram mulieru

penensis de sterbendis occupat. de Locyta Venetice sat. i. de Julia. s. 2.
 De portia Venetice. Sat. vi in fin.

Lip. epist. cept. i. ep. 31. ad Theod: Lembbium. Proprium for. et vclut
 imitatum ubi sexui, ut cenda adhuc et vix puritiam egressa ad
 simulent, fmgant, fallant. 203.

Varata et morobam feminam pax ente ar vome vixilentioru
 et, cum medea contra sate inuenta sint. Eurp: Androm. 161.

Vide mulieribz rarmy Simondis a Ratalero transl. Et Eurp: cor
 additu 3. trag. fol. 226. vide posth: 96. 97.

De furo prozeilionum vide Casaub: in Athan: lib: xii cap: vii.

De Euectio ab vxore Corp vid. Appian: in Syriat. pa. 178

De fure muliebribus quam Crustianis no didit vide Textul.
De rultu feminariu ibi Jun: pa: 116 & seq: 123.

Et de pena eius que se seruo subiret; ibid.

Mulieribus adu's infensu' erat Jo: Basel. Moscon: p'm' cap: 8
ut eius conspectu', si qua forte obuia ei uisissent tate
noy examinarentur. sig: Liberus Com: Moscon: fol: 12.

Mulier necessarium malum. Jo: Nider in Formicil: ad finem rap: 8
Et que sequuntur. ibid. et Comediu' pro mala de sic
uicosa mulier id. cap: 9. et mal: malef. quest: 5. part: 1.

Ornatu' mulieru' ad fimbriu' & compari' & quodammodo
cum sub uola et ransa est constituta. Theot: de Sab:
Mulieru' cap: 1. Differentia raltu' & ornaty
mulieru' id. rap: 4.

De legibus prohibendi mulierum gratia latis vide Text:
adu'sf: gentib: cap: 6.

De raltu' ornatu' mo' furo rapillorum mulieru' vide
Hieron: ad Demetr: de uirginitate seruanda. ut f'm' pa: 10
not: 70 plura de ornatu' et raltu' feminariu' quod illarum.
Et de uid: de: pa: 81.

De mulierum de porum
molep'it Hieron: adu'sf: Iovinian: lib: 1. pa: 50. et /eq.
Vbi de circensib: roringe; & in quibus de mulierib: in
pudicitia. ut & pa: 52. De mulierib: quidam in indim:
Halycar: in lit: 11. Strad: Mon: Ital: fol: 378.

Libidinosas mulieres equas vocari solent ab ijs qui graues
romitium fasces studeant: Aelian: de animal: 4. cap: 17.

vide Demum in rarmene ad amram a sero seruata dili
genter 153.

De Crescentij uxore Ottoni 3 quata xqz hui
m'et' et uento ipsu' sustulit vide Cosmod: Gobitini Etio:
cap: 50.

De mala mulieru' & quibus raryanda uid:
Homil: 32. Chrysostomo adscripta in Mathew Tom: 7. Lund Tom:
5 serm: 28 fol: 144. Mulier Kadep xaxop portis dicta uide
Cyrillu' contra Juliani lib: 3 in p'm: Mulier prima diffinioni
euiliu' inter Florentinos ransa. uide Machiavel: hist: 2. pa: 70.

In animalibus Francorum Galliarum & Germanis fuit
 Borbonum ab uxore propria raptum & in vincula rōt
 tūm. Scal: poet: 3 ca: 14. proxima huic nostre femina est, nefida
 suspicax, inconstans invidiosa, simulatorix, superstitiosa; cui si potentia
 adiuncta est fit intolerabilis. Angelus perusinus in Cod: de hisy
 veniam et impet: dicit quod mulier citius efficitur subdola
 quam masculus, & appetitur avara mulier & mala gesta.
 Henricum 6 Rom: imp: p̄d benedictum, populū a comi-
 te intermixtu a^o 1197. in Saxoni: Gron: De vltima
 in patrem insidijs vide Crantz lib: 1. dan: c. 9. De coningis p̄
 fidia c. 20. De Eadburg. offa F. vide Assuerum de reb: El
 fredi: pa: 3. De Syntamne ad uxore exorte truncato vide
 Curt: lib: 2. pa: 306. Quale sit animal femina & quam multi
 colent: epist: 48. Quod non sit habendum cum femina
 committū epist: F. Andrel prouerb: 5. Quod mulier indiget
 castigatione Hippocr: epist: 14. De uxore ducenda vide epist:
 moral: Jo: fust: in: 29. 20. 21. 22. Vide Eclogam 4. Corray
 ad fredi pa: 44. contra femina. eccl: 5. 48.
 De amicitia feminaru duplici p̄fecto exemplo producit quidā
 Apuleius lib: 5. 2. 6. & 7. pa: 114. simulatione dicitur &
 dicitur. lib: 8. 130. 138. 153. 183. ^{feminas}
 vide Macaroniop lib: 4. pa: 131 et 144. ubi accusat viassim & laudat
 De malis mulieribus que viros verberant Merim: Coc. Macar: 6. 166.
 8. 197. vide Siliij tractatum de prauis mul. ibiq & Borat: tu.
 addu facrum epigram de pugile Cleombroto qui ducta uxore plagis
 afflictabatur affatim. lib 2 Antholog: cap: 1. vide Ann: Vincentij
 Lucian: in promethis. Deinde et Jouis effecisti animantium
 genus quo non aliud verutum magis ac callidum, & quidē
 maxime omnium mulier.
 Paterat: orat: Cic: p̄ lege oppia Quid n̄ est aliud forma cultus: insignis mi-
 tier, quam pulchre exornata misera & primū no muneris edemat
 Antiphanes, ὅς ἐστὶ τὸ γυναικῶν ἔθνος ὡς τῶν δεινῶν, ἠλθεῖν
 ἕκαστον ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα

fol. 28. r. 1.

Li difetti domesgi

ex lib. Italico

Mia donna e donna et ogni donna e molla
femina a fetu, unda dal ce egli e forza d'obturare i
nasi, che non si puo patte la puzza immensa de
femina, fatout in lecto, Santa in ecclesia, An-
gelus in accessu, demon in domo, Bubo in fe-
nestra, pica in porta, rapra in horto.
Dove entra la femina vi viene il fuoco. Il Bebedur
Doma forte occhi voce ben corpo alma
Trabe orba infora strugge infetta, ucede.
Le due Jouanna regina de Napoli se quando viduano
uno de gausse by gran naso, vulgariano de dolore
se non si fossero accoppiate con lui, prece, ad forma
nase si dice v.
Nam mensura cato peritius pluzima nasi
Credetur ingentem vulgo promittere caudam.

The first part of the paper is devoted to a
 description of the various species of
 plants which are found in the
 neighbourhood of the station. The
 most common are the
 common grasses, the
 clover, and the
 various species of
 ferns. The
 most interesting
 is the
 one which is
 found in the
 most fertile
 soil. It is
 a very
 common
 plant, and
 is found
 in all parts
 of the
 neighbourhood.

Inde laatste van Cornelis van Leulbenz congnia
van betuigt sijn handie tot Amsterdam vuyt
vairis gedruet zebhende In notitas in patria
vur ende luert als men sent zoudende is romē
te sterubij fonde teft te maer In sime
vho. bozeauē Doalt questie de domicilio
et cuius civitatis et municipalis in huius
diuidendo sunt respectuē, ende ofte de huius
sustas sulch mocht gelyckelich deis met
salus nae sticht vrech, ofte dat de huius
sest de huius sulch nae huius tuch ende
dan mette salus deis. Dat en dapplear
adh t' Amsterdam consuluē booz huius
vriet, parthya sicut het Amsterdamse te
volgt. 1639.

OBSERVATIONES.

De quotidiana desumpta praxi

Vidua tenetur marito et liberi heredes patris manum agnoscere secundum statuta nostra.

Procurator generalis sine mandato potest agere pro miserabilibus personis idque ex officio.

An post litem contestationem possit quid attendi quod est eisdem causa, totam indire inferre, nec non poterat, stylo an possit dubitabatur: et maior practicoorum pars negabat.

An lite contestata eadem res de novo possit institui et non p̄ce constat cum res iam integra non sit, et res principibus non debet dividi. Sed unus eorum sic habuit fore et duo alij in Hollandia ubi non esset summus nisi p̄sequi actor; illis dicit quidam arbitrabantur alij negabant cum res eo tempore cum eis contestaretur fuisset. Quis fore ex persona eius cum hereditatem adiret et etiam in pecunia numerata divisioni locis non esset et l. xii tabularum.

Vidua, pupilli miserabiles personae prima instantia aduersarium suum ad supremum iudicem vocare possunt nec litem granditer pollicio ageret ad provisionem numerationis et confesso deserti quibus plus preteret primi palite, negabat vicinarius de iuris esse cum presentatio prout videret non acceptaretur

meritum eorum habere debere promissionem
quod bona fide de sub eius representatione
fecisset equum et tunc se dicit confiteri
reprobatur debitum & confesso de liqui
dum et ob id in promissionem venire, quod
vero negaretur et aliquid in iudicio ma
nere allegabaturq. Castreasis m. l. quidam
manerunt ff. si utrum petat et de reb. iud.
at ita iudicatum a Vintonio Leno, Re
lantio. Inno et mihi in causa. Aduari
de Harder contra. Cor. Willhelm ad vbr
Ryhook.

Requiditione litigatus casus ipse. Joannes
Wimthens nuptus contraxerat cum
filia Book. et in contractu nuptiali ex
pressum fuit si ipse prior decesset sine
liberis, vxor superpet duarum loco ex bonis
ipsum quoad vinceret retineret XII lib. fl.
annuas et decessit intra annus, tunc bona
frater eius sacerdos Batavodurus et huius
apprehendit, diffiditque se probrum videtur
tandem transigit, nec profectum trans
actio iam nupta cohereditio agit ex con
tractu nuptiali et petit promissionem
eorum senatu Batavodurans. negatur, pro
pedit principaliter vincit, appellatur
ab Btenigio ad Sen. Trauech. ut in libris

executionibus impetratur Bogart. inde in libi
 tromen amoueri impetrat. Et executioni
 iam horum aperit, et auditio a Lewis Compa
 ris ad Senatim impetratur. P Westredius de
 pollione, dicebant executionibus secundum sta
 tuta non procedere nisi et ultra darentur 1
 florenos aut de rasi quo damnum esset
 reparabile. deinde ad eum ipsam venientes ex
 bant de inequalitate dotis cum ducario viam 2
 honorum constituta, de transactione, de mon 3
 timentia, vita, de longo silentio; et quod 4
 promissiones sunt contra nos ergo limitando. 5
 ex restrictione curie: 2. cum ipsa nihil attulisset 2
 ut ex confessione ex ante de equalitate dot et don.
 pte. comp. s. aliud. vol. 7. tit. 9. non. 97. r. 2. 3 de trans 3
 tione constabat quambis iniqua. 4 ex publica 4
 fama et testibus: 5 cum de debita et lapsa ultra 5
 tricesimum ex constat. Iny. Caroli vel pti. pti non
 possint. Respondit pro Bernardis Bogart et
 Junius, non esse sententiam ultra summam rē
 tot sententiarum quot summae, et singulorum
 ann. pensiones constituisse summam, et quod
 ex instrumento possint peti ea que sunt in
 confesso preterea alimentorum vel ducarij
 ex Robuffo et Paxon. et l. fin de appel. et sup. 4
 vel non. 4. Junius quod illa perdit donationem
 propt. mortuus. q. non est vixisset vno marito
 que post. sed alius ex textu.

polle ad id reprobat. paxoni & Rebuff. s. alle
gati sententias nisi constitutionibus regum
Franco Gallo eorum caroli VIII & Ludovici XII. qd
nos non tenent et regulam hanc qd tot
sententia quot summe bonum esse in stipu
lationibus. Inguis minus sicutus approbat
commensarij sententiam.

La que fideiussori conceditur excusatio non
habet locum in cautionario indicatum sibi.
Rebuffus de recognoscencijs agnitionibus dicit
nisi potest tunc agnoscere nisi sui manus, qd
absurdum videtur.

scripsit cum quidam plus petisset non de
utrum amolus alia coram. Erroribus hu
ic affirmabat.

Boyard pro Bichero appellaverat quod de
militatione concedenda contra constitutionem
quod non constaret Bichero petuniam de
homine amolus et militaria signa sequi
retur nisi debite condemnatum a iudicibus
incompetentibus in multa 125 fl. Martini
dicebat Bichero arripendo petuniam se sicut
tui militari subivisse addebat ordines qd
iudices elegisse et agnosuisse, ad executione
no vero non posse appellari nisi modus in
executione excederet, militarem vero
senatum more regio et ostentato processisse
in iudicando.

Cum de obsequium fundatione disponeretur
iudicatum fuit et quod verba testatoris non
satis exprimerent in patria deo fundari lo
ro communi.

Statuere videtur ne cuiquam liceat promissa
ei frumbitum.

Wibaldus de Wynbergius vendidit ad condico
ne frumbitum si intra pascuum mberet
tantum arripere ruy: id ruy pte mpe
turus. Empe aut Gerardus Wynbergius
dud frum si posset differri plutio mpe ultra
pascuatum et ruy mberet mpe ruy, vel
lucetia patris Gerardus se id turaturum poru
luy omi debetur ruy ruy. id foudit talis
a Wibaldus voratus ruy et soluerit ipse
vorat Gerardus ruyque ruy proponit
si mberet ante foudit pascuatum se plutio
obscure scripta erat obligatio q ruy si
bucha erat mberenda et salis ruy ruy
debatur de animo. ruy et Wynbergius de
remit nam pascuatum ruy que id foudit pollio
ne aduorato. Wynbergius

Laerd amj 1593. prid. kal. Januar. nobis trans
miserant causam diuidendam pollioni omnio
nisi. Casus erat talis, ad limites aliorum
agri erat ruy aggre. minor ruy vorant
quo ruy agro ruy ruy ruy in ruy
plantauerat arboris 90 vel ruy luy
ruy ruy et ruy ruy ruy ruy ruy
et ruy ruy qui ex ruy ruy et ruy

officiis

Stgonis Artholij dñi circa annum 1380 ipse con
cesso quo ipse tubuntur aqueductus et ager
eis illius partem restauratio impedire plan
tationem conatur et plantati hic acto
ri demerant plantas arboribus ut auferat
qui respondit si melius ostenderent
apud presidentem Leoderdamensem Iudicem si
paratum in facie, quo non obstante via
facti arboribus nullum actor tanquam
soluitus potest ante oia resistui, cum
pominum ageris illud videtur probare
et de factis constat qd duo agerunt
in restitutione soluiti, exponit
qd. quando constat notorie de non iure
soluiti quod tunc non debeat resistui.
Ex rap. ad d. d. de rest. sol. in 6. et
de non iure soluiti adferabatur lex bñ
in fin. c. de soluit. lib. 3. quod de iure
molendini non poterat impediri sed cum
illa ad hanc rem non facerent actum
ad iudicium non presumptioalis restitutioni.

Finis coram A. 1594. in respectu infirmorum
Narbonensium Fred. Bogart de Joby. Vran
dette, ego. et de iudicium ransay inter
tres belluot et communitali, pagi 300
vran. Ex mandato tres illi pagani 400
florinos a rure quodam Mattheo raris vsu
ut sumptant pro utilitate rōj et pro
illis constituerunt redditus partim perpetuos

redimibiles partim vitales. Hec pecunia
 data erat Anthonio filio ad solvendum
 milites Anglicos, quosdam vero ad redem-
 ptionem remiserunt trium mensium
 consumptis. Anthonio pagani quo-
 rum summa ad 4000 florenas exercebat.
 communitas cum tunc tribus diebus
 mandato assignarunt illis hanc summa
 in solutum q. tunc delegationem non esse
 potuit, sed cum omni diligentia curasset
 colligendam hanc pecuniam ut integram
 potuissent colligere idque culpa communi-
 tatis quam habebant non humanam deesse
 pattern ad redimendam suis partes, sed illi
 non nisi integram summam se recepturam
 dicitur credentibus tunc se reliquum esse
 addere apud ipsam pecuniam reliquere
 verum tunc dicitur eo quod sibi debere
 numerat a pagani dicitur quod reliquum
 retinere et ea de causa illi pecuniam dedit
 minus pendere non potuerit ad fundum
 magnum perducere et relicta apud
 Baltharem pecunia pro reditibus retenta
 et consumpta fuit, tunc agebant si hoc
 ad liberationem pecuniam redderent contra
 voluntatem que respondet assignatam in
 solutum tales summam sed delegatam
 non probabant, dicitur ex mandato.

Sygalcoranos teneri ad liberationem redditi
my et omne damnum.

In Julio 1594. Gregorius pander morsch ruy Empit
duas ades vicinas quarum altera ut obatur plemi
tute mittendi tignum in parietem alterius, et
quod parietes set ror, et e sine a pnyd vel bi
tind edificatus et Empitodi pcurtutem supmilit
tandem Dominans pcedum ^{antea} collapsus est et
alterum vendidit cuidam liberrum et qz conbar
tus Emptionis, nichilominus venditor iam capti
zant collapsus edificium et ante tignum mitt
tere in vicin parietem voluit, nichil Empitor
liberas p suas ades Empitua dices, quod ruy
misi sit consentandum, quia p de confusione cu
venditor utriusque pcedi tam dominantibus qua
pcurtutibus in pcedum dicit qz reprit rpa
pcurtutis subleata fuit l. i. ff. de pcurt. am.
et si quis ades et d de pcurt. deb. pced. et expost
sit tpe ty si rufus deat venditor et nomina
tuy sit mpxenda pcurtuty alioquin libere
vendantur. et l. qurqd. xi. ff. de pcurt. bnd.
Subi constat liberas fuisse ades venditas nec
teneri Empitoy pcurtutem pati. Et quod
obviant a venditorum non obstant ruy. qz si
subleata l. pcurtutibus quod 19. ff. de pcurtuti. bzan.
non loquitur. de qd ubi pcurtuty iam p de confusione
sit subleata p ubi integra demonstrat l. si si
x. ff. de pcurt. ruy ubi dicit pcurt. dicit id ruy
et Empitor qz ruy videtur qz tignum, idque ruy

fictione ubi et nulla confusio fuerit facta.
 Et quod in bonae fidei contractibus multa presu-
 tur quae expressa non sunt, tam in intelligenda
 sit de ut quae contractus insunt et de eius
 natura videtur: cum si de natura symphonice
 res simpliciter vendita libera tradatur, et mul-
 to magis cum libera sit vendita idque expre-
 sum in contractu.

In Januario 1593. quidam Suedet agrum et post trans-
 lationem solono ut redact. demonstravit qui se
 opponens agit ad exhibendum instrumentum respo-
 nis pollens ad notate dixitque se cum quodam se
 symphonice reductioni preualere, nisi aliud inter
 Suedet et venditorem transisset quod ut patet
 exhibitioni eorum se de, cum iura traditione
 non transisset dominium sermo. l. Symphonice 9.
 C. de locat et conducto. Cum contrarium sustinetur
 quod traditio indistincte facta est et ubi de
 ratione constaret. Loon ostendit factum de
 exhibitione.

eadem fere tempore Doby versus in habitis
 vix habitis: quidam n. Inuicis xxi annorum
 sui patris dedecit p. tulum et m. raturam et
 et fuit in hospitio quodam certam summa per-
 debat. Rederatque p. rogat qui hospiti qui
 ex eo nuptiationem imp. et tunc tradidit
 sustinet in integram p. tente m. raturam. Unde
 ad p. tationem non hospitii p. r. d. ebat, et obisio
 denegatur p. titio sub commissario H. m. r.

xv. Aprilis 1597. Invenimus quendam in iud. bo
rancat ipsa se boodelesant de negabat
et ea pro quibus vocaretur in iud. marci
fui de. dicitur ordinal magistratus ut
agnoscat vel negot. marci manum, et
reptionibus integris, appollat reportur appol
latio.

Et quod tenetur constitucione fidelissimorum pro
re iudicata et abentem bona immobilia in
dictione Transacti in re de dom. s. g. r. o. s.
heredibus, cui tenore sententiae contrariantur.

Extr. articulo de litem
f. data 4. Augusti.

Cum secundo augetur in iudicium D. Alred. de Syst.
petita et provisionalis relaxatio et racione, Com.
Lenius. admittat sub conditione si ad hominem red.
ret quam sibi contra heritum filium compu
teret: ut mobilia clarius exprimeret et
solueret impensas carcerum. Minus obicitur.
Sed de frustrata questio de rebus in factis
sentiatis ante confessionem sed et contracti bon
dictionis post confessionem factam vel impeditam
potius translatio. nos nihil illa impedire
sententiam non tantum quod inter mobilia no
continerentur rebus et hypothecarij. Loy a
servavit sententiam in ista parte scripta ad
se deferri, in dicitur nisi obstat quo minus
ante de sententia satisfacta videtur.

A hinc duos trahuntur duos indolentibus 14. de 15 an
normis primis inter se ludentes tandem congruatis al

ter rabe alterum, iuxta vitulum vulnereandae vel ita
 laeserat ut inde tumor aliquis nasceretur unde et
 paulo post mortuus est. qui illud fecerat rapitur.
 Pertrahitur curiae provincialis damnatur ad fusti-
 gationem et perpetuum exilium.

Nunc is casus accidit quae dicitur vel viderimus amorem
 equum in feminam alterius egit ubi depresso
 susa colore et vellebus affectus fuit post mē-
 sem tertium mortuus. agunt parentes contra tu
 qui vellebus tanquam ex suis vapulatione pe-
 casset coniungit se fustalis et tanquam hominē
 puniendum ait vel alia saltem corporali pena
 defendebatur alter quod pugno tantum vellebus affe-
 ctus moderate castigazione quod nullus tumor
 in capite apparuit quod medietatem sit sentia
 post et dicitur vulnus letale non sicut videri
 allegatur Angelus ad h. p. de Pirarijs, melomibus
 commissario zylis in raptum missus → raptore
 se rogatur defendere plenius.

Quam in fallor haereticis sermo ex amō habitū nō
 apparebat naturalis vitij mulieribus vellebus dicitur quoniam
 tamen mulieribus ferere non poterat. illa vero sine
 libidine sine ut dicebat liberorum amore velle
 fugitatis morat iam per octennium si mixta
 dicitur postulat dicitur. Senatus hollandicus
 matrimonium nullum et declarat contrarium mi-
 liti alteri nubere interdumque dico matrimonium
 rarum in inditum multo rariū tum intra triennium
 quinquaginta mēstruā dicitur et vellebus can. equi-
 tate.

Querebatur an plurimorum amorum iudicium vnam

summa

Summam faceret an plures. quoniam de una eadem
 causa dicitur unam summam de de de opinione
 dicebat videlicet si vero de diversis causis diversis et
 summam et in causa Henrici Lukij iudicatum fuit
 Apud Bruxellum agi non potest nisi summa sit minor
 32. florenis et actio sit personalis.

In anno 1595. litigabatur Antonij filius Ghib. Voorst. a Fran-
 cisco Smith in ini vocatus ad plene iudicium procurator. Conduci-
 tur hinc in gratiam in solemnibus ad 150 fl. et dicitur
 opponere. Ghib. v. vim testibus qui agere finem non po-
 tuerunt ut quae videtur sub anni gaudere immunita-
 te. negotium per nos tandem transire
 rentum daret ad festum mirabilis finem in mora esset
 integrum unquam finem in appellatione quo tempore phe-
 cito dicitur quod actio ipsi non dicitur
 a transactione respicit ad libitatem et dicitur
 dum dicitur de appellatione sententias diversis in finem
 li causa datur quibus pensiones solent immutari
 donec de causa principalis ordinem dicitur
 tum in iudicio allegavit transactionem actis finem
 unde innotuit innotuit dicitur qd. G. V.
 cupavit de quod sicut constat de respel hono-
 eius atque nullitate innotuit innotuit
 dicitur donec dicitur innotuit Magistratus.
 innotuit si dicitur ad notitiam solummodo qd.
 innotuit innotuit. appellatur. obicit apper-
 tely innotuit de appellacione et defectu idg.
 forma innotuit. Formata quod a innotuit dicitur.
 to non est appellandum vel si est appellandum
 innotuit dicitur a dicitur non innotuit
 defectum quod innotuit innotuit innotuit innotuit
 a quo. aut parti innotuit. itaque quod dicitur innotuit
 tate de. l. ad plene iudicium et de de finem et ibi. Bala.
 et l. ad Rom. in notitiam in finem et Marant. part. 6. et qd

Digne appellatur num. 423. Ego optima ratione ap-
 pellatur dicitur ad firmitatem sic respondit a
 iuramento involuntario appellari non iniquam
 in relatione iuramenti cum rei necessitate sunt
 probationes. iniquitatem delationis & duobus consta-
 re & raptositate. et temeritate. i. castrosum. de
 iuramento nam si iurasset transactum non fuisse
 falsum iurasset si transactum non fuisse si
 rante perjuratum fuisse. quod soluit ea responsio
 me transactum fuisse sed ab ea recessum idque in
 re meridiana clarum constare. de perjuratio li-
 ti propterea nimis temere iuramentum dicitur
 quod inopia probationum defendendum tm. l. in Rom.
 fidei C. de reb. cred. & infra n. rante pars licet
 et refutari iuramentum dicitur a parte adversa
 etiam iudice illud apperebant et propterea si ille in
 defectu iuramenti in p[ro]batione vel se offerat probationem
 r. x. de probat. Jaso ad. l. si quis in. 86. et p[ro]cedat.
 Jaso. de actombus. Imo iura d[omi]no vetantur te-
 mere iurare et in summis peccatis iuramentis.
 Ad illud vero qd. a delatione iuramenti statim fuit ap-
 pellatum nam cum iuramentum est ipsa cum sit perjuratum
 illud non videtur esse in iudiciali iure vel vulgare. At
 magis quoniam magistralis transactum non patitur a de-
 latione antequam sententia sit h[uius]modi appellari quod
 etiam in iudicio generalis sit pars h[uius]modi dicitur.
 in camera Imperij observari in iudicio. obs. 14. Cent.
 2. et ob. 39. Cest. i. idemque videtur approbare id.
 et generaliter C. de reb. cred. et l. no. de l. 5. Data ff. de
 iuramento. nihil illud obest nobis potest. Ad de-
 lationem iuramenti sic respondit mandatum appellationis
 intra decimum impetratum et multis publicis tradi-

qd. Et videtur h[uius]modi
 Inobedi.

tunc et quibus post hoc unam atque alteram
fuerit infirmum cum sit tempus in diebus a
fuerit non est attendi quod et usu hodie obtinuit
it Quia et Bardi antequam ad L. propter C. de
Appellationibus sustineri possit cum constaret
modo de appellatione non esse nona fidei vel
partis infirmare cui accidit Layus all. 39 et
Angos in rehm. de appellat. nisi quod illud ob
sit quoad reuocationem attentatorum et illud
voluit Joann. de Imola in rehm. cum de reet et
ita semper in Camera Imperiali obseruatum fuisse
refert Minus: Cent. 4. ob. de. xliii.

Ad secundum Dispositionis argumentum illud responsum
simpliciter factum negari illud proo potestum
a iudice non vellet prosequi ad executionem de
iure de appellatione. sed presumitur vel de
dicit de principali raa. iudice asunt quo facto non
voluit prosequi ad appellationem sed eo magis non
roborant Appellationem et Nm. cent. 3. ob. 22.
scriptum reliquit ex descript. rot. Et Abbate. et
si a parte petunt non executionem tam
rigida procederet sed pariter et expecta
ret. Quamvis talis non necessitas id fuit
quod persona in presentia non est. aut inibi
boni locum habent. idoque in hoc fun
dus id actus non est rigore iuris sed be
retate.

Cum hodiebus ne omnes adiant sequenda
tam duplici ratione sit promissum minus
iure deliberandi, et in iudicari beneficio
queratur a quo tempore impedit iudicari

et quantum illud tempus efficit / Et cum de
 miny tuginia amorum spatio tempus adven
 di / Quod dicitur prohibetur l. si mater et
 ibi casti. ff. de insti. et subst. Min. obs. lxxi.
 cent. 2. consequens se videtur liberum se
 heredi quorumque tempore deliberandi in
 petra l. i. ff. de iure deliberandi illudque iure
 veteri non minus erat eadem l. 2. de iur. iur.
 ultra nonny mensis vel ut iure ad. l.
 fin. § sed qd quidem. de q. annu. extendit
 et quambis dicitur a tempore scientis illud
 rursus probare conaretur / nihil agit
 improbandis illud plerisque doct. vid. Jo.
 fab. Inst. de hered. qualib. et different. At
 tutius se dicit temp. Benefitio mutuarii bli
 l. vet. C. de iure deliberandi et ad l. 4 ff. de q.
 d. p. mult. Inst. de iure procedunt qualib. et diff. qd.
 m. p. de iura. quatuor mensib. annu. iuris
 p. p. dicit Jo. Montan. Inst. de hered.
 qualib. et different. si res non sint presentes
 alias intra trimesse a tempore aditionis.
 ut faber loco s. citato / commodum hered.
end ip ut non tenetur nisi in quantum
 hereditas valet. et Benefitio l. falidiz ad
 legatarios fruatur.

Quambis sit undum in Romanum prima instantia tri
 mo in iuribus in criminalibus b. b. i. p. i. c. l. i. d.
 ut in l. propeandum C. de iudic. et obs. ibi d.

tanquam hic nullo tempore perit idque ex iura
canonico ut in r. venerabilis fin. de iud. et ibi
Abb. et DD. unde dicit Marcantha parte v. in
primis peractis in primis tenis dicitur subre
tis nunquam finiri instantiam. quibus videtur.

Non oportet ut id qui in iudicio presentis quod
vix per se vel in persona promotoribus ritetur
videtur tempore deliberandi dandum: per iudicatum
a iudice videtur 16. Februario 1596.

4. Octobris 1596. presidente Ludovico. Westm. non
curiam canonis in iudicio dicitur et sospitum quod
ibi aliquandiu fuerat sospitio usus, atque ut
in summa liquidam provisionem sibi decerne per
tebat. obijcebat. Iunius compensationem ad
mittendam si non directam saltem indirectam
& doctrina panormitani. Et quod palliam quod
custodiendum canonis dederat non respiciisset
sed fureto ablatum dicitur. idque canonis
culpa factum dicebat atque idcirco tenet
et h. v. D. nante caus. stabul. Et resp. respul.
unde petitori promissio ut in re illiquidam
negata.

5. Decembris 1596 presidente p. Ludovico hic talibus per
ponebatur. N. et rominge priore duobus habebat abbas
filium et filiam. que post secundas nuptias filio
suo iudicanti dedit certa bona feudalia ipsi in re
competentia insuper dimidium honorarium suorum per

moctily

mortem suam reliquendorum equalitate cum sorore Brig-
 ta dividendorum inde in feudum quibus contractu
 donat filie 50 annuatim annuos florinos quoniam
 deum facto testamento comprobant donationem
 post eius mortem ex filio nepotum patris inue-
 tarium bonorum omnium ab anima possessorum
 et de tot dividendo agunt condemnaturque
 retinet nihilominus bona sibi donata, quare
 ut et in medio conficit postulatur iure
 iudicis sententia comprobatur atque in iudic-
 raturam transit Tunc petit Brigita ex clausu-
 la codicillari fideicommissum operante bona
 donata scriptoribus opponere nepotes indica-
 ti illa negabat aliam quam de petentibus et
 diversam ab illa, atque iure probare quod quibus
 testamentum nullum aut inofficiosum dicebat
 hoc fideicommissum ex eo peti posse. Bart. in l. i. quop.
 s. ff. de iure codicillari Bal. in l. fin. c. de codicilli. sequit
 in prima instantia fuisse verum sic verbis actus
 rem proinde exceptionibus illam iudicari sic loci
 esse non posse, ad que dicebat verum Brigita
 respondens priori actione per oia proposita
 fuisse atque illam scriptoribus acturis vult
 ut notory est iuris subesse

petebatur ex literis conductoris condemnatio
 provisionalis respondebat illis se paratum co-
 demnationibus subire pro annua pensione prepa-
 ra.

da verum cum certis conditionibus praeterita non
 tunc illi litterae ut de mendacitate pro
 da recte litis adque pendens in hi collegia
 Inatianum et petranum de Allemundsbier
 illeque adque essent in recte illiquid ar in
 facto consistentes consue condensationem
 extendi non die. neherbat Bogerus su
 pliriter se condensationem sequiturum literas
 nec verum se quod condensationem provisionalis
 ad faciendum extendi non post cum quotidie
 et ea ad expectationem reditum extendi
 netur atque ita videtur a. P. Lebbis.

Cum alteriter patitur a romige relinquitur totum
 bonorum sufficiens et inde tenetur habere liberos
 superstitibus sufficit in alimenta quarta partem impo
 dea idque Paporem assece teptabatur Pollio. Addebat
 eo quod inventarum patre fecisset, ea dimissa videtur
 nec aliam requiri dimissionem, nec veterum horum
 habere ius accipiendi, vel detrahendi, quod tam
 de his.

28. Novemb. 98. Bogerus ex testamento probat legatum ad heredem
 scripto provisionale, heres dicitur se instituisse filio
 hereditatem et cum in testamentum probatum a legatario
 proinde non esse necessarium ad heredem cum hereditatis
 agnoscere emptorem id in iure probari debet 209
 l. 2. c. 1. Augusti probantibus videtur.

16 Octob. vult dicitur. Quamvis non possit probari actor illo
 modo quod petebat, tunc potest in eamdem de forma et manifeste
 turpitudinis etiam recte et opinione DD. et fassus probantibus
 ipsam et videtur in testamentum sub x lobate Brownkopfig.

Bogery

l. 2. c. de hereditate
 nec. ubi vendita

videtur. quod semel
 pluribus et ibi dicitur.

Boysant; respondet allegando regulam nisi, ac hoc nihil
 probante salum debet absolui, & ratio manifeste turpitudi-
 nis temperanda est ac distinguendum ubi sit secundum
 modum & qualitates pauperum si n. incontinentiam delatum vel
 rapto sine vel damno si tunc defectus est futurum con-
 siderari non potest. At cum res fuerit in principali deducta
 lita, & sic promissionibus potestatis derogata fuit xltis
 viam sub romulario vltimo.

in Martij 1599. Viam scripturam proponit de linea bona fore
 quod via habetur hinc inde & nulli habet bona quoniam
 tunc vltimam obnoxia, ut vlla ipsi cum marito vltimo
 zullis bonorum intercessit suo, quia & ex vray marito
 ipse in dote recipienda vobis marito rinde vobis fuerat
 prelata. vltimo 4. archib. & cum scriptura vltima
 dicit dicitur, quod ipsa marito fuerat & t. vltimam
 tunc dicitur quod vltima manum maritum rinde & ipsa fore
 subdita est & hinc vlt. 2. quod hoc rillante, quod tunc
 scriptura vltima modum prout, cum sic bona quod, ut ipsa
 vltima dicitur, quod fore vltima hinc
 dicitur. 3. quod notata non respondit & tunc allegat
 se fore vltima, & vltima tunc non tunc eo amplius
 vlti non potest & vlt. quod ipsa in non tunc, ma-
 ruti intercessit, & se obligasse quod probat.
 vltima & scriptura Consult. vltima H. vltimo cum vlt
 p. vlt.

In rra scriptura bona contra dote gratiarum olim vltima
 Batavorum quod vltima in vltima dicitur & vltima
 quoniam vltima vltima dicitur & vltima vltima sa-
 bitur. tunc vltima vltima & vltima, vltima vero d
 tra ipsam ut vltima vltima se bona fide vltima
 quod ex scriptura usufructuarium dicitur vltima vltima
 vltima vltima & tunc vltima 41. ff. de iudicijs op
 ponit nihil de de vltima vltima vltima vltima non te-
 neri, vltima cum ipsa vltima dicitur fide vltima
 vltima vltima vltima vltima vltima.

Cum miles quidam mulier venustij accusata ac malici
artibus sua aduoratim qui rursus ipsius ageret
postularet. Senatus negavit, et solum ex inquisitione
peragendam iudicavit: quod et olim rationi respectu
nihil visum fuit. Franciscus primo, q. accusatis pallorem
honoratorum demergendum putavit, ne iustitia ramillis
peronum flecteretur. Bursat ser. ix. cap.

Cum miles A. 1600 Cornelius Sicut contra me ut Cura
totius Beneficentiae, vel bonorum Theodorici Bursij defuit
agere. nec consideratione se vellet molendinam in hanc
Theodorici suis ut arbitrat sumptibus ibi facta antea
oppositi nullum ipsi in rebus meo de se tam personaliter
ipsi actionibus competere, quod et si ad molendinam illa
plumbicam ponendam sumptibus aliquos fecisset, vis
Theodorici fidei tantum fuisse inmixtum, qui suo in
horreo tantum appendere, aliter molendinam eam
statuisset, proinde vendendam illam ut suam, aliter
in loco aliorumque laborum et non possit ei meo
non re. Senatus pro me pronuntiavit personaliter
ipsi tantummodo actionibus superius. et ad sumptus
refundendos actorem misere condemnavit, qui
rursus inde ad senatum provinciali appellasset
fuerunt aduorato appellacionibus infens.

Liberi Theodorici Bursij in subiectio imperiali tunc se ad heredi
tate paterna abstinentia velle promittissent bona matris
na tamque sibi integra conservare prout erant tempore obitu
matris dixerunt, ac de nominatim reventis rebus suis
ditioribus fuerunt ac dimidiam ad unum quatuordecim et molend
partem in fraudem reventium hypotecariorum quibus post
illa erant obligata petierunt sibi adiudicari, adferentes legem
qualem se habere hypotecarum, sicut et omni generaliter omnium
bonorum a patre totum de basso magistratu facta, ad

que nos imprimis probavimus matrem fuisse vel nulla
 de parte, quod tota hereditas grati deo aliter est
 oppressa, addidimusque res et liberos non in hereditate
 ditabili reliquit, generaliterque hypothecam non
 potestatem tota rebus mania cum totam sine iudice
 id est loci magistratu fieri debet. Et 6 februarii
 1602 negata ipsi petitione in suburbanis bonis, in be
 bonis vero, quod totam legitime magistratu facta ad
 hypothecam, illa generalis, expressioribus reviditoribus
 sunt prelati, de honorum abstinentia utrum illa iure
 facta nihil iudicatum.

Cum sita robusta mulier maritata ob crimine aliquod
 per iudicem paganum ad rursalem senatum esset voca
 ta ad solvendam penam quamdam pecuniariam, exceptio
 facta est, quod cum illa esset marito subdita neque
 haberet facultatem standi in iudicio, maritus restari
 debet, ad ea referatur, quod in penalibus agendis
 sit contra delinquentes, et cum pena habet
 pecuniaria tamen, et delicto dependet, proinde
 illa mulier esse de nomine vocata est legitime.
 ad que secundo additum pro ea allegationem illa
 esse vocam cum de corporali pena ageretur, verum
 cum iam ad mulctam dandam ageretur, et sic quo
 dammodo rivitate utque maritus esset conueni
 et dotis dominus, allegata hinc non habet, quia
 mariti interest bona sua dotalia conservari
 que iudicio atque iudicio mulier non potest aliter
 ipsius fidei, atque custodie remissa, contraria pars
 in medium producit fasces, totum, ubi assistit
 doctorum opinionem, et iudicandi consuetudinem
 Nihilominus Ant. Lomis iudice delegato pronuntiantem ad
 missa est exceptio, die 8 februarii 1602.

declaratone dicitur nulli defendatur, sed cum ex
 inquisitione ipsi & priori accusatione velis non sit
 innotuit rursus ad rursus dicitur qd.

Cum de re de duobus legibus ubi de gradibus prohibitis tur
 taret secundum mo diminiu tidairum de romani; succedent
 mo tunc hinc nuptiarum rursus. Franciscus Spieringius
 Delphis mortua uxore que erat ex Dusseld altera de re
 duxit de qua plures generavit filios, contra se mo tan
 diminiu que humana. Aleyda etia factu erim romi
 gen habuit nuptiarum suum de quo reperit liberos
 Octaviano deus cum dispensatione pontificia infli
 cite tamen illa exuta omnibus bonis suis permisso,
 runt ibi ad videt non ita rursus nuptias
 inter Jo. Hanodum de patris filiam, qd tunc
 partu perit Philippus Austriacus hispaniarum rex sororis
 sue filiam habuit romigly Amany post rursus mo
 tem et alteram Elizabetham viduam Caroli ix sollicita
 rit, sed frustra, ipsa talis nuptias exerat, her tam
 sororem pontifex romanis approbavit. Jacobus Hez. 1601
 wardius ante paucos menses mortua uxore vortula
 sororis dicit sine gloria sine filiam marciary non sine
 sanos difficultate uxore duxit, quales nuptiarum
 a dea quoque improbantur de nuptis quo titulo susti
 nentur nisi quod prole de priori romigly non
 sustulerit. Antonius Bononius Amsterodami, 1601
 ubi sue affinis puellam grandam fecerat, qua sed
 mortua sibi in matrimonium adstruit, quod tunc prole
 magistratus eius velis factu voluit. Maria Caroy 1603
 cum ante vi annos nupsisset cuidam Bernardo Bette de
 paulo post fuisse ab ipso desertam, atque ille in
 uxore Mercurio alteram abstrata religione duxisset.

Her ob gminum protractum in re crimis Adulterium
et desertionem petunt a magistratu, adhibita Bernardi
confessione quod sine causa decessisset ab eo libe-
rari; et alio nubendi genatub. Agabito Erty
Galliarum consilio, in procurante dno. tunc appo-
banit, et feminam, et marito solutam, et libe-
rabilis alio nubendi potestatem declaravit, que
etiam nulli, post mortem secundas contraxit.
mostris interim priora marito.

Judicavit Senatus tr. equalis debere et portiones
bonorum in quibus coniuges sum fructum mutuo et
cipere possident, nisi, is esset utriusque omnium bono-
rum.

Antonius Vtenhobius Tribunus mil. et pfectus Embirensis
cui omisit stante priora matrimonio domum in futurum
et cautum est ut majori suis filio illud rediret.
Laboratum fuit a secunda coniuge ut vivente
patre liberi inter se de hereditate paterna part-
terentur, illamque pactum iuramento confir-
marent, quod illa iuri eorum contraria videtur, quod
prohibet de hereditate viventi pactum. Atque ita
consilio fecerunt, peractum ut maior et inter liberos et
qualitas.

1602 In Nombri capis talis contigit & pro-
 mptatur Quidam in nomine Margarete filie Gendri
 redditus et relictis liberis sub tutoribus redditus
 in aliquandiu fuerat solutus rursus vero alio
 mortuo omnia maria ad proprietatem reducta
 suo nomine redditus sibi solui petebat debitor ex
 negotiatione proponebat tu non habes actionem
 vel agis sine actione, tribus in publicis insten-
 mentis constare Margarete redditus petitis
 remittitur, cumque maria nullum ad so-
 lutum professus actionem illa et nulla
 contra eius patrem dicebat levatum fuisse
 in nomine, neque inquiri inter liberos et
 parentes de potestate inventis Margarete
 extitisse, et cum res illa principaliter causam
 attingent, exceptioni locum non esset, sequi
 exceptio recepta fuit.

Et sic tempore contigit de Jacobi clerici
 mortuatur ancilla unius quoniam tamquam instituta
 mentis in testibus constans, et postea
 inbus de presenti (et potant) uxorem duxit
 rat hinc cum liberis susceptis, cumque in
 extremis esset demonstravit in templo publi-
 ce mysticus recantat, quibus tunc monitus
 perfectis intermortua fuit. Disputabatur
 liberi legitimi esse vel non cum mater
 nondum materfamilias fuisse, et cum
 mysticis, inter mortuos perfectis, At pro liberis
 dicebatur facere quod substantialia mystica
 cum, consensu et instrumenta dotata inter
 venissent, proximorum autem consensu qui

rum utique contractus sui iuris & iure
statu fuisse, hanc inoffensam reddatur;
maxime cum demonstratione in eadem de more
fieri repressent proinde nihil ad solvendum nec
momento mysticis, & fuisse quibus propterea
materiam in dicitur rectum deat.

Deinde hinc de hinc legavit pro quibus certa bona
omninoque distributionibus commisit. Deinde Adiam
Zuldeni cuiusque fidei commendavit pro qua nomi-
ni reddenda ratione obnoxium se volebat post dies
obitus ab heredibus rationem petunt plati & collegio,
cum in primis provisionalis sibi admodum recte
cum reddituum summam, de quibus constabat ex manu
Zuldeni F. scripserant heredes provisionem recte

in re inductam parte interpretanda in ista
legis verba procedenda cum de obligationibus non
autem apparet horum fabrica videtur adducant in
principalis causa satis patet quam ob hoc patet
est iniqua cum prima in re pauperis studii
fiduciam distubuta est, que distributio
tanta fuisse & ut solent hanc rogata de
quia nulla alia probatio quam fama consuetudo

hystere potest. Locus iudicis delegatus pro
fionibus in hac non se admittenda promittant
sed ad principales causas merito se referunt

Interrogatus 15 Januarii 1603 An mulier deatix mulier
viri bona sint creditoribus eius obligata? Simpliciter sermo
dum consuetudinem nostram se respondit. At cum in hoc
casu quidam vararent, inspecta pacta mulieris
cum creditoribus inter dixi: qui promissit si tam, nisi
ultra honestum alimentum fuisse locupletata non

molitosa

molestaturus; et quaedam ut posse in conditionibus
 antemortualibus raveri; quare ea adferret ut dili-
 bicare ultra possem. hoc fuit Wolfradi Baderi
 F. notha quae remissa non est sed misit Brunoni fidei.
 At sufficiens constaret in rebus ad vitam longam qui cum
 ipso usu consummerentur interrogatus et quibusdam visu
 non constare, de rebus sufficiens definitione: cum plura
 rebus substantia non maneat sed videat resobu. Item quid
 agendum rebus constaret usque in suspensibili alio
 rebus quo usu deteriorer fuerunt, atque parlatum
 consummerentur: et responsum res obmatas in
 usu bene et de rebus reserturibus raverimus
 quod est aliquoties usurpatum amper. Tandem a
 rebus toto aliter prohibere extramur impetores
 ignorantes ligaret et ad restitutionem rogeret
 atque responsum, si iudici boni fuerit insinuatam
 amper fatid raverimus non esse sed ad restitutionem
 rogeri potest: si, tunc prohibere ipsi fraudi meli-
 quam futurum, iusta non est ignorantiam.
 21 Julii velumis et Detting agerant utrum in
 Appellationibus hoc post inhibitionem appellationis
 qua sententia suspendebatur lons et infirmum
 promissio dicitur dicitur Detting esse, atque
 ita dicitur aliquoties, ino fipius. Contra
 dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur dicitur
 sic tangit causam controuersam ipsam, an
 promissio quidem de da sed et controuersa
 non rebus. Exemplum de a me fides Quodam
 dicitur de fidei omni rebus fidei fidei an ad
 vitam longam: inter infirmum pendit quo
 pedatione promissio dicitur reserturibus
 et admiratur.

alla p. u. d. k.

1503.

Bogerus putat in suis consilijs nullam haberi in-
vidijs rationem Hypoteca legalis; At ego puto
me vidisse alibi subitam videri, sed iudicialiter
hypotecam temporis antiquiorum semper placitam, per-
sonalibus deis actionibus potioribus esse.

Dotis iniqua conditio in hac provincia, nam cogna-
ta mea Anna Smady Sticunij F. cum non sufficit
ante x menses curam hanc inprocurto atque de
multo esse aliter gravatis ostende ubi mulieres
defectus erat vix obijisset, a creditoribus veata
non tamen duarum promissum non rediit, sed de
dotis predictarum esse timetur.

Quidam ex dalmati provincia ortus de in militiam
profectus in qua a tempore pacificationis per-
sistentiam, tandem ducta coniuge grave malis
obijt. Heredes eius cum liberis non reliquerit
suis bona petebant de hoc de in militario
consuetudo interpellabant que maritum semper
militem fuisse atque proinde retinisset boni
origines pro domibus in quo consuetudo vigi-
ret, ut mobilia ora sup. et tunc coniugi redirent
proinde nihil de quod heredes petant cum ora
bona sunt mobilia neque de immobilibus quic-
quam dandi potest. Interim servatus tantum
consuetudinem legitime probandam.

Quod hereditas vel de utraque parte coniuncti fuerit in parte
exaltata tunc parte coniunctis fuerit esse videtur, quod
tunc non subest locum in patris sed eorum filijs voluit sistere
de viamus, nisi contraria esset consuetudo.

Mocente Agneta de hereditate ora bona sua tunc pedia
lia quam habere dedit ac testamento attribui inquit
Nobiscumque parte laborantium quod de ipso fundantur

octroy vanly
R. G. P. 20.

Impetrata licentia a principe de bonis suis liberis
 distrahendis; nihilominus post eius mortem Walij a deo
 noster tanquam proximioribus, quod specialis licentia
 a Domino fieri non esset concessa, feudalia ad se deuo-
 luta contendebant, ad eo non possessoris sui p.
 valuerunt, ac a quadraginta annis iam possederunt
 donec actores nosorum iam a 1581 instituta
 petitorum prosequerentur et ad finem perduerent
 instarentque ut in eis diceretur: cum hoc a 1605 per
 automabilem sententia pronunciata et ut Valuis oia
 illa bona expresso actoribus nosorum dimittentur
 restitueret fructus et interestes a tempore litis
 contestate, compensatis sumptibus, similiter indi-
 catum fuit super batavorum in causa no abfiniki, imple-
 pimentibus licentia maronibus et de omni vasallorum
 complectere potestatem, quod subserua illa pcedat
 a primo domino sicut alij domini est vasalli, videnda
 sunt et verba Commissionis utriusque vasallorum a tno
 subditorum bona continent, et per causa subel
 aliquid favoris
 Auctibus loco testem liberali et quo quodam disposuerat
 deinde addidit benedicti de mstelude qui ab mstelude
 futuri esset: quo mortuo cum bona quaedam possit in
 promissa transitiva (ita cum, vobis favoris annis
 laut matrem se secundum hanc consuetudinem hinc
 ducerent atque inopere excluderent contra quam
 consuetudo Hollandica patebatur, ubi non excludit
 tunc horum habebat: ille ipse proximis in possessio-
 nem missis, tunc vero ultimo Julij 1608 etiam in
 volens admiserunt. ut dispositio testamentaria aliquid
 operaretur, etiam 4 et primo Hag. Adversalis
 sic mactibus consueverunt.

Queritur cum creditorum maior consentiat in remissione
debiti et eo non cum debitore agunt. an reliqui in
viti cogantur ipsum approbare sententia; quod obser-
uatum aliquoties vidi: cum tñ contrarium statueret
Carolus V.

Hereticis olim bona confiscarentur, tñ illius creditores
ex ipsius bonis debita sibi consequerentur; ut viduati
hic fuit a^o 1563 28 Januarij, in causa m^{ri} Jo^his Bria
mont et Corneli^j vande doort contra promatorem

1614
generalem.
Act. Pet^{ri}: Drass. ad. agit causam utricusq^{ue} sequi contra firm
oppositi, ac evocationem a Batavoduce ubi rari^{us} his
p^{re}cedat coram magistratu. in iure factam ad raria
ultraflandens^{is}. contendebat, ac illud totum proz:
p^{re}missis sibi p^{ro}prium: quod si malefirmum a loci
officiario intra annum in ius ibid^{em} ubi p^{ro}ptate
fuit in iudicatur, tunc demum p^{ro}curatori p^{ro}ti
sue crimina impunita manent, licet aliud
in sua curia p^{ro}sequi, ita retulit ac interpretat^{ur}
est, quod tunc demum p^{ro}ventioni loci sit, et
neglectum crimine^m accusare iure licet, si
indefinitum tiam post annum ab officiali p^{ro}
veniat, evocationi locum non est, sed ibid^{em}
terminari debeat.

Emphyteusis (Vassus vulgo) et fidei vobis borderibus p^{ro}ponit
nec in divisione venit inter coniuges, in ipso tractat:
ciuitatis territorio, et verberis vocant) p^{ro}venit et sunt
pro bonis allodialibus, et de quocumq^{ue} iure succedunt
p^{ro}portione locationis
A^o 1520 24 et 27. Novemb. sequitur sui una cum ad m^{ri}
Gicardo.

Gerardo Hamelio Ordinum Tracti Syndico et no. nudenti non
 Magistratus vrbani et consules in eaassa libroru Johannis
 Riddery quid nobis videretur. Hic testamento suo cum ca-
 tuis suis libris instituit filiam rufabre monachali
 aduetam pecty in parte filiali Ea tamby conditio-
 ne ~~ut~~ ^{ut} ad vitam ^{us} foret ^{us} fructibus ^{us} et hinc
 ditatus ^{us} ~~in~~ prohibita trebellianica deductum ex
 p^{re}ssis verbis. Sed si id minus placeret caperet
 institutionis non legitimam iure sibi debitam nul-
 lo modo fraudatus, idque intra certum tempus de-
 clararet. Ca somplicitate a fratribz et sororibz
 sc. consilio dixit ~~se~~ testamentum approbare qua-
 titus iuri esset consentaneum, nec p^{ro}duci sed
 categoricam declarationem potuit. Hinc orta est
 questio an pater poterit in libris ximi gradus
 prohibere trebellianicam deductionem. Et indi-
 biliti sibi iuris est quod filius grauatus institutus
 hereditatem p^{ro}pter legitimam etiam retinet
 trebellianicam nec hoc expressis verbis ad res sit
 prohibetur, que communior est sententia quam
 plerique doct. sequuntur. A canonice simpliciter
 hanc sustinet alij tamby distinguunt inter p^{ro}ta
 et conditionalem institutionem vide h^{er}il 2. ob.
 121. Coimere. ad cap. Remus de testy. pro p^{ro}ta
 tamby faciunt Hotomannus illustr. disp. quest 43.
 Auth. sed cum testator C ad l. Falcidian. part de test 20
 consl. ~~xxx~~. Statutum provincie in Francia, qd et Lutetiani
 Senatoris diffinidit la^o 1581. Vid. Goppm^{us} de moribus
 Parisiensium lib. 2 pag. 220. Datus cons. 257. Japon. sup.
 tite.

Et ubi de actionibus n. 115. § sed ista. Sed de tota
hac controversia maximis videntur sunt Ful. clarq
lib. 3. receptarum sententiar. § testm quest. 72. &
Fachin. lib. 5. cap. 5. sunt et q affirmant quod
quando institutio est facta fratribus aut
sororibus, qd. tunc favore familiae prohibito valet,
qui et hic in casu sp. quod accedit quod filia
non simpliciter granatur respectu, sed
relinquitur ipsi optio utrum malit fructibus
totius hereditatis contenta esse, an legitima
sine ulla onere capere, ita ut hic granata di-
mon possit in cuius potestate est. illud eligere
quo patet satisfacere liberis possit. Quare
magistratui consulimus, ut illam ad illam de-
clarandum constitueret ex voluntate patris.
quo facto, secundum electionem iudicaret.
Hic filia n. potate existens in granata divi pot
tunc qd. plus est liberum ei in vel omni heredi-
tati patris renuntiare. atq. ita iudicatum
fuisse propria intelleximus.

Cum presentis a. 1521 his esset octa inter Baltazarum de
putis chirurgum actorem et Gerardum Daffost au-
de rectoribus ad vitam simplicis, et actor contenderet
eos sibi debere ad diem mortis, verus vero sic dependat
ordinum ac civitatis huius consuetudine qua terminis
tam ressi tantum ratio habebatur. Cuius iudicant
inter privatos illa consuetudine locum non habere
sed solutionem ad postremam usque diem fieri debere.

a qua sententia cum irauditio petita esset; Senatus post aliquot tempus eandem approbavit. Paulus Montanus Louani duxerat Mariam de preste qua huc adduxerat sed instrumentum nuptiale corruerat, eo subito mortuo, heredes Montani uxore non agnoscebant. Senatus questionem Matrimonij in decem relinquit, et pteint, tantummodo declarans actum competere ssa fl ex bonis defuncti.

Ap. 1626. 17 Augusti, Calemb. Muden, & ego consulimus in causa dextoris Lufci nycio an paulbes Linarts dicty Adulteri cum Aleyda Lambertij de Buse conuictis. cum et ipse haberet Mariam forz filiam uxoris loz quam licet non ritu solemn. secunda legit duxisset in domo cora sacerdote Ho. sibi assumptis et 3 sociis liberos procreauerat. Aes h. gesch sed o beens op hazenbers Gobbh goet gebond dat en soude yrondeinmet wordt in te water ende brode middel zent de gebode gegades sinder trouwe. In ytem verborvont boort bloede gebarm, vunt de stad ende vromet van vteret mit gades de geeluchtig bay veevbyre als de waert voor de tyt van tuis iaris sonda dat beide imete comen op penne van Inffrat. Ratio est quod cum sit casus extra dispositione legis et peccandi aditatio, et omnium fore regnum consuetudines inuolunt ad mitiorum panam, pfectim n. remissio uxoris licet putatur accedat; rigoris quibusdam usurpatum in talibus pfectim ap: Germanos volendum putabimus, auctoribus Molero in Simestab. Jul. Clarot lib v. § Adulterium nu. 7. ibi §. fin quest. 58. Snd.

Secundum ad Instib. de publ. iudicis et Cod. de Adult. Verbis.
item & papon. Tractat. etiam in recet. Rent.

Causa m. d. nupt. bt. h. m. m. g. p. m. b. o. r. i. s. cum ux. priora
matrimonio habuit tres filios Franciscum Antonium
& Henricum nuptias contraxit cum Petronella va. d. r.
pactoque amplexuali s. u. p. m. o. d. r. e. t. u. e. e. i. g. m. l. Florid.
dedit inde postquam & item filios prorsusque grand
st. Arnoldum paucis ante mortem diebus testif. fac
ret. b. n. a. cum coniuge in qua ipse & b. e. i. s. p. r. e. l. y. g. a.
legittima reliquit libita in reliquis s. m. u. t. u. s. b. u. m.
fructum donorum reliquit coniugi s. o. b. i. c. o. p. a. u. l. l. o.
post. s. t. i. n. e. t. o. Cornelius Borcius Tutor habito con
silio Sactorij & Loibij dixit testatorum no potuisse
secundo coniungi plus quam unus libitorum portioni
relinquere idque liquide probari l. h. a. r. d. o. c. t. a. l. i.
c. de secundis nuptiis quod patri Petronilly in test
tatum cum M. Guichardus vander Brugge qui in d. o.
testamento cum Angolus vander Brugge testis fuerat
adhibitus ac etiam super d. o. consultus nihil diffi
cultatis se videtur dixisset et notarij se fieri
dixissent nec contradicere vidisse tamen nihil pl
pote reliqui vel quocunque titulo l. i. d. et
omnis d. d. respondent atque adeo etiam donatio
nem antenuptialem in ea portione computandam
videtur idque iudicatum esse in caa vidu. Lam
berti Cantari et libitorum ac nup. etia in diu
Rome

sone liberosum Martij Leydenburgij cum bidua
 ita suspensatum nec quocquam contra constare
 de consuetudine contraria cum ex aliquorum
 permissione vel facto privato nec publicum
 mutari non possit, nec constitutio suspensum
 invalida aut prohibita est sed ad illam portionem
 est redigenda. In Hollandia vero per nos ita bulga-
 ta ut in secundis nuptijs pro illam partem filialium
 nihil fieri stipulentur.

Audio etiam circa natalitias ferias iudicata cum
 pendentes inter petrum Gudenbalegium viduum Jo-
 hannem proxijs de proxijs de consuetudine inter
 coniuges matris consensu relicto, et ab illa matris
 marito reborata, qui tamen ipse adiudicata
 fuit, revidentibus proxijs.

Disputatum quoque fuit inter matrem an per
 legem hac edictali impediret totum bonorum
 inter coniuges, que tamen consuetudine ro-
 borata derogare legi videtur, et per iudica-
 tum referebat consp. ne dicitur.

vide consuetu-
 tionem de. Schraf.
 seri.

Cum inter Goycos et auiam Jacobi Forst pueri
 controuertetur, ad quem successio bonorum
 ab eo puero relictorum pertineret: illique
 contenderent, se facere sine sui genitos pue-
 ri heredes se debere, eo quod exclusa communione
 bonorum sine tabulis nuptialibus inter amicos

12 Suis coniugem expressè cautum vet, ut siq̃
proles ex eo coniugio nascitura sine liberis morer
retur, et ipsi etia liberi, tum bonatē ueritatem
so vnde ueniant uel eius partis heredes,
contra uero auia diceret se proxima p̃ucri
heredem merito p̃ferri debita, quod ea ex
clusio bonorum coniugis quidem tanget
ne bona ipsorum confundantur, sed ab
ulteriori successione, ideo non excludi maxi
me cum filium uxorem sup̃stitentem reliquisse
rectissimum est. nec de do dubitari potest,
utraq̃ue pars pro se consilia iurist̃arum
protulit, sed maior pars pro auia faret
suisque rationes p̃ponderat uiderentur. pro
illa sententia lata, sumptibus compensatis.
in Julio 1627.

Circa hoc tempore consultum et questum
in mant in ruyringe bebonden sijn commissie mit
concussie, uolentie tyranne vnde falsche bismet
te hebben ende dat ouer geaccuseert, ofte die
niet in behoort bij probishe gesuspendert te
worden te sentik Vincentius de Francis, ofte dat hij
moet gesperrittert worden miden stoel bay Justitie
ouer andies te oordelen, dat hij bay voort gassu
seert
Item ofte sulck eij mach hij comp
tente vueren sonda blyskende zedemij, allertie
datse sijn factus niet toe in stemmen, vueren
Ende.

dat by hoge geschaltet synde, bliuende by syn
 contumacie, daer om niet is bevoort door
 en gecontumaciert gesoudt te worden.
 Item oft provisionele gecommittēde vunt us
 vol collegie maect & oft en solemnel collegie
 te gebieden.

Ofte die gene die tegens het meeste dese bey
 en collegie & intreckeliken sustineren en
 sulcken ouerster te maintainen en voor te
 staen, oick den syn bey completie, ende
 ouersulox niet en sijn censurē vuerdē.
 ofte en hem begrepen hebben alsoe dat si publice
 straffe vuerdē is, ende dseue ofte door prat-
 tique ofte gelheet ontgaet, vbenbee niet
 en bevoort bey het naestmael gesoudt te
 vuerden.

In Junio 1628. casus contigit talis f. vnde Amē. d. de Gif.
 cum in dinesorio Ebbenborij cum symposiasticis loqueretur
 quod quotidie milites affumidetur & delectus ragat =
 huius est ego inq̄ intra triduum equitū turman
 ducturum mē profitor quia inquit me burarium hi-
 um tunc te volente profitor respondit ad hoc
 conditione si accipere Amē. vnde in huius ut ad
 triduum in ea sponsione premis p̄se at illud
 reddidit alter tempus nimis longum. post alia verba
 itē Am. vnde tent. d. huius quia inq̄ acci-
 pe conditionem: ita respondit si prius si omnib;
 ac patrii nome dēbris tunc alter inq̄ mihi est
 tunc

Ha. tenho.

cum infanti hyspan. nomen daturus sum, at trinten
nihil mihi cum infante agendum sed patre scru
tum meum debeo, quo audito Amer. valles
quid ais infanti maledixit, et simul alaxam
si dedit et in terram casurus videtur nisi
ab alijs sustentatus et rubiculis ductus fuisset
arrivavit per in Martio superiore, fustus pector
et officio inquirere et contra hyspan. legatione
requisitum esse de despectu ritatus in pistor
placito esset, respondimus de te mag. velut
vobis, despectu meus alius tenens de plaratus
de heres state, fonder autoritate eade. g. 1000
volerit ut te nomen dat volens sic hyspan. a
vobis rapitatis is, per dat dare by quam con
tempo ordinum, unde dare by de hyspan. m. p.
dat by ad vram vobis duntaxat in te vobis
om. dat. sent. pulox gobbingus eade. de plaratus
et plaratus hadd. vobis ouer by blyghwarder
se male dya. inpubl. animatus vobis
eade. iuxta Godo. ad l. 7 §. vlt. ad lit. o. ff. ad
l. Jul. maies. vide et que Jul. clar. ad §. lase ma
crimus. ~~De~~ cont. alius in confederatue
despectu de factis vobis et id per omnes ad effectum
vobis. ~~alio~~ obedientia cum nihil in damnum p. m. n.
vobis aut vobis. crimis despectu maies. no. m. v. r. a. t.
tysse hab. conf. 179 nu. 4. Decian. in tract. crim. lib. 7
cap. 32 nu. 2. Natta conf. 596 sub dno. msup. qd. qd.
inobedientia no. vobis statu vobis. ut tm. arbitraria
pena locu. fat. per. de vobis f. lib. 3 Tit. 8 nu. 8. C. de
conf. d. 141 nu. 109 lib. 2. not. ad Claren. §. lase. mai. pa. 74.

Fragmentum domini de Nordwyck
Jani Douze de controverſia ec-
cleſiaſtica

Quid est melius quam immutato nomine subinde querimus
pulsare benevolentia tua fore, nisi
potissimam audaciam cuius culpam nimia adu-
sariarum meorum importunitas ac perniciosa
sustinerent. Ego ad hanc usque aetatis dum
(Deum ac concordiam ^{meam} ~~estor~~) ita vitam me
instituisse confido, ut solliciti semper caueam,
ne aliquam ecclesiasticis nostris vel tralatitiae
saltem offensionem occasionem praebeam. In
cuius proposito constantia quam continuare
porro atque ad extremum usque persistere
cum animo meo constitutum habere, persuasus
fore, ut hac cautionis formula minimis
mihi in praesens, in posterum etiam salutaris
esset; dix tandem sensu credulorum potiore
efforum hominum partem specie manuum
validos, multis simulationum involucris techos
incedas, et quasi sub persona hystrioniam
factitans; hoc est, aliud clausum in pretore
aliud promissum in lingua faber, humeris
partem ac divini veris, oblitos; neque ultra
comionis locum memore praestatorum Dei.
Id adeo verum esse, ego ipsemet vidensq;
ab hoc Eumolpidarum genere adumbrata pu-
tatis specie iam annum fere continuum indignis
modis

modis delusus, circumactus ac detestatus denique
sudentissimum probo exemplum. Quid accidit,
rogas? Facimus indignum, et malum. Annus
nunc agitur plus minus XII, ex quo Eleazarus
plateaet Norduicum ab ijs, qui senatum mihi
Ecclesiasticum representant, solemniter vocatus
accitusque in obsequio diuini verbi ministerio
operam suam municipibus nostris addidit, ea
conditione ut pactio illa sanctissimi fœderis vim
haberet, ratâque mutuo porio inibi in futurum
haberetur; neque Norduicibus aliam coronatorem
Eleazarus ob oculos obduceret, aut ipsi denique
diocesim hanc suam alia commutare mris ac
municipum miorum ingratibus facultas esset.
Atque in has legis mutue utriusque tabulae
conscripta consignataque publicitus summa
vtrarumque partium cum voluntate; quâto
vero cum Ecclesie illius commodo atque incru-
mento, coniecturam capere ex eo potes, quod
inauguratorum numerus (eorum dico qui palam
Ecclesie nomini dederunt) antea exiguissimus,
inter ea dum ipse hanc coronatis provincie
molem sustinuit, iam ad integram centuriam
et quadraginta capitum summam excreuerit,
frequentior hanc dubie futurus, nisi superioris
anni contagis ac fatalis pestilentie luis
aliquam multos ipsam sacrorum mysteria
imitatos

initiatos in libitina censum retulisset. Qua carissi
 morum capitum diminutione iustissimam Dei
 offensionem, ac vindicta ipsius administratam. Nemo
 sine abunde iam pridem exatrasse videri poteramus
 nisi alia clades insuper, multo prior illa pestilentior
 succidantur nobis nihil tale opinantibus sic velet
 & transverso incurrisset. Initium mali ab Andrea
 Thuennio, Torenolti pastorumque aliquot circum-
 racentium pretore, forique ipsius Loia ob-
 priuatae nequae quae simultates, quae ex leuissimis
 mulierularum argutantiis offensionibus nata primitus
 mox immensis ne decimatis decem accessionibus aucta
 ac propegata eo usque creuerunt, ut (si insanus praes-
 gant aduersarij) totus ille iurisdictionis nostrae tractus
 vix tantorum certaminum capax futurus videbatur
 nulla quidem Eleazari culpa, qui quam factorum inno-
 cens sit, argumenta et quod verba ante octiduum
 in familiari (ut fieri solent) conuiuio ab ipso id tem-
 poris adhuc coelibe, tanto post tempore dissidij quibus
 interdictu in crimine rapiuntur; non aliter quam
 si capital admisset nullis porro febris explendu
 nullis satisfactionum formulis excusabile. Nam
 licet simulate reconciliationis ac velut arvensias species
 intercederet, occulti tamen ac velut doloso cineri sup-
 positi odiorum fomites remanserunt, palam classica
 canente ac discordiarum faces alluente pratorio
 illo nostro, neque finem ullum symmetas porro suad
 in Eleazari

prolata

in Eleazarum conatandi faciente Harmanno Sculis.
Scitis de compacto eodem yeri; convenisse inter
partes scilicet, nunquam se antea conqueutos,
donec concionatorem unum quo iure quaque iniuria
parochiali fide depulsum Nordouico determinatum
atque in alium infero quem regionibus huius anguli
sine quam longissimè sic quasi relegatum viderent.
Grauissima interea in Eleazari caput Nordouici
questione instituta, Comitibus Leida habita,
hebdomadatum fieri et quidem iterato, idem hinc
repetita. Ibi Sculius et ceteri omnes; Ebertus inq;
Chilo Panensis, Teitorius, Hieremias alij, cum
proprus in moribus, ne Cainum dicam, erga
Eleazarum affecti atque animati. Quid queris?
nunquam turpior in ludo talario confessus fuit.
Iudices plus minus numero duodecim: ois peculiariter
aliqua corporis nota insigniti: Captones, Silones,
Strabones, Supercalios, Frontones, Sili, Dentones,
Enobarbi, Buccones, Mentones, Bronci, Cossy:
pagani ministri Urbani ac Municipales pre-
mixti: In quorum facie misera magneque sedebat.

Pallor utroque

Rauci tamen Boni mirant, quod reuersione illi
fugare non potuerant qui in casti intere sui
dysimiles & merentes sedebant, & factionum
contage et consuetudine sue admonitu & aud
leuitate sani percellerantur. Proprus ut ad locum

ana tempora rediſſe nos putaret; quorum equidē
memoriam, nulla porro ſaeculorum obliuione de-
lebilem reficere non eſt meum. Illud tantum
admonitum velim.

Quae quam hystoricā fide nunc a me narrentur
tibi, vel ex hoc poſſis colligere, quod eorum testi-
mōs fides habita, qui de reo hoc ſuo iudicium
ante et delatorem fecerant; quorum non
more ſolemnitatis, neque notario ac iuratis
teſtibus legitime adhibitis, ſed ſuffragationibus
clanulariis res patebat; poſtremo quod maior
iudicium parat Eleazaro inſenſi inſtytuit. Cui
dus tandem dicta Lugduni, non quidem ad cauſa
apud non iniquos ſuosque iudices dicendam:
verum potius ad obediētia atque obsequium pluſquā
ſenilis legis accipiendas, ſequē in totum claſſis
voluntatis decreto ſubmittendum. Quid verbis
opus eſt? ſam in eo ſicut Platonius ut maledictus
atque inſenſus omnium ſuffragiorum calculis victus
atque exagoratus diſcederet, nullius etiam unquam
caſtigabilis culpa condictus damnatusque anteq-
uē. neque tamē ad huc comperti habent
quipquam, cuius vel facinoris vel delicti a crimin-
natoribus occulte inſimularitur. de quo nō
priuatim nō publice (vti inter fratres dicebat
eccleſiaſtas preſertim) a collegis ſuis unquam antea
benigne commonefactus aut irruptus fuisset. quot
quantasq;

quantasque interim indignitates perpessi, moerens
labris quidam magis, an pigeat commemorare.
Hoc siquidem tam horribile secretum initio per
mensis aliquot dissimulatum; donec tandem
irrupit quod latere diutius non poterat. Et
vero Ebreitas obiecta illi primitus, deinde etiam
calumnia, atque alibet fame detractionis. A
quorum vitiorum contagio tam liberi atque
innocentes aduersarij, ut utraque illa iam
consuetudine tantum non in naturam ipsam
vertisse videntur. Quis ad hæc tam presu-
pitia Eleazarus nostræ? quid, nisi intercessori
quærit, ac iudicium illud destruat, neque
aduersariorum arbitrio stare velit, ut qui Apoc-
logæ suæ plausum iam antea prævidisset.
Postremo ad communis Ecclesiæ canones ac
statuta provocare, quibus tantum ne quis Munstroii
e Diocesis sue præfecturâ ad classicum Tribunalis
subsellia inbitum se sistere, et quæsi in alio foro
litigare cogatur, priusquam de eo ad Municipali
Parochia cuiusque sua collegium relatum simul et
promuntiatum fuerit. Paratum promissa sepe apud
Ecclesiasticam Municipij sui synodiam causam
dicere, ad cuius Tribunalis prima controversiæ
istius diiudicatio non minus quam cognitio per-
tinet, atque ad singulas emulorum suorum
obectiones particulatim respondere & quidem
Categoriæ, idque ex publico synodicarum Canonum
prescripto.

prescripto, quibus inviolabiliter usque ad huc observatis
 aliquam vel fraudem vel praevincium facere ut
 velle esse, nec posse, neque sanis deesse. Illi cetera
 petendare, neque exceptionem ullam admittent.
 Qua de re aliquandiu magnis utrimque contenti-
 onibus agitata, quum Eleazarus nostris ad Muni-
 cipale Syndrium querelas detulisset suas, visum
 est faciendum, ut de communi fructibus colligij
 sententia pro Ecclesiaste nostrae publica potest
 auctoritate intercederemus. Hic siquidem nos quoque
 (ut Municipio illi ius dicentes) in partibus tractu
 promissis tam ipsius meo, quam seniorum, et Dia-
 conorum nomine missa verba datus Lugdunum
 litera, quibus censuris illi classicae induci
 porro atque exorari possent, ut ab incerto
 tam extraordinario desisterent, utque receptum
 iam eisdem morem observantes iudicium gradus
 fieri paterentur; neque contra provincialis
 synodi statuta tantum publice sibi auctoritatis
 ac viris arrogantes accubam sane Municipibus
 meis ignominia notam imponerent; et pteato
 et quasi exanctorato Nordaicae Ecclesiae synodo
 duo primam Eleazaricae causa rogationibus ad
 se porro trahere pntinarent, ppsimo medius-
 fidius exemplo. Coeterum tantum abest, ut
 aequi quodpiam Bonique a ceteris illis extra
 vocare valuerimus, ut nobis quidem favore
 dignos nos dicerent, quos vel responsis saltim aliquo
 per

pre literas interpretet de consilij sui sententiâ ad-
darent factores. Atque illi interim in insidijs,
nob in sollicitudine ab metu, in reatu Eliazarig,
cuius rei ego, quam idem ille lob causas que
recessimus modo) non quidem veri suo, sed
iudicium integritati diffidit, neque ad statum
condictum dum in iudicio preste futurus, in-
sistendi sui copiam facturum videtur, et sine
tus Ecclesiastica intercessionibus prohibitus, simul
interdicti nostri fiducia confirmata. Verum
isti necessitate ac longioris more impatentis
aegri ac dix tandem ab se impetrari sut passi,
ut solemnis ad me communi clasid nomine
Legatio Hagam desub draugeretur. Ea ex integro
quatuorviratu constituta fuit. cuius antistit
namus Egbertus de (si bene raltulum posui)
in x anni superioris Nouembriis inuit. quo
die domi mea frequenter me oppressa. Non
homines sed scopas solutas dicitur cum ab-
surdisimâ mandatis instructos: videlicet ut
Eleazarum conuadari sibi, hoc est ad tribunali
sui subfellia Nordouico Lugdunum onocare
liceret, sique citationi ego pagi illius doming
assensum meum commodare ne granaror. Hinc
porro petitioni constabulenda publica tran-
quillitatis causam obtendat, id est, auerzura
dorum

Doum scismatum: Ita tamen ut consiliorum suo-
 rum scopum adumbrata quadam putatis. Et
 modestie specu callidi ac expectatores perfidiae
 dissimularunt. neque quidquam minus pro se fore
 viderentur quam religationem Eleazari nostri.
 Quae de re me rogatum quidam, vel simul, notu
 ut dicitur aliquod aduersum eundem a clericali
 consistorio in fraudem ipsius factum suspicari
 deberent. Id quod aliquoties ab Egberto repetitum
 ceteri qui adhaerent partem dicto, partem metu
 suo assensuque comprobabant. Tamen iam non
 longe a latere se habere ante alios consilij esset
 usumet sibi, ut qui iam pridem ipsi partem pri-
 uatam, partem publicam de rationabili parte mu-
 tanta auerim, vellent eandem simul, alioque omni-
 grandi auctore illi ac stimulatorem fuissent. Misce-
 bantur minis promissa, nunc blanditijs atque beneho-
 ris perocia spe proposita, nunc dicarum atque
 intenti fulminis metu titubantium animum labu-
factare aggressi commiserunt. Aderat una uterbo-
 gardus noster non quidem pars legationis, sed in for-
 solum assumptus, ut ipsos ignotos mihi antea
 inuicemque infirmaret, et quasi aditum partifaret
 qui multo rectorum honore plenis modis possi-
lata prius diuina sollicitudinum suorum rogatu ad me
 accederet, ita tamen, ut ab instituta actione
 eandem gramatim se desitutum profiteretur, si tamen
 id.

id ipsum volenti mihi atque & sententiâ fore in-
telligeret. Summa petitionis ipsorum hæc erat:
Ne me instituta abs sese adversum Plateboe-
tium actioni interponerem, ipsumque censura
classicæ & Christianæ disciplina prescripto
vix leviter ob merita castigandum, vel in totum
absolvendum premitterem. Amueram: sed senatus
Ecclesiasticum rogarent, Nordunicam dico, totus
ante hæc de hoc ipso iam moniti. Neque n. me
velle aut posse certi quippiam constituisse
ipsis inconsultis, in idem invitis imò repugnati-
bus in negotio ad id spinoso ac perplexabili, in
quo DEVM mihi confidam esse me iam inde ab
initio, quum controversia isti primitus auctoritate
meam interponere occipi aliud nihil spectasse,
quam Municipum meorum concordiam; ut
meum ius mihi, alijs suum, factum tutum
conseruaretur; ac in postremum preponderet,
nisi cui nisi Deo ac legibus paremus. Ceterum
in manu mea non esse, quidnam de Platebotio
melior Nordunica ecclesia parò existimet,
atque in his seniores omnes ac Diatoni ad
quos laud gravatim me super ipsorum postulatis,
primo quoque tempore relationem facere parati
sunt cum ipso de toto hoc negotio in re presenti
serio aliquando deliberationem institueret. Ita cum
hoc responso legatio dimissa. Ego porro recta
Lugdunum, quo Norduniro antea per litteras
accitit

accitis Ecclesiae senioribus, omnibusque non conuocatis
 ad quos suis rei cura potissimum pertinet. At
 classica legationis postulatis (quae retulimus
 modo) pressius aliquanto ac penitus consideratis
 expensisque re infecta discussum demique. Felib
 us summe retinere velle pertinaciter affirmatibus
 neque causam esse cur in paucorum seditiosorum
 gratiam Plateboetius extra Dioceses suas limites
 a legitimo, atque competente iudice ad secundariam
 ac praesudicata sententiae contagione tanquam per
 infectum, meritisimoque suspectum, sic quasi ob
 collo rapiatur, et adulescentium libidine censuras
 Ecclesiae subiungendus, tum iudicio quo locorum
 amandandus demique. Huius repulsae mentus ad
 classicorum auribus perlatas, incredibile est indurati
 quantum. Vulceratos iam antea partium animos ex
 acerbauerit, repulsae omnis impatentissimos, et
 quasi in obsequium sui hac denuntiatione immen
 tum stomacantibus. Atque illi non tam ius quam more
 suum profecti, quiete commouendi ac labefactan
 dia, et eo die nunquam cessauerunt postea qua
 prinatim, qua publice domi molestiarum Plate
 boetio facere, ac frequentibus acerbitatibus cumulis
 collegam suum immo fratrem salumniose fatigati
 opprimere atque obuiere. Quibus sustinendis
 ipse tandem huius imparum se fontibus, presentiu
 tot malorum tedio, an causa sua potius equi
 tati confusus, post quadrimestris, ut dixi, ex
 tionis

tionis intercedimus ad hanc classis putal
ultra obtulit se pro innocentia sua ipse causam
dicturus, comitibus aliquot & pagano illo
ecclesiastici senatus corpore secum assumptis
ut si ipse postea veniret, de omnibus quae
pererantur, non auribus modo, sed etiam
oculatum testimonium praebere possent. quos
tamen illi a concilio sui communionem aliquo
tempore repulso, aut post horarum aliquot inter
valla fastidiosè admissos, indignissimis modis
excitos habuerunt, captivos quosdam
laqueis rem implicantes, verba singula, cum
ipsum dei tum sociorum fortuito (ut fieri solet)
prolata captantes atque in crimine rapientes, ut qui
in altercando vult suad explorati cogitab fla
berent. Hinc scribam subinde summi stentoria voce
inclamare ac stomatosi in actorum usus duri
tabulas referre mordentes, si quid forte quod
tenuerimas, ipsorum aures offenderet, vel deo vel
fautoribus ipsis pro ingratam pro rei in
dignitate liberius dictum excideret. Neque
tamen eadem iura, quod in adversarios statuerant,
ipse se astringere, aut obnoxios facere velle, te
meti nullis interim dictorum arbitratibus temerari
vantes. Ita ut prosub hostilibus odij amaritudinem
in uno plateboetio explere velle viderentur. Ita multa
vcl

vel stomachose vel impudenter, vel in omni calumⁿⁱose.
 accusationis genere insulse, arroganter Pro ab adver-
 sarijs obiecta. Adversarijs dico, hoc est, maiore iudicium
 illorum numero, quod tametsi ab initio plateoetius
 per huiuscemodi se pulam testaretur reiectione tamen
 fugare non potuerit, et contra omnem iudiciorum
 consuetudinem. Atque huiusmodi litigiorum veli-
 tationibus magna subinde judicialium pars ab-
 sumpta. Testimoniorum interim multitudo producta.
 At scin cuiusmodi? Audi igitur ut scias. primum
 Justus [NB. Ludimagister. Nordincensis] nooster os-
 tium ambire, pensare, fatigare singulos verbis
 conceptissimis, atque huiusmodi interrogandi formu-
 la usus: Sequid de Plateoetio inaudiscent, vel
 ipsi compertum haberent, libero ac securo animo indi-
 cium ut facerent, nihil periculi esse ut incom-
 modi aliquid iudicibus ex eo pariat, siquidem
 inter paucos Angeroniae sacrum operatos tam hor-
 ribile secretum periturum neque emanaturum foras,
 nihilque esse causae cur Longaeos extimescerent. mag-
 nam illos ac solidam hac ratione a classe gratiam ini-
 turos. Sic dico peris quos non inania potestatum sed
 summa rerum, hoc est, et censurae ius et fulminis.
 Teles in thesaurum producti ydem qui nomen ipsius
 primo ad classem detulerunt.

Siquis morte praeventus reliqua non
 absolvit.

(Fol. 102 - 110 syn aektigbleuen
 op 4 Prov. beekief)
 behelzen afschrijftes non chartas.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is too light to transcribe accurately.

Observationes rerum Turcicarum.

Amo captus fuit p[er]cis
Africanus cum rex G[ra]ecia
mis Lusitanus rediret
& Mauritio de quingenis
Dominus v[er]o de d[omi]natio
ne v[er]o venditione muta
uit.

Ex ore et relationibus Jo. Caroli
Resperis Weidami qui a pyrohis
captus et Graeco quoda[m] mercatori
venditus quinq[ue] annis apud eum
seruivit et inde libertati
restitutus ac adoptatus tandem
in patriam redijt.

Dicitur semper omniun[um] rerum immobilium
dominium ac proprietarium subditos v[er]o ex eius
beneficio agros possidere ad vitam, quos illi
cum villis locant, pro quo beneficio dantur
suis sumptibus alere 2. 3. 4 pro eius magnitudine
siquis, idque ad nutum censurati permitti v[er]o
eius d[omi]nibus expeditum aliquam parantibus
adesse. Dicit v[er]o Basilius v[er]o tempora
v[er]o pro fauore permitti ad hereditarium quoque
nihil possideri, sed tantum domum diuitias
et pecunia parata consistere. Christianos satis
liberos esse, exiguum quid p[ro]v[er]bi florum vel parum plus
in annis tributi nomine pendere solent. Jamque v[er]o
v[er]o robur non nunc ex Christianorum liberis di
tributorum titulo a parentibus infan[ti]um tempo
amissis consistere, sed a voluntariis etiam Chris
ni non parentibus v[er]o offerri magnisq[ue] muneri
bus impletis praefectis in hanc ordinem receptari.
Ius severissime et nullis ambagibus dicit, ut ex
sequenti historia patebit. Quidam Christianus ad
decurat in Gallijs numerato lytro 9. Turcas quos

1025. cefingo

tunc in unum perducit in sua potestate retinebat
Legis domo ipsi litteras per solutum restituit
qui in hominibus Bassa Tunetanus erant dimissi
Quare Gustavus ille redemptionis pretium
a Bassa sine effectu illo sed frustra petebat.
Unde gr. Jo: Carolus qui alium Tunetarium
erat pretiorum requisitus a Gustavo illo mi-
rator Bassam dicit prefectura sua prima-
tum et in praesentibus Constantinopolitana
magna familia et civitate habitantem
petentem supplicat quo mirabili illo sa-
tisfuit. qui tunc respondens dicitur
negabat. Quare Carolus postea die Bassa
maiores Constantinopolitane adit petens
sibi in re reddi contra Bassam Tunetarium
qui statim viatori mandatum dedit ut ad-
iret in re respondendi Bassam predictam, cum
quo conducta per artem navigavit, et Bassam
solam excluso omni civitate vocari iudici-
petit, ubi post petitionem ab actu factam
statim interrogabat ab Assessore iudici-
reus, num tales vinculos dimisisset, quo
respondente ad instantiam Legati Gallici
id esse factum qui litteras per solutum
restituit. ubi me ulterius processu statu
sententia secuta est. Bassam in loco debere
solvere 1025 regios. neque priusquam
actori satisfactum dimissum vi. reservata
sibi actione Guarentigiae contra Legatum
et q. 1000

et quod fuisse minatus auctori, roachy in super
fuit duos constituta fuerunt si nesci
contra auctorem tentamus. Item sub lib. quatri-
mo finita est paucissimis sumptibus et diebus
normis.

Narrabat idem quomodo perit per apud resob
capitale templi. sine suspitione idem a pro-
phanis. non sine ritibus pomis ralsari, et quo-
tamen lucello auctoris aditibus in facile
mysterari posse.

Debat praeterea principis Belgicae Bassi-
arum adque maronum gentium bonis pretatis
studium et tribus potissimum constituta ex-
hibet. nempe aditibus Musaeis in publicis
hospitijs peregrinantium necessitatibus destinatis
ergendis, et Mummia confrenda sanctatis
pretiosissimo unguento. Neque non qualia aequi
non sunt privatorum hominum hospitalia
Turris in usu habentur sed tantum publica
pretatis expensa condita ubi gratis missa
via rursus pbentur ad triduum.

Mummie vero confrendae talium rationibus ve-
rebat: Quidam magni nos mortuorum raris tunc
ut ex corpore suo Mummia fiet ligatque dant in
eum 20000 et ultra pro facultatibus raris
aurorum. Hoc mortuus ex se fit loculus ad for-
mam corporis humani in eo oleum et mel purum
aliquandiu carbonibus rogitur hinc inde radant
Sintercatum et raris d'exto impositus ad plures
horas

hoc ad inde demitur, ad solam ferratur inde rursus impo-
nitur roquatur ut ante leuissimis ignibus indet
guttatim varijs & exquisitis odoramentis ac balsam
perfunditur liquor fil. quosdam in altis vapor
mensuris. tunc demum ita roctum & pterissimis
liquoribus perfusum ac feratim carbonis nigri
dignis simul ac duratim induit, ex quo si velle
granulam sumas habebis in extrudis herbaculis
remedium presentissimum totaque odet sua
niffimo odore complebit. Id tunc gratis pauper
vult datur, moderatores se videntur duplici
aure pretio estimant

Gregorius addebat praeterea leuissimis fidei hominis
religionem et plurimum ludibris habere
pro paterfamilias vero Antiocheni dicit summa
ambitione roctatum, quendam ~~pro~~ Imp. Tura
zum 40000 resinosum ostulit quo aduersario
delecto ipse fide extrudatur nec desit haec ambi-
tiosa conuersatio licitationibus iniquis angustis
pretisquam exhaustis nimis pauperibus dicitur
hoc deservium.

Caesi: viro IOH. VINCENTIO PINELLO
Laurentius Pignoria Patavinus Sal.

Optimo naturae instituti fit, ut ortus cuncta suos repetant. hoc
ego, vir undique clarissime, libens volens tibi quoque scripsi.
In prociectu stantem impulerunt honestas & stultitas: illa ut
quod a te originem traxit tibi desinat; haec ut tunc domum
tui non additameto censeatur. Quaevis quid haec sibi velit
praefatio? Nemo ille tuus, qui praeteritis diebus tot sententiarum
turbas concivit, coniectorem invenit, illum fortasse, quem
Aetamidorus instruxit, fatilem dico & quentare minuto oducas,
utcumque sit nomen. (Quia tua est humanitas) haec tibi pagina
praescilicet, quo (non forte non nemo questionem de facti movet)
iudicium secundum libertatem postulante, manu sciniogue
emissa, si e Rep. videbitur in lucem prodibit. Nequissima
est Neronis Imp. argenteum, pondere et magnitudine denario
par, cuius aduersa pars ostendit Imperatoris caput laureatum
ita inscriptum: NERO CAESAR DIVI CLAUDI F. CAESAR AVG. GER.
quasdam bona fide hic delineatam damus. Haec omnia
quod sibi vellent diu et anxie quasitum est: alij n. Istmi
perfectionem, alij Aesacynthi orthographiam, quidam Armenie
topum, nonnulli thesaurorum in Aethiopia investigationem, alij
Delphorum collem hoc symbolo explorari arbitrati sunt. nec
deserunt, qui montem Casium Jovis delubro nobilem huc
traherent. Verum mihi Deus numos aliquot eiusdem nota obtulisset,
longum fossitan verat et germana (mi fallor) numi interpretatio
delitasset. hi fuerunt primus numero vii, aerei ii, argentei v
exhibiti ab Ill. viro & Marci proc. Ferd. Contarero. Acceperunt
ab huiusmodi elegantiarum patre F. versivo dum vinceret duorum
delineationes ex picturis illi Card. Farnesij. P. Ligorio collectore &

vide num: Traian ap:
Eury: cu n/c: ZEVC
A KACIOC ut mote.

delineatione

delinatore. At plura eundem generis perquisivit & contulit Niccol.
FABRIVS A. H. S. J. dominus senos videlicet numos, et unam
gemmam. Quos ab Adolpho Occore V. C. descriptos vidimus.
Facem vero protulerunt ex CONTARENI nummis tres duo penes
quos merito quis ex imaginibus magnitudine, et artificis manu
fratres germanos apprehenderit. Sunt autem Divorum fratrum L.
veri, et M. Antonini. Et hinc vnicuique conijcere licet numma
Caesarea cuius esse. Verum inter tot huiusmodi verbes illam ipsam
digitis emortuare difficile sane erat, nisi vicisset pernicacia
quedam mea. Querenti n. sese obtulit Solimi locus cap. 47.
ita scribentis. Maracam sub Argeo pitam Cappadocis m. m.
et ibidem nominant. qui Argea ubi nivalibus nivis ardunt
ne astiti quidem torrente. (Cita legendum) pruinis caret;
quosq. indigene populi habitari Deo credunt. Solimo Solimi
Solimonia, qui libro vi cap. iii ita scripsit: Et sub monte Argeo
Maracam, quae nunc Caesarea nominatur. quae omnia cum
eo nomen mirifice consentiunt, in quo legimus ΑΡΓΑΙΟΣ. i. m. o.
Antonini nummum, ita inscriptum ΚΑΙΣΑΡΕΩΝ ΤΗ ΑΡΓΑΙΩ hinc
se testatus est FABRIVS. Ceterum Maraca memineunt Herodotus
seu quisquis ille fuerit, in comment. de bello Alexandrino Vitruvius
lib. viii cap. iii Strabo lib. xii, Appianus in Mithradate Marcellus
Capella lib. vi, Stephanus & alij. Caesaream appellant Ammianus
lib. 20. Justinianus in Novel. xxx. Ex edit. Haldandi, Procopius
lib. v de aedif. Justiniani. Metropolim fuisse testantur Hieronimus
Solimum et Marcianum, D. Gregorius Nazianzen. in encomio
Basilij, et in oratione de funere patris, Metaphrastes in actis D.
sabe ap. Lipoman. To. v. (Crimos v. g. p. in alio p. propositos
citare super sedimus.) Quam appellationem in ecclesiasticis et
functionibus

functionibus obtinuit, et in Andronici Laleslogi chronorum receptione
 ap: Curopalatam videre et. De Argæo, ne nomen quis ignobile
 putet lib: 2 et 12 Strabo, Probolus lib: 15, Arrian: lib: 20, Laulus
 Egineta lib: 7 cap: 3. Claudianus lib 2 in Rufinum, Acta Dmsorum
 Martyrum, Blasij Episcopi et Mamantis ap: metaphrasten,
 Sozomenus lib: v histor. ecclies. cap. 4 ubi mons Argæus et civitas
 Mara, uti et apud Stephanum in v. Μαράριον Perperam appellat;
 vocem n. lib: vii cap: 27 Argæum vocat & Maracem, Caudat qui
 e Sozomeno desumpsit Nicephorus lib: x cap: v. nemini
 ego mirum si Maracem montis adeo clari typo nomen signa-
 runt: cum et Cappadoces, ut ex nomismatibus Antonini, et
 Hadriani patet, eod. simbolo uti sint. Verum ut me clarius explicem
 opera pretium duxi, illa Solini verba perpendere, quæsq: in magna
 populi labitari Deo credunt. qualis nam fuerit hic Deus
 nemo quod ego sciam haectenus indicavit, Evidentissimi quidem
 virorum sententia fuit, vel indigenis etiam ignotum Deum
 vel genium loci a Solino significari. Ego si pedesio post
 viros in senatu literario principes dicere licet concebo
 aliquid discendi non dicendi studio. quid n. prohibet me per
 hæc tenebras diuagari aliquantisper? v. shveniet n. fortasse
 mihi quod & Cecis accidit, ut dum errabundi incedunt ad
 parietem, seu prominens aliquid inauri adpellant, unde in
 Gram redire tuto, et facile possint. Cesaree quidem
 olim Jupiter ΠΑΙΟΙΧΟΣ, Apollo ΠΑΤΡΩΟΣ. et per una culli
 sunt narrat Sozom. lib: v cap: v. Nicephorus lib: x cap: v.
 D. Gregorius Narianus in orat: in funus patris. Et inuct.
 v. in Julian; nec non Amphiloctus in vita D. Basilij.

praeterea

Præterea Sarapis et Mars, ut elicitur ex altis Mamæti
Martyris ap: Metaphrast. & ex Basilij oratione in Gordiam
Martyrem. horum alicuius in Argei vertice sacra iugisse
non usquequaq: absonum videtur. Ego ad Jovem vel Jovine
referam. Et si auctoris cuiuspiam calculus accederet
affirmarem Argæum, quo postero Didymi appellatum
fuisse, ibidemq: ad auertenda et eliminanda nefaria
sacra Dei genetricis venerabile templum erectum
ut loco nuper citato testatur Amphiloehius. Verum hæc
per me indicta sunt, et ut in Semitam redeamus;
hinc in Argei vertice locarunt. Cesarenses Junculam
cum globo, et hasta, templum aliquando, aliquando Bellæ,
quandoc: Lunam, Aquilam, et Coronam aliquoties quin
etiam montem ipsum Aris impositum, templisq: illatum
expresserunt, ut ita patefacerent Deo habitari, et licet
huiusmodi nota plurimum Deorum symbola essent, non
ignoramus tamen Deorum omnium vim in vnum Jovem,
solemne ab ethnicis Theologis collatam sepe numero
fuisse ut ex Appuleio in extremo libro de Curo ex Olympi
auctoritate, Diono Crisostomo in Rhodiaca, Pausania in
Corinthiacis, Statio et eius enarratore Luctatio in 1° Theb.
Macrobi. lib. 1. Saturnal. cap. xvi et seqq. et Arnobio lib. iii.
aduersus gentes haurire licet. Sexta vero pertinere fortasse
suspectatur quædam ad coronas illas, quibus Ambrosia seu Bo
lyn Cappadoces intexebant, auctoribus Plinio lib. xvi cap.
11 et Orbas. lib. xi. uerum magis placet, si ad diuinitatis
expressionem referamus, in quædam Jem excogitatas testatur
Jlin.

folio lib. xii cap. iv et hinc factum ut Metelli luxum Sallust.
 sibi: 2 histor notaret; cui sedenti transens demissum Victore
 simulacrum cum machinato strepitu fonituum coronam
 imponebat. Vidit autem Roma nuper FABRIVS quid mecum
 per literas communicavit nummum arcum Alexandri Imp.
 in cuius aduersa parte legitur AV. K. CEOPYM. P. AΛEΞΑΝΔΡΟΣ
 CEB. postea pars ita inscripta ΜΗΤΡΟΠΟ. ΚΑΙ CΑΡΙΑC. ET Γ.
 continet simulacrum Iouis Argem seu gestantis. qua re
 comperta vix me continui, quin pre gaudio exultarem, et clamare
 ut Archimedes olim εὐφραία εὐφραία. Ignotum illud quod
 in numo Ieronis mediam collis regionem optinet, nisi tu me
 docuisses, ne vniuersa quidem Helnessus expediisset. id tu
 clariss. videntem castellum seu sarcolum acate interpretatus
 es, quod ego insculptum arbitror ad ostendendam regionem rerum
 fossilium maxime feracem, velut auripigmenti Dardarica
 rubrica, salis, onychis, raris, cristalli, marmoreumq: quo
 etiam spectare arbitror cuniculos siue specus, qui in mi-
 nistratibus visuntur, ut omittam in Aegaeo monte speluncam
 fuisse cuius lecta D Blasij meminerunt. Turres illa quas
 ex Alexandri numo refert Oco, uti et rotunda illa veluti
 propugnacula, qua in Macrini nummo cernuntur, ad Cesaree
 munitiones me auctore referenda, quambis Strabo suo ceuo
 immunita, Procopius male munitam fuisse asseuerat. Erat
 hic uestus et legitimus disertungulae meae finis, nisi
 Casariensium nostrorum numus admonisset. addo etiam
 cogasset me, ut sibi in patriam sine flagitis amissam
 Carre postliminij reuertenti adesset, et sane HERBERTVS

GOLTIVS

GOLTIUS, cuius industria, et renascens atq. uitas, et nostra
aetas plurimum debet, in eo libro quem *Historia Imperat:*
resculta primum, seu *Julium Cas.* nuncupauit pag.
14. M. Antonij in uiri numum delineauit, quem ipse ad
Casaream Paneadem, & Iordanem fluum retulit, male
mi fallor, tum quia Paneas nunq. metropolis fuit; tum
quia defuncto iam Antonio qui cum Augusto inimicitias
gesserat. Casarea a Philippo Herodis filio in Augusta gra-
tiam sortita, numum percussum uersimile no videtur
huic n. ubi id nomen ab Augusto Cas. obfuit testimonio
Nicephori Lib. x cap. xxx. Nos ergo ad Maracam refere-
mus, cuius simulacrum Argaeo efflens fluum Melam
supplantans, manu gerens papauer et spicas fertilitatis
symbola cum his quae Strabo narat de agro Marace
mirre conueniunt. neque inutiliter conuictet quispiam
in Antonij gratiam, qui Archelaum Cappadocum regem
asperente Strabone constituit numisma eum esse:
idque Imperante Tibero, cuius pater partium Antoniana-
rum fuerat. uel quod etiam mihi magis liquet, dicendum
est Cappadoces qui in prouincia Germaniam iam redacti
a magno illo Germanico Legatu acceperant, et euidem
beneficio regionum tributorum parte leuati erant, in Ger-
manici gratiam, cuius aetas Antonius fuerat numum
confasse, cuius correctura Loupletes authores laudare
possum Tacitum in *Annal.* et Dueton. in *Caligula.* Scio
tamen non defuturos qui obijciant Casarea nomen tum
temporis Maracensium ciuitati nondum inditum; Solorum.
n. Lib. v cap. vi id imperante Claudio euemisse: Et Nice-
phorus

phorus lib: x cap: v à Claudio Cesare Casaream denominatam
 serio scribunt obiectum sanè specie magis quam re ipsa difficile.
 probabimus n. nos ap: Historiarum peritos constare Græcos posterius
 vis ævi scriptores cecubiuisse aliquando cum antiquiores euentus
 literis consignarent hic n. Scites peccatum, fateor, cum Imperato-
 res duos discretos illos quidem appellatione ut plurimum et senctos
 in unam veluti massam redegerint. Gens n. Claudia binos Imp: p:
 tulit, Tr: Casarem D. Augusti F. et Tr: claudium Drusi F. de
 quo scriptores hi, quod ad Mazacam attinet, ne cogitarunt
 quidem, verum leuiter peccantibus facile ignoscendum, ne et
 nostros in eis vocare videamur. Romanus n. historicus et vir
 consularis ad eundem lapidem impigit. Is fuit Sex. Rufus qui
 me nodi huius expeditionem docuit. is n. ex editione Cuspidiani
 ita scribit, semperq: in auxilia nostra fuisse Cappadocios, et ita
 maiestatem solvere Romanam, ut in honorem Augusti Cesaris
 Mazaca civitas Cappadocia maxima, Casarea Municipali-
 postremo utcumq: tertia d'ficaretur prole, sub Imp: Tr: Claudio
 Archelaus fauente Antonio rege factus est, quem sub Augusto
 Tiberius oratione defendit, impetio demum succedens, eundem
 blandis Romam accessitum non remittit etc. Videmus hic
 aliqua perperam, aliqua confuse enuntiata. Illud unum
 aperte sub Imp: Tr: Claudio Cappadociam provinciam factam
 quod sub Tr: Cesare contigisse nemo est qui ignoret. dictis
 adiuuuisse sufficeret Eutropium lib: vii Curus hac sunt
 verba, quosdam reges (Tribicibus) ad se pte blanditiis
 suocatos nunquam remisit: in quibus Archelaum Cappado-
 ciam cuius etiam regnum in provinciam formam rediit,
 et maximam civitatem appellari novè suo iussit, quod
 nunc

nunc Caesarea dicitur, vix Nazaca contra dicitur:
Eusebium postremo in Gronois; Tiberius multos rogavit
ad se pro blanditiis Eucator nunquam remisit, in
quibus Argelam Cappadocem, cuius in prouinciam
versam Nazacam nobilissimam civitatem Caesaream
appellari iussit. Et sane FABRITIUS Roma in
Lelii PASCALINI viri Celestissimi Museo vidit numisma
Tiberij ex argento in quo Argaeus cum simulachro ea
plane specie visitur qua in nummo Nezomis delineatus est.
Porro neque cum hac nostra, neque cum Paneade comune
aliquid habent. Si nomen dempseris Fabij duo nummi
quos ibidem GOLTZIUS expressit KAICAPORN videbret,
in quibus mulier caput evertit stat, palma ramum et
cornucopiae leua gerens, dextram gubernaculo admouens.
Hos ab Herode rege Caesarea in Idumaea conflatos
iusto et Sacramento cum quolibet prouocante contendere.
Antonius namque ex Appiano in lib. v. Beller. ciu. Herodem
Samaritae et Idumaea praefecit. Caesaream autem eius gentis
oppidum recenset Plin. lib. v. cap. xiii. quam et ipse
ibi et libro xvi Strabo Stratonis Turrim antea vocatam
ostendunt. Vespasianus autem Imperator Colonia eo
deducta primam Flauiam appellauit: Et ap. Fabritium
in postica parte nummi Nereij Caesaris legitur COL
ONIA FLAUIA AVG. CAESAREA. atque Palma Idumaea ramus
pictarum carminibus satis superque decantatus. Nummum autem
videtur doctis. virum in comm. nuper edito ad Hincor.

Antonini Casaream Palaestina cum paneade confundere, quod
 et Geographis et ex eorundem tabulis liquido refellitur
 at — quandoque bonus dormitat Homerus.

Hec habet v. cl. quae dicerem ad numum illum tuum
 elegantissimum, et a nemine eorum, qui patrum nostrorum
 memoria haec pertractarunt inspectum. en tibi Do Dico
 adico hac lege, ut si satis non fecerint statim domi
 in Neruo et compedibus habeas, aut (quod sine fraude
 tua fiat) directa projicias. vale Patavij v. kal. maras
 M. DCI.

Arsiparchus dicebat. se non posse scribere quod vellet
nec velle quod posset.

Non sic Laonia Phabus mihi cultus in arte,
Ut desertoris crimine liber eam;
Nec sic Pieria est idem mihi notus arena,
Ut me confortem turba nouena velit:

Tu tamen, utraque me, vorasti, ceu castra tuorum,
Et tanquam vatem ducis & ut medicum;
Carmina vis vati scribam, & testamen amoris
Ut medicus Medico contribuam usque iubes.

Quid faciam? neutrum faciam neutrumque negabo;
Nec veniam ut vates, nec veniam ut medicus:
Sed quaecumque animi terrore candore requiris
Carmina non Phoebi munere pronta dabo;
At alium sumam faulorem qui mihi praesit,
Solaque dictabit carmen Amictia.

Hac duce quae cernis capte carmina: quis sua Phabus
Quae negat; illa dabit pondera postea Amor.

Iustus Raphaelinus i Geo. Aug. Bat.

Si quam negare quippiam velat tibi
Adfectus ille quo te amo vorasti, et colo,
Tam me beget dite venam carminum;
Non hoc libello doctiora cerneres.

Nunc siue versus verba amor non invenit,
Sive ingenti haec est culpa (quod potius reor)
Et nullum habebis carmen hic inestus
Et puriorum non tamen cernes fidem.

Fr. Raphaelinus. 1510.

Vnus sed varijs illudis partibus error.

Ali, cui fidibus canere atque potentibus herbis
 Parrarum remozare manus, & ducere filum,
 Vni Musarum praeses concessit Apollo;
 Quid me sacra iubes ceteri fœdera amoris,
 Paupere carminibus, maipuraque in acta referre?
 Ardua me poscis, sed non inæbita, namque
 vel tua tanta in me praefas maiora meretur:
 Sed miserum facis Phabus me fontibus ardet:
 Nec patitur superare iugum, concludimur imis
 vallibus, et tenui meditatur carmina canna,
 Nec mentis sat digna tuis, nec nomine tanto;
 Hæc liceat prodire tenus, cum non datur ultra:
 Et tibi nostra fides hoc pignore facta peremet:
 Dum pecus et caprae pascentur montibus altis,
 Dum fluvij cursus volventur in aquora fluxu,
 Nulla dies nobis pactum mutabit amorem,
 Nulla fidem; testor numen caeleste, rogoque
 Audiat orantem, nobisque hæc fœdera firmet:
 Sic votum cernant post nos hæc pignora nati
 et nati natozum et qui nascentur ab ipsis

Jo. de Laet. 1611.

Sapienti amorem laudis intus excitat
 Generosa mentis indoles. stultis furor:
 Horum cupido sine nullo stat. modum
 Tenet ille. Curcuro ratio, quicquid mentibus
 Natura videt, est in hoc quiddam ultimum.
 In se recurrit error. ubi veris semel
 Exorbitasti, falsa termino carent. P. curvus 1611.

Laus Aelopia duplicisque Thabi
Qui plætro ferit, & potes medendi
Fatorum dominas ministrat herbas,
Quid nos federis intimique amoris
Poscis dulcia nec neganda signa?
non si perpete contitulus æstro
rotos phœœdis æstuem furores
Et Thabi Lycium potentis antrum
Imos pectoris explicem recessus.
Sed tekem fidei dedisse nomen,
Et saltem memores notasse chartas,
Iobis cætera differenda crede.
Non hæc ductibus exarata paucis
Et tantum manibus tependa nostris,
Sed quæ per geminum volabit orbem
cognæ Reflexos, & soli vixit
olim publica charta nos loquetur.
Plebeo præstite perpetique fama
cum nepotibus ista res præter.
Daniel Heinsius.

A sene me Voæte doctissime, poscere carmen
Quid nisi ab exsucto est noscere pumice aquam?
Attamen ut magis videas quæ vis sit amoris,
Quam ætulo elici e pumice guttulam habe
Sum tuus, ut virtus tuæque ut doctrina meretur
candoreque & nunquam fallere visa fides.
Ergo mea fidem dextera hoc tibi amido pignus
Quam velle hanc etiam ordine possem animum.

B. Vulcanius.

PHOEBI utriusque cultor, & qui vatibus
 Praest, & aegros sospitare que valet,
 pater medendi: nullus est honos mihi
 vouendus aequè nil, et adspiciendus,
 Quam quod benigna mentis impulsu rigas
 Et inter alios gloria & meritis viros
 Locum occupare haudij nomen velit
 Hoc ipse votis ambro flagrantibus
 Multum diuq: nos amores ut sui exqueis
 digneris alios: non ut affectum manu
 Stiloque metiaris, et sermo tamen
 A doctore imo natus est mentis typus.
 Nec ille sum, qui verba dem qua discrepent
 Ab arbitrato cordis. hac amens amans
 Grassatur arte, nos Bataunica fide
 Sanctis litamus & pijs amoribus.
 Ergo hanc habeto syngrapham mee manus,
 Non ut vocabula artis, aut populi sonos
 Carminere textum formulis solehimbis:
 Sed ut profecta veritatis e sinu,
 phabique ab ore dicta quandoi mei
 Vivam memor, pectusque sincerum geram,
 Te mente fida semper obsecrans colam
 Tuusque dici gloriabor, hunc amet
 Ventura proles aestimetque nos velim.

1610. Dom: Baudius.

Accipe poenite laus Voasti & gloria turbe
 Debile perpetui monumentum et pragnus amoris:
 Quod tibi nostra manus, de more interprete charta

exhibet et fragili peraratum interlimk albo
Cetera non potuit nisi mens deuota merenti
offitio ostendisse tibi, seseq; futura,
si qua forte uoles, factorum laude probare.
Nam firmum fidumq; tibi uerbisque carentem
sed non consilio, sit opus, non rebus merentem

bur . J. vando Eynden vā Haemstede .

Otto Langgannus Hassiae pietate & Justitia. 1611.

Legendo scribendo,
Raros felix hinc et hinc amicos,
Atque hos non nisi nobiles poetas,
Quos Permessidos conuocaret vnda,
Ceu fratres Agamippidum sororum
Me pressas quoque me uocas poetam,
Et sacro petis inseri libello
Ducto Philio Ioui libello
Dignos te simul et simul poeta
(Hoc me nomine nuncupare gestis)
Versus, scilicet indices amoris.
Men' ego homo ualere plectro
Voxsti candide credis et poetam?
Fugit te ratio. sed Imperator
(Hoc nomen medica dedere charta)
Idem precipis vsque & vsque, parce:
Frustra aurem mihi uulseris Batavam
Amicum petis, & petis poetam.
sed si quisquilias leuesq; negas
Forsan exselis: amicum petenti
Promptusq; obsequar, atque amoris arrham,
sua aram tibi maueris locari,

Arido tibi pumice expolibo .
 Atqui carmina non legis minuta ,
 Nec solas lembus patere nugis .
 Quid miser faciam ergo, musinantum
 Postremus omnium virorum ?
 Ad quam sollicite mihi libellus
 Vegatur tuus : occide poetam
 Si contendis habere . possum amicum
 (Et dixi) dare, non item poetam .
 Et si nomine gloriarer esto ,
 Ac possem dare non velim, poeta
 Tam sacer procul absit a libello ,
 Mendax atque aretologus facessat .
 Amicus veniat, propus, tenaxque
 Pacti federis, insolensque fuci .
 Idem si tibi preesto, egere Vorstii
 Valere illico iusseris poetam . 1610

Detemp. P. Scruerius.

R VII HORA
 Si cedat quod sibi que mali est, coeantque repete
 Vulnere tam docta qua tetigere manus
 Nullaque sit pestis vis hausti, nulla veneni
 Quam tuus eximia non fuyit arte labor
 Et toties retro mors acta potentibus herbis,
 Victori veniat non mihi sera suo,
 Ut te praecipue Vorstii delector amico
 Et nudat imprimis me placuisse tibi .
 Non tantum quoniam tu mihi prospicis in me
 Experior morbos, uis habere mihius,
 Ut nuper cum saeva mihi quartana minata est.
 Id longum segnes maxima damna, dies :
 Sed quia peste magis, magis occidente veneno
 Odyti,

odisti, virtus quicquid amare negat.
Est aliquid morbis, plus est mihi crede mederi
Moribus, atque animis ferre potenter opē.
Pessima sunt sacri contagia, hoc male sanos
inter et aegrotos, qui valet, ille valet.

1610

Hugo Grotius.

in Albo Scriniano.

P. MEVIA

Quid vendita docti Scrinieri foris
Virga inquietas pauperis, quam perlubens
Adnasci, Venae, nil agit frustra & nihil
Misi, quod his adscribitur digne valet
Herzibus (testor Deum) in mundo est; Quis
Quidquid superum Apollo quondam munitum
Adflauerat benignis, hoc totum diu
Nil expectoratum proorsus, aruit vice
Sane dolenda. Et si quid hic fiet super
Felicioris ignis, obrutum tacet
Molestiarum mole, quae mēis redit
Aurgetque semper. Interim p̄gis tuum
Vixit Merulam, tuo ut figat sua
Erga te amoris indicium albo: paris
Sed ligas tali, ut quidquid adfixum ligas
Tamquam quod a me figue fuit posse
(maiora nam merere) non quod debuit.

1603.

Ex shed. I. Douss. Nord.

ap. Scrinium.

I. SCALIGERO.

Risa o Josepho, quid moraris emori?
Accursianas Babalus glossas crepat
Legumque Doctor auctat, at Poetices

profes.

professionem sustinet Bibaculus,
 Sophia Babilus, Yunus eloquentia,
 vacuum recessu Lipsij excedam premit
 Rifu
 Herbarum in re Bucco palmam possidet.
 Sunt & sua hic fidiotis premia,
 medici horti agente custodiam Botanica ec.

quoque

JANO MELLERO PALMERIO
 poeta non è multis

Rex o Sacrorum dina quis praest Cypri
 Ocelle nr, imo ocelle Musarum
 Medulla suade, flos nepotum Agrippinae:
 Vidi phaleucos, palmerii, tuos, vidi
 Doctos phaleucos (Juppiter) disertosque
 Vibamibatid et faetia plenos, 27
 fars ingenio liber, pro imperio
 Tuus Deusa.

27.

Item Doridis ac Galathea dial.
 Ex Luciano

sic incipit
 Formosum vero quis non gratetur amantem

quem pulsum matris vbera raptor habet.
 Be. Materis pulsum quem fouet vberibus.
 Regia litium detestatio.
 Longum balte.

sic incipit.

Haga frequens cui lis, nutricula Caupharorum
 Are graues sollers exonerare sinis.
 Haga cui spissa pariunt sufflamina lites:

Quando erit

Quando erit ut legum compede liber agam?
Quando erit ut dicam: MEVS ALPRAETORE recessi.
Quando rudis dabitur missio quando mihi?
Pace tua, o rerum pulcherrima Causidicina;
Vivere sit vacuus fas aliquando mihi -

RAM. 27.

Ex lib. 10. Mied.

Jane mihi dilecte, Dea dilecte patrina
Quem quondam aethereus vigor & caelestis origo
Per varios casus, per multa pericula adegit
Lustrasse alio terras sub sole calentes
Te mundi domina iurat vidisse columnis,
Semirutis ubi propendent convexa minae,
Muzorum ingentes, mox ulteriora peragras
Tellurem Ceream & spissi litoris Aethium.
Minturnae, Antiphataeque domus tibi visa colubis
Et Sinuespa frequens niveis, lustrata Sibyllae
Cumana illa domus, & inextricabilis error.
Parthynope episcum dem interiora Vesuvii
Aimatum iquevomo nimum vicina Vesuvio
Excipit te Noia sinu; cantata Salernis
Te sola mirata est, mox Appula rura tenentem
Suadet amor patria ad dulces properare perates
Donec te per tot populorum nomina vectum
Exciperent reducem Leideni ex arce Camanae.
Hic ubi te amplecti teneo numeroque meorum
Esse volo, hoc ponens monumentum et signus amoris

CORN. PYNACKER DELPHICUS EST

1800

In librum PLUVINELLI de cura
equorum cum imaginibus editū
a CR. PASSEVS.

Si cupis alipedum spectare volumina equorum,
Et celeres valeant ut glomerare pedes;
Instructi ut magnos extollant cursibus armos
Paruaque suspendant cum pedibus capita;
Substernant modius ut sese gressibus ægis,
Promoucantque pedes debilibus placide:
Ut bello fortes, ut sint in pace benigni,
Sintque hominum dociles vsibus omnigenis;
Hæc docet illustri clarus PLUVINELLVS arena.

suspendantque
caput acuta
pedibus

PASSEVS sculpsit sed meliore stylo:
Huius fama viget, facili qui monstrat in ære nomē, cœt semper
Præcepta a magnis principibusque viris
Illius æternum monumenta illustra viuent
Donec Nobilitas illa superstes erit.

ABYCHEL.

Ad obitu Doct. ^{ipste} Guer. Vrsij Med.
Voratus hic situs est; cum quo Medicina silescit
Galenus docuit quidquid et Hippocrates:
Sed natus superest, tantique parentis imago
protinus elucet huius in ingenio.

B.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Le françois est bien
deuement translate
non de parole comme
apud hunc fol. 42.

Deux extraicts des lettres de Don Ant.
de Guearra Le 9e d'octobre Le 8e d'oct.
en l'an 1525 a Don Jmigo de Vacaño
Comptable de castille fol. 78. et transla
te par le fils de l'escouteille de Malines
Lafon.

Primierement que vous dictes se de mon lignage qu'il est auen
v. s. seuit bien que mon aue s'appelloit Don Bertrand de Guearra
et mon pères s'appelloit ausly Don Bertrand de Guearra
et mon oncle s'appelloit Don Ladron de Guearra et que
moy m'appelle maintenant Don Antonio de Guearra
et ausly seauis s'il y at eu premierement rontes
Guearra, que mon roy de castille ce lignage de
Guearra tye son anreusement hors Butamie et
at 6e rontes de maison asanoie le conte de ouate
en Alaua Don Ladron de Guearra en Valladolid
Don pero Velut de Guearra en Salinas, Don d'uge de
Guearra en Murcia, Don Beltran de Guearra en
Morata, Lesquel tous sont valereux et leurd
somes, rombus, romus et indum et rentes de
manere que ceulx de ce lignage de Guearra se pri
sent plus de l'anreusement de laquelle ils descendent
que des biens qu'ils ont. Ceulx cy sont le ply
doctois et les plus fermes, le plus indoutis et
plus glans esualiers de la noble romagnie de
Espagne signum militare orde par me s' et roy don Alof.

à fol. 319

Regardez madame ma soeur que vous estes et ou vous estes, et ce
que vous attendez, et que subuenu qu'este fille de Don
Bertrand de Guearra et de frigid de la plus nette
maison de castille et aus plusieurs parents de quoy

vous p'neuz bantez, et par un qui vous enfaime
 pense sur un estz en la maison royale, où tous les
 bons s'efforcent, ou tous qui seient, s'advancent, et
 si aucun sortt promet auant non est par la faulte
 du prince, quil est desagrable si non la faulte du
 seigneur qui en son service a este negligent.

fol. 394
 Que ma maison de Guisacra soit allie a celle
 de Lina. Dont Donna Constantia de Lina
 maritue du duc d'Albuquerque, fist parantage
 de cette maison.

Ex autographo Regaltij

Monse / Il y a environ trois semaines, que
 je vous ay escrit plus amplement, & vous recomandai
 certain affaire en vostre parlement pour Monsieur
 de Montcreal. Abbe de S. Amant. Vre courtoisie est
 cause que je vous fai encore ceste recommandation
 pour Monse Vorstius Hollandois, qui vous rendra
 la presente. Monsieur Dupui & moi l'avons icy
 cogneu, & nous avoit este recommande par Henrig.
 Encore qu'il se recommande assez de soi mesme pour
 l'rudition, que vous cognoistres en lui de la pri-
 miere fois, quil aura l'honneur d'avoir avec vus
 vous Il desire ardemment de voir vre Sex. Empire.
 & se lui vible le bon heur qu'il aura de le voir
 tout des premiers, & avant nous. Vous m'
 obligerez infiniment, de lui faire cognoistre
 que la recommandation que je vous fai, ne vous aura
 point este desagrable. Et la demurerai a jamais
 Monse vostre tres humble serviteur N. Rigault.

De paris ce xxiii. Augst. l'ay 1620.
A Mon^r Mon^r de Maussac con^s.¹² du Roy & la cour
de parlement de Tolouse.

In secunda parte mearum observationum quotidianarum
 libella li. vi. de inundatione Tyberis quorundam
 tradidi, ut mala quorundam portendentes scilicet: quare
 que ex variis antiquis loca notandam mentionem
 sunt, inundationis faruentia, hic indicabo quod
 spatium ibi desit. Seneca maximis videndis pag:
 Dition: Guntarum 520. 562. 509. paulus Warnefrid.
 de reb: Longobard: 101. 241. Gregorius Turonens. in hist:
 Francor: 562. edit: Morel. par: 96. Guicard: Ludovici ab
 3. hist. pa: 315. Ado Vienn. in Chron. pa: 207. De vitis
 Ducum Venet. Marcelli et alior: pa: 295 Blondy in Grad.
 hist: pa: 51. Omphrius in Elemente vii et paul: 4.
 Curatores Tyberis contra inundationem constituti
 a pio iv. Omphri: in sub vita. Lanius in edit: Modij Ami
 1588. pa: 248. 365. 423. 427. 477. In Gronovio Caracron
 dit Venet: 105. Anton. Gumbertus in polyhistorum circa
 finem. De curatore Tyberis aduersi & Sybarum. Omph:
 lib: de ruit: Rom. pa: edit: par: 326. Dion edit: Wafel
 in 8. pa: 608. de inundatione vico pag: 509. 520. 562.
 635. Tacitus in fine lib: 1. annal. & hystor. lib: 1. cura
 finis. platina in vita Nicolai i. plinius lib: nat. hyst:
 36. cap: ix. Anno 1598 circa natiuitatis Christi
 inundatio Tyberis Romae fuit admodum horrenda quando
 aqua octo superiorum temporum metra supergressa
 est duravitque ad triiduum. Otto Fismg. lib. 5. c. 17. In
 Appendice Syssitli pa: 934. Tom. vi Antiq: Lect. Camisy pa: 463.
 vides paralys: ad Vespertis fol 179 a^o 1530. De inundatione
 Tyberis a^o 1495 viximo non. de emb. vide S. bast. Beant
 Ellyran, adde Hinckar. pueru de Monie, ubi plures debis
 Rom. inundationis describit. pagg. 134 14 1899.

fol. 129. Et sententia t^{er} Hogij, de quo sic
Benseling in Chronogr. suppl. fol. 107: A^o 1583
Cornelius quidam de Hooce videns ph^om in Belgio
repudiatum, imentitus se Car. V. filiū, ac
Hollandos quosdam in sententia suam traduxit,
astus illi, forma, et as audacia adcrūt, ad
fallendum libellos divulgavit, quib⁹ seruati
se ruenti patrie declarat ut sid rum
ad Hollandie senatum fama deuemisset,
callida eius cōmenta discutit, fraudem
detegit, & impostura conuictū capite
plecti iubet.

Quadam facinosa a Lenoxio isto
papistarum collegio perpetrata
ex lib. qñi apud me no sunt. col-
lecta.

Ad lib: de Episcop:
Belg:

Alius toto septennio matrem Leodij abusum est; aliud Gro-
ningæ patrem occidit; Aliud Delphis patrum pueros
iustos prætoris habuit. Quidam Middelburgi virario suo
stuprum intulit.

Unay accusé a Sidan ou il avoit esté ministre, et romain
d'ansire on grosse une somme romaine, et pour este orrasio
pendu en effugiu, se retira à La Sorbonne.
Ainsy puer le Roy dict de Bouillon ministre en la
provincie l'ay 1593. accusé et romain d'adultere
fust desoss de sa charge, pourtant s'est rendu paxist
Henry Sponde successeur de l'apostasie de son frere.
Pierre Esaiere ministre de madame, etant en grande
autoute et ayant este romain d'ansire s'est
un livre, ou il veut espreluder que par la loy de
Dieu la parcellidise n'est defendu, sed sola masturbatio
militatur, et que la fornication simple n'est point
peue, que les Bourdeaux abolis par nos loix doivent
estre restablis, que l'homme fait toujours celle
avec laquelle il a primièrement a faire. est rendu
a les papistes; Ce mesme livre a este traduit en
Italie, avec ce contrefait titre Discorso del remedio delle
publike dissolutioni di Xuelo perotto.

De violationibus monasteriorum iussu Henrici VIII regis
Anglorum in regno suo factis A° 1538. A Fontinay scribitur
ibidem respectari vide ap: Baleum in prefat. ad lectora
pontificibus Romanis promissa. adde novorum ap: Belgob
episcoporum flagitia duabus orationibus a Gildorpio

Et creditur, compositis detecta, tunc faretur quā
vixit vide ep: obscuri virorum H. 7.

Copia.
de le lettere del illustrissimo Dominico Molino
ven. al s^{or} D. Hemio.

Monsr.

Io riceuo La presente settimana duo vostre lre
de gl' xi & xii del passato mese. L' ultima mi
e stat' appresentata dal sig^{no} Adolfo Voztio
figliuolo del Rettore di cotesta Academia &
med. del ecc^{mo} sig^{or} principe d' Oranges, per li
quali rispetti mi molto pia per esserli raccom-
mdato da voi mon^{se} io l'ho caramente raccolto,
gl' ho offerto l' opera mia, et la mia assistenza in
tutto quello che gli puo occurrere in queste nre
parti, e l'ho strettamente pregato di douersi
valere con ogni confidenza di me, cosi s' me ha ven-
dolo conosciuto gouane molto letterato, et
vertuoso ha excitata nel mio aro vn ardente
brama di fargli cosa grata, come s' farli effetti-
uamente prouare quel sia presso di me la bpa
de vni officij: Et quanto aridamento mon^{se}
io abbracci ogni occasione che mi viene di declara-
re a tutti l' amore ch' io vi porto, l' ho fatto cog-
noscere et pre maestro Paolo, che l'abbraccata et
il solito della sua humanita: gl' ho fatto apri-
re la Biblioteca publica, onde si potuto vedere li
libri, e pia solo le reliquie che sopravantano, del-
la biblioteca de fu gia Card. Bossar. Niceno, poiche
li migliori, et li piu exquisiti furono gia robati da vn
scelerato

sceleeratissimo, Amb^o spagnolo qui residente, il qual mostrandosi
inclinato alle lre, et curioso di vedere et Audire li libri
Greci non vulgati che si ritrouanano nella libreria adi-
mando et ottenne dal Senato di poter andar talhora
a tratenersi qualche hora in essa doue si faceua serare
sotto fletto di non esser turbato. e non vi essendo chi
l'advertisse ne intendosi sospettare con ragione, lui
in ricompensa di favore che se gli faceua dalla
Serenissima Rep: i egli fusse corrispondere con
un atto di villania tant' indegno, con un puol cultello
leuo dalle coperte il legno, quarrito d'ottone et incate-
nate li quinternetti, et rimettendoli carta da straccio,
si porto il buono e il migliore che tuttauia si vede nella
libreria Regia dell' Escuzale in Spagna, et benissimo
si riconoscono hauendo quasi in tutto essi libri pit-
te nelle prime pagine il nome del Cardinale Bebarione
hauendo quel Ribaldo Spagnolo procurato d'acquistarci
le lre, et di rapportarci auaramente alcuna mercede
del suo vituperoso latrocinio: hora tant' e q' accidente ha
causato un altro disordine, poco meno dannoso, et e se-
tenendosi alhora in qua quella Biblioteca con Seruissi-
mo riguardo n'attiene che stando per il piu chiusa non
solo difficile riesca l'adito in essa di chi non tiene il
favore di qualche persona autorevole, ma quello che peggio
e, che la poluere li tarli, li topi, et talhora le piogge
la dannificano in estremo, unde vado pensando un giorno di
trouarmi qualche rimedio, et non dispero di poterlo pre-
se ben nelle Rep: sempre non si ~~pus tutto quello che~~
si

Les secrets Lameuses trouves entre les
papieres de Jean Gignard Jesuite

1. Si en l'an 72. au iour S. Barthelemy on vult farguer la
voine basilicque, nous ne fussions tombés de fureur
cy grand mal, et pour auoir pardonné au sang, ils ont
mis la France a feu et sang.

Que le crime Néron a esté tue par un Clement, le moins
simulé de tous par la main d'un vray moine.

Appelleront nous un Meray, Sardanapale de France un Donat
de Bearn, un Lien de Portugal, un Loue d'Angleterre, un
Grafon de Suède, un Pourceau de Saxe.

Le plus bel anagramme qu'on trouua iamais sur le nom
du tyran defunct estoit vilain HERODES

Que l'acte heroique de farguer Clement comme don
du S. Esprit, appelle de ce nom par nos theologiens a
esté justement loué par le feu preneur des Jacobins, Bourgeois
confesseur et martyre.

Que la couronne deuoit estre ailleurs transférée que a la
famille de Bourbon

Que le Béarnois ored qu'il soit converty a la foy catholique
seroit traité plus doucement qu'il ne meritoit, si on luy
donnoit la couronne monastiale en quelque monastere
bien reformé pour la faire printenre de tant de maux
qu'il a fait a la France.

Que si on ne le peut déposer sans guerre, qu'on guidoys
si on ne peut faire la guerre, qu'on le feroit mourir.

Si vorrebbe, et bisognerebbe; perche si vuol dire presso la noi
un volgar proverbio, che nel far bene piu ritrarme la barca
un remo che sia, che conto che voghiamo. p. usar gli proprii
vocabuli vinctiani vs. cioè qui ritarda uno, che ritardi
che

che cento li quali spinghino auanti, Pur che farò
quello che farò, tra tanto ha detto al s. Adolfo,
che quando gli occurrera venir in questa città gli
procurero sempre commodità d'entrare e se fer-
marci nella Biblioteca quanto li piacera.

H. madel. 19 Jun. 1628 Venet.

Hanno questi steruti geom. essi Jusutti fatto un gagliardo
tentatore col messa de Pont. p. esser rimessi in questo stato
della sereniss. rep. et ben che il papa se si uolizato a rice-
uere p. gra. che a que soli scritti, li quali ha loro si
trouano nati, le quali al. dom. dalla rep. si permettono
il uenir a terminare li loro giorni fuori d' ecclesia non
in questa città dominante ma in alcun altra del stato
con tutto cio ha riportata la sant. sua un' assoluta
negatiua, con aggiunta che il parlare piu oltre il suo
sia un voler dare et riceuer delquisto, et quello
che sopra tutto importo e, che nel fermare il de-
creto che contiene la tradita risposta, vi e
stato il concorso di tutti li voti di senatori
che si trouano alhora in Senato, si che le signor.
loro da cio potranno comprendere non haui qui
dentro sunt uno che ad essi meliori, ne che li
voglia in qualche conditione admittere.

Campanel. nella hist. del mondo vol. 2 lib. 2 pa. 122
Cornelio de Hooc (Hoog debuit dicere) si fu figliolo
di Carlo V. l'anno 1583 nel luogo publ. decapitato

Sententie capitael van
CORNELIS DE HOOGE

(is getrukt)

Alsoo Cornelis de Hooge geboren in de Haeghe uytgeboren
 vande gebange vooeden goene van Holland smijte
 zyne ende Bandie van ijere bekent zeyt ende
 beende dat ontrent alderleyligh midy vande von
 in tangeling von den Gabriel de Silva van Mechlen
 geboren vortit Camerling van Kayser Carle
 zeger men: zyn gebange getoont zeyt fiske
 patente ope beueg van credentie van comink
 van Spaenghe, nae die zot tractaet ope
 zandenge mette Hertoge de Noua terra bmae
 Culey met gefurdeert in vbad nae des Conin
 begeerte in Intentie; dat zij gebange also
 die Con. die tanz hadde zij van syny bloede
 vbad in een bapact vande vooers Kayser Carle
 zom soude vbilley lachte vndy bydes Con. in
 Spaenghe omme met zyn te vactflay, ende
 zene mende vort te meny, zomey dese
 lunde alderbeyt zonde beunge onder tgebrut
 in zee vortarmeyt van Co. van Spaenghe, be
 louende zyn in rab van furee te vooers
 met groote facte in digneit ende dat
 zij vbrange te vooer vboers fakte in diti
 berate vrent zebben met miz Jacob de vos
 tot Velt ende zom seluy in Spaenghe mit
 betroude ende te vooers effete met de vooer
 Silva nae Spaenghe gesonde zeyt von Jan Ruffal
 Lee vint vruelant ontrent te tye dat syn
 zohie tot Antwerpen vortote vboede, vrende
 den

dey seker Batalier mede bouwing van credentia
wende Co: mitsgaders enige middelen of rompt
van ordonantie daer toe dienende En sijn
Victorie ofte remonstrantie van statu rodico
En gelykenheit van dese lande Ende dat zij
gekongene om dese voorsz reyse in Spaenghe
te worden voorsz Battaller gelyc sijt de
somme van 400 car gulde hegalus noch sijn
bouwing van roop luyden in portugal omme
mede xemiger te mogen lichte mede troot
varen Ende voorsz de Silva (300 sij te roet
quam) gelect hadde de somme van 200 car.
gulde. Dat de voorsz Battaller die ontrent
vijff maanden vuyt gebleef hadde, sijnder
vberromste En gebangh sijn brief van
credentia van Con. van Spaenghe vbranzel
En rapport van sijnder vberre varen geday
hadde. Also sij mette con. van Spaenghe
En dey president forre verminnerde
En gestroorde En voorsz middelen Ende
remonstrantie geday hadde. vberre
in spaensche ongesels En beyden Co: duresich
En onregeliken sijnde dey Co: sijn vberre
begreiden Ende dat dey Co: omme d'elue
te helpen effectueren, sijn veruange die be
looft hadde hulpe ende assistentie te dey
van gelde Ende volck, Ende door eerste
te bestellen op eulle de somme van 7^m dulle
met

met commissie absolute aen hem verhangene
 omme wintery ende kintetig aen te nemen
 soe hem goet d'uurke soude, Welouder
 daer beneffens te versien met het hebrord
 van deere ofte snire andere hem byne
 geogch synde ende tot miedre verskeroght
 van die hem vantsende het affdewp
 van sijn sijnmet gezantet in des diamantus
 tbeert con. van byatige voor sy meye so
 weet is gebruykende, dat zij verhangene die
 volgende ende omme dooers factie te beker
 tot effect te bedige hem begonne zoest
 vint te genly voor een pastart van oosten
 ende ofte van Rysse Caere ende met dooers
 Jacob de vos ende Jan kattalier Jemadde by
 by gestyfte te stelle sacker familie op
 roere by reditwyl hooe op snigge scrift
 geintituleert hoecnoes aduertisjement, mitsta
 deid nog sacker missing opoer naly van
 eny bastert van oosten aen zoostma
 ny benvegebaer ende gemely sijnuttel
 vande stede slantē, Tanderende omme de
 gemente opoering te machie by op de
 byn te beunge by de tuchbloidige regidat
 onderont ende magistratē vanig lande by
 stede te bedrijven door zulke by assistent
 van dooers bastert van oosten die hem
 byde dooers gestafte te die sijn voor zulke
 zoest aanbiedende vab. Overke opoering
 aduertisse

advertissement bij gebangene dierse yetsoon
gerommuniceert ende met enige tractaet
geef, omme dierse oft andere zespelden in te
men, ende also want vande te bezingen onder
tegeert vande Co: van barchon, ten vberste
fijne zij eenig joud vberboort tot leyden
voorsz pediticue advertissement alreut in
verbepract geef, omme 4000 soldynen dard
van te durtke in 600 soldynen vande koop
missien die omme de lande foud vberden
gefont bespogel met de vberden van
ofterenre, twerde zij dard op 2 sept dard mady
bij Hans van Lyeer tot vtreest. Ende bij vberden
tot vberden roep van in vberde letteren papir
opgebract in vberden geef geid. als
hans van Lyeer 200 putoletten in vberde om
4000 vande voorsz advertissementen tot
cudez ofte vberde gedurkt te vberde, te
vberde 2000 in durtke. in 2000 in vberden
tale, omme vberden lant ende vberde die
malecontenten te distubulaz ofte vberde
Ende dat zij vberden geen al geid
tot cudez ofte vberden zoude vberde
geiden omme voorsz commissie in vberde
van Co: te ontfangen, ende die volgende
vberden ende vberde als te men om
bij vberden op vberde lande te vberden
ten

ten veru te zene met sijn approposie boert
 waar geboert. Alle te boertie Tachtig sijn
 vobbeert van sijn quade exemple ende
 consequentie strickende tot oproer ende
 seditie van vradere te vrellingent
 mit dorusabel synde, die in een lant van
 instatue mit bezorg getolerant te vboord
 mit scharlik gestraft te vboord tot vopm
 ple van ander. Ooo ist dat te boortie
 zoff met vye deliberatie van rade oure
 sijn in onvobbeert zobbey alle tynt ter
 materie ducende vbad, doende vde vnt
 de vname in van vbege de gegondenheit
 inde Graeffschapent van hollant ende zollat
 in vreslant de vboort vmanage vopvommest
 zoff ende vopvommest zom mit vopv vobbeert
 te vboord opt stant stante vande vplate
 vande vage vadinge vobbeert is instatue
 te daer, ende aldare vopvommest te vboord
 mitte vboerde, het lincan videnet in vier
 quartale oft stant in die sijn vmanage
 de vne curke oft potentie opde vne
 vortke vande vage in te zoff gestret op
 een statue. Verclarende alle sijn vobbeert
 vopvommest tot vopvinte van zoge vne
 vopv vopv. Actum byde president, Bore,
 casenbroek, Brederode, Loon, Menig, Barkie,
 Kenbbe, in vopvommest de 29. Martij A° 1583.

Ex observationibus Londinensibus
 Johannis De Witt

De plano D. Pauli. Hinc Paulino Romano adheret
 Locis ab asseruandis sacrorum vestigiis, sa-
 crasti dictus, omnino observatione dignus, quippe
 quo DIANA delubrum fuisse ferunt. Sacellum
 et rotundum hemisphaerum contineat, cuius
 structura Romanam antiquitatem referre videtur.
 Aiant tunc fundamenta templi videntur, effe-
 sam ante quibus aduulsa foras munituram reuincora
 caputem copiam, iude colligi Dianae sacrificia
 (cui reuinc. utabatur) ubi olim praedicta ee, viz.
 hanc eam sacratam fuisse; in eo plano sunt
 epitaphia et sepultra, praeter ea quae alio loco
 me notata sunt. Guillelmi Herberti Penbrogae
 comitis Walliae praefidis qui obiit A^o aetat. LXX.
 Christi vero 1569.

Ad in eade obest monasteciensi sunt monumenta tum
 sub Cloagis: Guell. Thymie armigeri ex antiqua Bolte
 villorum familia. Joannis Thymie fers qui obiit 14.
 Martij 1544. item Joannis Bourge Durburci guber-
 natoris A^o 1596.

Amphitheatra Londini sunt in vrsorde palatibus quae a
 diuersis mteformis diuersa nota seruiuntur; in qd varia
 quotidie scena populari exhibetur. Horum duo, extrinsecos
 ea ultra Tamisim ad meridien sita sunt, a suspensio hy-
 nis Rosa et Egnys nominata: Alia duo extra rebis
 ad septentrionem sunt, via qua itur per Episcopalem
 portam vulgarter Bissexat nuncupatur. Est et

quinta

quantum sed dispari et structura, bestiarum coniectati
 oni deputatum, in quo multi ursi, Tauri, et fustada
 magnitudinis canes, discretis canibus et fectis aluntur, qui ad

ad pugnam adferuntur, invidiosissimi omnibus spectata
rulyz prebent, Theatrorum autem omnium prestan
tissimum est et amplissimum id cuius inter signum
est regis Vulgo de hys off te ciz) quippe
quod tres mille homines in sedibus admittat, constructum
est ex reatu lapide pyritide (quorum in
Britannia copia est) lignis suffultum columnis
que ob illorum marmorum colorem, nitidissimos quoque
fallere possit. Cuius quidem forma quod Romani opt
eis umbram videatur exprimit supra adpxi.
narrabat id se vidisse in Britannia ap: Abrahamum de
Londis mazarotem Alberti Durei in opera Gatacca
Magnissima et absolutissima

Lely CAPILVPI

CENTO VIRGILIANVS DE VITA

MONACHORVM QVOS VVLGO FRATRES
appellant ad Hippolitum Atteſteſem card.

Ille ego qui quondam, cum Gallus amore periret,
Noctes atque dies tecum sub tegmine fagi
Carminibus patrijs leuibus spectacula rerum,
Mansit apud moueo. Non igitur te carmine ficto
Magnanime Enſa, nec te rationibus exentibus
Infelix DIDO miseri post fata SICHAEL:

At fratres rerum dominos gentemque togatam,
Illudret animas et rorida oblitam laborum
Dicam quidem, fictus cytharâ fidebique ranois
Fatidivae Mantibus non omnia possumus omnes.

O decus Italiae, magnae spes altera Romae
Cura deum HIPPOLITE, proles pulcherrima bello
Per tot ducta viros antiquas ab origine gentis:
Tu mihi, rei magni superas iam furore RHEMI
Horridas in iaculis & pelle Lybestidis orsa,
Arma inter regum, reſpiceque insignis patrum
Centum angues emittamque gerens serpentibus Hydra
Ardens insurgens & grandia lilia quassans:
Sive PADI ripis angusta ad mœnia regis
Vides genus duris Tyrio conspectibus in ostro,
Inter sacra deum patribus dab inra voratis.
Da facilius cursum, atque audaribus annua reſeptis

As ioue pemprius generis, si cederis dignu esse
Dno, quamquam geniti, tot iam laboribus annis
Errabant acti fatis maria omnia rerum.
Nulli recta domus: habitabant vallibus in
seclusum montis et scopulis pendens antrum,
Ruparumque toros, inter deserta ferarum
Solis sub ardenti, & caedique sub aetheris axe.
Iam tum religio paucos terrebant agros:
Victum infelicem, barbas lapidosaque roena
Dant corni et vulpis pastunt caducibus herbae.
Potula sunt fontes liquidi: non Massira Baagi
Munera, non illis spula nocuae repostae.
Nulla Venus, nullaque animus flexu hinc hinc.
Heu pietas! heu perfida fides! quis tanta fado
Temperet à lacrimis: longo post tempore venit
Virus, qui nobis Deus aethere missus ab alto.
Ad genus indocile & dispersum montibus altis
Composuit, lictorque dedit. noua quarecrae tanta
Idem omnes simul ardore agit. labor omnia vincit
Improbos & rerum fato prudentia maior.
Magnanimi proci nati melioribus annis,
Europa atque Asia, super et Garamantes et Indos
Cunctum vobis habitant magnas, atque aurora tecta:
Aurora munit, olim siluestribus horrida dunt.
Tantum seni longinquum dedit mutare vetustas.

Nunc

Nunc et pauperiem, et duros perfere labores
 Saxa per et scopulos, et virginitatis amoris
 Religio vetuit, monitu imperioque Deorum
 Quid loquor? an sua cuique dedit sit dura cupido?
 Ergo omni studio lati ramina curant,
 Ante ferum si ferus sit, si messis in umbra.
 Hor virtutis opus glariet me frigida laedat
 Molle precus, scabulumque ferat turpesque ^{gras} pedes
 Et tumida manibras et habent redimicula mitae

At genus immortale Deum praerupta sequenti
 Incumbunt. genus lapsi sacrorum curant.
 Stat fortuna domus, et huius muneratur auro.
 Iura magistratusque legunt sanctaque senatus,
 Rectores iuvenum et rerum agimus. et dicitur
 Et quod aut proxi malint submittere habendo
 Dum facile animi iudicium, dum mobile etas
 Aut arid sperare sacrum, aut frondere terrarum.
 Condit opes aliud, grandaem obpida cura.
 Sunt quibus ad portas recidit custodia porte.
 Omnibus in moerore tonsa est roma obesque ferga
 Et curam tenet a minto palcanda praesent.
 Omnibus idem animus, densis distendit per magis
 Quis, legere duros: sed non genus omnibus unum.
 Sed neq. quare multa spectant, ut nomina q. sunt
 p. muneribus. nec enim procurrare nomina posim,

Non

Non mihi si linguas centum sint, oraque rotantur.
Stat sua cuique dies, brevis & irreparabile tempus
omnibus est: veniet luxuribus labentibus etas,
Cum domus et proles subito defecerit omnis.
Hec nihil inuitis fas quinquam respiciet diuis.
Quid labor aut benefacta uiuant? si oia fatis
In penitus tueri, ac retro sublaxa referri
Tunc sicut acrias Alpes et Morra si quis
Castella in tumultibus uideat desertaque regna

Hic quondam morbo caeli, miseranda roorta et
vana superstitione, veterumque ignara deorum,
Quam neq. fas igni cuiquam aut seruire ferro.
Mores et studia et populos, consortia tanta
Sustulit ille prior Stygus umbra tenebris.
Monstrum horridum, informe mgeris cui lumen adhiberi
Odit et ipse pater Pluton, odere sorores.
parua metu primo, mox sese attollit in auras
Tam facti prauique tenax, quam montia ueni.
Inque dies audax surgens rapuit altum effret.
Quae regio in terroris nostri non plena laboris?
Aspera et extremis domitum rultoribus orbibus
et penitus toto diuisis orbe Britannos.
Quid memorem infandas caedes, uictosq. Iypheneos?
Ausi ois immane neq. ausus, potuit
Coeleptuere parcam effigiem, manibus remittit
Diripuisse aras et religiose deorum.

Limina

Lumina ubique pavore et plurima mortis imago.

Quis stragem mediis Italum barregata per orbem
 Papat et ira deum, morozdignus orsa furoribus.
 Haud ignota loquor, rursus se stire fatentur.
 Tectus ille hominum diuinum. interpaet Asylas,
 Ob humerosque deo similis, cui plurima mudo
 Canitibus multa caret, dependet amictus
 Sordidus et summis, omnis quibus reddidit etas
 Semine ab ignis et genibus alto a sanguine diuinis.
 Fad omne abrupit, tepidusque regibus refugit
 Pictus aru tunc miras, tot sepe dicit in ora.
 Hic mihi qualis erat, quantum mutatus ab illo,
 Seditio potens mysticus et arte pelassa
 Ibat et ingenti sepe clamore ferebat
 Consilio de se ipse solus mythesus et astu
 Fertilis Ausoniae populos sermone replebat,
 Oblatus detribusque sui, sermibusque salutis.
 Ausus quinctum sacrate auellare templo
 Numina magna deum.

Ergo omnis furibus surris et Hetruria iustis
 Tunc recessare fugam: veteris telluris reliquit
 Thesauros, ignotumque argenti pondus et auri
 Consensu audacis fati perstravit ad orbem,
 Et genibus missum et divi sacraera Ditis,
 Arma Jovis fugiens atque alta membra Aetherae.
 Et nunc ille Paris, cum geniviro comitatu,
 Ignes ubi in medio et socij cratera coronant.

Te libans Lenae vocat resupinus in antro.
Causa mali tanti fulgenti murice vestis,
Annua infelix, laudumq. immensa cupido.
Nusquam tuta fides, coluber mala gramina pastus,
Hortator scelerum Stimulis agitabat amaris.
Nec requieuit enim, donec de culmine summum
Inter saxa virum Hygas detruisit ad undas.
Impastus papula alta Leo ceu saepe pererrat
Haham Haham, summa volumine versat,
Arrectis horret squammis, et sibilat ore.
Horresco referens: Dñ talem auertite casum
Dj prohibete ^{mistas} neqas: superet modo Mantua nobis,
Mantua dices auis, qualis Bereynthia mater,
Leta Deum partu: procul o procul este profani.
Dj patrij seruate domum, paruosq. nepotes,
Et placidi seruate pios, dominamq. potentem
Te precor Alcide, magnum et memorabile mimen,
Quem primi colimus miserantem ino moda nostra,
Hanc primus tutare domum, genus acce luxurum,
Hac casti mancant in religione nepotes,
Et uati natozum et qui nascentur ab illis.
Quo feror unde abijt? fugit irreparabile tempus
Singula dum casti circumvectamur amore,
Nullaque praeterea post memoranda relinquo,
Vos, o Calliope, precor aspirate canenti
Sacra, Deoque Dapes et plena pocula mense:

Fortia facta patrum magno mure ore sonantibus.
 Omne adeo genus in terris populumq. patresq.
 Mollibus & stratis opera ad lux suscitata alma,
 Et matutini volucrum sub culmine cantus.
 principio delubra adveniunt atque are sonoro
 turribus aut altis aut summi culmine tecti.
 Dant signum. suffere ignos altaria circum
 Jamque sacerdotes soli cantare parati
 velati Imo volitant, ostroque decori:
 Et cantare pares et respondere parati:
 Agmine partito fulgent, lustrantq. choreis
 Atria, dependunt Lyceni Laquearibus aureis.
 Stant are circum puraque in veste sacerdos
 Tercentum torat ore Deos, ter gutture voces
 Aut quater ingeminat, sequitur tu caetera pubes
 Et nostras audite preces. Tempisque sacerdos
 Ante aras plena supplex veneratur acerâ
 Affaturque Deos tendens ad sidera palmas:
 Se causam damnat crimineque caputq. malorum,
 Multaque se inculpat, rapidoque haec addidit ore:
 Salve sancte parens, superi regnator olympi,
 Semper honos nomenque tuum, laudesq. manebat
 et nos et tua dexter acti pede sacra secundo.
 Nos tua progemes, cali quibus annis arcem.
 Has ex more dapes, ille haec munimenta reliquit
 Extrema iam in morte: hanc tanti munimis aran.

Servati famulus meritosque nonamq; honores.
Nate patris summi, tuumq; per vulnere suorum
Morte tua vides? quae causa magna sceleris
Fecit vultus? aut rursum vulnere rursus
Vicit itaq; durum proterbas: te ianitor orri
Te Stygij tremulis lacubus: tu sceptrum iungas
Conciliis, tu dabis spulchra accumbere divinis
Parce pio generi et propius res aspice nostras
Dique deique omnes: tu quoque o sanctissima Mater
Alma parens, praesens nostro succurra labori.

Hac obidicta dedit divino ex ore sacerdos
Dona laboratq; cecidit, reliqua dona,
Miraturq; interq; manibus et brachia versat.
Heu quid agat? varia confusis imagine rerum
At animum nunc hinc volens, nunc dividit illis,
In pectorisque capit variab. ut vertere corpus
Exiguamq; legeret suaserunt minime divi,
Et violare manu malisque audantq; orbem
Fatalis crusta, pectus percussit Jove summo
Terq; quatitq; manu, gemitumq; dat pectora ab
Sic ait quid vident, tali me dignos honores
Et facer implent dextram stygibus. corpus o et
Demisere caput percussae pectora matris:
Agnoscere deum proterbas. ille impiger hausit
Spumantemq; patrem, et plenos proluit auro.
Ite ait, et perios pura circumtulit unda,

Rore leui spargens et depasta altaria liquit.
 Haud mora, rontmno perfectis ordine votis
 Confurgit senior, dmsiqne in vota voravit
 Nudato capite et medas stans oggers fatiri
 Asper, acilla sonans, mteritis omnibus amib
 Fata canit fufus impexum in pectore barbas
 Edoret qummanis que fit fiducia cibus,
 Tartarusq; strax fauces, noctemque profunda,
 Et ronnratos calumy refondere fratres
 Supplicia et fcecerum penas, alternay iactat
 Vtargia protendens: flammata lumina torquet
 Obtuta tenet ora, plaq: immobilis haret:
 Incepit effari mediisque in voce refpirat.
 Omnia transformat sese in miracula rerum.
 Ille sitim moribusque ferens mortalibus ignis,
 Horrendas canit ambagos, praesensque minatur
 Exilium, veterum volubis momina meta vocum:
 Aestuq; et pluvias et agentes furores dentos,
 Obstetamque famem et tristes dinnuat iras.
 Horrescunt corda agricolis, stupet infria turba.
 vota metu duphrant matres, actoque furore
 Conclamant: resonant latis clangoribus aedes
 Lamentis, gemituq; et famines ululatu.
 Talia voriferans, pelio se tollit ab alto,
 Tempora nudis adq;is, tunitaq; inducit artq;
 Tunc vergans rapit, hat animas ille enorat oro
 Hinc rorum mnumera gentes, miserabile vulgg

POE.

Post alij proceres (vitasq; ac crimina desit)
Munera portantes & bonis aureisque talenta,
Sotigerosque suos, Dedombus. Lebetas
Prosequitur omnia et verbis compellat amicis
Omnibus exantibus iam casibus, omnium genos
castigatque auditu & ad impia Tartara mittit.
At qui divitijs solis incubare cupitis,
Fulmine diviti fundo voluntur in mo.
Atque ea divisa pennis dum parte gerunt
Tantum augustum, moles centum sublime rotans
Infruitur, medijque parant convivia tectis.
Ordine aliena locant alij, flammasque ministrant
paris validos lateres, vicubusq; trinitia figunt
Toga sum, centum pinguis cum matribus agnos.
paris spulis onerat menses, verereq; campis
Expediunt, tonsisque ferunt matelia vellit.
Supponunt alij cultros, Barrumq; ministrant
Discuntur variantq; vultus, arq; vultibus
perpetuis soliti patres confidere mensis
Circum rursus fremunt, arretusq; auribus aptat.
Intenti expectant signum, dumque vultibus
Tunc PATER omnipotens vultus sui summa rotans
Tandem progreditur, magna stipante caterua:
Monstrum horrendum ingens, rursus ferragine corpus
More patrum solis mensus confedit arcto.
Ille operum custos, illum admirantur et omnes
Circumstant fulgentis densis, quum saepe rocta tr
sedit

s. aditio, sicutque agitant discordia fratres.
 felle regit dictis animos, fratresq. superbos
 Imperio premit, ac vinctis et rursus frenat.
 Ne pueri ne tanta animus assuopente bella
 Tug. P. R. R. tu parce, gemis qui duris Olympi.
 Hic animi maduereq. opera inter talia primis;
 Ultio animos tollit dictis atque incipat ultio:
 O poro (nec n. ignari sumus ante malorum)
 Hec erat illa famet, Et nos superba manibal
 Per Barud raris, per tot discrimina cedunt
 Exilijs positura modum, minus viribusq. sub
 minus manibus capitis, omni minus arte magistra
 Quod votis optastis adeo: sit utur ad astra
 Ergo agite et rursus nunc illas promite vias
 Communeq. vorate demum & date vna volentes.

Hic similitudinis folio, insonitq. flagello:
 Rotque dato signo spatia in sua quisque rediit
 Ordine rincta suo, tunc facta silentia lingua.
 Si animis unumq. furor addit: inde lupi rari
 Raptores atra in nobis capuntq. emuntq.
 Diripiuntque daret contactuque ora ferunt.
 Nec morantur equis: olli certamine sumo
 Tegora diripiunt hostis: tunc dote tenari
 Dant sonitus, duro raptant sub vulnere ma
 Implentur ceteris Barro pinguisq. ferina
 T. Antonio citu vertunt crateras agendo
 Postquam, sicut famet spulis, vox omni vna
 Calitolum regi gratias persolvere dignat

Non opis est nostrae. cuncta inter talia verba
Nescio quia praeter solitum dulcedine latis,
Devenit hoc labor, tantumque dedere:
Cui quondam nives liquida inter umbra regni,
Cum sese in partem referunt, hic flumina rivum
Fundit, quibus flores texunt umbracula vitis:
Hic gelidi fontes & praeter cuncta rivus,
Spernitque omnes lacus, ac lustra ferarum.
Tum laqueis raptare feras & fallere visis
Impendunt curas & retia ponere rēbus:
Avertosque sequi lepores, & flumina alios,
Cui ventis perficit, alius trahit humida lina:
Partes in gramminibus horrent membra palustris
Et temet cum praeferunt tumidas per opera viarum.
Partes pedibus plaudunt gressus et carmina dicunt.
Consonat omne nemus strepitum quoque soluto.
Tum praeterea gressum aut mercedem si forte bene qui
Conspexerit silent, aut rursus terga dedere.
At patiens operum, parvoque assueti iunctis
Aut onera accipiunt venientibus, aut agnime factis
(Fit ora vi) penetant anulas & limina regum.
Discurrunt alij ad portas & tecta domorum:
Committere iuvat praedam & vinum rapto.
Venturum quibus memores quaesita respondent,
Aut fatigorum, aut breves multa repellat,
Castanasque mures pariter frumenta sequuntur.
Interdum serios vocat alta in templa sacerdotes

Jamperidem residos: agrisque effusa iuuentus
 Undique conueniunt et strata funera ducunt
 (Ne quid inexpectum) crepitantiaq. ara sequenti
 Tum gemini fratres (non multum discrepat aetas)
 Funeas raxonibus fures de moerore vestito.
 Intrantur pueri, defunctaque corpora vita
 (Quod et dicitur hoc etominus?) leti reamore reportat.
 Hic matres misera, perierique parentibus orbi
 Flent mesti, resonat magnis plangoribus atq. e.
 Spargitur a tellus lacrimis, et molle spectat.
 Ipsi letitia voces ad sidera ructant
 Per medias urbes: longa rui vespe sacerdos
 Lustrantque orbes, dixitque nouissima verba
 Manibus Armeri. Quam molliter gra quiescit
 Tum leti iuuenos media tepidine templi
 Incurrunt densi, spoliantque valentia membra
 Religionis patrum, fonsque abscondere dycat
 Deuexo interea propior sit vesper Olympo,
 Tecta petunt multa referunt se nocte minores:
 Instaurant epulas et mensae grata secunde
 Dona ferunt, noctem flammis funalia vincunt.
 Advolunt foris omnob ignique dederunt.
 Amittat genalibus quibus, curasque respicit.
 Tunc somni dulces et tunc mollissima vna
 Postquam prima quies epulis mensaeq. remota
 Posturibus longis, nil magno laudis operibus,

Inualidi

Inualidus, p̄n̄ct̄ somno v̄noque seculi
Conturbat, sopor fessis repletur artus.
Omnibz una quies operum labor orbz v̄no.
At nox in ventris signis et dubia facta
Egredi forma et primario flore iuuentus.
Defensi tenebris et donec noctis opara.
In furae ignemque ruunt. nec claustra nec ipsi
Custodes superare valent: amor omnibz idem.
Multi proterea (quod resus estat genis)
Saepe manu liquido distendunt metare collas.
Magnanimus Quorum protendant gaudia pectz,
Solamenq; mali dispillat ab inguine verus.

O fortunatos nimium sua si bona norant.
Nox absunt illis saltus armenta q; leta.
Calati argenti sunt, auri multa talenta,
Sacro Deum, sanctique patris. & rara sorora
pectora marientum tenebris & carcere raro
Centum auri claudunt vinctos: et saepe sine vllis
Coniugis vento gaudente (mirabile dictu)
Religione sacra. no; per sine minime diuinis.
Jam noua progenies rale demittitur vltis.
Credo equidem, nec vana fides, genis de Deorum.

Salua vera fons proles (tibi nomina nulli)
Quos opum, diuisi pectari vestis et auri
Omnes reliquas rentum complexa nepotes.
Hinc Italia ortos omnibz. benetria tollit

In dubijs responsa ferunt: tibi maxima rerum
 Verborumque fides & nostra fallere vita.
 Cura tibi Divum effigies et templa tucri,
 Europam atque Asian magno turbantq; tumultu;
 (Non equidem invidet) ipsa prorsus discordibus armis
 Haud imparatos à tergo horribis Iberos:
 Non unquam somnos abrupit cura salubres.
 Atque utinam & vobis vincto vespere fustem
 Aut custodis vigilibus, aut matura vinitor vnae:
 Omnia vincit amor, quid n. modus adsit amori?
 Ille mihi thyrata simulatq; pectore cupit
 Transadigit costas, liquitque volatile ferrum,
 Altius ad vitium perdidit corpore mureo.
 Quid facerem? talis possum me opponere nostro?
 O fortunata gentes, gemens ab ipse summo
 Vobis parva quies: nos fessido durimus horat
 Nos aliud simul ad lacrimas eadem horrida belli
 Fata vorant, saevit toto NAS impud. orbe:
 Agribus morsit magno discordia motu.
 Hinc movet Euphrates, illinc Germania bellum,
 Turbidus et torquent flammisq; fletu arcibus,
 Extremique comitum MORINI: tot mille gentes
 Arma ferunt Italiae, sanguis novus imbuit arma.
 Nunc etiam horribili visu portenta sequuntur,
 Obstrepunt volucres (sed resub depuit omnia),
 Aethraeque obscurant pennis, rampoq; patentes
 Facta

Facta nube premunt. Et quibus consensibus agros.
Nec tantis mora prodigijs: bella perida bella,
Et Tyberim multo spumantem sanguine rano.
Ecce mimerus atrox, genus insuperabile bello
Victor ab aurore populis, summusq. minatur
Destructurum arces Italum, exridens daturum
Aere rano curriguo bolant dat loca secundo
Per Graium populos Et Iapidis arma Timari.
Hic quantae miseris caedes Laurentibus instat?
Ventum ad supremum est: in quo discordia rursus
Perduxit miseros: nec habet fortuna regressum.

Hos inter motus atque haec certamina tanta
Ipse immota manet, spectatq. interrita pugnas
Chara Deum soboles. solido de marmore templa
Assiduo resonant cantu: nec ferrea iura,
Insanumque forum, aut populi tabularia vidit.
Atque metus omnes, strepitumq. Acferentis anaxi
Subiicit pedibus, non ulli obnoxia cura.
Expectare dapes, solemnem ducere pompam
Ad delubra iuvat, caesosque videre iuuentus.
Hic amor, hoc studium: summa intuntur opum bi
Regales inter mensas, nymphasque sorores
Sideris in numerum, atq. alto succedere calo.
Istis locis verba erit, requies et certa laborum.
Vincta fessas o terq. quaterq. beati
Quo res rursus cadent. si quid mea carmina possunt

Nulla dies unquam memori vos eximet aeo.
Amis.

Predictiones mirabiles Theodorici ex ordine
 Minorum Episcopi Rugiensis in Croatia etc
 annos cxxvi editae et anno christiano c15
 15 xxxvi impressae. ex Teutonica lingua liberis
 a me translatae Colon. Vbiorum Anno. 1591 mense
 Augusto.

An Septembri a Christo nato 1410 sermo ad
 me factus est. Quod breui sit ventury
 terribilis eventus, qui nisi resanent diuina
 clementia progrebente multa multo inferet
 damna. O valorum regina, quantam serm
 foret calamitatem, nulla lingua exprimentur
 mi liberalis tua bonitas, erga filium tuum
 Iesum obitum irit. Quod tamen hoc fieri
 debent rectissimum est: saluet et multe
 porte numtissimae et mania finissimae rum
 pantur, et habitatores eorum iradei rom
 moucantur. Quis tacebo eorum miseriae qui
 lret neutram partem sequuti virinorum pa
 rem sperant, tamen magnum malum sentent.
 Quare moramini Christum omnes, quod velut
 bationis mediatorum; nam albi et nigri et
 confusione omnium eorum hoc pessimo serulo
 facta est mixtio: principes populi cadent
 et multi proceres urbibus ac bonis ex
 pollentur. Tum videantur multa millia
 Christi

Christianorum fugam rapere qui magno im-
petu occidentur in diversis regionibus. O populi
ira animadvertit ne dominatio super procerum
deprimatur, nam Galli habebunt suos desin-
pores qui vestram deprimere superbiam mag-
no vestro damno conabuntur. Et licet in
altissimo sedeat et si multos vos multi
exigent. Et o Gallia o Italia tu virum
dolere tuam tu fere minime, nam multa
tibi imminet mala propter peccata et
peccata tua vix ventus ignis contabit
qui nulla labore delibitur. Et Tu florentia
adverte animum vide urbem tuam liban-
dentem in fornace qui ignis in tantum
se auxit et summopere desiderat auram
qua refugiat. propterea circumspice
mer te mouerit et qui rudent et nihil
ad se pertinere, quoniam nulli partem ad
referunt, nam et in hoc ludu viximo fumo
destruentur qui ad ignem exortandam nil
contulerunt. certi tali ventu toto qui
ferulam ipso apponat quo saturantur
Atque quis quo rogatio ostendat. de quis
in hoc viximo turbatione turbatur eorum
fumo. Augusti. At hoc tempore apponit
migrati saporibus rebus, quibus Romani, et max
grando liberi condierunt, sed et illis sua
ruina

ruina manet sint licet potentes, Leonis per
 peribus & laudabilis praebit color & laba
 ruy sub plane supprimetur. praeterea hec
 sub dures & progenies, Aquile magno odio
 prosequitur me inter potant comminere
 quare illi non imprudente agant sed admo
 dum tanto & circumsperti, ut amphud se
 lilio coningent me regiones usque nonal
 diffidentia. Non ignoro quosdam conse
 raturos quod si qui iam otiose dormiunt
 obberit primi esse in hoc tragedia, et
 quod gallus suam retineret rosam nisi quida
 gallina proutat. An quanta multitudo belli
 romum in pleris & viris oculis muerimibz
 quibus tempestatibus etiam Romana curia
 vacillabitur quum romum proposita praesbo
 ruy plantis equisarentur. Non hoc dico
 ex me sed mirabiliter a deo procedunt.
 Sarciditum hoc tempore tam durum est &
 improbum ut cum fidei Gustinu occiderit
 Regimur etiam perisiorum in se dividetur et
 multis calamitatibus et miseris afflicto
 O quot erunt magis quot tyranni qui vix
 ro Bomb sub expectentur et multa dam
 na accipent si et virtute magni popu
 li ex Germana, illi a se colligent non
 gregabunturque quod et ipsos viribus, et
 mo videatur attingere, ruius fumo vndiq
 rorum

reuerdantur. O quantum uel sanguinibus
effundent inter eos qui longo tempore
quo uice quoriam uicicia dominationibus
quoriam de imperium extendunt, ut
flant uel tan firma et sedem uel
conferuere circumstantibus electoribus
tunc ipsa Italia puerum dorsum agitur
eodem ex merendis ita ut se subiret
uice qui tamen annulum sponsalium in
digno non habet quoniam reandem uel
et si uicium detulit se melioribus
dotibus. Verum per eodem in statu uel
tunc puerum sit ream uel palam per acta
certum n. q. quod diuortium sequetur
O quot fecit tunc exegit in hac regione
de quam uice aspectu quam tristibus
animis exasperabuntur. Tunc magis
potius mirabitur, et multum amabitur
quod rursus diligenter agat, quare alibi
opus est diligentior custodia, unde et
magna diligentia prudentiaq. prestabit
ne cadat; sed pro tempore regili fiet
at tandem dominabitur principibus et
dominibus qui tantum auxilium progerunt
charitativum unde pro uicium uicium
ut uel comed aut principibus a mari
199.

usque ad Rhenum manebit, sed quisque rari
 et magni et benedicti regem trinu
 principum. Deum tunc dicitur sub imperio
 quod moxiet. De vestitui minis et alijs
 coloribus variegatis pendens in omnibus
 et repleto sub monebitur. O quantam
 multitudinem videtis aduentantem, nam
 venient et peregrini longinquis terris contra
 venetos / a Rhodis et Lombardia usque ad
 alpes et nobiles habitant, quod nunc
 terminis; alpium moles ipse perungit, et
 rapti Lombardie sed usque Romam perduc
 rent. Atque quam potentes Romanos videtis
 aliosque principes magnae memorie auro
 gemisque ornatos qui gloriam et honorem
 sibi comparare studerunt ut instabantur
 Romanorum fastis. Immo eo potentie pene
 nict et multum sanguinis effundit. Sorum
 qui imperio resedit et moventes sunt;
 et quos, supprimat, Turcos etiam et barbaros
 magna vi opprimat. Credo tamen hanc
 magnam sub potentiam subitam futuram
 sed a superis veniet sub triumphis. Quom
 peria non patietur, quare in Graciam profecti
 sub est, et sub motis magnam inferet ma
 lum. Rome idem Imperator cum sub magnam
 tumultum faceret causa simonia et tunc veritas
 tandem latens detegitur et ad superos trahe
 retur.

orbis occupaturus. propterea haec illo non male
loquuntur videtur de Romani sacerdotibus Simoniam
et libidine quod iterum cadet Romana sedet
nec quisquam flantorum sub san possidetit et
ante fecerant. sed ipsi sub pulueribus re
media quereere debent. et subditi ei scilicet
reprobantur et videbant sponsus venientibus
ad nuptias, qui omnia impura excipit et bona
pergit. apud omnes multa operabitur occulte
nec unquam malevolentium insidias timebit bene
longa tempore summa concordia imperabit. Credi
te per lectores et attendite quod in sermone
meo non sit dolus laet non sine dolore per
eloquar quia dei filius me ad per vocant
et misit

Illustra sicut come fighiola
amantia

Ho sentito che in casa vostra che la vostra ca
mera et nel vostro rispetto alcuni miei
miseri di me parlano poco honoratamente
et per lo stesso non gli ganessi non le mu
ovano oditi, mai non hanno veduto
quand' altre riferito me le ganessi, et
quomodo di tale intelletto fossero radati
in un rose fatto essere, di dire che mia
sorella state sia di me migliore. E qui
unque tra fratello e sorella non si
debea essere in contesa, qui poi se altri
re la madre a me non si dee dire che mi

Difendi

difenda, et s'io fossi ne la Libia arida, o
 tra gli Antipodi dove egora mi s'ella
 vorrei prender questa difesa di me, non
 ha essendovi presente com'io si sono. Be
 ne ingratis voi s'ra ille. da me amata
 com'ingenta fustola, che non e qualun
 te gabbiate di me senza ragione. Et
 si bene anche porci, che non esso voi si
 forzano in opinione non se me impara
 che sempre l'ecellenza di tutte le cose
 in porci si ritrova. Et i perfetti giudizij son
 si rari, che d'aver molti contrari non
 si donche macchiare. Infinita se
 danno quelli che in questa materia da
 voi si discordiamo, che prima tutti
 i porci e mendaci, che non fanno onde di
 fenderci dal freddo di me si lamenta
 no, dandomi biasimo a torto e mala voce
 Et agramente a torto: che non fanno
 da doleri di me, il quale ordinariamoci
 me ne d'esso a miei tempi, la ingratia
 piu della fortuna, la quale disordinata
 mente distribuisce il pane e il pane
 molti ancora, i quali fanno del loro
 si delectano di logorar l'altre l'ordine
 l'istate per orga ella senza farne
 compassione, da loro commodata d'insolite
 frutti, grani e vini da la champagne
 et da la vigna altri. Et di questa

opinione faranno stando il soldato, i quali
per non poter sotto la mia signoria gher
reggere e mandar ogni cosa a castello
mi fanno per nimio. Ma voi volete
che restoro bene male persone. E dove
e malitia non vi ha sapientia, poi
intende che che parlano non per ragione
ma per interesse particolare, laonde
loro non si ha da fidare. Anzi da questo
potete far argomento della mia
bontà, che quanto è migliore la pace
che la guerra, et si come universalmente
qui quora ha pace che la guerra al modo
rosi e conseguente che di bontà o
mia sorella debbia essere anteposta.
Ma per parlare in questo soggetto con
quell ordine, che ad una cosa di tanta
importanza si richiede, dico che a far
comparazione qual di noi due sia mi-
gliore bisogna considerare qual sia
più utile a l'humano genere et a la
dignità de l'uomo, che sia questo modo
le condizioni nostre vorrete considerare
(però che ragionevolmente considerate
le donete) potrete agevolmente intendere
di quanto io a mia sorella sia migliore
o superiore: Et prima nimio mi meglio

che sotto il governo di lei molto più si separa
 amaro, si muorono che sotto il mio, et
 che lei più di quelle che muorono a miei
 tempi si muorono per l'infirmità però
 sotto la State. Perciò ella con il suo
 povero stato rilassando et debilitando
 i rospi a mille male impressioni gli
 fa soggetti de le quali poi che infetti si
 trovano, ne per mia bontà ne per altro
 de medici gli posso liberare. Et se volen-
 te considerate la verità di quello, che io
 vi dico, ricordate che mia sorella prima
 uera, la quale è una giovane da bene
 ogni volta che ella ritorna al suo governo
 consiglia le Signora che prima che la
 State sopra i rospi debbano armarsi
 con le sue purgationi a questo modo
 preparandosi a poter a poter poi
 resistere a la malignità de la State.
 A me imbrocchiò dove rospi brasmare
 una mia sorella, ma bisogna per dire
 la verità. Et voi sapete che la signora
 sta rospi che come gli uomini
 armarsi sentendo venire i loro malanni
 rospi fatti voi rospi le medicine con
 il favore de la medicina miridale mia
 sorella che dico io quella fa amare
 gli uomini, et poi non lascia che

molte medicine le quali dourebbero
usarcelo si potessimo sapere, facendo
restare quello qual uno tempo
sono salutifere: et deo de l'apir
la vena, et me le altre stagioni
suole esser quomouole, et la d'atate
fa periculosa, se le raja, et fin qua
go detto de la mia bonta et de la
malugata di lei sono pericola tista,
monianza, et tutme il rotrario
ne allege in favor di lei oy altra, et
sia maggiore.

Et passando avanti si come la d'ate
relaxa et debilita, et si io vol mio
freddo contrando il valor naturale
vostro a fortifera i corpi et come
ognuno di voi in se può sentire in
se qui robusti, qui gaghardi, et qui
atti a tolerare ogni fatica. poi se
altri se freddo tutti i remedij et
contra quello si fanno sono vtili, i
buoni cibi, i buoni vini, i bagni,
caldi, furo, i panni, l'effortio,
tutti in gionano: la done se l'ante
ratto, tutte le cose qual talo possono
immediare sono contrarie a la salute

hu

Le spoliarsi, l'andare al vento, il met-
 tarsi nel l'acqua fredda, l'entrare in
 luoghi freddissimi, il bere gelato,
 tutte sono cose mortali: Col caldo
 l'uomo non può mangiare, ne mai
 si satia di bere, il re e cosa pessima
 nel freddo si mangia con buoni appetiti
 non si ha bisogno, et il tutto etor-
 na in ottimo nutrimento, Con la stala
 la notte non si può dormire, si sta
 in continuo travaglio di gettare in
 qua e in là per lo letto: non si
 digerisce, si suda ne mai l'uomo
 si riposa. Poi la mattina si leva
 stordito: bisogna che dorma di meraviglia
 ne seguita il dolor del capo et molte
 volte del infermita et de le mani
 con me veramente si gode de letti-
 turati, quietamente si dorme, si fa
 buona digestione, la mattina
 l'uomo si leva lieto e soddisfatto.
 et tutto il giorno si ne sta desto
 e in buona digestione. Appreso a
 qual hora altri fa meno esercizio
 ne prende fastidio de letto sentendosi
 sudare. Ma non la stala non prende
 fastidio sentendosi sudare, la sera di ven-
 da

da quel sudore che fuori e profumi me madi
mia fouella da lui ascolla, da quada
e da ogni parte de la persona, che sono
atti al far venir ismania altri. Tutte
le rose et al nutrimento e a la con-
seruatione de la salute de l'huomo sono
necessarie senza comparatione alcuna
si fanno meglio e piu utilmente con
esso me che con esso lei. Et quale
e quel piore? quale e quel beneficio
che da lei possiate gaudere il quale
con la pianta possiate comperare?
Di che me seguita che meglio e
mio nutrimento al meo che non e quello
di lei. Ma et per che che benefici
che benefici si fanno mai de la date?
io per me non me so veder niuno che
zibui. Mi alleggeranno i fronduti alberi
i verdugianti valli, le fiorite campagne
et i ruscelli de l'acqua vine il che e
finalmente et dove, fior fronda zibui
altre onde, avre fuori. De tutte
queste cose nulla m'ocorano in petto
e le rose che da me sono state
dette. delle son rose di bellissima va-
ghezza ma di niuno giovamento, oltre

Sono anco non rose fine ma uoluntà
 da la primordia. Et poi siamo da
 offer gradita qui da garzonelli e da
 fanciulle, e da offer messie e confida
 ratione da uomini di alcuna autorità
 et gravita; a questa rosa delittuoli poi
 si oppongono a l' incontro quell'
 altra rose sono di più uia rose non
 sono queste di delitto, le mosche, le
 pulci, i rimiri, i tafani, le tanzane
 le vespe, i galauroni, et l'altre ma
 niere d'animali fastidiosi puzzolenti
 et periculosi, de quali lo state e
 matre naturali, et io sono loro mi
 nistrissimo et a tutti ne do il bando
 da la mia quiditione et peroroga
 rotali spozzi animali di corruttioy
 si guardano, mandando essi, et non se
 neandossi ne la mia stagione, aperta
 mente si porge quanto naturale a lo
 state sia el corrompere, et quanto
 sia di pura operatione la mia natura
 et rose ancora da le rari morte si
 romponne rose raccomandate a
 madonna la state da vj giorni a
 l'altro putano, et ne le mille mani
 lungamente si confermano. ma rose
 duo io di vj'altra fine gentilezza quella

si può dire proprio di andare qua et là
torcendo l'aria et dove io fo re-
le persone sono sanissime, - ma quasi
tando l'aria gli ammorba; et ego raga
ha fatto l'ingannato infame Pesaro
se non la State? Et ego raga non
a Smigallia se non la State, parlo
de la mia patria per non andar
recando i testimonij da lontano, et
reducendo a me quella è una persona
molte pericolosa da praticare però
et io ego la cognosco ho sto qui da
lunga ego posso me mai me l'antico
ego non vi sia mio fratello Autunno
o mia sorella primavera tra me et hi
ego se essi non vi si Erametterebbero fra
momento tra noi nascerebbe qualche
scandalo. Et non dico sequitando
non tanto gli animali volentosi
quali da la State tratti da la terra
vanno intorno mediano per ho campagna
me a pochi contadini et a le gela-
nelle. Et per le strade a badati
et io tutti me ho ragnone de la terra
gli tengo ragnosi et repelliti.
Ego se i suoi ne parano effetti migliori
de miei io confesso ego la State di bo-
ta

ta mi suauza. Et se forse alcu
 uolosa dire che la State produce
 molto e uarieta di frutti et per questo
 la uolosa lodare, non per questo
 la reputari io degna di alcuna lode
 perche sono al gusto dolci e la
 salute amari. Et i medici tut
 tania guardano che non si debbrano man
 giare di quelli si come la State
 contra lei uita nostra essendo essi
 di mal nutrimento et giuocando
 fluxi, fessi et altri mala.

Ma alcuni che lodare si debbia la
 State da la messe, da grani, et che
 die si potrebbe di lei quando e tutto
 da lei produce, ma io gli semino
 et fo uolere et uolere, la prima
 uita da loro l'ingimento et la
 spina, et essa gli rendono a ho
 matuita, et a lei non uenno
 se non per parte di questo honore
 del quale io me sono l'autore primo
 parte et la meta di questa gloria
 e mia; perche (secondo l'anti
 quo detto) si ha cominciato da
 la meta del fatto, et medesimamē
 te del uino et del uino non biso
 gna che essa si attribuisca di darne il
 beneficio al mondo, ma dicono che
 la State fa le strade migliori che

non fa io, et tutto il bene, ego die
me possomo a questo, et ego impocho
no? se io ego el fango et ego
ga la polverie molto piu fasti
dosa ego fango, il fango imbratta
gli stimali, et la polverie, tutta
la persona dal capo a piedi: tura
el naso e l'occidie, empie la
borra et arvera gli orzi; et
contra quella non vi ganno capaco
me rorzi me lettura, a quali et a
le quali io fo portar rispetto dal
mio fango. Soggiungono el fapido
de le niere et del garrio et questa
da a me occasione spesso volte di
veder ego coloro i quali quando el
tempo proprio del garrio et de la
niere gli brasianno, poi gli vramo
non tanta affettione al tempo della
state: ego e for di stagione
et quelle cose che non possono
veder per le ramiagne et per
le strade, in un altro desiderano di
gancher me le mensa intorno a le
loro vramde et nel vno; perche
Da

Da questa puerilita di appetiti poter
 cognoscere quali siano i loro giudy
 ma sic me porto le miei et i gharri, i
 quali sono utili a le campagne et a
 le biade, la mia lodata sorella, me po
 to i miei et la quagmoha re' a nulla
 rosa giovans et toy destruttivo de le
 mesi et de le comedie mettono
 molte volte in ruina i paesi. in quei
 virono le bestie et assai volte de
 gli gharri et ruinao i tetti de le
 case toy meritabel darme del conta
 do et de la città, et questo noy fa
 no le mie miei ni i miei gharri, i go
 i gharri sono periculosi al corer de
 le poste et massimamente le notti si
 sono troi lunghe. A questo ho da dire
 re' quale verra prendere da me consiglio
 se me staria in casa et in letto, et noy
 stria me freddo me percolo, et si per
 altre vuol correre, farria bene fir
 rare i ramelli et rompersi un paio
 di grappelle, et si metta intorno un buon
 pellionone, un capo un raporio, et un
 buon rapello, un mans quanti fodera
 di grosse pelli, et in piedi stimali toy
 rabe doppo, et con calzetti sotto, et ad
 ogni posta si prende una calda et noy

Excell

Sanità ne fredo ne perire; questo rosi
e rosi detta pe monstare e a
tutta l'immunità, le quali fanno
due e da me procedono, se per pro
vedere. Ma si procederà a quella
e si patiscono correndo le cose ignom
lungissimi de la State sotto l'ardore
del sole, del Leone, et da la ramula?
e riparo si sanità contra il caldo
et contra i raffreddamenti e a di si
prendono et contra le febbri acute
et contra le pinte, e quindi
si ragionano; e se altri rosi infu
mato versa alcune infrazioni gli
è spedito la dose contra il fredo
(come già s'è detto) quando gli ar
riva a l' albergo non gli mancho
diversi salutiferi usi. Ma respondu
raro e non vorremmo in sul mezzo
di, ma faranno la hor fattione la notte,
et io dico q' a tempi freddi si vorrà
correr, correr il giorno, e rosi
faranno par pari; leggeri argomenti
sono questi di rosi et a quali argu
mente si risponde oltre e da questo
parlare de l'andar correndo le cose
non

non è rosa se a questa materia si non
 magna, non essendo rosa se occorre
 ne se si romuogha ad ogniuno, anzi arca
 de ella porge volte et a porge duo
 mini, et da uno rosa rose partuolare
 no si ga da voler escludere una questione
 universale; Le rose se ho dette in
 in commendatoy di me a tutti gli
 uomini si arguogono, se tutti mangia
 no, tutti bevo, tutti dormano, tutti
 odiano amara fanno speretio, ma
 fra duri migliaia d' uomini non
 torra a uno torrer la pasta. Se
 se questo è (stondo il proverbio)
 romo parlar d' una mosta in puglia
 Quando si domanda qual di noi due
 sia migliore si intende universalmente
 per tutti, et si intende non meno
 per le donne se per gli uomini,
 se le donne sono più la metà del
 mondo, et essa non torrono le poste
 né per gli altri né per altri né per
 soli, si se questa è romo in parlar
 fuori del proposto soggetto.

Et perché di donne mi è venuta fat
 ta mentione quale è rosa più natu
 rale? et qual più delittuosa, e
 qual più necessaria a la humana gene
 ratione

generatione che la romenclatione de
gli huomini con le donne? et da
questa quella mala femina di mia
sorella, gli vorrebbe riparare, che
sapete per quel volgarissimo detto.
Cognosce Julio Agosto donna mia
te non cognosce.

Hora se la stata vuta a gli huomi
mini el peccare con le donne non bi
parrebbe per via di annullar l'
humana generatione? ferma mente
si; et quanta commodata da me
sia data a la multiplicazione, voglio
anzi lassare che altri lo confideri
venendo ad alcuni particolari da
tutte queste cose insieme adunque
infino ad hora si rarraglie che quanto
a la generatione et quanto a la
conservatione de l'huomo sia da
anteporre la stagione mia a quella di
mia sorella

Ma periora altri entrando in
consideratione de la lunghezza de
la vita de la state, et de la be
nita de miei di, dire che la vita
e rosa desiderabile a gli huomini
et che perio e da proporre quel
d'altro.

tempo nel quale il sole più sta so
 pra la terra, anzi che questa non
 faccia niente meno che raggiarsi so
 da me a dritta si sono dette, que
 rrisponde vera cosa essere che la luce
 è desiderabile et sp'ella non solamente
 a gli organi del corpo ma a quelli in
 de l'anima gratissima e amabilissi
 ma, ma si come a gli organi corporali
 è di diletto la luce del sole, così
 a quella de l'anima è quella
 del sopracelste, et quanto più da
 più l'anima del corpo, tanto più
 si desidera quella che questa luce
 non si come tra il corpo et l'anima
 come continua battaglia così anco
 ra gli oggetti corporali sono di impe
 dimento et di contrasto a le ope
 ratione de l'anima et a le cose
 intellectuali, perche a questa
 necessaria altra luce che questa
 dal sol materiale, et dubbio no
 è che a la speculazione sono molto
 più fatte che sono notturne che
 quelle del giorno, et così il tempo
 de le mie notti lunghe è molto
 più accommodato a gli studij de la
 luce et de le belle discipline che
 non

non sono le molte zone de giorni la
State; e questa e cosa tanto
cara che espresso regi ha giudicio
di lettera non arde far me altra
penna, et regi altro non me fa, guardi
a le ritte de li studi, et vedeva
qual tempo mio molto e il profitto
il quale fanno gli scolari et nullo
è quello che fanno con mia scuola
io sono adunque molto più atto a
far gli uomini eccellenti in tutte
le scienze così umane come divine
ne le quali consiste il governo di tutti
i viventi et la salute delle anime
che non e mia scuola, et così quanto
all'utile et quanto al honore et a
la gloria dell'uomo io sono di lei
migliore. Tanto mi potrebbe bastare
in questa dimostrata la mia scuola
ma per non lasciare questa che mi si
romenga, una altra cosa voglio aggiun-
gere ancora, che si come voi dite
che ognuno di noi ha una scuola per
guardare così dicono gli antichi gentili
che chiamano un homo: il quale era
così detto o per essere loro stesso loro
governato (secondo la loro opinione) o
per

per l'ancora procurata la loro generatione
 è pure per ciò che l'offitio suo fosse di
 carolere et di l'ancora pura de generati
 et in somma lo l'ancora per loro dio
 naturale, credendo ancora che rapri
 no l'ancora una dea per la quale
 et ando giravano come faremmo per
 lo dio Genio a la guisa che usano. Ma
 politami girare per la vita loro è di
 altri, et di questa non ardo qui
 dire altre parole, perche ritornato
 al Genio dico che si compiarde al
 Genio, et de l'ancora il Genio, che era
 quanto se voi direte Odyssare è man
 rare a la natura, et a me d'edere
 nome di Geniale come a robui la
 rui stagione è più alta a Odyssare
 et a deltare la natura de l'ancora
 che alcuna de le altre il che qua
 t'ancora si sia in parte provato perche
 roste detto non mi rimarro di aggiu
 gare che se bene di rivolte a tu
 no vedete regolarmente che me
 mia sorella primavera ne la state
 me mio fu. Autunno ne tutti in
 fine non vi danno tutti comuti ta
 te feste, tanti balli, tante mazzora
 te, giostre, tanti tornei et altri
 giochi di arme, tante comedie et tanti
 altri

altri spettacoli quanti vi do io solo
si regge avanzando io rasi per la gene-
ratione et conservatione de l'ogni
mana spiritiva come per utilità di
virtù et ultimamente per diletta-
tione et per piacere, non so con qual
fronto. altri ardisca di volere non
regge anteporre ma pure comparare
à me la fastidiosa noia et morti-
fera mia scuola. Altro a dire non
mi occurrer se non regge coloro i quali
giamò refino ad hora trattato di la-
terarmi faranno bene di rimouersi
per manzi da la loro opinione et di
tornare à dire tanto in mio commendatione
quanto giamò detto in contrario; il regge
quando non faranno giamò da aspetta-
re regge tutta quella virtù la quale
io adopero in beneficio del mondo
s'abbia da rivoltare a farci in loro
ogni contrario effetto, à voi benamente
gluditissimo ^{regge} da dire regge
che da voi stessa col bel intelletto
vostro sanite concoputa di me rasi
generata opinione, sono sicuro regge
per le ragioni da me dette ve me
farate maggiormente confermata

Et mi facete rosa gratissima ro
 tundo no la mia difesa, regio all
 incontro sempre operio re me mi
 freddi no meni me grasso mai noy
 di furanno offesa Et per me qui
 fara sempre liberamente concedato
 ogni onoramento honore Et prario
 Dal palagio nostro de gelati grossi
 D'Appennino a 8 di Settembre
 de M D LVII

Di Dec. Buono amico et Come
 padre. Fa Sceno.

Idi fragmentum Vedamini de origine
 Subprepositum somitum in quo pro
 Et continetur.

in m...
 m...
 m...

DD. NN. Maximiliano caes. Aug. Germanic. Panonic. Dal.
 matie et philip. ems F. Burgund. Belgic. Frysio prin
 cipib. inmetis Wilhel. Heda Alfenu Henetracum
 D. D.

Conferre maris nostri Maximilianae Lybe
 Auguste: primogenita domus, qua ad bity
 usum produrebantur, dyd protectoribus tan
 quam parva offere, ut residuum sub bimbua
 tribus obcuri fensu fulcris produret per
 Barro vad, fruges Ceteri: et vpsi partem
 fructus oblatos lignum. Mis la consuetudo
 pentud aboluit, cum primum vad ar alia
 matu

mature pectus fruges summo de suspendamus
in templis. Siquidem nimirum Dubium quum quum
quid nascatur; celesti ferretur lumine
que vota mortalium aspirantia; ne labo-
res illi prodessent; nisi divinitus superna
irrigarent incrementa. Sic quoque Maximilia-
ne principum gloriosissime: non dubitans
in hoc laudanda antiquorum sectari vestigia
ingenio mei primatibus et si quod est) Manu-
tu tue offerre dicitur. ut in posterum pro-
bitate mactet, quocumque nomine tui
inspiratione sumpsit. Cui post deum
optime maxime omnia debemus. Siquidem vero san-
guine nobis datus ad principem; cum nimirum
Dubium, quum parentes ac patria (horum est
principem qui salus et deus est patrie) post
deum magis sint colendi. At qui deum amat
principem amicitia mactet. Sed non minus
observandum: quod divinis mactibus hominumque suf-
fragiis orbis imperator ad constitutum: tu-
mus omnium testis monio, tanta debetur rever-
entia ut deus in terris Imperator non ab-
sque sit vocandus: quod non modo peristi-
turi colligimus nostre ignari per assenta-
tionem: verum, Germani nominibus professores
res, ac barbari oblationem sunt attesta-
ti. Nam quum nimirum alienis presentia
in quibus optime inquirando innotare consue-
rant: ita et imperatoria nominum in
pl

implorabatur Manuſtab, rursus effigui opes
 fausto auspiciatogue signis in bellis forebat
 in libris quoque: scribendis imperatorum in
 vocabatur nome. *St. fastis* Gvidij Germa
 norum l'es. Et huc am. *paralyt* Hieronymi
 mutantium satis constat. Narrant pre
 terea hystorie Atgalarium Gotorum regem post
 initas amicitias Constantino poli Gregorium
 Theodosium Aug. terribiliter adpellasse Idem
 in quibus nefas foret. hinc manu. Nomen
 Vegetus in Rusticis hoc ipse ostendit ad
 Valentinianum Augustum scribens; Quod
 me reſto imperatur nisi post Idem faciat
 Imperator. Sed quosum ego tanta verborum
 sius. nisi ut ostendam nos omnia Maestati
 sue debere subiectamque meae aliquam rati
 ſam mandatis. Verendum tamen me quid offera
 mid, quod aut imptius respiciatur aut in
 dignum non sit ille.

Sagma videtur docti subitura monetur

Principis

Confisum tamen de sua admirabili clementia af
 fectus sorusabit; si docterna minus suggesta
 rit, cum sibi nominumque vel magnis prinri
 pibus sibi sint. Quare et ego sicut tue
 opido signum minus nomini tuo dicere:
 quod multis gustibus inrogatum sicuti tu
 non inirundum fore putandum.

Dicitur

dearet de Anna tunc est origines
qua ex patre & Romanis per deum ab an
tiquioribus; qui ante urb. Con. fuerant de
missis presbiteris: et non tam delectis qua
natus pueri per Romanos monachos videri
rit. Atque per Augustum Cesarum in hunc per
cultu quo lustratum vultus nostras no
solunt de qua in historiis partim partim
in marmoribus videri de petro Leonis
filio et descendentes (quos posteritas per
Leonis dicit) tractantes. Sed de supra
verbis ante finem ut patet Leone et Sergio
petri progenitoribus; qui et patet a
Maximo descendunt. Quorum et ordine
procedat ut familia origines altius per
est ex antiquis repetenda inde ad Maxi
mum per Leonem descendendum. Eos longe
nobilissimos antiquissimosque super reli
quos Romanos esse constat. Vixit tantum
de Horatius, Cornis, Scipionibus, portus
aliisque familiis ois narrat historia quatuor
de filiis Fabius a quibus Maximi descendunt
Quod si interduo annis sub obscuro preterire
rimus; Veris danda sit. Quos hanc parte post
tot secula silentio scriptorum transacta (que se
ipsa consumunt post tot barbaras factas
in verba descriptiones adum titulosque subse
ponit: Extinctiones familiarum, et quod max
im

Et quod maximum est librorum amissiones.
 quosdam aliqui rati de eiusmodi re ferre
 presumunt in medijs quoniam in parte hoc fa-
 ctum forent. Quod si Solon apud Græcos a
 Cæro dicit regna Cartaginensium a Belo rege
 Assiiorum: Hannibal a Barro rege gente Sar-
 zana, Turnus rex Etrurorum a Fano Piro it-
 saturno. Apud Romanos familia Juliorum ab
 Aulo Jone, Venero: Mærenus a persona alij.
 Gotsfronius regibus sese obolentur orundos.
 Multique doctissimi viri quam hunc sonum in-
 tantiam hinc sunt ausi commendare postremo
 Franzi Trorano. Alique se absque ratione
 minus fingunt. Corvino. Cur non magi line
 at rationibus multis adducto hoc ipsum effe-
 rere. præsertim ubi nuper multo me doctores
 presentati tue satis desitabundè Romanorum sint
 nisi originibus ostendere: Quam nos pro viri-
 li interduimus deudare aut deus approbare
 Tu vero philippe primorum gratiosissime virum
 orbis principis patiens colloquijs contentus re-
 dignaberis: cuius summam ingenitatem diu-
 namque prudentiam in tenent adque annis po-
 situs ita affixisti ut abundè didicaris impar-
 titus Multaque admiranda tua indole aus-
 piratur. Unde totus orbis rectissimorum spiritus sibi
 corrupit et maturat tibi optandis annos ca-
 videre ramine prosequuntur: Antande prospere
 prone.

Sectos notat.

pericula et regna. Sed per longius exposuit
sermons. Ignoras itaque quod tertium beluor
sum; ne arborum prolixitas alterutro fasti-
dium promoveret: magni tamen orator beluor de
ne obscurus fuerit: cum ingenio dices non
suspexit ut multa succinctorum compendiosum
comprehendat. Superflua vero ac repugnantia que
plurima inveniuntur tanquam ex abundantia prolixis
ardore emanata a quibus dicto fastidiosa cupio
nostra. quia cum non minus in rampum be-
nignis facilius petare quam bene retinere so-
leat: et tamen cum appetitibus (quibus inferior est) con-
tendere non abhorret. Hinc ad recte de manibus
vos felices victoria et triumphus complent.

Argumentum quicquid

De primis illustribus Archiepiscopis Austriae cum ma-
nibus tue recte linea prima a fideliter pres-
dit per modo temporibus. Hi primus a comitibus
Habspurgis exierunt. qui a patribus Romanis
defenderunt: nec obstat quod nonnulli comites
Habspurgis ante tempora petri Leonis fuisse
adferant: cum tamen Habspurgis et illi qui de
monte Anthonio Romae ducti sunt. Siquidem et tunc
de originibus, et assidua affinitate communis prout
suo loco videtur. patrum vero sunt Bertramses
a comitibus de monte Anthonio atque de maxi-
mis producant. Maximi a Q. Fabio orti, qui
ex rebus patris una cum successoribus Maximi no-
mine est consequutus et a Fabio ortus. Fabio
vero.

vero sine Furij sine Fufij quod Livius vni
existimat ab Hercule Tyentio nomine origi
nemque traxere.

Stupro Fabiorum Maximorum: ac perleuonij
cum Auenpurgentibus vnam tandemque originem
Libet Fabij non minus figurare rationem vide. li
vium. Sigonium de nominibus Rom. Retarq.

Celebritas et ratio nominis montis
Auentini Romae Fabijs dicati.

Auentinum vni de vii collibus qui Romae
colleis habentur dicitur voluit a duobus viris
Aetio Aboriginum illis occis & sepulto altero
strary Albanorum Agrippa filio in eodem Juma
to, Alij ab ambo vespere a Tiberi flumine mo
tam alimentis aduolantibus: vel quod magis
placet ab aduentu hominum cum in de colle tu
plum Diana fuerit hoc orbis latinitate, vel ab adu
tu quasi aduertitibus cum testentur colle illi
antiquitas situliam a Capitolio et palatio
flumine Tiberij paludibusque: Multa praeterea
in Auentino magna templa fuisse scripta sui
nonis Iurinae, minorum. Libertatis, Itaq. ha
longe ant VC. Herculi ab Evandro vbi posita
Quam cum familia pmariorum illud ministris
vsque in tempora Maximiani Imp. perdurasse
miserio. Ex quibus filia palantia Herculis Fa
bium genuit qui et Auentinus dicitur et forte
illius sepultus ut ad riuum nos accedat, itaq.
sepultura ipsius mmanus Caci. Inde pro funde
metis

mentibus vobis iurandis ab infelici Remo dicitur
collis electus; qui et modo perhibetur se
pultus. Item Ludov. Toni sacer, postea verba
ab inhumanissimis Alarico et Alagarico Gothorum
regibus rapta rura annu conditionis sue M
c xxx tanta subuersio facta est praesertim
duarum regionum Aventini et Caelii montium
ut usque nostram aetatem praerateris regio
nibus deserta permanserint, ruggellarium pro
fugi partim ad Alpes rustrum montis Auda
ni hoc est Aulenburgum partim ad Appenninum
Romae oppositum transmigraueris montioli
um condiderunt: quod nomina a uiribus
imposita rura ostendunt. Restat tunc sunt
tunc templum nostrae religionis videlicet de
Sabinae rura palatio Honorij pont: et sancti
Alexij prae S. Bonifacij Atinque ad S. Mariae
dicitur de monte Aulicino opulentiam rura sti
pudia absque diuino cultu a Cardinalibus
comendantur: nec absque a dolore vidimus
misa stabulatos equos aris populis que pro
praesertim habitis. In rura quoque montis
ubi Boarium reperit sacellum de Roma pontis
desolatam, reliqua tunc rura antiquos rura
collatis ar rura ad Maximos praesertim que
spectabat: eius fundamenta de marmore
et lapide Tiburtino Innocentius VIII rura
fam.

familiam dicitur ruperet, res ralde vultu
commidari benignè fecit.

Comparatio Fabricum et Furorum
cum Perleonijs a loco gestisque.

Hercules tyrantus a civitate Græcia ubi magnè
claruit sic dictus notissimus historijs præbatur delat
tatus Anstimo monte tunc quod carum crudeliter lo
trondy in illo intercederet tunc etiam quod ab Vuando
vige tunc ea loq. mrolente illis sibi facta fuerit
ira suaque ipse Hercules in eodem monte sero
instituerit potitios p.arios que ministros deputans
verisimile est quod Fabric qui ab eo fuerit videti
tur defendebant suum sacrum rucatoris relique
rit, quo magis montis illum obsiderent orta post
modum inter hominum et hominum fratres distonia
de loco ac nomine rondenæ ubi delectando dicit
palatium hominibus dicitur Anstimonij postea
confatim tractatur duab. astitissa familiab. Quin
hos ac Fabric; illos hominibus per dicitur adesse
quod alij ut creditur ob rany adducti Fabric
erant nisi quod illi monti a dicitur delecto polio
quany Palatio Hercules progenitoris amice
affuerunt: et nova urbe novisque moenibus
ornaretur. oribus etiam a fite dicitur in dicit.
monte Anstimo spectatur quæ utriusque tan
quæritibus quany. Simi memoria Fabric ac Furij
adducti perpetuis temporibus dicitur dicitur
plurimis structuras et sacris adibus adornatis

Max.

Maximosque ac Fabio descendentes eundem non solum
prohuisse mo totum fieri possidisse constat. Cui
nobis quoque d. Bonifacii postea s. Alexij nuntupa
tum verisimile est a Maximis esse erectum. Quo
rum donationes in partibus patris antiquissimis et
temporibus approbatae: et longobardorum littera scripta
tae mihi illis ostensa sunt. Multa etiam de Max
imorum sepulchra marmorea partim effracta
partimque stantia videntur et quidem reliquias
in qua dicitur Leo de Maximis legitur quibus adito
etiam petri Leonis fuisse constat (prout in loco
videtur. Quare autem hoc Petrus Leo et non petrus
de Maximis ut recte dicitur sit ignoro: nisi quod
hoc communis plebis appellatione hiderit: aut
quod ipse non praedecessorum sed suae potius glo
riae studuerit; mallem postea de se quam uni
tatis relinquere nomen. Utrosque tamen et Maximos
et Perleones (si quando alio se rommo comi tamen
contulerint) de Aventino monte vocatos in
memoria. Nec praetercedendum est quod Camillo
de Beninibus Romanus civis clarissimus fami
liarum antiquissimam diligentissimum indaga
tor mihi hoc inquirenti dixerit: Perleonesque
familiam temporibus nostris partim de Leoni
bus partim de Fabijs nuntupari. Insuper dictas
perleones primo sui generis familiaris esse a
Fabijs oriundam quod postea per multa inditia
romperet. Haec pro argo sufficere quo perleones
nuntupari familiaris a Maximis Fabijs descendisse
constat

constet: Perleoni, utiam nostra etate existant
relictorum partem id est frontem montis Auenti
ni qua foris Boarium respicit hereditario iure
possident et plura alia a Petro Leonis F. possessa
sunt. inferius

Comparatio Perleonenium cum
Habsburgens. ab clypeorum in
signibus et cognominibus.

Resat nunc Maximilianus iureiur. ostendere
familiam Habsburgens. a Maximis Perleonijs.
peruasa ne vltim superstitet dubium. Nam
cum demostia tua falsis laudibus aut adu
latombus non dolet totur. Siquidem ab ore
iudicis et scriptis constare poterit comites
Habsburgens. a perleonen. esse oriundos: quo
minis opus foret quod ut eum demonstrare
ty et nonnullorum dubia tollantur et medio
per dubibus subnectant: demum ostes famo
me quod mel. inferiturum nisi quod ex verissimis
historiarum perleonenibus dependens.
A cognominibus.

Comites de Monte Auentino dictos Long.
pedes locasse difficulter minus nec porcos
moueat, cum illis de Maximis a perleonijs
apud Gysengrapsob videntur magis et
illustres quae cognomina maiore dignitate
sunt quae vel Dux aut comes regibus.
quibus attribuebantur, comitum et ducum
seruatiua sunt: quibus effecti et prest
det utebantur. Ab Arcadio viro et Honorio
Imp. traduntur primo instituta et demum
per.

per Gallos Germanosque semp: observata, cum
antea de nostra parte militaria spect: sed
comites de monte Aventino vel aliud quors
Habsburgenses. Germanice appellatos ex nois
interpretatione facile liquet. Nam roym
to quod Germani rubrius asperatione stum
tur, et nominum nam s. ant f. pro u. profert
et Veronay Bey vorant: et ibi galli dicit
ant nos habite proferrunt. Latini quoq: eos
ferunt et Byzantini pro v. v. v. v. v. v. v. v.
pro libet et retora id quod. Confirato quoq:
a nobis vorari Berg. inde per absorptione
e et u. Habsbergen sine Habspergen pro Auen
bergen. dicitur superflua aduneta asperatio
ne in principio que dix pro litara sub anda
-ff. Petrus Leo etiam per Lion dicitur ubi
e in i. mutatur. Comites per Andaberges. (s. r.
n. des appellare conuenit) nihil aliud est dicit
et quiam comites Aventini montis. per nois
significatum videtur. Eos etiam aduerso a
Romanis originem traxisse facile credimus
quod Iordanus Sweburgus (qui tempore Rudol.
Imp. claruit) adorat post inceptum vultu Gottra
in vobis Romanis factam, multos nobilissimos
et Romanos ad aliquam partem (quod quida Romas
vorant) in Helvetiorum territoria auferre
ibidemque confidisse; inde ad nos nostra etate ven
mub

mud. eos fugit nos rursus ob patris amissionem
 dulcedinem adibus et praedictis suis licet in aspe-
 riori solo postibus Romana nota indidisse, ut
 qui Aventinum montem involuerant alium col-
 legium alpebus Aventinorum nunc corrupte Hab-
 burga. hoc est Aventinum montem appellamus
 sic Bernense ad vestram familia. Et illi nobis
 qui apud Fiaburgum Aventura petromamij
 de prato Romano inuruntur. Fiaburgum
 etiam nihil aliud significare videtur quam
 liberum castrum. facta ad libertatis habita-
 tum, familiam quoque illorum qui de mon-
 tibus dicti sunt, possibile est de regione
 montium, et cunctis, hoc deliridi monstrat
 eam praesentem in qua Habburgum sitiat
 a plebsque Romanorum fuisse habitatum
 nec adiri possumus quomodo, Romae montem
 Aventinum ad Romam suum accommodatissimum
 ob vicinitatem Tyberis post Gottharum readem
 praereteris quatuordecim dehis regionibus
 manserit rursusque infrequens et desertus
 nisi quod habitatores illius aliquandiu ob-
 stiterunt eum deserentes in alpebus convocati
 sunt. Nam post Censoria DD. Alexij et Sabi-
 ne et pauca sorolla nihil illis visum. Qui-
 tung: ty. de Maximorum familia post modum
 verbi involuit non in monte sed Romae
 quatuordecim locis habitatoribus docuit, ut
 dictionem montem nihilominus sibi reservand.

A. App.

A. Alysais

Alyseorum, quoque sine scutorum insignia tan-
comitum Anglorum quam per orbem
sunt conformia. Quamquam illud quod nobis
liberis apud potestates presentis sit ignotum
quod nullo docto homini dubium. Nam res pub-
lica qualesque et Senatus et Imp. Ro-
mani Aquilam fustem populum duo ag-
gerant. Familias vero aut singulos homines
privata signa habuisse minime constat
praesertim quae per posteros et successores usque
parantur. Tyrone n. cum repperit albis mili-
tabant teste Virg. hancque insignis alba
post aliquod fatum praesertatam dignitate
et trophis. Ad milites ab hostibus in praesidio
Idem ostendunt: lictis utebantur teste Polybio
et ex ceteris gallicum distimul primatum
ab inferioribus rapiebatur. Jam rursus
unde originem sumpserint iste hanc picture
abusus aut vnde inleudis, nisi quod in
bellis aut plerumque ignavi fortibus mobilibus
aquiri voluerint. Utinque sint ante Imp. Rom.
ad Francos et Germanos debeat, nulle eius
modi fuit cura nobilitatis, cum popularis mor-
tuorum non stuta variis preta, sed facies de-
functi potius insculperentur. Sigilla et
gemmae tunc primo inde figuris animalium exu-
tae: Sat ap: phi. clare leguntur. sed nunc ad no-
bilis

bilia seculi nostri inditia edicimus. Insignia
 clypeorum romani, Aulubergensium Leo crui-
 tus sine purpurae maculato campo aureo
 zona decoratus supra galeam brua rolla ru-
 norum. Idem insignia a p. schomps adque
 superscribitis nisi forme ostensa sunt, qui illa
 in vetustatis honoris in adibus deservunt
 cum alijs insignibus que modo usurpant ta-
 quam a petro Leone magis observata. Qui
 p. s. d. p. marorum glorie p. retor videtur
 potuit sine macula mitti. Cum non antea
 nomly, in insignia, in p. pulcrum, quidem ex
 robustat, ora in suam laudem, usurpant et pl-
 rumque fit ante basilicam s. pauli in via
 ostendi in vestibulo suspensus videtur. Aucti-
 mum non involuit patet enim nomly no usurpa-
 nit. Insignia que petrus Leo gestavit appa-
 ri etiam Neapoli quosdam nobiles de Latino
 non comites S. Martini gestasse qui tunc
 apud regem solertum claruerunt: fides ab
 illis se maluit ob reverentiam auctoritatem no-
 minari quam a Maximis quorum fama va-
 pane intererat.

Inde autor genealogiarum Fabozza
 inquit. In suis oralybi
 vult ellyphs & sur gntu
 zoranorib

Saturnus. Jupter. sat F. Hercules Jouis F. obi
 antiquary a p. domg vepitany Jano mstropi:
 omny ponit DEO HERCVLI INVICTO.

—Te.

Te precor Alcide sacris munere peractis
Arte tuis datus dona ferens meritis
Hec tibi nostra potest tenuis perferre camera
Nam grates dignas tu potes efficere
Sume libens simulacra tuis quae munera Qulo
Avis Urbanius deducat esse sacris.

Sex. Furius Cos. A. V. C. ccLXIII. Q. Fabius tertio
post anno Cos. Cajo Fabius Fe. III Cos. Sp. Furius
M. Fabius censors Fe. II Cos. De Fabiano contra
Venetos bello. L. Furius Cos. P. Furius Cos. Q.
Fabius Cos III praefect urbi. Sp. Furius. A. Furius
Cos. M. Fabius Vibulanus Cos. et Trib. G. Furius
patulus Cos. sex Furius Medullimus Trib. pl. II.
C. Furius Trib. mil. Q. Fabius Vibulanus Cos. Trib
mil Cos pot. et interrex. CN. Fabius Vibulanus
Cos Trib mil. G. Furius Censor L. Furius Medul.
Cos II Trib pot. VII. Q. Fabius Ambustus Cos Trib. mil
Cajo Fabius Trib pot II. M. Furius Camillus Dicta
tor V Trib mil. Cos pot VII interrex III. Triumphal
IIII. M. Fabius Ambustus III Cos. Fabius, Q. Fabius Amb
Romae apud ad S. Silvestri in marmore
rupto. hoc legitur Fragmentum.

VEIOS POST VABEM CAPTA

SCIS. AD SVTRIVM.

SUBACTIS TERTIVM TRIVMPHA.

VELITERNIS ET.

L. Furius Camillus Dictator Cos III Trib. mil. L. Furius Fi
rind Dictator. M. Furius Dogfus Cos. Dict. interrex
Q. Fabius Maximus Dict II Cos VI proros. interrex

Ceylor, Edil. curul. Q. Fabius Max Rutilianus. Q. Fa-
 bius pampylus - Q. Fab Maximus primi max. prom-
 pos M. Fabius Cato. Fabius Pictor Augur am. sup
 L. Furus Bibaculus praetor, Q. Furus, P. Furus p. p.
 praetor Trib. mil. Q. Fab. Maximus max. F. augur
 praetor, M. Fabius Bulo Dictator edil. cur. pra-
 tor Sardin. etiam Gallie et alpinie L. Furus pur-
 purio Cos. praetor xvii, M. Furius Crassipes
 Macedoniae praetor praetor Q. Fabius Labio
 Legatus praetor iii vir Cos. Q. Fabius praetor
 Flaminius Quirinalis - C. Furus L. Q. Furus et
 Legatus Srip. Afric. M. Furus Rufus edilis
 curul. Q. Fabius procos. contra Viriatus. Q.
 Fab Max. parti Aemilij Junonis in opib. Cos. C. Fa-
 bius praetor bello Mariano P. Furus Sura M.
 Furus Leta L. Furus Biftia ex ijs qui cum
 Catilina iuraverant. Q. Fab. max Africany
 Cos. C. Fulvius Cotta EQ Rom. Annony praetor
 L. Fabius Venturio Leg. vii. Caesaris Q. Fulvius
 Calenus Legatus. Fabius p. p. dux caesaria
 notum Eurus Lictorius praetor
 Furus Bibaculus poet. iambicus M. Fabius ora-
 tor. Valerius Maximus philosophus et orator
 Furus Camillus Strabonius. Fabius Maximus Afri-
 canus F. sub Trib. Imp. Furus Camillus Arminy
 sub Othone Fabius valens Trib. mil. temp. Vesp.
 M. Fabius Quintil. Albus Maximus Junius

Cos v. Dict. Pon M.
 V. Triump. II vir.

notae deest.

vide de iur. opinione Suetonij in annot. ad. Aetolinii
 Augustini lib. duodecimum fol. 328

Ho libello quodam bulgari lingua edito de mi-
rabilibus Italis, sic loquitur auctor de monachis
Cartusianis eorum vitam antiquis monachis re-
parandis: Dopo mangiare si ragionò de state de
ligiosi Cartusini, et della lor perfezzione, quasi conghie-
dendo che alcuno salvarsi non si potesse, se di loro non
si faria, essetandomi ad esse delle lor squadra, io
non gaudia la lingua in pegno al giudice, a tutto capo
e, e piggiarsi che si mai mi venisse voglia di farmi
fate, io mi farei fatto nel paese nostro, dove giuravamo
una religione laquali gaudia i monisteri edificati alla
Cartusina, l'habito di canonici regolari. Le fasce de
monaci de monte Cassino, l'autorita de frati de s.
Domitio, et il credito che già solivano gaudere i por-
tolanti, ma che io non vedeva (lor diti) qual cosa
mangiasse a mondar a ridarmi cartusino, forse
fusse che non vi vedessi quella perfezzione, qual
mi dicevano, ma di nonostante sombianza all'una
della primitiva spesa, voi habitate li dico, e
tante, a tal che molti principi vi portano
invidia; sete vestiti, et per difendervi dall'as-
pesso del freddo, e dal ingiuria del caldo, bevete
de migliori vini, che aparsono in terra, mangiate
de boni pane che par fatto in paradiso, et quante
(che si sappia) non gustate carne, mandamine
pero i sapori intingoli e i gratiosi mormiraretti:
mandamine le torte de piu ragioni? le pisse em-
takine del morto appetito? i sapori de piu tol-
ti? le fette de piu forte? luova rotte in
varie foggie, i butri freschi? i dolci oli? dove
qualita pistare. latticini, frutta, e confetture. Voi
non

non siate angariati d'alcuna grandezza; i primieri
 vi honorano, e i popoli per santi vi adorano;
 non vi mangiano (infermandoui) ne medici ne me-
 dicine, ne scudori se diligentemente vi attenda-
 no; vmette paura pensuro, non vi molesti l'im-
 portunita della moglie, non vi affanna la dis-
 obidienza de figlioli, non vi attrista la rontana-
 ria de perfidi scudori, non vi scandalata la
 tirannia de mali prevrupi: non vi turbolano
 i puntigli dell'honore, e rontrouesia de
 duelli: Forse andate como facciano li 4
 apostoli, fralgi e mezo egredi, s'istimando fame
 patendo sete, xubi di soggettimento, sempre
 temendo la vendetta de nemici di Cristo!
 Tutta la fatica vostra consiste in tantu
 ad alta opera non riguardate, e mormora
 salmi poco intesi: et io vi dico che la pista
 Christiana, et quella perfezione che tanto essal-
 tate altro desidera, ella vuole rarita ve-
 ra il prossimo, e rarita non simulata ma sin-
 cera, ella vuole di ardente fede verso Iddio,
 voi non ministrato i sacramenti della chiesa
 a popoli, non manifestate la santissima
 parola d'Iddio, e poi me dite, che la vita desta
 tunc in se perfezione Christiana: di van-
 tate de portar cilicio, e di levar a nutria
 le quar cose non sono di grand momento poi se
 consistono sol nel asnefarri: fo non badi mai
 ciuctosino visitare spidali, confortar moran-
 zati, che andar ad veder il sacro santo vevanglio.
 Vi gloriate della solitudine sopra modo: per quini
 vengo a leggere e considerare se tal era la
 solitudine delli antichi solitarij, essi non habi-
 tarano.

tanano già si vedean alle ritte, ma recontravano
molto a dentro ne deserti della Tebaida dell-
egitto, e del cilia De santi monari famel-
lando il padre Gray Gysopomo, dove ogg
gaurano occupato le sommita de monti:
Habituata Hilazione vy tuguro simile più
tosto ad vy porido spoltro, regardoy monata
rota, leghe il P. Basilio, leghe il santissimo
Geronimo, il Busy Gray Cassiano, il detto
Giovanni Amaro, e vedete come durano
gli anlogi monari, nato vi vegognate di
tal nome, spendo la vita vostra tanto da
quello distimata e separata: hec erat
impressus ventura apud Joan: Bareletum A^o 1589

De voca Auspurg. Sic vs. spang.
Lazius in primis Com: Auspurg.

Inuenti sunt qui Germanice vobis etymon ad Romanam
pgrasim simpliciter detorquentes illos ad Auentino vrbis
monte primis et deperirent, Auentispurgos vocaret
malis de latino Germaniceque consurgente vocabulo
quod Abspurgos in Amalibus ac dyolomatibus vlt:
legisset. Hinc opinioni inuixi quidam Itali ac
Volaterranus imprimis a petro Lepus Romano exule
famine mali exempli et qui postea sub vrbis sig
nos sedere ob seditionem pulsus erat tam solentis
domus initia deponere voluerunt. vult Volaterranus
lib: 23. ad finem pa: 561.

